

การนำเสนอแนวทางการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี
สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

นางสาวสุชาดา โสวัตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PROPOSED GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF
THE QUALIFICATIONS FRAMEWORK FOR UNDERGRADUATE
THAI CLASSICAL SINGING PROGRAMS
BASED ON THAI QUALIFICATIONS FRAMEWORK FOR HIGHER EDUCATION

MISS. SUCHADA SOWAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Music Education
Department of Art, Music and Dance Education
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2010
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การนำเสนอแนวทางการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

โดย

นางสาวสุชาดา โสวัตร

สาขาวิชา

ดนตรีศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ตนิษฐา อุทัยสุข)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.พัฒน์ พร้อมสมบัติ)

สุชาติา โสวัตร: การนำเสนอแนวทางการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ. (PROPOSED GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF THE QUALIFICATIONS FRAMEWORK FOR UNDERGRADUATE THAI CLASSICAL SINGING PROGRAMS BASED ON THAI QUALIFICATIONS FRAMEWORK FOR HIGHER EDUCATION) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทนต์จิตต์ 320 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคีตศิลป์ไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

การวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากเอกสารและการสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบวิเคราะห์เอกสาร ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์และสร้างข้อสรุปเพื่อพัฒนาเป็นมาตรฐานคุณวุฒิสภา/สาขาวิชา (มคอ.1)

ผลการวิจัยพบว่ามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย ประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งสิ้น 19 ข้อ โดยมีการเน้นเนื้อหาสาระเฉพาะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยในองค์ประกอบที่ 3 4 และ 5 ดังนี้ องค์ประกอบที่ 3. ลักษณะของสาขาวิชาที่มีขอบเขตสาระด้านความหมายของสาขาวิชา องค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้ในสาขา การเชื่อมโยงองค์ความรู้กับศาสตร์อื่นและแนวทางในการประกอบอาชีพ 4. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีทักษะและความรู้ในวิชาชีพที่ชำนาญ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและประยุกต์ใช้ความรู้ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเพื่อการอนุรักษ์วิชาชีพบนพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ 5. มาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การเรียนรู้แนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ 2) การเรียนรู้และเข้าใจในหลักการหรือทฤษฎีในวิชาชีพรวมถึงบริบทที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ 3) การเรียนรู้วิธีการคิด วิเคราะห์องค์ความรู้ในวิชาชีพและบูรณาการกับการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) การเรียนรู้และปรับตัวเพื่อแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและปฏิบัติงานในวิชาชีพร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ 5) การเรียนรู้องค์ความรู้ในวิชาชีพอย่างเป็นระบบและประยุกต์ใช้ความรู้ที่ทันสมัยในการสื่อสารแก่สังคมและพัฒนางานวิชาชีพ 6) การเรียนรู้กระบวนการในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพคีตศิลป์ไทยบนพื้นฐานหลักการวิชาชีพได้อย่างชำนาญ

ภาควิชา ศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา ดนตรีศึกษา.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

ปีการศึกษา 2553.....

5283451627 : MAJOR MUSIC EDUCATION

KEYWORDS : PROPOSED GUIDELINES / THE DEVELOPMENT OF THE QUALIFICATIONS
FRAMWORK / THAI CLASSICAL SINGING
PROGRAMES / THAIQUALIFICATIONS / FRAMEWORK FOR HIGHER
EDUCATION

SUCHADA SOWAT: PROPOSED GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF THE
QUALIFICATIONS FRAMWORK FOR UNDERGRADUATE THAI CLASSICAL
SINGING PROGRAMS BASED ON THAI QUALIFICATIONS FRAMEWORK FOR
HIGHER EDUCATION. THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF.NARUTT SUTTHACHIT,
Ph.D., 320 pp.

The purpose of this research is to develop the Qualifications Framework for undergraduate Thai Classical Singing Programs based on Thai Qualifications Framework for Higher Education. This research is the qualitative research in which data are collected and analyzed from two resources; documents and interview. Tools of this research are structured interview form and document analysis form. The Researcher analyzed data from two sources and created conclusions in order to develop the Qualifications Framework for undergraduate Thai Classical Singing Programs. The results of this research showed that the Qualifications Framework for undergraduate Thai Classical Singing Programs consist of 19 elements, which emphasis on the content especially of Thai Classical Singing programs, third, fourth and fifth elements. The third element, feature of Thai Classical Singing programs, include meaning, knowledge, process of learning, integration of this body of knowledge with other bodies of knowledge, and vocational guidelines. The fourth element, desirable qualities of graduated in Thai Classical Singing programs whose aim is to produce graduated who possess skills and knowledge in their specialized field, ability to analyze and learn the know-how to self development and to apply appropriate know-how to social changes in order to preserve the professional integrity and professional etiquette. The fifth, learning outcome in Thai classical sing program, in which learning outcome has 6 standards, 1.learning how to lead a life professional etiquette 2. learning and understanding of the principle or theories of the professional including the context concerning the profession 3. learning of know-how for analyzing the body of knowledge and efficiently integrating this know-how into research 4. Learning and self-adjusting for problem-solving in living and in working responsibility with the same profession 5. Learning the body of knowledge of the profession in a systematic manner and applying up-to-date method in adapting it to the society and in developing the profession 6. learning the process of practicing Thai classical singing skills in expertly and efficiently.

Department: Art Music and Dance Education Student's Signature

Field of Study : Music Education Advisor's Signature

Academic Year : 2010.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสามารถดำเนินการอย่างสำเร็จลุล่วงได้หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณาจารย์อื่น ๆ ผู้ให้คำแนะนำทั้งในด้านวิธีการดำเนินการ แนวคิดในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตลอดจนแนวคิดในการจัดสรรองค์ความรู้ภายใต้หลักวิชาการ ทำให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยมีมาตรฐานมากขึ้นและส่งผลให้เกิดงานวิจัยที่มีคุณภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ให้ความอนุเคราะห์และเมตตาให้ข้อมูลทางด้านวิชาชีพ คีตศิลป์ไทยและดนตรีไทยทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้องค์ความรู้ในวิชาชีพคีตศิลป์ตลอดจนแนวคิดในการดำรงรักษาวิชาชีพผ่านการจัดการศึกษาที่มีคุณค่ายิ่งนัก

คณาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาผู้ให้ความอนุเคราะห์เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยและให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลสำหรับการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยตลอดจนได้รับความสะดวกในการดำเนินการอย่างดียิ่ง

บุคคลในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วง ทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางในการดำเนินการที่เหมาะสมและยังได้รับความรู้ตลอดจนเครือข่ายทางสังคมวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยมากขึ้น

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาดนตรีศึกษารุ่นที่ 2 ที่ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือร่วมใจกันตลอดระยะเวลาการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสามารถดำเนินการได้สำเร็จลุล่วง

อาจารย์ลำยองและอาจารย์อัมพร โสวัตร ผู้เป็นทั้งบิดา มารดาและครูผู้สั่งสอน เพาะบ่มความรู้และประสบการณ์ด้านดุริยางคศิลป์ไทยภายในตัวผู้วิจัยและให้การสนับสนุนด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพของผู้วิจัยตลอดมา อีกทั้งยังเป็นผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยที่ดีอันเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพในครั้งนี ทำให้เกิดองค์ความรู้ที่มีคุณค่าต่อผู้วิจัยและอาจเป็นประโยชน์ต่อสังคมได้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฒ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	3
ขอบเขตในการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ตอนที่ 1 แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา	
จากมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐาน	
การอุดมศึกษา.....	9
1.1 มาตรฐานการศึกษาชาติ.....	9
1.2 มาตรฐานการอุดมศึกษา.....	10
ตอนที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	12
2.1 ที่มาและวัตถุประสงค์ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ	
อุดมศึกษาแห่งชาติ	
2.2 เนื้อหาสาระของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ	
อุดมศึกษาแห่งชาติ.....	14
2.3 แนวทางในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสภา/สาขาวิชา	
สู่สถาบันอุดมศึกษา ตามแนวทางของกรอบมาตรฐาน	
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	15
ตอนที่ 3 มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงาน	
คณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด.....	19

ตอนที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา.....	22
4.1 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในสาขาวิชาศิลปะไทย.....	22
4.2 โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาศิลปะไทย.....	23
4.3 กลวิธีการสอนและการประเมินผลในสาขาวิชาศิลปะไทย.....	24
ตอนที่ 5 ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปะไทย.....	26
5.1 พื้นฐานแนวคิดทางศิลปะในสาขาวิชาศิลปะไทย.....	26
5.2 ขอบเขตขององค์ความรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย.....	27
ตอนที่ 6 มาตรฐานวิชาชีพศิลปะไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย.....	35
6.1 คุณลักษณะทางวิชาชีพในระดับอุดมศึกษา.....	36
6.2 แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระด้านวิชาชีพ.....	36
ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
ตอนที่ 8 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
ขั้นที่ 1 เตรียมการในการวิจัย.....	51
ขั้นที่ 2 วางแนวทางในการดำเนินการและออกแบบการวิจัย.....	52
ขั้นที่ 3 พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
ขั้นที่ 4 รวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	63
ขั้นที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ขั้นที่ 6 สังเคราะห์ข้อมูล.....	67
ขั้นที่ 7 จัดการสัมมนาวิพากษ์กรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่พัฒนาขึ้น.....	67
ขั้นที่ 8 ปรับปรุงมาตรฐานคุณวุฒิ.....	68
ขั้นที่ 9 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	68
แผนการดำเนินการวิจัย.....	70
4 วิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ตอนที่ 1 แนวทางในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล.....	72
ตอนที่ 2 รายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
กรอบแนวคิดที่ 1: แนวทางการจัดการศึกษา ในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติและ มาตรฐานการอุดมศึกษา.....	75
กรอบแนวคิดที่ 2: กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	89

บทที่	หน้า
กรอบแนวคิดที่ 3: มาตรฐานหลักสูตรระดับ ปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด.....	107
กรอบแนวคิดที่ 4: การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา ในระดับอุดมศึกษา.....	116
- ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร.....	116
- ข้อมูลจากการสัมภาษณ์.....	131
กรอบแนวคิดที่ 5: ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปศึกษา.....	148
กรอบแนวคิดที่ 6: มาตรฐานวิชาชีพศิลปศึกษา : เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย.....	163
ตอนที่ 3 การเชื่อมโยงข้อมูลในการวิเคราะห์สู่การพัฒนา มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1)	181
3.1 การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	181
3.2 การเชื่อมโยงข้อมูลสู่การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิ.....	216
ตอนที่ 4 การนำเสนอกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ผลการวิจัย)	217
4.1 ข้อมูลจากการวิพากษ์มาตรฐานคุณวุฒิฉบับร่าง.....	217
4.2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ผลการวิจัย)	219
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	248
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	248
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	263
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	266
รายการอ้างอิง.....	268
ภาคผนวก.....	273
ภาคผนวก ก...เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	274
ภาคผนวก ข เอกสารราชการในการทำวิจัย.....	316
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	320

สารบัญญัตินำ

ตารางที่	หน้า
2.1 ตารางสรุปแนวทางการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	17
2.2 ตารางสรุปเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	20
2.3 ตารางสรุปโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย.....	23
2.4 สรุปประเด็นในการศึกษาองค์ความรู้ในกรอบแนวคิด การวิจัยเพื่อพัฒนา มคอ.1 สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย (ผลการวิจัย)	47
3.2 ตารางแสดงความสอดคล้องระหว่างจุดเน้นของประเด็นคำถาม และลักษณะเฉพาะของผู้ให้ข้อมูล.....	57
3.3 ตารางสรุปประเด็นสัมพัทธ์ทั้งหมดที่มีความสอดคล้องกับ มาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและวิธีดำเนินการสัมพัทธ์.....	59
3.4 ตารางสรุปเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
3.5 ตารางสรุปบุคคลผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย.....	63
3.7 ตารางสรุปผู้ทรงคุณวุฒิในการวิพากษ์มาตรฐานคุณวุฒิ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น.....	63
3.9 ตารางแผนดำเนินการวิจัย.....	70
4.2 กรอบแนวคิดที่ 1 ตารางวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษา ในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติ.....	76
4.3 กรอบแนวคิดที่ 1 ตารางวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษา ในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการอุดมศึกษา.....	78
4.4 กรอบแนวคิดที่ 1 ตารางสรุปแนวทางในการจัดการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา.....	85
4.5 กรอบแนวคิดที่ 2 ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์ระดับปริญญาตรีจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	90
4.6 กรอบแนวคิดที่ 2 ตารางวิเคราะห์มาตรฐานผลการเรียนรู้ ในระดับปริญญาตรี จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	92

ตารางที่	หน้า
4.7 กรอบแนวคิดที่ 2 ตารางวิเคราะห์แนวทางการทวนสอบ มาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	95
4.8 กรอบแนวคิดที่ 2 ตารางวิเคราะห์แนวทางการประกันคุณภาพ หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	97
4.9 กรอบแนวคิดที่ 2 ตารางสรุปแนวทางการนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/ สาขาวิชาสู่การปฏิบัติในหลักสูตร จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	102
4.10 กรอบแนวคิดที่ 2 ตารางสรุปแนวการเผยแพร่หลักสูตร ที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualification Register: TQR) จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	105
4.11 กรอบแนวคิดที่ 2 ตารางสรุปข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ ข้อมูลจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	109
4.12 กรอบแนวคิดที่ 3 ตารางวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนา/ หลักสูตรตามข้อกำหนดด้านองค์ประกอบของ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของ (สกอ.) ที่สัมพันธ์กับการพัฒนา มคอ.1.....	111
4.13 กรอบแนวคิดที่ 3 ตารางสรุปข้อมูลในการวิเคราะห์เอกสาร เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด.....	114
4.14 กรอบแนวคิดที่ 4 ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย จากเอกสารหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต หรือดุริยางคศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สถาบัน.....	117
4.15 กรอบแนวคิดที่ 4 ตารางสรุปคุณลักษณะของบัณฑิตที่ พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย จากเอกสารหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต หรือดุริยางคศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่าง.....	121

ตารางที่	หน้า
4.16 กรอบแนวคิดที่ 4 ตารางวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร และแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร จากเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาศิลปะไทยของสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 3 สถาบัน.....	123
4.17 กรอบแนวคิดที่ 4 ตารางสรุปโครงสร้างหลักสูตร และแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร ในสาขาวิชาศิลปะไทย.....	129
4.18 กรอบแนวคิดที่ 4 ตารางสรุปคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้.....	140
4.19 กรอบแนวคิดที่ 4 ตารางสรุปแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย.....	146
4.20 กรอบแนวคิดที่ 5 ตารางวิเคราะห์ลักษณะของ สาขาวิชาศิลปะไทย.....	149
4.21 กรอบแนวคิดที่ 5 ตารางสรุปลักษณะของสาขาวิชาศิลปะไทย จากกรอบแนวคิดที่ 5 ธรรมชาติของสาขาวิชา.....	158
4.22 กรอบแนวคิดที่ 5 ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทยอันสอดคล้องกับ มาตรฐานผลการเรียนรู้.....	162
4.23 กรอบแนวคิดที่ 6 ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทย จากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย.....	164
4.24 กรอบแนวคิดที่ 6 ตารางวิเคราะห์มาตรฐานผลการเรียนรู้ ในสาขาวิชาศิลปะไทยจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย.....	167
4.25 กรอบแนวคิดที่ 6 ตารางวิเคราะห์แนวทางในการกำหนด เนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาศิลปะไทย.....	171
4.26 กรอบแนวคิดที่ 6 ตารางสรุปข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ กรอบแนวคิดในการวิจัยที่ 6 ได้แก่ มาตรฐานวิชาชีพศิลปะไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย.....	178
4.27 ตารางเชื่อมโยงข้อมูลจากการวิเคราะห์ในแต่ละกรอบแนวคิด สู่องค์ประกอบของ มคอ.1.....	184

ตารางที่	หน้า
4.28 ตารางสรุปองค์ประกอบของ มคอ.1 ที่มีการเชื่อมโยงข้อมูล ระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	185
4.29 ตารางสรุปองค์ประกอบของ มคอ.1 ที่ไม่ได้มีการเชื่อมโยงข้อมูล ระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	185
4.30 ตารางวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อพัฒนา คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย.....	188
4.31 ตารางวิเคราะห์เชื่อมโยงคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ สู่มาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	191
4.32 ตารางวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อพัฒนา มาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย.....	193
4.33 ตารางสรุปความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และ มาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย เพื่อการพัฒนาสู่ มคอ.1 สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย.....	199
4.34 ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 3 และกรอบแนวคิดที่ 4 ในการวิจัยเพื่อพัฒนาข้อมูล สู่องค์ประกอบที่ 7 ของ มคอ.1 ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตร.....	203
4.35 ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 4 และกรอบแนวคิดที่ 6 ในการวิจัยสู่การพัฒนางค์ประกอบที่ 8 ของ มคอ.1 ได้แก่ เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา.....	204
4.36 ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 1 และกรอบแนวคิดที่ 4 ในการวิจัยเพื่อพัฒนาสู่องค์ประกอบที่ 9 ของ มคอ.1 ได้แก่ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้อ องค์ประกอบที่ 10 ของ มคอ.1.....	205
4.37 ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 2 และกรอบแนวคิดที่ 3 ในการวิจัยสู่การพัฒนา.....	207
4.38 ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 2 3 และ 6 ในการวิจัยเพื่อพัฒนาสู่องค์ประกอบที่ 11 ของ มคอ.1 ได้แก่ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา และการเทียบโอนผลการเรียนรู้.....	208

ตารางที่	หน้า
4.39 ตารางเชื่อมโยงข้อมูลจากกรอบแนวคิดที่ 1 ในการวิจัยสู่การพัฒนางานประกอบที่ 12 ของ มคอ.1 ได้แก่ คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน.....	209
4.40 ตารางสรุปตัวบ่งชี้ในการประกันคุณภาพหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	211
4.41 ตารางแนวทางการพัฒนามาตรฐานคุณระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปะไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ.....	213
5.1 ตารางสรุปแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทย.....	250
5.2 ตารางสรุปแนวทางการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ ในสาขาวิชาศิลปะไทย.....	252
5.3 ตารางสรุปความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้ ในสาขาวิชาศิลปะไทย.....	260

สารบัญแผนภาพ

ภาพที่	หน้า
2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	48
3.1 กรอบแผนการดำเนินการวิจัย.....	50
3.6 แสดงแนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย.....	66
3.8 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย.....	69
4.42 แสดงวัฏจักรของกระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย.....	222
4.43 แสดงลักษณะการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย กับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง.....	224

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การพัฒนาประเทศย่อมมีปัจจัยสำคัญหลายด้านอันมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความเจริญ แต่แต่ละประเทศย่อมมีแนวทางในการดำเนินการที่ต่างกันตามนโยบายของประเทศนั้นๆ แต่อย่างไรก็ตามแนวทางในการพัฒนาประเทศที่ทั่วโลกจำเป็นต้องคำนึงถึง ได้แก่ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม รวมถึงการพัฒนาสังคมอันเป็นการพัฒนาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรมนุษย์โดยใช้การจัดการศึกษาเป็นกลไกสำคัญ คือ การสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542) ดังนั้นหลายประเทศจึงมีนโยบายในการสร้างมาตรฐานการศึกษาในระดับชาติขึ้น เช่น ประเทศอังกฤษ ประเทศออสเตรเลีย (Australia Government, 2010: online) ประเทศนิวซีแลนด์ ประเทศไอร์แลนด์ ประเทศมาเลเซีย ฮองกง (ไพฑูรย์ สินลารัตน์และคณะ, 2548) เป็นต้น โดยมีแนวทางในการสร้างมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับที่ต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐานการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มุ่งผลิตบัณฑิตผู้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพตั้งนั้น ประเทศไทยในฐานะที่เป็นอารยประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียและเป็นหนึ่งในสมาชิกประเทศของโลกจึงได้ดำเนินการพัฒนามาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศโดยนำแนวคิดจากมาตรฐานการศึกษาระดับโลกมาบูรณาการกับนโยบายของมาตรฐานการศึกษาชาติที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเริ่มจากการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (National Qualification Framework for Higher Education in Thailand) หรือ NQF เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาและเป็นเสมือนกลไกในการนำแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมาสู่การปฏิบัติโดยเน้นการสร้างมาตรฐานของบัณฑิตที่สามารถรับรองได้จากคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นหลักและได้ประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ. 2549

จากแนวคิดในการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (NQF) สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการศึกษาไม่ว่าจะเป็นหลักสูตร การสอน ผู้เรียนและผู้สอน (Steiner, 1998) ดังนั้นในเวลาต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติจึงได้ดำเนินการศึกษาวิจัยและพัฒนา ร่วมกับนักวิชาการทางการศึกษา ทั้งในและต่างประเทศเพื่อพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติให้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของประเทศที่สะท้อนผ่านคุณลักษณะของบัณฑิต

อันพึงประสงค์ของประเทศไทยได้มากที่สุดจึงส่งผลให้เกิดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education หรือ TQF: HEd) อันเป็นการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตและมาตรฐานผลการเรียนรู้ขั้นต่ำเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและกำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542) ซึ่งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) ประกอบด้วยสาระสำคัญอันสามารถสรุปได้ดังนี้

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) มีเป้าหมายเพื่อสร้างมาตรฐานการศึกษาให้มีความใกล้เคียงกันในทุกสถาบันเพื่อประโยชน์ในการเทียบโอนหน่วยกิต โดยมุ่งเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcome) เป็นหลักอีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการนำนโยบายที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ในเรื่องการปฏิรูปการศึกษามาสู่การปฏิบัติ ซึ่งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นอันดับแรกและดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ (Cox, 2007) ตลอดจนปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาให้คิดเป็นแก้ปัญหาเป็นและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย ดังนั้นการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย (Thai Qualification Framework for Higher Education; TQF: HEd) จึงเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิแต่ละคุณวุฒิและสื่อสารให้สังคม ชุมชน รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศเข้าใจตรงกันอีกทั้งเป็นเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับว่ามีมาตรฐานที่สามารถเทียบเคียงกับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในประเทศและต่างประเทศได้

จากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2552 โดยการแนะนำของคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกัน คือ หลักสูตรที่เปิดใหม่ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 จะต้องพัฒนาให้สอดคล้องกันทุกประการกับแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและหลักสูตรที่เปิดสอนอยู่แล้วต้องปรับปรุงให้มีความสอดคล้องกับแนวทางดังกล่าวภายในปีการศึกษา 2555 (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ; เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) โดยขั้นตอนแรกในทุกสาขาวิชาต้องดำเนินการ คือ การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสถาวิชา (มคอ.1) ซึ่งเป็นเสมือนมาตรฐานวิชาชีพในสายวิชานั้น ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการได้มีการระบุไว้ให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนได้ 2 ทาง คือ 1. การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในแต่ละสาขาวิชา (มคอ.1) ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติประกาศใช้ไปเป็นแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ข้อที่ 2. ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติโดยตรงภายในปี พ.ศ. 2555 (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ: 2552) โดยสาขาวิชาที่ผู้วิจัยมีความสนใจซึ่งและมีความสอดคล้องกับความถนัดของผู้วิจัยได้แก่ สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย อีกทั้งในปัจจุบันยังไม่ได้มีการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชา (มคอ.1) ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยขึ้น จึงทำให้สถาบันอุดมศึกษายังไม่สามารถดำเนินการตามแนวทางของ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) ข้อที่ 1 ที่ได้กล่าวมาข้างต้นได้

ในปัจจุบันมีการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยระดับอุดมศึกษา ทั้งหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตและศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตจึงทำให้สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย มีความแพร่หลายมากขึ้น โดยเฉพาะหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตอันเป็นการ จัดการเรียนการสอนที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้เป็นศิลปินโดยตรง ดังนั้นจึงต้องคำนึงถึงองค์ความรู้ พื้นฐานในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยและดำเนินการอย่างสอดคล้องกันในทุกสถาบันเพื่อเป็นการ ตอบรับกับแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ ดำเนินการศึกษาแนวทางในการจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยของสถาบันอุดมศึกษาที่มี การเรียนการสอนในหลักสูตรศิลปบัณฑิตหรือศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

จากประเด็นต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะ ได้รับจากการศึกษาวิจัย จึงได้ดำเนินการศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่อง การนำเสนอแนวทางการ พัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างมาตรฐานในการ พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ และสามารถผลิตบัณฑิตในสายวิชาชีพที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมาตรฐานผลการ เรียนรู้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) อีกทั้งยังเป็น การอนุรักษ์ สืบสานและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าของชาติผ่านการจัดการศึกษา ในสายวิชาชีพต่อไป

คำถามการวิจัย

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) มีลักษณะอย่างไร

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

พัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)

ขอบเขตในการวิจัย

การพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปะไทย หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตหรือศิลปบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) ที่เน้นการนำเสนอเนื้อหาสาระในการพัฒนาองค์ประกอบที่ 3 (ลักษณะของสาขาวิชาศิลปะไทย) องค์ประกอบที่ 4 (คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทย) และองค์ประกอบที่ 5 (มาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะ) ตามองค์ประกอบของมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1)

นิยามศัพท์

การนำเสนอแนวทาง หมายถึง การสร้างกรอบขององค์ความรู้อันเป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาศิลปะไทยหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปะไทย หมายถึง กรอบที่กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตและข้อมูลในการจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทย หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตหรือศิลปบัณฑิต โดยมีโครงสร้างของมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) เป็นแนวทางในการพัฒนา

มาตรฐานผลการเรียนรู้ หมายถึง ข้อกำหนดเฉพาะจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) เกี่ยวกับสิ่งที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาจากการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านที่ได้รับการพัฒนาระหว่างการศึกษา ได้แก่ ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม ด้านที่ 2 ความรู้ ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย (ทักษะทางวิชาชีพศิลปะไทย)

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย หมายถึง ข้อกำหนดเฉพาะในด้านคุณลักษณะในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยซึ่งเป็นผลที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาขึ้นจากการศึกษาในสาขาวิชาศิลปะไทย ตามแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลที่สามารถสะท้อนแนวคิดและการเรียนรู้ที่พัฒนาได้จากการศึกษาสาขาวิชานั้น ๆ ที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม ด้านที่ 2 ความรู้ ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย (ทักษะทางวิชาชีพคิตศิลป์ไทย)

กรอบแนวคิด หมายถึง กรอบแนวคิดในการวิจัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นขอบเขตในการศึกษาและเก็บรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นข้อมูลในองค์ประกอบของมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) อันประกอบไปด้วย 6 กรอบแนวคิด ได้แก่ กรอบแนวคิดที่ 1 แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา กรอบแนวคิดที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ กรอบแนวคิดที่ 3 มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชิตกำหนด กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชาคิตศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา กรอบแนวคิดที่ 5 ธรรมชาติของสาขาวิชาคิตศิลป์ไทย กรอบแนวคิดที่ 6 มาตรฐานวิชาชีพคิตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

การจัดการศึกษาสาขาวิชาคิตศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา หมายถึง แนวทางในการจัดการศึกษาสาขาวิชาคิตศิลป์ไทยในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยซึ่งมีข้อมูลครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ 1. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคิตศิลป์ไทย 2. โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาคิตศิลป์ไทย 3. กลวิธีการสอนและการประเมินผลในสาขาวิชาคิตศิลป์ไทย

ลักษณะของสาขาวิชา หมายถึง ข้อมูลที่ระบุเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อใช้พัฒนาองค์ประกอบของมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติที่ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ 1. ความหมายของสาขาวิชา 2. องค์ความรู้ในสาขาวิชา 3. กระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชา 4. การเชื่อมโยงองค์ความรู้ในสาขาวิชากับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง 5. แนวทางประกอบอาชีพในสาขาวิชา

ศาสตร์ หมายถึง ขอบเขตขององค์ความรู้ในสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทยในด้านปรัชญา หลักการหรือทฤษฎี ประวัติศาสตร์วิชาชีพและกระบวนการปฏิบัติทักษะวิชาชีพตลอดจนองค์ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ศิลป์ หมายถึง ความสามารถเฉพาะตัวของผู้ปฏิบัติทักษะในการใช้กลวิธีพิเศษเพื่อปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยที่แสดงออกถึงความไพเราะและอารมณ์ที่แตกต่างกันของบทเพลงแต่ละเพลง

จรรยาบรรณในวิชาชีพ หมายถึง แนวคิดในการดำรงชีวิตในวิชาชีพคีตศิลป์ไทยและสังคมทั่วไปอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม

ดุริยางคศิลป์ไทย หมายถึง ศาสตร์วิชาที่มุ่งศึกษาศิลปะของกระบวนการในการปฏิบัติทักษะทางด้านดนตรีไทยและขับร้องเพลงไทยบนพื้นฐานหลักการหรือทฤษฎีและปรัชญาในวิชาชีพ

เนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชา หมายถึง กรอบขององค์ความรู้ในหลักสูตรแต่ละหมวดวิชาและกลุ่มวิชาที่ระบุขอบเขตของสาระความรู้ที่ควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในหลักสูตรนั้น ๆ

องค์ประกอบของมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) หมายถึง หัวข้ออันเป็นโครงสร้างหลักในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ที่ต้องระบุข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะ ระบบและกลไกในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพในแต่ละสาขาวิชาอันมีความสอดคล้องกับแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)

องค์ประกอบของมาตรฐานหลักสูตร หมายถึง หัวข้อต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาให้มีมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติได้ระบุไว้ซึ่งมีความสอดคล้องกับการพัฒนาองค์ประกอบของมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ดังนี้ 1. จำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ 2. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา 3. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

ข้อกำหนดในด้านโครงสร้างหลักสูตร หมายถึง ข้อมูลต่าง ๆ จากมาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรอันมีความสอดคล้องกับการพัฒนาองค์ประกอบของมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ดังนี้ 1. ความหมายของสาระวิชาในหมวดวิชา 2. แนวทางกำหนดเนื้อหาสาระในหมวดวิชา 3. สัดส่วนหรือจำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชาและหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษา (มคอ.1) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)
2. แนวทางในการจัดการศึกษาในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยที่มีมาตรฐานเดียวกันในระดับประเทศและการสร้างความมั่นคงในสาขาวิชาชีพศิลปศึกษาไทยต่อไป
3. เอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยระดับอุดมศึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังได้ค้นคว้าจากสื่อสารสนเทศประเภทเว็บไซต์จากต่างประเทศเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิของต่างประเทศที่ได้จัดทำขึ้นโดยองค์กรระดับชาติโดยสามารถแบ่งเป็น 6 ตอนได้ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษา

1.1 มาตรฐานการศึกษาชาติ

1.2 มาตรฐานการอุดมศึกษา

ตอนที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)

2.1 ที่มาและวัตถุประสงค์ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)

2.2 เนื้อหาสาระของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

2.3 แนวทางในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสภา/สาขาวิชา (มคอ.1)

สู่สถาบันอุดมศึกษาตามแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตอนที่ 3 มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กำหนด

ตอนที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยในระดับอุดมศึกษา

4.1 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

4.2 โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

4.3 กลวิธีการสอนและการประเมินผลในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

ตอนที่ 5 ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

5.1 พื้นฐานแนวคิดทางศิลปะในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

5.2 ขอบเขตขององค์ความรู้ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

ตอนที่ 6 เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

6.1 คุณลักษณะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา

6.2 แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดในการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตโดยการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

ตอนที่ 8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

1.1 มาตรฐานการศึกษาของชาติ

ในการดำเนินการจัดการศึกษาในระดับใดก็ตามจำเป็นต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาประชากรระดับชาติซึ่งในประเทศไทยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาชาติจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติซึ่งเป็นเสมือนแนวทางสำคัญในการดำเนินการทางการศึกษาทุกระบบโดยสภาการศึกษาเป็นผู้กำหนดมาตรฐานการศึกษาชาติขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การจัดการศึกษาของประเทศดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน แนวทางสำคัญของมาตรฐานการศึกษาชาติมีรายละเอียดที่สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สภาการศึกษาทำหน้าที่พิจารณาเสนอมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศโดยคณะรัฐมนตรีได้ลงมติเห็นชอบให้กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ 3 มาตรฐาน 11 ตัวบ่งชี้ (สภาการศึกษา, 2547) ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

แนวคิดในการพัฒนาประชากรผ่านการจัดการศึกษาของประเทศในมาตรฐานการศึกษาชาติสามารถนำมาใช้ในการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ได้ กล่าวคือ สถาบันอุดมศึกษาควรมีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตของสถาบันโดยคาดหวังให้ผู้จบการศึกษามีคุณสมบัติต่าง ๆ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1) แนวคิดจากมาตรฐานการศึกษาชาติด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

จากแนวคิดในมาตรฐานการศึกษาชาติสามารถสรุปถึงคุณลักษณะของ บัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับชาติได้ คือ บัณฑิตควรมีความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการ ประกอบอาชีพที่สุจริต รู้จักเรียนรู้และพัฒนาตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยจิตสำนึกทางศีลธรรมที่ดี มีความตระหนัก ในคุณค่าของความเป็นไทยและเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติไทย

2) แนวคิดจากมาตรฐานการศึกษาชาติด้านแนวการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนา ผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าในการจัดการศึกษาควรมีหลักสูตรที่ หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกและ ตัดสินใจในการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ตลอดจนสถาบันอุดมศึกษาควรมีการนำระบบ การประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการบริหารจัดการและตรวจสอบคุณภาพในการจัด การศึกษาทุกระบบ

3) แนวคิดจากมาตรฐานการศึกษาชาติด้านแนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ การสร้างวิถีการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง

สถาบันอุดมศึกษาควรจัดสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะนิสัยในการเรียนรู้ ค้นคว้าและศึกษาวิจัยตลอดจนมีแนวคิดในการพัฒนา ตนเองอยู่เสมอ

ในการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติแสดงให้เห็นถึง การเป็นสื่อกลางในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติทั้ง 3 มาตรฐาน 11 ตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมาดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมโดยการสร้างมาตรฐาน ในการผลิตบัณฑิตของประเทศไทยทุกสาขาวิชาที่มีคุณลักษณะของบัณฑิตตรงตาม ความต้องการในระดับชาติโดยใช้ระบบการประกันคุณภาพเป็นกลไกในการตรวจสอบ จากประเด็นต่าง ๆ นี้เป็นสิ่งที่ช่วยยืนยันถึงความสอดคล้องกันระหว่างกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานการศึกษาของชาติได้

1.2 มาตรฐานการอุดมศึกษา

เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษามีคุณภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั่วประเทศ การมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการอุดมศึกษามีความจำเป็นที่ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องควรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ มาตรฐาน การอุดมศึกษาของประเทศไทยเกิดขึ้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) มาตรา 34 กำหนดให้คณะกรรมการอุดมศึกษามีหน้าที่

พิจารณาเสนอมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาขึ้นและประกาศใช้เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2549 ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษาและมาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคม ประกอบด้วย 12 ตัวบ่งชี้ด้วยกัน โดยสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1) มาตรฐานด้านการผลิตบัณฑิต

บัณฑิตระดับอุดมศึกษาควรเป็นผู้มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก

2) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา

มีการบริหารจัดการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลและพันธกิจของการอุดมศึกษาอย่างมีดุลยภาพคำนึงถึงความหลากหลายและเป็นอิสระทางวิชาการ มีการบริหารจัดการทรัพยากรและเทคโนโลยีที่คล่องตัว มีหลักสูตรและการเรียนการสอนที่ทันสมัย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้และการสร้างงานด้วยตนเอง ตามสภาพจริง ใช้การวิจัยเป็นฐานเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมตามศักยภาพของประเภทสถาบันมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีการให้บริการวิชาการที่ทันสมัย เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและความเชี่ยวชาญของสถาบันนั้น ส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนา เผยแพร่วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

3) มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้

มีการแสวงหา การสร้างและการใช้ประโยชน์ความรู้ทั้งส่วนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและประเทศโดยการบริหารจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการวิจัยแบบบูรณาการหลักการและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

จากแนวทางในการสร้างมาตรฐานในการจัดการศึกษาของมาตรฐานการอุดมศึกษานั้นเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดบทบาทภาระหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในการผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญ มีศักยภาพและเอกลักษณ์ตามเป้าหมายของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ซึ่งข้อมูลจากมาตรฐานการอุดมศึกษานำมาใช้เป็นแนวทางพัฒนาองค์ประกอบของมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) คือ การกำหนดชื่อปริญญา การเทียบโอนผลการเรียนรู้ ทรัพยากรการเรียนการสอน แนวทางพัฒนาอาจารย์ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานการเรียนรู้อื่นๆ

ตอนที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) อันมีเนื้อหาสาระสำคัญที่สามารถสรุปได้ ดังนี้

2.1 ที่มาและวัตถุประสงค์ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1) ที่มาของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)

เนื่องด้วยการจัดการศึกษาในปัจจุบันมีการขยายตัวและเชื่อมโยงระหว่างประเทศมากขึ้นทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในทุกประเทศขึ้นอย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็น ประเทศอังกฤษ สกอตแลนด์ เวลส์ ไอร์แลนด์ เหนือ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ (New Zealand Qualification Authority) แอฟริกาใต้และกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปซึ่งกลุ่มประเทศเหล่านี้ได้มีการพัฒนากรอบคุณวุฒิและประกาศใช้อย่างเป็นทางการตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 เป็นต้นมา (ไพฑูริย์ สนิลรัตน์และคณะ: 2552) ประเทศไทยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของความเคลื่อนไหวทางการศึกษาที่เกิดขึ้นจึงได้มีการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย (NQF) ขึ้นและได้มีการศึกษาวิจัยพัฒนาต่อเนื่องมาจนสามารถประกาศเป็นกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF:HEd) ในเวลาต่อมาจึงกล่าวได้ว่ากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (NQF) เป็นเสมือนที่มาสำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ(TQF: HEd) อันมีสาระสำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (NQF) ดังนี้

แนวคิดหลักของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (NQF) ได้คำนึงถึงคุณภาพของบัณฑิตที่พิจารณาจากผลลัพธ์การเรียนรู้ทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะด้านต่าง ๆ ในการทำงานและการประกอบอาชีพโดยสถาบันอุดมศึกษาควรนำแนวคิดดังกล่าวไปใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกันรวมทั้งเป็นการเพิ่มความมั่นใจให้สังคมในด้านคุณภาพและความรู้ความสามารถที่บัณฑิตพึงมีซึ่งมีการมุ่งเน้นที่มาตรฐานสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) อันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
2. ความรู้
3. ทักษะทางเชาวน์ปัญญา
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
5. ทักษะการคิดวิเคราะห์และการสื่อสาร (สำนักงานคณะกรรมการการ

อุดมศึกษาแห่งชาติ: 2548)

จากแนวคิดด้านมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (NQF) ได้ระบุไว้ได้มีการส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาในช่วงขณะหนึ่งแต่ยังคงมีสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งที่ยังไม่ได้นำแนวคิดนี้ไปใช้ ประกอบกับในเวลาต่อมาได้มีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมจากนักวิชาการทางด้านการศึกษาภายใต้การนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติจึงทำให้มีการปรับปรุงและพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) ขึ้นและประกาศใช้กับสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ

2) วัตถุประสงค์ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่าได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์หลักของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติไว้ 6 ประการด้วยกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

การพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเป็นกลไกสำคัญในการนำนโยบายจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไปสู่การปฏิบัติโดยการกำหนดเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตจากการกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาที่มีความเชื่อมโยงกันอันเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ช่วยให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาโดยการนาระบบประกันคุณภาพภายในมาใช้ อีกทั้งช่วยสื่อสารและสร้างความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการ ชุมชนสังคมและสถาบันอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการเทียบเคียงมาตรฐานคุณวุฒิระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552)

2.2 เนื้อหาสาระของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) เป็นกลไกที่ช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีมาตรฐานและตรวจสอบได้ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติขึ้นโดยกำหนดความหมายและสาระสำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติที่สามารถสรุปได้ ดังนี้

1) ความหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education)

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง กรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ การแบ่งสายวิชา ความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากระดับคุณวุฒิหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น มาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับของคุณวุฒิ ลักษณะของหลักสูตร

ในแต่ละหลักสูตรและระดับคุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้ การเปิดโอกาสให้เทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดชีวิตรวมทั้งระบบกลไกที่ให้ความมั่นใจในประสิทธิผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพ ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้

2) หลักการและสาระสำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติพัฒนาขึ้นโดย ยึดหลักการในการกำหนดสาระสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

2.1) ยึดหลักความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2545 ในการนำนโยบายด้านการพัฒนา คุณภาพการศึกษาสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติมีแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตร การปรับเปลี่ยนกลวิธี การสอนของอาจารย์ การเรียนรู้ของนักศึกษา ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ มั่นใจได้ว่าบัณฑิตจะบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวังได้จริง

2.2) มุ่งเน้นที่มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcome) ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำเชิงคุณภาพ โดยเริ่มที่ผลผลิตของการจัดการศึกษา คือ การกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังขึ้นก่อน หลังจากนั้นจึงพิจารณาถึงองค์ประกอบ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้บัณฑิตบรรลุถึงมาตรฐาน ผลการเรียนรู้นั้น

2.3) มุ่งที่จะประมวลกฎเกณฑ์และประกาศต่าง ๆ ที่ได้จาก การดำเนินการไว้แล้วเข้าด้วยกันและเชื่อมโยงเป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งสามารถอธิบายให้ ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานที่ชัดเจนในคุณวุฒินั้น ๆ

2.4) มุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาเป็นที่ ยอมรับทั้งในและต่างประเทศตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยมั่นใจได้ว่าบัณฑิตไทย จะสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจ เป็นที่พอใจของทุกฝ่าย

3) โครงสร้างและองค์ประกอบหลักของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้มีการกำหนด โครงสร้างและองค์ประกอบหลักไว้ 3 อย่างด้วยกัน ดังนี้

3.1) ระดับคุณวุฒิ (Level of Qualifications) คือ ระดับคุณวุฒิ ที่แสดงถึงการเพิ่มขึ้นของระดับสติปัญญาที่ต้องการและความซับซ้อนของการเรียนรู้ที่คาดหวัง

โดยคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาเริ่มต้นที่ระดับที่ 2 คือ อนุปริญญาและสิ้นสุดที่ระดับปริญญาเอก ดังนี้

- ระดับที่ 2 อนุปริญญา (3 ปี)
- ระดับที่ 2 ปริญญาตรี
- ระดับที่ 3 ประกาศนียบัตรบัณฑิต
- ระดับที่ 4 ปริญญาโท
- ระดับที่ 5 ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
- ระดับที่ 6 ปริญญาเอก

3.2) การเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยได้กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตอย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral)
2. ด้านความรู้ (Knowledge)
3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skill)
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skill and Responsibility)
5. ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and information Technology Skills)
6. ด้านทักษะพิสัย (Professional Skills) สำหรับสาขาวิชา

ที่เน้นทักษะทางปฏิบัติ

2.3 แนวทางในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) สู่สถาบันอุดมศึกษาตามแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้มีการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนแก่สถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ดังนี้

(ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2552) ได้กล่าวถึงแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้ 2 ทาง คือ 1. การดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติโดยตรงสำหรับสาขาวิชาที่ยังไม่มีการพัฒนาคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาขึ้น (มคอ.1) 2. การดำเนินการตามมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติได้ประกาศใช้ อันมีรายละเอียด ดังนี้

(ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2552) ได้กล่าวถึงสาระสำคัญและขั้นตอนในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาไว้ว่า มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา หมายถึง กรอบที่กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตในแต่ละระดับการศึกษาของสาขา/สาขาวิชาใด ๆ ซึ่งจะกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตในสาขา/สาขาวิชา ปริญญาและองค์ความรู้ที่เป็นเนื้อหาเท่าที่จำเป็นจะต้องมีในหลักสูตรสาขา/สาขาวิชาและระดับคุณวุฒิเดียวกันโดยจะมีผลการเรียนรู้ไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา ในขณะที่เดียวกันมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาจะเปิดกว้างและส่งเสริมให้สถาบันต่าง ๆ มีโอกาสบรรจุเนื้อหาวิชาในส่วนที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ได้อย่างอิสระ เหมาะสมและตรงกับความต้องการหรือเอกลักษณ์ของแต่ละสถาบัน ซึ่งจะทำให้สถาบันต่าง ๆ สามารถพัฒนาหลักสูตรได้อย่างหลากหลายตลอดจนมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตในสาขา/สาขาวิชาและระดับคุณวุฒิเดียวกันที่เทียบเคียงกันได้ นอกจากนี้มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชายังได้กำหนดเงื่อนไขและข้อแนะนำในการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่สถาบันอุดมศึกษาต้องนำไปปฏิบัติเพื่อให้เป็นหลักประกันว่าหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนสามารถบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังโดยแนวทางในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ตารางสรุปแนวทางการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1)
จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ข้อที่	หัวข้อ	แนวทางปฏิบัติ
1.	ชื่อสาขา/สาขาวิชา	ชื่อสาขา/สาขาวิชาต่าง ๆ
2.	ชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา	ให้ระบุชื่อเต็มของปริญญาและสาขาวิชาตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยชื่อปริญญาในสาขาวิชา
3.	ลักษณะของสาขา/สาขาวิชา	ระบุลักษณะสาขา/สาขาวิชาและความเกี่ยวข้องกับสาขา/สาขาวิชาอื่น ๆ (ถ้ามี)
4.	คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	ต้องสอดคล้องกับระดับคุณวุฒิที่จะกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านที่กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้
5.	มาตรฐานผลการเรียนรู้	ให้ระบุคุณลักษณะ ทักษะ ความรู้ ความสามารถของบัณฑิตซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ขั้นต่ำ (Learning Outcomes) ที่สะท้อนให้เห็นว่ามีความสอดคล้องตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านที่กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้
6.	องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)	ให้ระบุเฉพาะองค์กรวิชาชีพที่รับรองหลักสูตรตามกฎหมาย
7.	โครงสร้างหลักสูตร	ต้องสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด
8.	เนื้อหาสาระสำคัญของสาขา/สาขาวิชา	ให้กำหนดปริมาณเนื้อหาสาระขั้นต่ำเป็นสัดส่วนหรือหน่วยกิตตามลักษณะของแต่ละสาขา/สาขาวิชา
9.	กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้	ต้องระบุกลยุทธ์ในการปฏิบัติ 2 ด้าน ได้แก่ กลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านที่กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้และกลยุทธ์ในการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้มั่นใจว่าบัณฑิตบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่มุ่งหวัง
10.	การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้	ระบุกลไกในการทวนสอบมาตรฐานของแต่ละสถาบันที่แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตทุกคนมีผลการเรียนรู้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด โดยนำอาจมีการทวนสอบทั้งระดับรายวิชาและระดับหลักสูตรเพื่อเป็นหลักฐานในการทวนสอบที่ชัดเจน

ตารางที่ 2.1 ตารางสรุปแนวทางการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1)
จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ต่อ)

ข้อที่	หัวข้อ	แนวทางปฏิบัติ
11.	คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้	กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาให้ชัดเจนและกำหนดแนวทางเพื่อประโยชน์ต่อการเคลื่อนย้ายของนักศึกษา
12.	คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน	ให้แสดงข้อมูลคณาจารย์ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพโดยให้กำหนดคุณวุฒิ คุณสมบัติและสัดส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษาในสาขาวิชา
13.	ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ	ให้ระบุทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ
14.	แนวทางพัฒนาคณาจารย์	ให้ระบุแนวทางพัฒนาคณาจารย์โดยเฉพาะกลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้
15.	การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	ให้ระบุตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องและเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
16.	การนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาไปสู่การปฏิบัติ	ระบุรายละเอียดตามที่กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด
17.	การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualification Register: TQR)	ระบุรายละเอียดตามที่กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด
18.	รายชื่อ และหน่วยงานของคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิ	ระบุรายชื่อผู้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิฯ
19.	ภาคผนวก (ถ้ามี)	รายละเอียดหรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้าเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEEd) เป็นข้อมูลสำคัญในการดำเนินการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาซึ่งเป็นหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต โดยนำแนวทางด้านคุณลักษณะของบัณฑิตและมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่ต้องพัฒนาขึ้นตามลักษณะสาขาวิชาศิลปศึกษาจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติมาใช้ในการดำเนินการวิจัย นอกจากนี้ข้อมูลจากศึกษาและวิเคราะห์กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติยังเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาองค์ประกอบอื่น ๆ ของ มคอ.1 ซึ่งเป็นผลการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การนำมาตรฐานคุณวุฒิสู่การปฏิบัติ การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตอนที่ 3 มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด

ในการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของทุกสถาบันจำเป็นต้องมีแนวทางในการดำเนินการที่สอดคล้องกับมาตรฐานของประเทศ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศเป็นเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ได้กล่าวถึงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรในระดับปริญญาตรีไว้ซึ่งสามารถสรุปได้ในรูปแบบตารางดังนี้

ตารางที่ 2.2 ตารางสรุปเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี
จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ

ข้อที่	หัวข้อ	แนวทางปฏิบัติ
1.	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา/ปรัชญาของสถาบัน/มาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของสาขาวิชานั้น ๆ มุ่งเน้นบัณฑิตมีความรอบรู้ ทฤษฎีและปฏิบัติ วิเคราะห์สังเคราะห์อย่างเป็นระบบ แสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง อยู่ร่วมสังคมได้ดีและมีคุณธรรมจริยธรรม
2.	ระบบการจัดการศึกษา	ใช้ระบบทวิภาค 1 การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาค แต่ละภาคการศึกษา มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์
3.	การคิดหน่วยกิต	<ul style="list-style-type: none"> - รายวิชาทฤษฎีไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง/ภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต - รายวิชาปฏิบัติไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง/ภาคการศึกษา ให้มีค่าเป็น 1 หน่วยกิต - การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามใช้เวลาในการฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมง/ภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต - การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนอื่น ๆ ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมง/ภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต
4.	จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาในการศึกษา	ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา
5.	โครงสร้างหลักสูตร	<p>ต้องประกอบด้วยหมวดวิชา 3 หมวด ได้แก่ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะและหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีจำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชา ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ต้องมีเนื้อหาสาระใน 5 กลุ่มวิชาได้ มนุษย์ศาสตร์ สังคมศาสตร์ ภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยมีหน่วยกิตรวมไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยกิต - หมวดวิชาเฉพาะ เป็นวิชาที่มีเนื้อหาสาระในวิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐาน วิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติงานได้ดี โดยมีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่ต่ำกว่า 84 หน่วยกิต - หมวดวิชาเลือกเสรีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
6.	จำนวนและคุณวุฒิอาจารย์	ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิตรงกับสายวิชานั้นหรือสัมพันธ์กับสายวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่า 5 คนและต้องเป็นผู้มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์อย่างน้อย 2 คน

ตารางที่ 2.2 ตารางสรุปเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี
จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ (ต่อ)

ข้อที่	หัวข้อ	แนวทางปฏิบัติ
7.	คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
8.	การลงทะเบียน	ให้ลงทะเบียนได้ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิตและไม่เกิน 22 หน่วยกิต/ภาคการศึกษาและสำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน 6 ภาคการศึกษา
9.	เกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา	ใช้เกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชาและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร โดยต้องได้รับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่าและต้องเรียนครบจำนวนหน่วยกิตตามหลักสูตรจึงถือว่าจบหลักสูตรปริญญาตรี
10.	ชื่อปริญญา	ให้ใช้ชื่อตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้น ๆ
11.	การประกันคุณภาพของหลักสูตร	ต้องกำหนดระบบประกันคุณภาพหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย 4 ประเด็น คือ 1) การบริหารหลักสูตร 2) ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน 3) การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา 4) ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต
12.	การพัฒนาหลักสูตร	ให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรทุก 5 ปี

จากการกำหนดมาตรฐานหลักสูตรในระดับปริญญาตรีที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศไว้ นั้นเป็นข้อมูลในการพัฒนาองค์ประกอบของมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตร การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน อันเป็นองค์ประกอบของผลการวิจัยที่ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาขึ้น

ตอนที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เลือกที่จะพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปะไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยได้ศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนในสาขาวิชาศิลปะไทย หลักสูตรศิลปบัณฑิตหรือศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตในด้านต่าง ๆ มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทย

บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาศิลปะไทยควรเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพ มีความรู้ ความสามารถทั้งวิชาการและการปฏิบัติทักษะทางด้านศิลปะไทยได้อย่างลึกซึ้งตลอดจนมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางด้านศิลปะไทยในวิชาชีพอันเป็นวัฒนธรรมของชาติได้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป จากประเด็นดังกล่าวหลักสูตรสาขาวิชาศิลปะไทย คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 2552 ได้ระบุถึงคุณลักษณะของบัณฑิตคณะศิลปนาฏดุริยางค์ในสาขาวิชาศิลปะไทยที่มีความสอดคล้องกัน ไว้ดังนี้

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสถาบันการศึกษาด้านศิลปะที่มุ่งสร้างสรรค์ศาสตร์แห่งศิลป์ผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางศิลปะควบคู่คุณธรรม เพื่อผดุงรักษาและสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติ โดยมุ่งผลิตบัณฑิตที่เป็นศิลปินที่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญในสาขาวิชาศิลปะไทย ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ มีจรรยาบรรณศิลปิน สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีกิจนิสัยเป็นผู้ใฝ่รู้ในการอนุรักษ์ พัฒนา สร้างสรรค์ และเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรมของชาติ

นอกจากนั้นบัณฑิตในสาขาวิชาศิลปะไทยยังควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิชาเอกของตนได้ในระดับมืออาชีพโดยสามารถปฏิบัติทักษะทางศิลปะไทยได้อย่างชำนาญและมีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมได้อย่างสมบูรณ์ จากประเด็นดังกล่าว สุกรี เจริญสุข (2541) ได้กล่าวไว้อย่างสอดคล้องกันว่า วิทยาลัยดุริยางคศิลป์มุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพออกไปรับใช้สังคมไทยและสังคมโลก เป็นผู้นำในการสอนดนตรี การแสดง การประพันธ์เพลง งานวิจัย และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลิตนักเรียนนักศึกษาให้บรรลุถึงศักยภาพความเป็นเลิศในทางวิชาการ จิตวิญญาณ การอาชีพ วัฒนธรรม คุณค่าทางสังคม ผ่านการฝึกฝนแบบมืออาชีพ หล่อหลอมความเป็นนักดนตรีและกระบวนการความคิดทางศิลปะ เป็นแหล่งการศึกษาและวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย ชุมชน และภูมิภาค โดยจัดการแสดงคอนเสิร์ต จัดอบรม งานวิจัย กิจกรรมสร้างสรรค์ และการบริการในระดับอาชีพอื่นๆ เป็นศูนย์ความเป็นเลิศทางการศึกษาและวัฒนธรรมของชาติและรังสรรค์ แสงสุข (2550) ยังได้กล่าวว่า คณะศิลปกรรมศาสตรมหาวิทาลัยรามคำแหงมีปรัชญาในการเปิดโลกทัศน์แห่งศิลป์ สืบสาน สร้างสรรค์งานศิลปกรรมไทยสู่สากลและมีปณิธานในการผลิตบัณฑิตที่มี

คุณภาพและคุณธรรม สร้าง พัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัยให้มีความหลากหลายตลอดจนมีวิสัยทัศน์ในการบูรณาการแนวคิดทางศิลป์ ที่สอดคล้องกับสังคม ซึ่งมีความสอดคล้องกับคณะผู้ดำเนินงานโครงการปริญญาโทศิลปกรรมศาสตร์ (2546) ที่ได้กล่าวถึงเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตของสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่า สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ไทย มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งพัฒนาบุคลากรด้านดนตรีไทยให้มีความรู้ความสามารถ อนุรักษ์ เผยแพร่ พัฒนาและดำเนินการทางด้านวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพการณ์ของโลกปัจจุบัน

จากการศึกษาแนวคิดในด้านเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตของแต่ละสถาบันเป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ไทย หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิตที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตตามแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติอันเป็นผลการวิจัยในครั้งนี้

4.2 โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ไทย

ในการจัดหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิตหรือศิลปบัณฑิตสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ในระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องดำเนินการจัดหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดทั้งในด้านการจัดหมวดวิชาตลอดจนจำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชาอันสามารถสรุปเป็นรูปแบบตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 2.3 ตารางสรุปโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ไทย

สถาบันอุดมศึกษา	โครงสร้างหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา			
	หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	หมวดวิชาเฉพาะ	หมวดวิชาเลือกเสรี	หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร
มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี	30	84	6	120
คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	31	101	6	138
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล	31	102	6	139
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	32	96	9	137
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	30	96	9	135
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ	30	98	6	134
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	30	103	6	139

จากการศึกษาโครงสร้างหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตหรือศิลปะบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาศิลปะไทยเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดน้ำหนักของหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชาตามเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตที่ได้จากคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีและธรรมชาติของสาขาวิชาตลอดจนปรัชญาในการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาศิลปะไทยซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชาศิลปะไทยที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

4.3 กลวิธีการสอนและการประเมินผลในสาขาวิชาศิลปะไทย

4.3.1 การจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนในปัจจุบันมีศักยภาพในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทย กล่าวคือ ในการเรียนการสอนผู้สอนจะต้องเรียนรู้และเข้าใจผู้เรียนเพื่อหาแนวทางในการสอนได้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนดังที่อัมพร โสวัตร (2527) ได้กล่าวว่า ผู้ขับร้องบางคนมีเสียงเล็กแหลมบางคนมีเสียงทุ้มต่ำซึ่งคุณลักษณะทั้งสองอย่างนี้สามารถจะร้องเพลงได้ดีเหมือนกันหากได้รับการฝึกฝนทักษะและวางพื้นฐานในการขับร้องมาอย่างดี อีกทั้งสาขาวิชาศิลปะไทยเป็นสาขาวิชาที่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติทักษะจึงจำเป็นต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการขับร้องหรือการออกเสียงที่ได้ยิน จึงเป็นเครื่องยืนยันอย่างชัดเจนว่าบทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนนั้นจะต้องทำหน้าที่เป็นต้นแบบที่ดีให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติตามดังที่ท้วม ประสิทธิกุล (2529) ที่ได้กล่าวว่า การสอนขับร้องเป็นวิชาเอกนั้นครูจะต้องสอนอย่างประณีตบรรจงเป็นพิเศษมากเท่าที่ผู้เรียนจะสามารถทำได้ ครูจะต้องเน้นเพลงที่มีจังหวะห่าง ๆ ก่อน มีลีลาเรียบ ๆ จำง่ายเพื่อเป็นการฝึกพื้นฐานเสียก่อน นอกจากนั้นแล้ว ในการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาศิลปะไทยการเรียนรู้จากการฟังเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากซึ่งสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (2552) ได้กล่าวว่า การเรียนขับร้องเพลงไทยมีขั้นตอนสำคัญที่จะให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ คือ การที่ผู้สอนขับร้องให้ฟังแล้วผู้เรียนร้องตามทีละวรรคซึ่งกระบวนการดังกล่าวมานี้เป็นกระบวนการสำคัญในการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งเป็นที่ผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์จากภายในเนื่องจากการขับร้องเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมโดยการใช้เสียงซึ่งผู้ปฏิบัติจะต้องมีกระบวนการเรียนรู้ภายในเกี่ยวกับการควบคุมกล้ามเนื้อที่ใช้ในการขับร้องให้เป็นเสียงตามที่ต้องการ ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้มีความสอดคล้องกับอัมพร โสวัตร (2522: 1) ที่ได้กล่าวว่าการขับร้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเสียงโดยตรงดังนั้นผู้เรียนจึงต้องเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการควบคุมอวัยวะที่เป็นเสมือนเครื่องทำเสียงอันเป็นอุปกรณ์สำคัญยิ่งในการขับร้อง

จึงกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย เป็นกระบวนการที่ผู้สอนจะต้องวางแนวทางอย่างเป็นระบบเพื่อประยุกต์ใช้ให้เข้ากับผู้เรียน แต่ละคนควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ฟังและปฏิบัติเพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้ควรฝึกให้ผู้เรียนรู้จักฟังการขับร้องของตนเอง คิด วิเคราะห์เพื่อประเมินการขับร้องของตนตลอดจนหาแนวทางแก้ไขปัญหาในการขับร้องของตนเองได้อย่างเหมาะสม

4.3.2 การประเมินผลการเรียนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

การประเมินผลการขับร้องควรคำนึงถึงทักษะพื้นฐานที่ผู้ขับร้องทุกคนจำเป็นต้องปฏิบัติได้ เช่น การขับร้องได้ถูกต้องตามจังหวะและทำนอง การขับร้องได้ตรงตามระดับเสียง ถูกต้องตามคำร้องและอักขระ ซึ่งพูนพิศ อมาตยกุล (2527: 58) ได้กล่าวไว้ว่า สอดคล้องว่า การขับร้องเพลงไทยที่ดีจะต้องใช้เสียงแท้เป็นหลัก จะต้องร้องอย่างชัดถ้อยชัดคำ ถูกต้องทั้งอักขระและวรรคตอน นอกจากนี้แล้วในการประเมินผลการขับร้องเพลงไทยของผู้เรียนสิ่งที่มีความสำคัญต่อคุณภาพในการขับร้องของผู้เรียน คือ ไพเราะที่เกิดจากลีลาและความสามารถในการขับร้องของผู้เรียนดังที่ สุรางค์ ดุริยพันธ์ (2552: 44) ได้กล่าวว่า สิ่งสำคัญที่จะทำให้การขับร้องเพลงไทยเกิดความไพเราะจะต้องคำนึงถึงระยะช่องไฟการหายใจให้ถูกต้องตามวรรคตอนที่ทำให้การขับร้องดำเนินไปอย่างราบรื่น การเพิ่มลีลาในการขับร้องเข้าไปทั้งในเสียงเอื้อนและการผันเสียงของคำร้องให้มีความวิจิตรงดงาม

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปแนวทางในการประเมินผลการเรียนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยได้ว่า ควรเป็นการดำเนินการประเมินผลการเรียนของผู้เรียนจากการให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติทักษะวิชาชีพเช่นเดียวกับการจัดการเรียนการสอนแต่ผู้สอนควรมีประเด็นในการพิจารณาประเมินผู้เรียนอย่างเหมาะสมและครบถ้วนทั้งในด้านความถูกต้องที่แสดงออกจากการขับร้องที่ถูกต้องตามระดับเสียง ทำนองเพลงและบทร้องตลอดจนประเด็นในด้านลีลาและความไพเราะที่ผู้เรียนมีศักยภาพในการประดิษฐ์เสียงต่าง ๆ ที่สามารถรับรู้ได้โดยการฟัง โดยนำประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้มาพิจารณาร่วมกับความสามารถ ความตั้งใจ ความขยันหมั่นเพียรในการฝึกฝนของผู้เรียนเพื่อการประเมินผลที่มีคุณภาพ

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการสอนและการประเมินผลการเรียนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยเป็นพื้นฐานข้อมูลในการพัฒนาองค์ประกอบของ มคอ.1 ได้แก่ องค์ประกอบที่ 9 คือ กลยุทธ์จัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งมีประเด็นที่ต้องพัฒนาให้เหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยเพื่อช่วยให้ข้อมูลที่พัฒนาขึ้นมานี้มีคุณภาพและสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้จริง

ตอนที่ 5 ธรรมชาติของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

5.1 พื้นฐานแนวคิดทางศิลปะในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

ศิลปะ คือ คุณลักษณะที่ว่าด้วยการสร้างผลงานอันเกิดจากกระบวนการภายในที่ซับซ้อนของมนุษย์ที่สามารถสื่อถึงความหมายและนัยในสิ่งนั้นได้จากคุณค่าและความงามของผลงานซึ่งเฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี (2530: 1) ได้กล่าวไว้อย่างสอดคล้องว่า ศิลปะเป็นความรู้หรืองานอันเกิดจากความพากเพียรของมนุษย์ที่ต้องใช้ความพยายามด้วยมือและความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์อันมีความสอดคล้องกับ ชลูด นิ่มเสมอ (2542: 2) และอารี สุทธิพันธ์ (2535) ที่ได้กล่าวว่า ศิลปะ หมายถึง ความมีคุณภาพหรือคุณค่าทางศิลปะของผลงานซึ่งมีความเกี่ยวข้องและสอดคล้องกับแนวคิดทางสุนทรียศาสตร์อันเป็นเนื้อหาเรื่องที่ว่าด้วยความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการให้คุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเช่นเดียวกับเครื่องจิต ศรีบุญนาถ และคณะ (2542: 1) ได้กล่าวไว้อย่างสอดคล้องว่า ศิลปะเป็นส่วนหนึ่งของสุนทรียศาสตร์หรือเมื่อกล่าวถึงสุนทรียศาสตร์เมื่อใดก็มักจะเกี่ยวข้องกับงานศิลปะนั่นเอง

จากแนวคิดในด้านศิลปะที่ว่าด้วยความงามเชิงสุนทรียศาสตร์มีความเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย หรือ การขับร้องเพลงไทย คือ สาขาวิชาที่ว่าด้วยการเรียนรู้และสร้างคุณลักษณะของเสียงที่มีความงามในมิติของความไพเราะในบทเพลงอันสามารถรับรู้ได้จากการฟังดังเช่น ญรรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2554: 99) ที่ได้กล่าวว่า ดนตรีเป็นเรื่องของโสตศิลป์หรือความงดงามของเสียงสอดคล้องกับทิวมประสิทธิ์กุล (2529: 229) ที่กล่าวถึงการขับร้องว่าเป็นศิลปะชนิดหนึ่งที่มีทั้งดี ทั้งยากและง่าย ไม่มีอุปสรรคเหมือนศิลปะประเภทอื่น ๆ อุปสรรคสำคัญที่ใช้ในการขับร้องล้วนแต่เป็นสิ่งที่มิได้อยู่ภายในตัวเราทั้งสิ้นแต่ไม่เป็นชิ้นส่วนให้สัมผัส ไม่สามารถแตะต้องได้และเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนจนมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า แต่มีสิ่งหนึ่งซึ่งแสดงออกให้เราเห็นว่ามันอยู่ ณ ที่ใดและเป็นอย่างไร ต้องใช้สำนึกเท่านั้นจึงสามารถรับรู้ได้ นั่นคือ เสียง ดังนั้นในการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยจึงเป็นการบูรณาการแนวคิดในการสร้างหรือประดิษฐ์เสียงต่าง ๆ จากความคิดหรือกระบวนการภายในของผู้ปฏิบัติที่จะต้องคิด ตีความ วิเคราะห์และสร้างสรรค์ออกมาเป็นเสียงที่มีคุณลักษณะที่ควรค่าแก่ความพึงพอใจของผู้รับหรือผู้ฟังซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติดังเช่น ณ ปากน้ำ (2510: 6) ที่ได้กล่าวว่า ศิลปะจะต้องมีโครงสร้างอันสมบูรณ์พร้อมในตัวของมัน จะต้องมีความแน่นอนลงตัว นอกจากนั้น รังสิพันธ์ แข็งขัน (2554: สัมภาษณ์ 8 เม.ย.) ที่ได้กล่าวว่า กระบวนการทางศิลปะกรรมในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยอาจแบ่งเป็น 3 ด้านด้วยกัน คือ ด้านผู้สร้าง ด้านผลงานและด้านผู้ถ่ายทอด

จากแนวคิดทางด้านศิลปะในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนั้นสามารถเชื่อมโยงถึงแนวทางในการกำหนดองค์ความรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยบนพื้นฐานกระบวนการทางศิลปะกรรมได้ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านผู้สร้าง ได้แก่ การประพันธ์ทางร้องและการบรรจเพลงขับร้อง 2) ด้านผลงาน ได้แก่ การที่ผู้เรียน

รับบทบาทเป็นผู้ฟังและผู้รับเพื่อที่จะประเมินหรือเรียนรู้และนำมาพัฒนาการปฏิบัติทักษะ คีตศิลป์ไทยของตนเอง 3) ด้านผู้ถ่ายทอด ได้แก่ ผู้ปฏิบัติ หรือ คีตศิลปิน โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ คิด วิเคราะห์และตีความจากผลงานประพันธ์ทางคีตศิลป์ไทยหรือดนตรีไทยได้

5.2 ขอบเขตขององค์ความรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

5.2.1 จรรยาบรรณในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

คีตศิลป์ไทยหรือเรียกอีกอย่างว่าการขับร้องเพลงไทยเป็นสาขาวิชา ด้านวัฒนธรรมอันเป็นมรดกสืบทอดจากคนรุ่นสู่รุ่นมาจนถึงปัจจุบันจึงทำให้การปฏิบัติทางด้าน คีตศิลป์ไทยมีระเบียบแบบแผนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน เนื่องจากเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยขององค์ความรู้ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ตัวผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอด ความรู้ทำให้ในสมัยก่อนการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยจำเป็นต้องอาศัยคุณสมบัติของผู้เรียนหลายอย่างที่ช่วยให้การเรียนประสบความสำเร็จได้ กล่าวได้ว่าผู้เรียนจะต้องมีความพยายามในการเรียนโดยต้องอุทิศตนศึกษาเล่าเรียนกับครูโดยการพักอาศัยอยู่ที่บ้านหรือสำนัก คอยดูแลปรนนิบัติประกอบกับการฝึกฝนอย่างตั้งใจ โดยครูจะพิจารณาถึงคุณสมบัติเหล่านี้ เพื่อตัดสินใจถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2552) แต่ในปัจจุบันนี้ได้มีการนำ การเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยเข้ามาอยู่ในระบบการศึกษาจึงทำให้บทบาทของผู้เรียน และผู้สอนมีความแตกต่างไปจากเดิม ผู้สอนมีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และผู้เรียนมีหน้าที่รับ ความรู้ในฐานะที่เป็นผู้เรียน ซึ่งเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ของผู้เรียนและผู้สอนมีความแตกต่างไป จากเดิม แต่อย่างไรก็ตามผู้เรียนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยไม่ว่าจะในอดีตหรือปัจจุบันควรที่จะมี จิตสำนึกในการปฏิบัติอย่างมีจรรยาบรรณในวิชาชีพคีตศิลปินที่ดีเพื่อที่จะพัฒนาตนเองให้ดำรง อยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณธรรม และดำรงรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่ต่อไป คุณธรรม จริยธรรมที่เป็นคุณสมบัติในวิชาชีพคีตศิลป์อันมีความสำคัญต่อการประสบความสำเร็จในวิชาชีพแบ่งออกเป็นคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. คุณสมบัติในด้านการเป็นผู้เรียนในสาขาวิชาชีพที่ดี
2. คุณสมบัติทางด้านสังคมในฐานะนักวิชาชีพ
3. คุณสมบัติด้านการพัฒนาตนเองในฐานะนักวิชาชีพ

1) คุณสมบัติในด้านการเป็นผู้เรียนในสาขาวิชาชีพที่ดี

ท้าว ประสิทธิ์กุล (2529: 194) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้เรียน ขับร้องที่ดีไว้ว่าวิชาขับร้องเพลงไทยแต่เดิมยังไม่มีโน้ต มีหลักและวิธีเป็นหัวใจสำคัญการเรียน ก็เรียนแบบวิธีท่องจำ ดังนั้นผู้ที่เรียนขับร้องเพลงไทยต้องเป็นผู้ตั้งใจจริง รักจริง ต้องมีความ อดทน ต้องใช้สติปัญญา สมอง จิตแน่วแน่ อันสอดคล้องกับจีน ศิลปบรรเลง (2521: 27) ที่ได้กล่าวว่า ผู้เรียนดนตรีไทยต้องอาศัยความเอาใจใส่ เพียรพยายาม ตั้งใจจริงและประเวท กุมุท (2527: 67) ที่ได้กล่าวว่าผู้เรียนดนตรีที่ดีควรมีมารยาทเรียบร้อย ซื่อตรง ตั้งใจจริง

ในการศึกษาเล่าเรียน นอกจากนั้นอัมพร โสวัตร (2522: 13) ยังได้กล่าวอย่างสอดคล้องถึงคุณสมบัติของผู้ขับร้องที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จได้ไว้ ดังนี้ ความตั้งใจนี้เป็นธรรมะที่สำคัญ หมายถึง การฝึกให้มีความตั้งใจ มีสมาธิไม่ใจคอกวากวาก อีกทั้งมนตรี ตราโมท (2481: 53) ยังได้ให้ทรรศนะที่เกี่ยวกับการเป็นผู้เรียนดนตรีที่ดีในแนวทางเดียวกันว่าควรมีความกล้าหาญไม่สะทกสะท้านกระดากอายเวลาบรรเลง มีความรื่นเริงและเบิกบานรื่นอยู่เสมอ แต่ไม่ใช่การรื่นเริงแบบพรั่นพร้ออย่างที่เรียกว่าหน้าเป็นและในขณะเดียวกันในด้านมรรยาทนั้นต้องมีกิริยาวาจาเรียบร้อยทั้งในหมู่คณะและกับชนภายนอก รู้จักที่ต่ำที่สูง กาลเทศะ ไม่ทะนงตน ตรงต่อเวลา เช่นเดียวกับพูนพิศ อมาตยกุล (2527: 58) ที่กล่าวว่า นักร้องเพลงไทยที่ดีจะต้องเป็นผู้มีสมาธิดีและมารยาทดี มีท่าทีในการนั่งและกิริยาตรงตาม จึงจะถึงพร้อมกับการเป็นผู้ขับร้องที่ดี

2) คุณสมบัติทางด้านสังคมในฐานะนักวิชาชีพ

นอกจากคุณสมบัติของผู้เรียนดนตรีไทยที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว การปฏิบัติเพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมของนักดนตรียังเป็นคุณสมบัติอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการเป็นนักดนตรีที่สมบูรณ์ซึ่งมนตรี ตราโมท (2481: 53) ได้กล่าวถึงประเด็นดังกล่าวไว้ว่า นักดนตรีที่ดีแม้จะกำลังมีอารมณ์ทุกข์โศกหรือมีความกลุ้มกัลดด้วยเหตุใดก็ตาม หากถึงเวลาจะทำงานหรือรื่นเริงต้องถือเอาอารมณ์นั้น ๆ แยกทิ้งไว้เสียต่างหากเมื่อมีหน้าที่ (เหตุ) ให้ต้องร่วมกัน เช่น ร่วมวงบรรเลงหรือร่วมการงานก็ต้องถือเอาหน้าที่ที่ต้องร่วมมือร่วมกำลังกันนี้เป็นเกณฑ์ส่วนอารมณ์ซึ่งโกรธเคืองกันมาไม่ต้องนึกถึง นอกจากนั้นนักวิชาชีพที่ดีควรดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมวิชาชีพด้วยความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อช่วยให้เกิดความสำเร็จในวิชาชีพได้ และประเวท กุมุท (2527: 67) ยังได้กล่าวอีกว่า จริยวัตรของนักดนตรีไทยอย่างหนึ่งที่ดีควรมี คือ การรักษาความสามัคคี เสียสละ รู้หน้าที่ในการบรรเลงมีน้ำใจเป็นนักกีฬา

3) คุณสมบัติด้านการพัฒนาตนเองในฐานะนักวิชาชีพ

ในการเป็นนักวิชาชีพคีตศิลป์ไทยที่ดีนั้นบุคคลควรต้องมีคุณสมบัติในด้านการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง มีความใส่ใจที่จะเรียนรู้องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาศักยภาพของตนเองทั้งในด้านทักษะและความรู้ ซึ่งอุปนิสัยที่ดีควรสร้างให้เกิดขึ้นกับนักวิชาชีพคีตศิลป์ไทยนั้นท่วม ประสิทธิ์กุล (2529: 194) ได้ให้ทรรศนะไว้ว่า นักวิชาชีพคีตศิลป์ไทยต้องมีปฏิภาณว่องไว มีไหวพริบดี รู้จักสังเกต รอบคอบและรู้จักฝึกหัดทบทวนอยู่เสมอ

จากแนวคิดในด้านคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสามารถสรุปได้ว่าบุคคลในวิชาชีพคีตศิลป์ไทยควรมีคุณลักษณะใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การเป็นผู้เรียนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยที่ดี 2) การดำรงอยู่ในสังคมในฐานะนักวิชาชีพคีตศิลป์ไทยที่ดี 3) การเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ จากข้อมูลดังกล่าวเป็นแนวทางในการสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยด้านคุณธรรมและจริยธรรมอันเป็น

มาตรฐานผลการเรียนรู้ในด้านที่ 1 อีกทั้งยังเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบในด้านที่ 4 ได้ ซึ่งคุณลักษณะที่บัณฑิตในสาขาวิชาคัตศิลป์ควรมีตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้น มีรายละเอียด ดังนี้

คุณลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในด้านคุณธรรม จริยธรรม
บุคคลในวิชาชีพควรมีคุณลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. มีความตั้งใจจริงในการศึกษาเล่าเรียน
2. มีความขยันหมั่นเพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน
3. มีความซื่อสัตย์และซื่อตรงในการประพฤติตัวและการศึกษาเล่าเรียน
4. ความกตัญญูกตเวทิต
5. รู้จักกาลเทศะ ปฏิบัติตัวได้เหมาะสมกับโอกาสต่าง ๆ
6. มีกิจกรรมรยาทที่งดงาม สุขุม รู้จักรักษาอิริยาบถในการปฏิบัติตน

คุณลักษณะที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
บุคคลในวิชาชีพควรมีคุณลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
2. รักษาและเห็นคุณค่าของความสามัคคีในหมู่คณะ
3. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นและรู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม
4. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนตลอดจนรู้จักบทบาทของตนเองในแต่ละโอกาสอย่างเหมาะสม
5. รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล

คุณสมบัติเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตในสาขาวิชาที่ต้องกำหนดไว้ อย่างชัดเจนในมาตรฐานคุณวุฒิสถาปัตยกรรมศาสตร์ไทยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นอันเป็นเครื่องมือในการสร้างความมั่นใจว่าบัณฑิตในสาขาวิชาจะต้องมีคุณสมบัติในด้านนี้ตามลักษณะวิชาชีพได้

5.2.2 ความเป็นศาสตร์ทางด้านคัตศิลป์ไทย

นอกจากคุณลักษณะทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพในสาขาวิชาคัตศิลป์ไทยดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วคุณลักษณะที่สำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งได้แก่ คุณลักษณะทางด้านความรู้ทางวิชาการคัตศิลป์ไทยอันเป็นเสมือนเครื่องมือทางปัญญาที่คัตศิลป์ที่ดีพึงมีในฐานะที่เป็นบุคคลในวิชาชีพและเป็นสิ่งจำเป็นต้องใช้เป็นหลักการและแนวทางในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพอันช่วยให้คัตศิลป์เป็นผู้มีความรู้ที่แตกฉานเข้าใจในศาสตร์ทางด้านคัตศิลป์ไทยอย่างแท้จริงและสามารถเชื่อมโยงความรู้สู่องค์ความรู้อื่น ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงอยู่ในวิชาชีพคัตศิลป์ไทย

สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจในศาสตร์ทางด้านคีตศิลป์ไทยได้อย่างเหมาะสม องค์ความรู้ในด้านวิชาการทางคีตศิลป์ไทยที่คีตศิลป์บัณฑิตพึงมี ได้แก่

- 1) บุคลิกภาพทางคีตศิลป์ไทย
- 2) โสตประสาทที่แม่นยำและคล่องแคล่ว
- 3) คุณภาพเสียงในการขับร้อง
- 4) การออกเสียงเอื้อนและคำร้องที่ชัดเจนตรงตามอักขระวิธี
- 5) หลักวิธีการปฏิบัติและประเภทของการขับร้อง
- 6) ความรู้ด้านวรรณคดีและคำประพันธ์
- 7) ความรู้ความเข้าใจด้านทำนองหลักและจังหวะหน้าทับ

1) บุคลิกภาพทางคีตศิลป์ไทย

บุคลิกภาพและท่าทางเป็นสิ่งที่สำคัญในสร้างความมั่นใจและทำให้ิริยาบถของผู้ขับร้องสมบูรณ์ ผู้ขับร้องควรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องจากแนวคิดดังกล่าวท้วม ประสิทธิกุล (2529: 229) ได้กล่าวถึงอย่างสอดคล้องกันไว้ว่าผู้ขับร้องควรมีความมั่นใจในตัวเอง ท่าทางมีสง่า ท่าทางภาคภูมิและมีความกล้าหาญ คือ การระงับความประหม่า ระงับความอายไม่กล้าสามารถขึ้นเพลงได้ถูกต้องของเสียงโดยไม่ต้องอาศัยการให้เสียงแต่อย่างใด

2) โสตประสาทที่แม่นยำและคล่องแคล่ว

คุณสมบัติสำคัญที่เป็นลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่งของผู้ขับร้อง คือ ความสามารถทางด้านโสตประสาทที่แม่นยำในการรับรู้และแสดงออกในเรื่องระดับเสียงที่ถูกต้องอันเป็นพื้นฐานสำคัญของการขับร้องที่มีคุณภาพ ท้วม ประสิทธิกุล (2529: 229) ได้กล่าวถึงประเด็นดังกล่าวว่า ผู้ขับร้องจะต้องแม่นยำเสียง คือ ต้องจำเสียงลูกฆ้องได้ขึ้นลงไม่ผิดเสียง (ทั้งนี้หมายความว่าจจะร้องเพลงใดก็ตามจะต้องยึดหลักเสียงมาตรฐาน)

3) คุณภาพเสียงในการขับร้อง

คุณภาพเสียงเป็นหัวใจสำคัญของการขับร้องเพลงไทยที่มีคุณภาพในการขับร้องทุกประเภทจำเป็นต้องใช้ศักยภาพที่พร้อมในด้านกำลังเสียงของผู้ขับร้องที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการขับร้องที่สมบูรณ์ ซึ่งผู้ขับร้องจะต้องมีความสามารถในการออกเสียง การหายใจที่ถูกต้องเพื่อที่จะสามารถรักษาระดับเสียงและกำลังเสียงได้สม่ำเสมอตลอดการขับร้อง โดยท้วม ประสิทธิกุล (2529: 229) ได้กล่าวว่า กำลังเสียงดี หมายถึง กำลังเสียงที่ผู้ขับร้องร้องได้ทั้งในทางขึ้นสูงและในทางลงต่ำ เสียงแจ่มใส คงทน ไม่อ้อแอ้ เรียกได้ว่าเสียงคงทนตามธรรมชาติ รู้จักรักษากำลังเสียงสม่ำเสมอ รู้จักใช้วิธีการผ่อนและถอนหายใจถูกต้องนอกจากนั้นประคอง ชลานุภาพ (2525: 110) ยังได้กล่าวว่า วิธีการขับร้องเพลงไทยให้ไพเราะนอกจากในเรื่องของเสียงแล้วผู้ขับร้องจะต้องได้รับการปรับระบบในการขับร้อง

รู้จักและเข้าใจการหนักเบาว่าสั้นได้ระยะพอเหมาะสมควรดีไม่หย่อนไปหรือตึงเกินไป จังหวะเรียบไม่หลบเสียงขึ้นหรือลง อีกทั้งทบทวนมหาวิทยาลัย (2544: 340) ยังกล่าวถึงมาตรฐาน การประเมินคุณภาพของการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยที่มีความเกี่ยวข้องกับการผลิต บัณฑิตในด้านคุณลักษณะในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยตามมาตรฐานวิชาชีพไว้ ดังนี้ เภณฑ์ในการประเมินการขับร้องเพลงไทยในว่าผู้ขับร้องจะต้องมีความสามารถในการปฏิบัติ ทักษะการขับร้องที่มีลักษณะของคุณภาพเสียงและรสนเสียงที่สมบูรณ์

4) การออกเสียงเอื้อนและคำร้องที่ชัดเจนตรงตามอักขระวิธี

การออกเสียงเอื้อนและคำร้องที่ชัดเจนอันเป็นทักษะพื้นฐาน ทางการขับร้องที่ผู้ขับร้องจำเป็นต้องปฏิบัติได้อย่างถูกต้องทั้งการออกเสียงเอื้อนและคำร้องหรือ บทร้องในเพลงต่าง ๆ ที่ชัดเจนตรงตามความหมายของบทเพลงแต่ละเพลง ซึ่งท้วม ประสิทธิกุล (2529: 229) ได้กล่าวถึงประเด็นดังกล่าวว่า การร้องเพลงไทยต้องใช้อักขระถ้อยคำให้ถูกต้อง เพราะการขับร้องเพลงไทยมักร้องเป็นเรื่องติดต่อกันถ้ำร้องไม่ชัดเจน คือ ใช้อักขระไม่ถูกต้อง อาจผิดความหมายไปได้หรือฟังไม่รู้เรื่องเอาเลยก็อาจเป็นได้เรียกว่าไม่ดีแสดงให้เห็นถึง ความสำคัญของทักษะทั้ง 2 ด้านที่มีความสัมพันธ์กันและเป็นสิ่งที่พัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้ขับร้อง

5) ความรู้และหลักวิธีการปฏิบัติการขับร้องประเภทต่าง ๆ

ผู้เป็นคีตศิลปินที่มีคุณภาพควรมีความรู้ความเข้าใจในประเภทของ บท เพลงไทยที่มีการแบ่งสรรไว้ตามลักษณะและโอกาสในการใช้ ดังเช่นมนตรี ตราโมท (2523) ที่ได้แบ่งประเภทของเพลงไทยไว้เป็นหมวดหมู่ทั้งเพลงที่มีการขับร้องและไม่มีการขับร้องโดย แบ่งเป็น เพลงเรื่อง เพลงตับ เพลงหน้าพาทย์ เพลงโหมโรง เพลงเกร็ดและเพลงลาหากผู้ขับร้อง รู้หลักและวิธีการที่เป็นพื้นฐานในการขับร้องเพลงแต่ละประเภทแล้วย่อมเป็นการเพิ่มคุณภาพ ในการขับร้องให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งวิธีการขับร้องในแต่ละประเภทมีปรัชญาที่แตกต่างกัน มนตรี ตราโมท (2481: 1) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของวิชาการทางด้านคีตศิลป์ไทยไว้ว่าการเรียน ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ภาควิชาการนี้ นับเป็นส่วนสำคัญอันหนึ่งของดุริยางคศิลป์ที่จะขาดเสีย ไม่ได้ จริงอยู่การฝึกฝนในภาคปฏิบัติการก็อาจสามารถที่จะไปทำการบรรเลงได้แต่อย่าลืมน่า การแสดงศิลปะทุกชนิดถ้าผู้แสดงขาดหลักวิชาการเสียแล้วการแสดงนั้น ๆ ที่จะดีขึ้นถึงขีดที่ควร จะดีไม่ได้

6) ความรู้ด้านวรรณคดีและคำประพันธ์

บทร้องที่ใช้ในการขับร้องเพลงไทยนั้นมีที่มาจากวรรณคดีไทย หลายเรื่องซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ขับร้องควรมีความรู้ความเข้าใจเพื่อให้สามารถเข้าใจเรื่องราวและขับร้อง ออกมาได้ตรงตามความหมายและอารมณ์ในเพลงนั้น ๆ อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2513: 85) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวไว้ว่า อารมณ์ต่าง ๆ เหล่านี้มีอยู่ในวรรณคดีสำคัญ ของไทยแทบทั้งนั้น ในวรรณคดีเหล่านี้ท่านผู้นิพนธ์ได้เขียนกลอนบรรยายอารมณ์ต่าง ๆ ไว้ไว้อย่างน่าฟังถึงตอนเศร้าก็น่าสงสารเป็นที่สุด ถึงตอนรัก ตอนแค้น หรือตอนโกรธ

กลอนของท่านก็พาให้เราอารมณ์หวนไหวไปตามปลายปากกาของท่านไปด้วย ด้วยเหตุที่ผู้แต่งเพลงไทยจะคิดเนื้อร้องขึ้นเองก็กลับอาศัยเนื้อร้องจากวรรณคดีต่าง ๆ เหล่านี้ ส่วนพวกที่แต่งเนื้อร้องขึ้นเองนั้นก็ยังมีบ้างแต่น้อยมากเพราะต้องเป็นคนที่ชอบกลอนจริง ๆ จึงจะแต่งได้ดี อன்றวรรณคดีเหล่านี้เป็นที่รู้จักกันทั่วไป เอ่ยขึ้นตอนไหนคนก็ร้องอ้อทั้งนั้น ฉะนั้น จึงไม่ต้องไปบอกว่าจะร้องเนื้อในวรรณคดีเรื่องนั้น ตอนนั้น ตอนนี้ให้เสียเวลา ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของท้าว ประสิทธิ์กุล (อ้างในหนังสือพระราชทานเพลิงศพนางท้าว ประสิทธิ์กุล 2534: 127) ที่ได้กล่าวถึงความรู้ในด้านต่าง ๆ อันเป็นคุณลักษณะของคีตศิลปินที่ดีไว้ว่า ประวัติเพลง คือที่มาหรือประวัติความเป็นมาของเพลงแต่ละเพลงการที่นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติของเพลงจะทราบจุดมุ่งหมายของผู้แต่งและทราบความหมายของเพลงว่าเหตุใดเพลงแต่ละเพลงจึงมีทำนอง ผิดแผกแตกต่างและพิสดารออกไป บางเพลงมีอารมณ์เศร้า อารมณ์โกรธ อารมณ์ดีใจปลาบปลื้มใจหรือแม้กระทั่งการเรียนรู้สำเนียงเพลงไทย เช่น ไทย ลาว พม่า มอญ เขมร ฯลฯ ซึ่งช่วยให้การขับร้องของผู้เรียนมีพัฒนาการขึ้นและสอดคล้องกับสมเจตนาของผู้แต่งเพลง

7) ความรู้ความเข้าใจด้านทำนองหลักและจังหวะหน้าทับ

ทำนองหลักและจังหวะหน้าทับเป็นอีกองค์ความรู้หนึ่งที่มีความสำคัญในทางดุริยางคศิลป์ในทุกเครื่องมือเช่นเดียวกับการขับร้องเพลงไทยที่มีรากฐานมาจากทำนองหลักในทุกบทเพลง กล่าวคือ ทำนองหลักเป็นสิ่งที่ผู้บรรเลงและขับร้องจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อใช้ในการแปลทางและตรวจสอบความครบถ้วนและสอดคล้องกับทำนองของหลัก อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ขับร้องสามารถขับร้องได้อย่างถูกต้องตามสัดส่วนและโครงสร้างของเพลงทุกประเภท การที่ผู้ขับร้องมีความเข้าใจถึงความเชื่อมโยงระหว่างทำนองหลัก จังหวะหน้าทับและทักษะทางด้านคีตศิลป์ไทยนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของท้าว ประสิทธิ์กุล (2529: 242) ที่ได้กล่าวถึงองค์ความรู้ที่ผู้คีตศิลปินที่ดีควรมีไว้ว่า จังหวะและหน้าทับมีความสำคัญกับการร้องเพลงไทยเพราะเพลงไทยมีหลายประเภทแต่ละประเภทก็มีหลายเพลงและแต่ละเพลงก็ใช้จังหวะหน้าทับต่างกัน ดังนั้น คนร้องก็ต้องรู้หลักจังหวะหน้าทับทั่ว ๆ ไป จริงอยู่จังหวะหน้าทับไม่ใช่หน้าที่ของคนร้องโดยตรงแต่จังหวะหน้าทับกับคนร้องก็แยกจากกันหาได้ไม่จะต้องสัมพันธ์กันอย่างสัมพันธ์ที่สุด เพราะว่าหลักจังหวะหน้าทับนี้ถือเป็นระเบียบวินัยของการขับร้องบรรเลงเพลงไทยที่จะต้องถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดที่เดี่ยวและทบวงมหาวิทยาลัย (2544: 355) ยังได้กล่าวถึงคุณลักษณะในด้านความรู้ที่ผู้เรียนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยพึงมีซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณามาตรฐานทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยไว้ว่าเกณฑ์ในการใช้ประเมินด้านคุณภาพของผู้เป็นคีตศิลปินในวิชาชีพคีตศิลป์ไทยด้านหนึ่ง ได้แก่ ความแม่นยำของทำนองหลัก หมายถึงความถูกต้องตามเนื้อทำนองหลักของฆ้องวงใหญ่ คือ ทำนองเนื้อแท้ของผู้ประพันธ์ที่ยังไม่ได้มีการแปลทำนองซึ่งเกณฑ์ในการประเมินการขับร้องจะใช้ความสามารถในการท่องทำนองหลักได้ถูกต้อง

จากแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับศาสตร์หรือองค์ความรู้ในสาขาวิชาชีพคีตศิลป์ไทย นั้นเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ตามแนวทางของกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในด้านที่ 2 3 และ 6 คือ ความรู้ ทักษะทางปัญญาและทักษะทาง วิชาชีพคีตศิลป์ไทยโดยสามารถแบ่งประเด็นของความรู้ออกเป็น 4 ข้อ ดังนี้

1. บุคลิกภาพที่ดีทางด้านคีตศิลป์ไทย องค์ความรู้ควรครอบคลุมสาระต่าง ๆ ดังนี้
 - 1) ความรู้และเข้าใจในหลักวิธีการนั่งและบุคลิกภาพในการขับร้อง
 - 2) ความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการรักษาากิริยามารยาท ในการขับร้องที่สุชุม เรียบร้อย เหมาะสมกับโอกาสและสถานที่
2. โสตประสาทที่แม่นยำและคล่องแคล่ว องค์ความรู้ควรครอบคลุมสาระต่าง ๆ ดังนี้
 - 1) ความแม่นยำในระดับเสียงตามมาตรฐานเสียงที่ถูกต้อง
 - 2) ไหวพริบในการปรับระดับเสียงให้ตรงตามระดับเสียงที่ถูกต้อง
 - 3) ความสามารถในการแยกแยะเสียงที่ถูกต้องได้อย่างแม่นยำ
 - 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปรับระดับเสียง ได้อย่างคล่องแคล่ว
3. คุณภาพเสียงในการขับร้อง องค์ความรู้ควรครอบคลุมสาระต่าง ๆ ดังนี้
 - 1) กำลังเสียงที่ดี สม่ำเสมอตลอดการขับร้อง
 - 2) ความสามารถในการแบ่งช่วงหายใจที่ถูกต้องเพื่อให้ได้เสียงร้อง ที่มีคุณภาพและต่อเนื่อง
 - 3) ความสามารถในการรักษาระดับเสียงในการขับร้องได้อย่าง สม่ำเสมอ
4. การออกเสียงเอื้อนและคำร้องที่ชัดเจนตรงตามอักขระวิธีองค์ความรู้ ควรครอบคลุมสาระต่าง ๆ ดังนี้
 - 1) ความสามารถในการออกเสียงเอื้อนที่ชัดเจนในทุกเสียงตาม หลักการขับร้องเพลงไทยที่ถูกต้อง
 - 2) การออกเสียงคำร้องที่ชัดเจนตรงตามความหมาย ของบทร้องและอักขระวิธี
5. หลักการและประเภทของการขับร้อง องค์ความรู้ควรครอบคลุมสาระต่าง ๆ ดังนี้
 - 1) ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักวิธีการปฏิบัติการขับร้องเพลงไทย
 - 2) โครงสร้างและปรัชญาของการขับร้องประเภทต่าง ๆ

6. วรรณคดีและคำประพันธ์ องค์ความรู้ควรครอบคลุมสาระต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติของบทร้องและวรรณคดีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบทร้อง
- 2) ความรู้ความเข้าใจในเรื่องคำประพันธ์ในวรรณกรรมที่สัมพันธ์กับบทร้อง

7. ความรู้ความเข้าใจในด้านทำนองหลักและจังหวะหน้าทับองค์ความรู้ควรครอบคลุมสาระต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ทำนองหลักที่มีความสัมพันธ์กับการขับร้อง
- 2) จังหวะหน้าทับที่มีความสัมพันธ์กับการขับร้อง

5.2.3 ความเป็นศิลป์ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

หัวใจสำคัญอีกประการหนึ่งในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย คือ ความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางด้านคีตศิลป์ไทยหรือขับร้องเพลงไทยที่เป็นเลิศ ท้วม ประสิทธิ์กุล (2529: 218) ได้กล่าวไว้อย่างสอดคล้องว่า ศาสตร์ทางด้าน การขับร้องเพลงไทยมีความซับซ้อน การขับร้องเป็นนามธรรมอันสะท้อนผ่านอุปกรณ์ภายในของมนุษย์ คือ เสียง ผู้ขับร้องควรมีความสามารถในการปฏิบัติทักษะอย่างมีศิลปะ อีกทั้ง ญรัทธ์ สุทธิจิตต์ (2554: สัมภาษณ์ 29 เม.ย.) ยังได้กล่าวอย่างสอดคล้องอีกว่า ศิลป์ในการขับร้องครอบคลุมถึงการที่ผู้ขับร้องใช้ความสามารถเฉพาะตัวในการสร้างลีลา การใช้กลวิธีพิเศษในการขับร้องเพื่อให้ได้มาซึ่งเสียงที่ฟังประสงค์หรือคุณภาพของการขับร้องในอุดมคติหรือที่เรียกว่า “ความไพเราะ” ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และเข้าใจแนวคิดเรื่องความงามหรือไพเราะของเสียงที่ใช้ การขับร้องอันเป็นศิลปะอย่างหนึ่งหรือเป็น “ศิลป์” จากแนวคิดดังกล่าวเป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดสาระที่ควรพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย ดังนี้

1) การขับร้องอย่างมีสุนทรียะของความไพเราะและการใส่อารมณ์ในบทร้อง

คีตศิลป์ที่มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องมีคุณลักษณะด้านการปฏิบัติทักษะการขับร้องที่มีคุณภาพและความสมบูรณ์ด้านความไพเราะ จากประเด็นดังกล่าวบุญช่วย โสวัตร (2521: 114) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับคุณค่าของดนตรีที่มีความสอดคล้องกับการสร้างคุณลักษณะของคีตศิลป์ที่ดีไว้ว่า สวรรค์และคุณค่าของดนตรีที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง คือ ความไพเราะ ซึ่งเป็นจุดยืนของดนตรีไทย ฉะนั้นทั้งทำนองและลีลาของเพลงจะถ่ายทอดสะท้อนอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดออกมาในรูปแบบใด ลักษณะใด จะต้องอยู่ในจุดแห่งความไพเราะทั้งสิ้น อันสอดคล้องกับแนวคิดของเจริญใจ สุนทรวาทีน (2533: 46) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับเป้าหมายในการสร้างนักดนตรีและนักร้องในวิชาชีพไว้ว่า การสอนดนตรีและขับร้องนั้นควรจะต้องส่งเสริมและมุ่งตรงไปที่คุณภาพเพื่อให้ผู้ฟังได้เข้าถึงความไพเราะและความงามของ

การขับร้องให้สูงสมกับที่เป็นสมบัติเอกลักษณ์ของชาติช่วยกันสร้างให้ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ การมีเพลงมาก การเล่นหรือขับร้องได้ในเวลารวดเร็วก็เป็นสิ่งดี แต่ที่ดีที่สุดนั้นผู้เล่นหรือผู้ขับร้องจะต้องเล่นได้ไพเราะจึงจะถึงจุดหมายสูงสุดของดนตรีและการขับร้องได้อีกทั้ง สงัด ภูเขาทอง (2533: 59) ยังได้กล่าวถึงการสร้างงานศิลปะที่มีความเกี่ยวข้องกับแนวคิด ดังกล่าวว่า โดยปรกติมนุษย์ สัตว์ทุกรูปทุกนามไม่ว่าจะเป็นศิลปินหรือไม่ย่อมมีอารมณ์ด้วยกัน ทั้งสิ้นเพียงแต่อาจมีน้อยบ้างมากบ้างขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ แต่ที่มีผู้ฟังเล็งเอาที่พวกศิลปิน เพราะเขามองจากผลงานที่ศิลปินผลิตขึ้นมาคือ ศิลปะ จะเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอเพราะศิลปะเป็น ผลผลิตที่เกิดจากความคิดของมนุษย์ เมื่อสภาพทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนไปธรรมชาติ หรือความคิดก็มักจะเปลี่ยนตามไปด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ผลผลิตที่ออกมาจากความคิด คือ ศิลปะก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

จากการศึกษาแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นศิลป์ในสาขาวิชา คีตศิลป์ไทยนั้นสามารถสรุปแนวคิดที่ควรพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย ได้ดังนี้

การสร้างสุนทรีย์ของความไพเราะและการใส่อารมณ์ในบทร้องของผู้ขับร้องควรมี แนวคิดในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทย ดังนี้

- 1) การใส่อารมณ์ในการขับร้องได้อย่างเหมาะสม
- 2) คิด วิเคราะห์ เพื่อประดิษฐ์เสียงขับร้องที่ไพเราะและมีคุณภาพได้
- 3) คิด วิเคราะห์และประเมินค่างานทางคีตศิลป์อย่างเหมาะสม

ตอนที่ 6 มาตรฐานวิชาชีพคีตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

การจัดการศึกษาวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยได้มีการสร้างเกณฑ์มาตรฐาน ดนตรีไทยโดยทบวงมหาวิทยาลัย (ปัจจุบัน คือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ) ที่ได้ระบุข้อมูลครอบคลุมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาดนตรีไทยตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึง ระดับอุดมศึกษาโดยสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการ จัดการเรียนการสอนและการบริหารงานบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ: 2553) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกหัวข้อวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านวิชาชีพ คีตศิลป์ไทยอันมีความเชื่อมโยงกับเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย โดยข้อมูลจากเกณฑ์มาตรฐาน ดนตรีไทยนี้มีความเชื่อมโยงกับแนวคิดในการกำหนดคุณลักษณะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทย ในระดับอุดมศึกษาอันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกันซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

6.1 คุณลักษณะทางวิชาชีพคิตศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา

ในด้านการจัดการศึกษาดนตรีไทยในระดับอุดมศึกษาเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย พ.ศ. 2553 ได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะทางวิชาชีพของบัณฑิตในระดับปริญญาตรีไว้ว่า บัณฑิตควรมีความรู้ในวิชาชีพเฉพาะสาขาชั้นวิเคราะห์วิชาการที่เกี่ยวข้อง รู้จักจำแนกความเป็นเหตุเป็นผลเชิงวิชาการในวิชาชีพอย่างสมเหตุสมผล ควรให้นักศึกษาได้เรียนรู้ประสบการณ์นอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนในเรื่องการอนุรักษ์ การพัฒนาวิชาการที่เป็นไปตามหลักสูตรของแต่ละสถาบันโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยเป็นแนวทาง

6.2 แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระทางวิชาชีพในหลักสูตร

จากการศึกษาเนื้อหาสาระของเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยได้มีข้อมูลการกำหนดเนื้อหาสาระทางวิชาชีพในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสถา/สาขาวิชา (มคอ.1) ดังนี้

เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยในส่วนที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา คือ เกณฑ์ขั้นที่ 6 ซึ่งเป็นเกณฑ์กำหนดความรู้ความสามารถก่อนเข้าศึกษาและเกณฑ์ขั้นที่ 7 8 และ 9 ซึ่งเป็นเกณฑ์การศึกษาในระดับอุดมศึกษาชั้นปริญญาบัณฑิต ในการพิจารณาจัดทำร่างเกณฑ์ขั้นที่ 9 ซึ่งเทียบระดับปริญญาบัณฑิตนั้น ได้กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำให้สอดคล้องกับความสามารถในการบรรเลงเพลงตามที่คณะกรรมการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยได้ตกลงไว้ คือ ผู้สำเร็จการศึกษาดนตรีไทยระดับอุดมศึกษา (ปริญญาตรี) จะต้องมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

1. มีความสามารถในการบรรเลงหรือขับร้องงานพิธีกรรมและประเพณีได้
2. มีความสามารถในการบรรเลงหรือขับร้องขับกล่อมเพื่อความบันเทิงได้
3. มีความสามารถในการบรรเลงหรือขับร้องประกอบการแสดงเบื้องต้นเป็นชุดเป็นตอนได้
4. มีความรู้ด้านทฤษฎีในรายละเอียดของเพลงตามเกณฑ์ในระดับชั้นต่างๆ ได้

เนื้อหาสาระด้านการปฏิบัติทักษะการขับร้องนอกจากผู้เรียนจะต้องมีความรู้ความสามารถในการขับร้องประเภทต่าง ๆ แล้วความรู้ความเข้าใจด้านทำนองหลักยังเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะทางวิชาชีพของคิตศิลป์ไทยโดยข้อมูลจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย (2553) ได้กล่าวไว้ว่า ในเกณฑ์ภาคปฏิบัติผู้เรียนขับร้องเพลงไทยเป็นวิชาเอกให้เรียนปฏิบัติฆ้องวงใหญ่และหรือปฏิบัติเครื่องกำกับจังหวะหน้าทับ (กลองแขกหรือโทน-รำมานะหรือสองหน้า) คู่ขนานประมาณ 30 % ของเกณฑ์ปฏิบัติฆ้องวงใหญ่และ/หรือ

เครื่องกำกับจังหวะหน้าทับตั้งแต่ขั้นที่ 4 เป็นต้นไปโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของวิชาเอกและเป็นคุณสมบัติของผู้เรียนขับร้องเป็นวิชาเอก

จากข้อมูลในการศึกษาเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ได้ใน 2 ประเด็น ดังนี้

1. คุณลักษณะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม บัณฑิตควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

1) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์องค์ความรู้ทางด้านวิชาชีพคีตศิลป์ไทยได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

1.2 ด้านความรู้ บัณฑิตควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

1) มีความรู้ในด้านประวัติและปรัชญาในการขับร้อง

เพลงประเภทพิธีกรรม

2) มีความรู้ในด้านประวัติและปรัชญาในการขับร้องเพลงที่ใช้ในการขับกล่อมเพื่อความบันเทิง

3) มีความรู้ในด้านประวัติและปรัชญาในการขับร้อง

เพลงประกอบการแสดงแต่ละประเภท

4) มีความรู้ในด้านหลักการปฏิบัติทักษะทางคีตศิลป์ไทย

1.3 ด้านทักษะทางปัญญา บัณฑิตควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

1) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิชาการคีตศิลป์ไทยบนพื้นฐานหลักวิชาการในวิชาชีพที่ถูกต้อง

2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อจำแนกและให้เหตุผลเกี่ยวกับองค์ความรู้ในวิชาชีพต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

2. แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตรในหมวดวิชาเฉพาะโดยเนื้อหาสาระควรครอบคลุมองค์ความรู้ ดังนี้

เป็นเนื้อหาสาระเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและปรัชญาในการปฏิบัติทักษะการขับร้องประเภทต่าง ๆ ตามบทบาทหน้าที่ของเพลงที่ใช้ในแต่ละโอกาสตามขนบนิยมทางด้านวิชาชีพคีตศิลป์ไทย ตลอดจนเป็นเนื้อหาสาระที่พัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางคีตศิลป์ไทยทั้งทักษะขั้นพื้นฐานและทักษะขั้นสูง

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษางานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้อง โดยสามารถแบ่งเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ ดังนี้

7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ในการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาตามแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษานั้นเป็นแนวคิดที่เน้นการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นหลักเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาองค์ประกอบของการศึกษาในด้านอื่น ๆ ได้แก่ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนและคุณภาพของผู้สอน จากประเด็นดังกล่าวมีความสอดคล้องกับทิมมพร สุวรรณประทีป (2537) ที่ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงแผนกวิชาบริหารธุรกิจตามความต้องการขององค์กรธุรกิจไว้ว่า บัณฑิตควรมีความสามารถในการปฏิบัติงานในองค์กรธุรกิจต้องอาศัยความสามารถหลายด้านประกอบกัน ความสามารถในการคำนวณเป็นอีกประเด็นที่มีความสำคัญต่องานธุรกิจ ควรให้นักศึกษาทุกสาขาวิชาได้มีทักษะในการคำนวณพอสมควร นอกจากนี้ควรมีทักษะในการปฏิบัติงาน การใช้คอมพิวเตอร์ การเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ต่าง ๆ เช่นเดียวด้วยจรัสศรี รัมมะवास (2526) ที่ได้กล่าวไว้ถึงแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของวิทยาศาสตร์พยาบาลไว้ว่า ควรมีการจัดประชุมร่วมกันปรึกษากับฝ่ายผู้สอนเพื่อประสานหรือพิจารณาหาความสมดุลของความคาดหวังในตัวบัณฑิตของทั้งผู้สอนและผู้ใช้บัณฑิต อีกทั้งควรมีการศึกษาถึงความต้องการตามสภาพการณ์จริงของการพยาบาลตามทัศนะของผู้สอนและผู้ใช้ นอกจากนั้นแล้วภักทริยา งาม मुख (2544) ยังได้กล่าวเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตทางด้านวัฒนธรรมที่สำคัญ ไว้ว่า คุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ควรมี ได้แก่ 1) ด้านจารีตประเพณี 2) ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี 3) ด้านธรรมเนียมประเพณี 4) ด้านการเรียน 5) ด้านสังคม 6) ด้านศาสนา 7) ด้านศิลปะ 8) ด้านการเมือง 9) ด้านการใช้ภาษา 10) ด้านการใช้ชีวิตประจำวัน

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องพบว่า การกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์นั้นควรมีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของสาขาวิชา คุณลักษณะที่ตรงตามความต้องการของสังคมโดยเฉพาะผู้ใช้บัณฑิตและคุณลักษณะสำคัญที่บัณฑิตในทุกสาขาวิชาพึงมี ได้แก่ คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม

7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดในการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตโดยการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

จากแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของหลักสูตรและการเรียนการสอนที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของบัณฑิต จากประเด็นดังกล่าวอริยะพร คุโรดะ (2550) ได้กล่าวเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐาน

หลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาไว้สอดคล้องว่า วิชาเฉพาะทางด้านศิลปะ มีวิชาพื้นฐานทางด้านศิลปะปฏิบัติครอบคลุมในศิลปะทุกแขนง ได้แก่ ศิลปะปฏิบัติ ซึ่งมีเนื้อหาพัฒนาแนวความคิดพื้นฐานทักษะกระบวนการสร้างสรรค์งาน การจัดการ เทคนิควิธีการต่าง ๆ สุนทรียศาสตร์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีศิลปะ อิทธิพลของทฤษฎีที่มีผลต่อการสร้างงานศิลปะทั้งในยุคเก่าและยุคร่วมสมัยปัจจุบัน การวิจารณ์ศิลปะ ประวัติศาสตร์ศิลปะทั้งศิลปะตะวันตกและตะวันออก การศึกษาผลงานของศิลปินต่าง ๆ ศึกษางานศิลปะในทุกรูปแบบและในด้านการจัดการเรียนการสอนนั้นอรุณี หงษ์ศิริวัฒน์ (2549) และวรลักษณ์ ชุมสาย ณ อยุธยา (2548) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดกิจกรรมที่มีหลากหลายประเภท เช่น เน้นเนื้อหาเป็นฐาน เน้นการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เน้นการวิจัยเป็นฐาน เน้นโครงงานเป็นฐาน เน้นสมรรถนะเป็นฐาน เน้นสหกิจศึกษาและเน้นกิจกรรมการบูรณาการที่มีหลากหลายระดับ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมในการบูรณาการนั้น อาจารย์ควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบูรณาการในระดับต่าง ๆ สามารถที่จะนำระดับของการบูรณาการในแต่ละชั้นไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาและในแต่ละคาบได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งควรมีแนวทางในการประเมินหลักสูตรโดยมักจะใช้คำถาม 4 คำถาม ได้แก่ ทำไม ใคร อะไร เมื่อไร โดยมีรูปแบบการประเมินด้วยการทำงานโปรแกรม รายงานประจำปีของสถาบัน ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์ ภาพรวมของหลักสูตรและการจัดการรับรู้ นอกจากนี้การจัดกิจกรรมพิเศษควรพิจารณาเป็นรายคณะ เนื่องจากศาสตร์ของแต่ละคณะมีความลึกซึ้งไม่เหมือนกัน ดังนั้นจึงควรจัดกิจกรรมพิเศษที่แตกต่างกันออกไป เช่นเดียวกับแนวคิดของ พันธุ์ศักดิ์ พลสารมัย (2532) และธนวัฒน์ บัวศรี (2548) ที่ได้กล่าวว่า ในการพัฒนาคุณสมบัติด้านความรับผิดชอบของนักศึกษา นั้นอาจารย์อาจมีส่วนช่วยดูแลนักศึกษาในช่วงเวลาเรียน Home Room ส่วนตัวอาจารย์เองอาจช่วยได้โดยการเปิดโอกาสและสนับสนุนให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นในขณะที่มีการเรียนการสอนและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษามีความรับผิดชอบและกระตือรือร้นในการเรียนและกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น เช่น การจัดโครงการค่ายอาสาพัฒนาชนบท โครงการอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น อีกทั้งการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในนิสิตนักศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปกครอง ครู-อาจารย์

ในด้านการจัดการเรียนการสอนทางด้านวิชาชีพเฉพาะอันเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติทักษะ ดังนั้นความรู้ความสามารถและความถนัดของผู้สอนจึงควรมีความเข้มแข็งมากพอที่จะถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ สมภพ เพ็ญจันทร์ (2534) วรพรรณ กิรานนท์ (2540) และชมนาด โสภน (2531) ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพนาฏศิลป์ไทยและนาฏศิลป์พื้นบ้านไว้ว่า ผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญพื้นฐานเฉพาะสาขาจึงเห็นว่าผู้สอนในระดับอุดมศึกษาควรมาจากผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพนาฏศิลป์ไทยโดยตรงหรือ

เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ ด้านการสอน ควรพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นบ้านให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น จัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา อาจารย์ผู้สอนนาฏศิลป์พื้นบ้าน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ในการเรียนการสอนตลอดจนการนำเสนอปัญหาอุปสรรคที่พบในการสอนเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาาร่วมกัน และหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นบ้านในรูปแบบใหม่ ๆ ควรจัดให้มีการอบรม เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านให้แก่นักเรียน นักศึกษา เยาวชนและประชาชนชนทั่วไป ที่สนใจ นอกจากนี้ในแต่ละสถาบันควรกำหนดแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้เด่นชัดว่าจะให้ไปประกอบอาชีพใด หลักสูตรควรจัดให้สอดคล้อง โดยเฉพาะควรมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในฐานะนักศึกษา นักวิจัยที่สนองความต้องการของสังคม เน้นความสามารถทางวิชาการและความรู้ทางภาษาอังกฤษในวิชาชีพให้มากขึ้นเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานสากลและเนื้อหาในหลักสูตรควรให้ความสำคัญกับศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นและเพิ่มพูนความรู้ทางด้านการบริหาร จัดการธุรกิจ มุ่งให้บัณฑิตสามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย

จากการศึกษางานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้ใน 2 มิติ คือ แนวคิดในด้านความสำคัญของการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่สามารถช่วยให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตในด้านต่าง ๆ เห็นได้ว่าแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่สำคัญ คือ การคำนึงถึงความต้องการทางสังคมและความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพของบัณฑิต ซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการสร้างมาตรฐานการผลิตบัณฑิตจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ นอกจากนี้แนวทางสำคัญในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างมีความเกี่ยวข้องกันกับการพัฒนาหลักสูตรรวมถึงกลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยได้พิจารณาศึกษางานวิจัยที่มีลักษณะของวิธีการดำเนินการวิจัยที่ใกล้เคียงกับการดำเนินการวิจัยของผู้วิจัยซึ่งพบว่าวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรีของปรเมศวร์ บุญยีน (2548) เรื่อง การพัฒนามาตรฐานหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาในประเทศไทย มีระเบียบวิธีในการดำเนินการวิจัยที่ใกล้เคียงกับผู้วิจัยที่สามารถนำข้อมูลในงานวิจัยมาใช้เป็นพื้นฐานแนวคิดในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และรูปแบบการนำเสนอข้อมูล ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวใช้การเก็บข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์เช่นเดียวกับระเบียบวิธีวิจัยที่ผู้วิจัยวางแนวทางไว้ โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิด

ของระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพในด้านการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มาบูรณาการกับแนวคิดจากงานวิจัยซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดของแนวคิดและเครื่องมือในการวิจัยอย่างละเอียดในบทที่ 3 ได้แก่ วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยสามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือได้ ดังนี้

7.3.1 เครื่องมือในการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางวิเคราะห์ข้อมูลที่มีการแสดงข้อมูลในลักษณะที่ต่างกัน ดังนี้

1) ตารางวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงข้อมูลแบบความเรียงเชิงสรุปประเด็นมีลักษณะดังนี้

ตัวอย่างตารางวิเคราะห์เอกสารที่แสดงข้อมูลแบบความเรียงเชิงสรุปประเด็น
(ก่อนใส่ข้อมูล)

ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 3 และกรอบแนวคิดที่ 4 ในการวิจัยเพื่อพัฒนาข้อมูล สู่องค์ประกอบที่ 7 ของ มคอ.1 ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตร		
ประเด็น	กรอบแนวคิดที่ 3 มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรีที่สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ กำหนด	กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชา ศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษา (แนวทาง กำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร)
ข้อมูลจากการวิจัย (เป็นข้อมูลเชิงสรุป ประเด็น)	ข้อมูลจากการวิจัย (เป็นข้อมูลเชิงสรุปประเด็น)	ข้อมูลจากการวิจัย (เป็นข้อมูลเชิงสรุปประเด็น)

ตัวอย่างตารางวิเคราะห์เอกสารที่แสดงข้อมูลแบบความเรียงเชิงสรุปประเด็น
(หลังจากใส่ข้อมูลแล้ว)

ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 3 และกรอบแนวคิดที่ 4 ในการวิจัยเพื่อพัฒนาข้อมูล สู่องค์ประกอบที่ 7 ของ มคอ.1 ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตร			
ประเด็น	กรอบแนวคิดที่ 3 มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรีที่สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ กำหนด	กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชา ศิลปศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา (แนวทาง กำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร)	
หน่วยกิตรวมตลอด หลักสูตร	ไม่ต่ำกว่า 120 หน่วยกิต	137 -139 หน่วยกิต	
หมวดวิชา/หน่วยกิต	ศึกษาทั่วไป: ไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยกิต	ศึกษาทั่วไป: ไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยกิต	
	วิชาเฉพาะ: ไม่ต่ำกว่า 84 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะ: ไม่ต่ำกว่า 84 หน่วยกิต	
	วิชาเลือกเสรี: ไม่ต่ำกว่า 6 หน่วยกิต	วิชาเลือกเสรี: ไม่ต่ำกว่า 6 หน่วยกิต	
●กลุ่มวิชาใน หมวดวิชา ต่าง ๆ	กศท.	● มนุษย์ศาสตร์	● มนุษย์ศาสตร์
		● สังคมศาสตร์	● สังคมศาสตร์
		● คณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์	● คณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์
		● ภาษา	● ภาษา
	เฉพาะ	● วิชาแกน	● พื้นฐานสาขาศิลปกรรมศาสตร์
		● วิชาเฉพาะด้าน	● พื้นฐานวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทย
		● วิชาพื้นฐานวิชาชีพ	● วิชาชีพศิลปศิลป์ไทยบังคับ
		● วิชาชีพ	● วิชาชีพศิลปศิลป์ไทยเลือก
	เลือก เสรี	กลุ่มเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนมีความสนใจ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและ เอื้อประโยชน์ต่อวิชาชีพ	กลุ่มเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนมีความสนใจสอดคล้อง กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเอื้อประโยชน์ ต่อวิชาชีพ

2) ตารางวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงข้อมูลในลักษณะแบบตรวจสอบรายการที่มีความสัมพันธ์และความเชื่อมโยง มีลักษณะ ดังนี้

ตัวอย่างตารางวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงข้อมูลในลักษณะแบบตรวจสอบรายการที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน (ก่อนใส่ข้อมูล)

ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง							
มาตรฐานผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปศึกษา							
มาตรฐานผลการเรียนรู้		คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์					
ด้านที่	รายละเอียด	1	2	3	4	5	
ข้อมูลจากการวิจัย	ข้อมูลจากการวิจัย	(ระบุข้อมูลเป็นการตรวจสอบรายการ เช่น ✓ ดังตัวอย่างด้านล่าง)					

ตัวอย่างตารางวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงข้อมูลในลักษณะแบบตรวจสอบรายการที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน (หลังจากใส่ข้อมูล)

ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง							
มาตรฐานผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปศึกษา							
มาตรฐานผลการเรียนรู้		คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์					
ด้านที่	รายละเอียด	1	2	3	4	5	
2	(5) มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยที่สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการวิจัยร่วมกับการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพศิลปศึกษาไทยได้	✓	✓				
3	(1) มีความรู้ ความเข้าใจในองค์ความรู้พื้นฐานในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยทั้งด้านประวัติศาสตร์วิชาชีพและทฤษฎีพื้นฐานในวิชาชีพ ตลอดจนกระบวนการในการประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ	✓	✓				
	(2) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพศิลปศึกษาไทยแต่ละประเภทตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูง สามารถเชื่อมโยงกับองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยร่วมกับองค์ความรู้ด้านวรรณคดี คำประพันธ์ ทำนองหลัก จังหวะหน้าทับและการบันทึกโน้ตที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องเพลงไทย	✓	✓				
	(3) มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยที่สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการวิจัยร่วมกับการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพศิลปศึกษาไทยได้	✓	✓				
	(3) มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาศักยภาพทางการปฏิบัติทักษะวิชาชีพศิลปศึกษาไทยอย่างต่อเนื่องในฐานะนักวิชาชีพและผู้เรียนที่ดี	✓		✓			✓

ตอนที่ 8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วางแนวทางในการศึกษาองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปะไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HED) ดังนี้

กรอบแนวคิดที่ 1 แนวทางจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ผู้วิจัยศึกษาองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานอุดมศึกษาเพื่อนำข้อมูลในด้านคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับอุดมศึกษา (มาตรฐานอุดมศึกษา; 2553) ตลอดจนเกณฑ์มาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบของ มคอ.1 ได้แก่

1. ชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา
2. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
3. มาตรฐานผลการเรียนรู้
4. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้
5. การเทียบโอนผลการเรียนรู้
6. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ
7. แนวทางพัฒนาอาจารย์

กรอบแนวคิดที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติมาใช้เป็นแนวคิดหลักในการวิจัยโดยตรง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาวัตถุประสงค์ สาระสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวทางในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขาสหสาขาวิชาหรือ มคอ.1 (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552) ตลอดจนเนื้อหาสาระอื่น ๆ ที่เป็นข้อมูลในการพัฒนาองค์ประกอบของ มคอ.1 ซึ่งเป็นผลการวิจัยที่ผู้วิจัยมุ่งหวังที่จะพัฒนาขึ้น ได้แก่

1. ชื่อมาตรฐานคุณวุฒิ
2. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
3. มาตรฐานผลการเรียนรู้
4. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้
5. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
6. การนำมาตรฐานคุณวุฒิสู่การปฏิบัติ
7. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ

กรอบแนวคิดที่ 3 มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด

ในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาตามแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในด้านโครงสร้างหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชาและสถาบัน ได้มีการระบุไว้อย่างชัดเจนให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาในประเทศไทยในองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. โครงสร้างหลักสูตร
2. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้
3. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา
4. คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาศิลปศึกษาและโครงสร้างหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา 3 แห่ง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชาศิลปศึกษาในประเทศไทยในองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. ชื่อมาตรฐานคุณวุฒิ
2. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
3. มาตรฐานผลการเรียนรู้
4. โครงสร้างหลักสูตร
5. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา
6. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

กรอบแนวคิดที่ 5 ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปศึกษาในประเทศไทย

องค์ความรู้ในด้านนี้มีความสำคัญมากต่อการดำเนินการวิจัยเนื่องจากผู้วิจัยพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิในสาขาวิชาศิลปศึกษาในประเทศไทย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่เป็นลักษณะธรรมชาติของสาขาวิชานี้โดยตรง ได้แก่ 1) พื้นฐานแนวคิดทางศิลปะในสาขาวิชาศิลปศึกษา คือ แนวคิดทางด้านการสร้างงานศิลปะที่แสดงออกถึงความงามและคุณค่าของผลงานทางศิลปะอันมีความสัมพันธ์กับศาสตร์วิชา 2) ขอบเขตขององค์ความรู้ในสาขาวิชาศิลปศึกษา คือ กรอบขององค์ความรู้ที่เป็นสาระสำคัญของสาขาวิชาศิลปศึกษาทั้งแนวคิดและองค์ความรู้ในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาองค์ประกอบของ มคอ.1 ดังนี้

1. ลักษณะสาขาวิชา
2. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
3. มาตรฐานผลการเรียนรู้

กรอบแนวคิดที่ 6 มาตรฐานวิชาชีพคัตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสถาวิชาของสถาบันอุดมศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้นเป็นการพัฒนามาตรฐานการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาที่ต้องมีความสอดคล้องกับมาตรฐานในระดับชาติและมาตรฐานวิชาชีพ ดังนั้น เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยเป็นข้อมูลในด้านมาตรฐานวิชาชีพดนตรีไทยและคัตศิลป์ไทยที่มีการกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพเฉพาะทั้งด้านความรู้ ทักษะทางวิชาชีพและทักษะทางปัญญา โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากกรอบแนวคิดนี้เป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาองค์ประกอบของ มคอ.1 ดังนี้

1. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
2. มาตรฐานผลการเรียนรู้
3. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา
4. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

จากแนวทางในการศึกษาองค์ความรู้ต่าง ๆ ของกรอบแนวคิดในการวิจัยแต่ละกรอบสามารถสรุปประเด็นในการศึกษาที่ครอบคลุมสู่การพัฒนาองค์ประกอบของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคัตศิลป์ไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.1 สาขาวิชาคัตศิลป์ไทย) ได้ดังนี้

ตารางที่ 2.4 สรุปประเด็นในการศึกษาองค์ความรู้จากกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อพัฒนา มคอ.1 สาขาวิชาคิตศิลป์ไทย (ผลการวิจัย)

องค์ประกอบของ มคอ.1		กรอบแนวคิดในการวิจัยลำดับที่					
ลำดับที่	ชื่อองค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6
1	ชื่อมาตรฐานคุณวุฒิ		●		●		
2	ชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา	✓					
3	ลักษณะสาขาวิชา					✓	
4	คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	●	●		●	●	●
5	มาตรฐานผลการเรียนรู้	●	●		●	●	●
6	องค์วิชาชีพที่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-
7	โครงสร้างหลักสูตร			●	●		
8	เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา				●		●
9	กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้	●			●		
10	การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้		●	●			
11	คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้	●		●			●
12	คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน			✓			
13	ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ	✓					
14	แนวทางพัฒนาอาจารย์	✓					
15	การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน		●				
16	การนำมาตรฐานคุณวุฒิสู่การปฏิบัติ		✓				
17	การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ		✓				
18	รายชื่อและหน่วยงานของคณะกรรมการผู้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิ	(ระบุชื่อผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้พัฒนา มคอ.1)					
19	ภาคผนวก	ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมคอ.1ที่ได้จากกรอบแนวคิดต่าง ๆ					

** ข้อมูลประกอบตาราง

<p>กรอบแนวคิดที่ 1 = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา</p> <p>กรอบแนวคิดที่ 2 = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEEd)</p> <p>กรอบแนวคิดที่ 3 = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด</p> <p>กรอบแนวคิดที่ 4 = การจัดการศึกษาสาขาวิชาคิตศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา</p> <p>กรอบแนวคิดที่ 5 = ธรรมชาติของสาขาวิชาคิตศิลป์ไทย</p> <p>กรอบแนวคิดที่ 6 = มาตรฐานวิชาชีพคิตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย</p>
--

<p>✓ หมายถึง ข้อมูลที่ไม่ได้นำมาเชื่อมโยงกันระหว่างกรอบแนวคิด</p> <p>● หมายถึง ข้อมูลที่นำมาเชื่อมโยงกันระหว่างกรอบแนวคิด</p> <p>- หมายถึง องค์ประกอบที่ไม่มีข้อมูลสอดคล้องในการวิเคราะห์</p>

จากรายละเอียดของกรอบแนวคิดในการวิจัยตั้งที่ผู้วิจัยกล่าวมาข้างต้นนี้สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามแนวทางกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็น 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการในการดำเนินการวิจัย
2. วางแนวทางในการดำเนินงานและออกแบบการวิจัย
3. พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. รวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
5. วิเคราะห์ข้อมูล
6. สังเคราะห์ข้อมูล
7. จัดการสัมมนาวิพากษ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิและบุคคลที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชา
8. ปรับปรุงมาตรฐานคุณวุฒิที่ได้ผ่านการพิจารณาจากที่ประชุม
9. สรุปและอภิปรายผล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วางแผนการดำเนินการไว้เป็น 9 ขั้นตอนด้วยกัน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดในการดำเนินงาน ดังนี้

แผนภาพที่ 3.1 กรอบแผนการดำเนินการวิจัย

จากแผนภาพกรอบแผนในการดำเนินการวิจัยดังกล่าวมีรายละเอียดในการดำเนินการ

ดังนี้

1. เตรียมการในการดำเนินการวิจัย

1.1 ศึกษาและคัดเลือกหัวข้อที่จะใช้ในการดำเนินการวิจัย

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกหัวข้อวิจัยโดยพิจารณาจากการนำทฤษฎีทางการศึกษามาเป็นกรอบสำคัญในการคัดเลือกหัวข้อวิจัย ซึ่งแนวคิดและทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้ได้แก่ ทฤษฎีองค์ประกอบของการศึกษาของอลิซาเบธ สไตเนอร์ ซึ่งได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการศึกษาใน 4 ส่วน คือ หลักสูตร การสอน ผู้เรียน ผู้สอน โดยได้นำมาผนวกกับความเคลื่อนไหวทางด้านการจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันในด้านการศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะที่ผู้วิจัยมีความสนใจ ซึ่งผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย โดยนำมาประกอบกับแนวทางในการสร้างมาตรฐานการผลิตบัณฑิตที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติได้ประกาศเป็นแนวทางปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) และได้เลือกวิจัยในหัวข้อการนำเสนอแนวทางการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.2 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยที่ผู้วิจัยเลือกเพื่อที่จะศึกษา ได้แก่ การพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติซึ่งเป็นหัวข้อที่อยู่ในองค์ประกอบของการศึกษาในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมโดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยที่มีพื้นฐานแนวคิดจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติที่จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ตลอดจนมีความน่าเชื่อถือและสามารถใช้เป็นแหล่งอ้างอิงทางการศึกษาได้ต่อไป กรอบแนวคิดในการวิจัยที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา
 - 1.1) มาตรฐานการศึกษาชาติ
 - 1.2) มาตรฐานการอุดมศึกษา
- 2) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)
 - 2.1) ที่มาและวัตถุประสงค์ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)
 - 2.2) เนื้อหาสาระของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

2.3 แนวทางในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสถาบัน/สาขาวิชา
สู่สถาบันอุดมศึกษาตามแนวทางของกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

- 3) มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษากำหนด
- 4) การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษา
 - 4.1) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปศึกษา
 - 4.2) โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษา
 - 4.3) กลวิธีการสอนและการประเมินผลในสาขาวิชาศิลปศึกษา
- 5) ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปศึกษา
 - 5.1) พื้นฐานแนวคิดทางศิลปะในสาขาวิชาศิลปศึกษา
 - 5.2) ขอบเขตขององค์ความรู้ในสาขาวิชาศิลปศึกษา
- 6) เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย
 - 6.1) คุณลักษณะทางวิชาชีพศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษา
 - 6.2) แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระด้านวิชาชีพ

2. วางแนวทางในการดำเนินการและออกแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่มีลักษณะสำคัญในการดำเนินการโดยเน้น
การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยนำแนวคิดของระเบียบ
วิธีวิจัยเชิงคุณภาพมาใช้ในการดำเนินการวิจัย โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

2.1 วางแนวทางในการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ(รวบรวมข้อมูล/
ตรวจสอบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล/สังเคราะห์ข้อมูล)

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวางแนวทางในการดำเนินการวิจัย
ให้มีความรัดกุมและได้มาซึ่งคุณภาพของงานวิจัย แนวคิดสำคัญในการดำเนินการออกแบบ
การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้น ดังนี้

- 1) ขั้นรวบรวมข้อมูล
- 2) ขั้นตรวจสอบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
- 3) ขั้นสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

2.2 การออกแบบการวิจัย

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบการวิจัยที่ต้องการศึกษาตลอดจน
วิธีการที่จะได้มาซึ่งความรู้เหล่านั้นและประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยดำเนินการ คือ การคัดเลือก
ระเบียบวิธีวิจัยที่มีความเหมาะสมกับหัวข้อการวิจัยซึ่งพบว่าหัวข้อในการวิจัยมีความเกี่ยวข้องกับ
กับแนวทางการสร้างมาตรฐานในการผลิตบัณฑิตของสถาบันการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับ
นโยบายในระดับประเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งบัณฑิตที่พึงประสงค์อันเป็นการค้นคว้าข้อมูล

ที่สามารถแสดงผลออกมาได้ในลักษณะข้อมูลเชิงบรรยายอันเป็นลักษณะผลงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ออกแบบการรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการสังเคราะห์ข้อมูลโดยนาระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพมาใช้ในการดำเนินการวิจัยอันมีรายละเอียด ดังนี้

1) การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้วางแผนในการดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยพิจารณาถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ตลอดจนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่จำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าและพิจารณาถึงแหล่งข้อมูลที่จะทำการรวบรวมโดยกำหนดแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ได้แก่ แหล่งข้อมูลประเภทเอกสารและแหล่งข้อมูลประเภทบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัย

2) การตรวจสอบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

2.1) การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดในการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยเป็นการสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) กล่าวคือ ผู้วิจัยใช้วิธีการต่าง ๆ กันในการรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันและนำข้อมูลในแต่ละเรื่องที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่ต่างกันมาตรวจสอบซึ่งกันและกัน (สุภาวงศ์: 2545) โดยใช้แนวคิดในการแบ่งประเภทของกลุ่มข้อมูลตามกรอบแนวคิดในการวิจัยทั้ง 6 กรอบเป็นหลักเพื่อนำไปข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชาอันเป็นวัตถุประสงค์ในการวิจัย

2.2) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดและทฤษฎีที่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างครบถ้วนอีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อการสังเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

3) สังเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้เรียบเรียงข้อมูลผ่านกระบวนการสังเคราะห์ที่มีแนวคิดจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเป็นกรอบในการสังเคราะห์และดำเนินการพัฒนา จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของมาตรฐานคุณวุฒิที่พัฒนาขึ้นโดยการจัดวิพากษ์กรอบมาตรฐานคุณวุฒิโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องและนำข้อมูลที่ได้จากการวิพากษ์มาปรับปรุงมาตรฐานคุณวุฒิพร้อมทั้งนำข้อมูลดังกล่าวมาสรุปและอภิปรายผลการวิจัยโดยผลการวิจัยที่ได้ คือ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติโดยนำเสนอในรูปแบบวิทยานิพนธ์

3. พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

3.1 แนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) ทฤษฎีองค์ประกอบของการศึกษาของ (Steiner, 1988) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมการจัดการศึกษาในทุกด้าน ได้แก่ หลักสูตร การสอน ผู้เรียนและผู้สอน

2) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์อันสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

3) องค์ประกอบของมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) 19 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ชื่อมาตรฐานคุณวุฒิ (2) ชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา (3) ลักษณะของสาขาวิชา (4) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ (5) มาตรฐานผลการเรียนรู้ (6) องค์การวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (7) โครงสร้างหลักสูตร (8) เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา (9) กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ (10) การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ (11) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ (12) คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (13) ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ (14) แนวทางพัฒนาอาจารย์ (15) การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (16) การนำมาตรฐานคุณวุฒิสู่การปฏิบัติ (17) การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ (18) รายชื่อคณะกรรมการผู้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิ (19) ภาคผนวก

4) ขอบเขตลักษณะของสาขาวิชาจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดขอบเขตในการพัฒนาเนื้อหาสาระด้านลักษณะของสาขาวิชาอันเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) โดยต้องระบุข้อมูลของสาขาวิชาในขอบเขตต่าง ๆ ดังนี้

4.1) ความหมายของสาขาวิชา

4.2) องค์ความรู้ในสาขาวิชา

4.3) กระบวนการเรียนรู้องค์ความรู้ในสาขาวิชา

4.4) การเชื่อมโยงองค์ความรู้ในสาขาวิชากับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง

4.5) แนวทางการประกอบอาชีพในสาขาวิชา

5) ขอบเขตขององค์ความรู้ในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทย

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของเขตองค์ความรู้ในวิชาชีพดุริยางคศิลป์มาเป็นแนวคิดในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอันมีประเด็นของขอบเขตองค์ความรู้ ดังนี้

5.1) จรรยาบรรณในวิชาชีพคีตศิลป์ไทย

5.2) ศาสตร์ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

5.3) ศิลป์ในวิชาชีพคีตศิลป์ไทย

6) โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด ได้แก่

6.1) จำนวนหน่วยกิตในหลักสูตร

6.2) หมวดวิชาและกลุ่มวิชา

6.3) แนวทางการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร

7) แนวคิดด้านการพัฒนารูปแบบของเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในการวิจัย

ในส่วนของแนวคิดด้านนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงระเบียบวิธีวิจัยเป็นสำคัญดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่า การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หรือการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ นอกจากนั้นแล้วในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจำเป็นต้องศึกษาเอกสารตำราและแนวคิดที่เกี่ยวข้องจากวิทยานิพนธ์ที่มีระเบียบวิธีวิจัยใกล้เคียงกันกับผู้วิจัย ซึ่งได้พบวิทยานิพนธ์ที่มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์เป็นหลัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนรูปแบบการนำเสนอข้อมูลในการวิจัยของ ประเมศวร์ บุญยืน ผู้พัฒนาวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา ปี พ.ศ. 2548 เรื่องการพัฒนามาตรฐานหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาในประเทศไทยมาบูรณาการร่วมกับแนวคิดการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลอันมีรายละเอียด ดังนี้

7.1) รูปแบบตารางวิเคราะห์ข้อมูลที่นำเสนอข้อมูล

ประกอบด้วย 2 ลักษณะ ได้แก่

7.1.1) ตารางวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบความเรียง
เชิงสรุปประเด็น

7.1.2) ตารางวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงข้อมูลในลักษณะ
แบบตรวจสอบรายการที่มีความสัมพันธ์และ
ความเชื่อมโยงกัน

3.2 พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้

1) พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนั้นผู้วิจัยได้บูรณาการแนวคิดและทฤษฎีที่ได้กล่าวมาในข้อ 3.1 ร่วมกับแนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพอันมีรายละเอียดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.1) เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1.1.1) แบบวิเคราะห์เอกสาร

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบวิเคราะห์เอกสารซึ่งเป็นแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้สำหรับการรวบรวมข้อมูลจากกรอบแนวคิดแต่ละกรอบในการวิจัยตลอดจนแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้เชื่อมโยงข้อมูลเหล่านั้นวิเคราะห์ในการพัฒนาผลการวิจัย

1.1.2) แบบสัมภาษณ์

ในการพัฒนาแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะคำถามและข้อกำหนดตายตัว มีลำดับขั้นตอนหลักในการสัมภาษณ์ที่เหมือนกันจะมีทั้งคำถามที่ต้องการคำตอบเฉพาะเจาะจงและคำถามที่ให้คำตอบได้ตามความต้องการ โดยการพัฒนาแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้คำนึงถึงแนวคิดในการวิจัยเชิงคุณภาพดังต่อไปนี้

ก. ผู้วิจัยต้องการข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างบุคคลเป็นจำนวนมากฉะนั้นคำถามจะต้องใช้คำถามเหมือนกันเพื่อให้แน่ใจว่าความแตกต่างของข้อมูลที่ได้รับไม่ใช่ผลสืบเนื่องมาจากการตั้งคำถามที่แตกต่างกัน

ข. ผู้วิจัยมีการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามหลักการเพื่อให้ได้ตัวอย่างที่เหมาะสมกับความต้องการ

ค. ผู้วิจัยจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชนที่ตนจะศึกษาพอสมควรเพื่อที่จะได้ตั้งคำถามที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงและสามารถตีความหมายของข้อมูลได้

ง. เรื่องที่ศึกษาจะเป็นเรื่องเฉพาะกรณีเรื่องใดเรื่องหนึ่งมิใช่ต้องการที่จะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมทั้งหมด (สุภาวงศ์: 2545)

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ทั้งสิ้น

3 ชุด ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาจิตศิลป์ไทย

2. แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 สำหรับคณาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาจิตศิลป์ไทยของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 3 แห่งผู้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 3 สำหรับผู้เรียนในสาขาวิชาศิลปะไทยของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 3 แห่งผู้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

แบบสัมภาษณ์เป็นแต่ละชุดมีรายละเอียดของข้อความที่แตกต่างกันตามลักษณะเฉพาะของผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงลักษณะความเชี่ยวชาญตลอดจนประเภทของบุคคลผู้ให้ข้อมูลที่สามารทำให้ข้อมูลอันมีประโยชน์ต่อการพัฒนา มคอ.1 สาขาวิชาศิลปะไทย (ผลการวิจัย) โดยสามารถสรุปจุดเน้นของประเด็นคำถามจากแบบสัมภาษณ์แต่ละชุดในรูปแบบตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงความสอดคล้องระหว่างจุดเน้นของประเด็นคำถาม และลักษณะเฉพาะของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล	จุดเน้นของประเด็นคำถามที่สอดคล้องกับการพัฒนา มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ																		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
กลุ่มที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาศิลปะไทย	เอกสาร			o	o	เอกสาร					เอกสาร								
กลุ่มที่ 2 คณาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาศิลปะไทยของกลุ่มตัวอย่างสถาบันอุดมศึกษา	เอกสาร			o	o	เอกสาร			o	เอกสาร									
กลุ่มที่ 3 ผู้เรียนในสาขาวิชาศิลปะไทยของกลุ่มตัวอย่างสถาบันอุดมศึกษา	เอกสาร			o	o	เอกสาร					เอกสาร								

จากตารางสัญลักษณ์จุดวงกลม (o) หมายถึง การเน้นน้ำหนักของประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละกลุ่มซึ่งจะเห็นได้ว่าในข้อที่ 4 และ 5 คือคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่มีการให้ความสำคัญต่อการเก็บข้อมูลมากที่สุด เนื่องจากเป็นจุดเน้นของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ นอกจากนั้นยังได้มีการกำหนดน้ำหนักคำถามให้กับคณาจารย์ผู้สอนในข้อที่ 9 เนื่องจากเป็นประเด็นเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ และในส่วนอื่น ๆ ที่มีการระบุเป็นข้อความว่าเอกสาร หมายถึง ประเด็นที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารโดยตรงโดยยึดแนวทางในการพัฒนาคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ดังที่ปรากฏเป็นรายชื่อทั้ง 19 ข้อไว้ในส่วนบนของตารางเพื่อให้ข้อมูลที่ได้อ้างอิงมีความครอบคลุมและชัดเจน

จากจุดเน้นของประเด็นคำถามในแบบสัมภาษณ์ที่มีการเน้นข้อมูลในองค์ประกอบที่ 4 และ 5 ของมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) คือ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และมาตรฐานผลการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์ประกอบที่ 5 ได้แก่ มาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ทักษะพิสัย (ทักษะวิชาชีพคិតศิลป์ไทย) ซึ่งแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 3 ชุดที่มีวิธีการสัมภาษณ์ 2 วิธี คือ การสัมภาษณ์รายบุคคลและการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group) โดยผู้วิจัยได้สรุปความสอดคล้องกันระหว่างมาตรฐานผลการเรียนรู้และประเด็นคำถามของแบบสัมภาษณ์ตลอดจนวิธีการสัมภาษณ์ในรูปแบบตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3.3 ตารางสรุปประเด็นสัมภาษณ์และวิธีดำเนินการสัมภาษณ์ที่มีความสอดคล้องกับ
มาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

แบบสัมภาษณ์	ชื้อที่	ความสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้						ความสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา	วิธีการสัมภาษณ์	
		ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5	ด้านที่ 6			
ชุดที่ 1 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย	1						o	ข้อที่ 4/5	การสัมภาษณ์รายบุคคล	
	2						o			
	3						o			
	4			o						
	5	o								
	6				o					
	7		o							
	8						o			
	9	ข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย								
ชุดที่ 2 สำหรับคณาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยของกลุ่มตัวอย่างสถาบันอุดมศึกษา	1						o	ข้อที่ 4/5/9	การสัมภาษณ์รายบุคคล	
	2						o			
	3						o			
	4			o						
	5	o								
	6				o					
	7		o							
	8						o			
	9	ข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย								
	10									
	11									
ชุดที่ 3 สำหรับผู้เรียนในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยของกลุ่มตัวอย่างสถาบันอุดมศึกษา	1		o				o	ข้อที่ 4/5	การสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (FOGUS GROUP)	
	2		o				o			
	3						o			
	4	ข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย								

(o) หมายถึง คำถามที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

นอกจากนั้นในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยยังได้นำกรอบแนวคิดในการวิจัยมาพิจารณาร่วมกับความครบถ้วนของข้อมูลในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทยอันเป็นผลการวิจัยในครั้งนี้ โดยสามารถสรุปเครื่องมือที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อใช้ในการพัฒนา มคอ.1 สาขาวิชาศิลปศึกษาไทยในรูปแบบตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3.4 ตารางสรุปเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 1

กรอบแนวคิด ในการวิจัย	ประเด็นในการศึกษา องค์ความรู้	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย			
		รวบรวมข้อมูล		วิเคราะห์ข้อมูล	
		แบบ วิเคราะห์ เอกสาร	แบบ สัมภาษณ์	แบบวิเคราะห์ เอกสาร (เพื่อเชื่อมโยง สู่การพัฒนา มคอ.1)	แบบวิเคราะห์ การสัมภาษณ์
1. แนวทางการจัด การศึกษา ระดับอุดมศึกษาจาก มาตรฐานการศึกษาชาติ และมาตรฐาน การอุดมศึกษา	1.1 ชื่อปริญญา/สาขาวิชา	✓	-	✓	-
	1.2 คุณลักษณะบัณฑิตฯ	✓	-	✓	-
	1.3 มาตรฐานผลการเรียนรู้	✓	-	✓	-
	1.4 กลยุทธ์การสอน/การประเมินผล	✓	-	✓	-
	1.5 การเทียบโอน	✓	-	✓	-
	1.6 ทรัพยากรการเรียนการสอน	✓	-	✓	-
	1.7 แนวทางพัฒนาอาจารย์	✓	-	✓	-
2. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	2.1 ชื่อมาตรฐานคุณวุฒิ	✓	-	✓	-
	2.2 คุณลักษณะบัณฑิตฯ	✓	-	✓	-
	2.3 มาตรฐานผลการเรียนรู้	✓	-	✓	-
	2.4 การทวนสอบฯ	✓	-	✓	-
	2.5 การประกันคุณภาพฯ	✓	-	✓	-
	2.6 การนำ มคอ.1 สู่การปฏิบัติ	✓	-	✓	-
	2.7 การเผยแพร่หลักสูตร	✓	-	✓	-
3. มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี	3.1 โครงสร้างหลักสูตร	✓	-	✓	-
	3.2 การทวนสอบฯ	✓	-	✓	-
	3.3 คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา	✓	-	✓	-
	3.4 คณาจารย์/บุคลากรสนับสนุน	✓	-	✓	-

ตารางที่ 3.4 ตารางสรุปเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

ตารางที่ 2

กรอบแนวคิด ในการวิจัย	ประเด็นในการศึกษา องค์ความรู้	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย			
		รวบรวมข้อมูล		วิเคราะห์ข้อมูล	
		แบบ วิเคราะห์ เอกสาร	แบบ สัมภาษณ์	แบบวิเคราะห์ เอกสาร (เพื่อเชื่อมโยง สู่การพัฒนา มคอ.1)	แบบวิเคราะห์ การสัมภาษณ์
4. การจัดการศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา ระดับอุดมศึกษา	4.1 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	✓	✓	✓	✓
	4.2 โครงสร้างหลักสูตร	✓	-	✓	-
	4.3 กลวิธีการสอนและการประเมินผล ในสาขาวิชาศิลปศึกษา	-	✓	-	✓
5. ธรรมชาติของสาขาวิชา ศิลปศึกษา	5.1 ความหมายของสาขาวิชา	✓	-	✓	-
	5.2 องค์ความรู้ในสาขาวิชา				
	5.3 กระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชา				
	5.4 การเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่น				
	5.5 แนวทางการประกอบอาชีพ				
6. มาตรฐานวิชาชีพ ศิลปศึกษา: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย	6.1 คุณลักษณะทางวิชาชีพ	✓	-	✓	-
	6.2 แนวทางการกำหนดเนื้อหาสาระ ในหลักสูตร				

3.3 กำหนดผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ประกอบกับแนวทางปฏิบัติของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ (TQF: HED) ได้กำหนดให้การพัฒนามาตรฐานต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนสาขา/สาขาวิชานั้น นักศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการ เป็นต้น (เอกสารแนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ขั้นตอนการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) 3 กลุ่มและมีเกณฑ์ในการเชิญผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

3.3.1) ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปศึกษา โดยมีเกณฑ์ ในการกำหนดผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปศึกษา
2. มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชา
ศิลปศึกษาหรือมาเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 10 ปี
3. มีอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไป

3.3.2) คณาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยของกลุ่มตัวอย่าง สถาบันอุดมศึกษา 3 แห่ง โดยมีเกณฑ์ในการกำหนดผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. เป็นคณาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยมาไม่ต่ำกว่า 5 ปี
2. เป็นคณาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยของกลุ่มตัวอย่างสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 3 แห่งที่ใช้ในการวิจัย

3.3.3) ผู้เรียนในสาขาวิชาศิลปศึกษาของกลุ่มตัวอย่างสถาบันอุดมศึกษา 3 แห่ง โดยมีเกณฑ์ในการกำหนดผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. เป็นผู้เรียนปัจจุบันในสถาบันอุดมศึกษาที่กำหนด
2. มีประสบการณ์ในการเรียนด้านศิลปศึกษาไทยตั้งแต่ชั้นพื้นฐานถึงระดับวิชาชีพมาไม่ต่ำกว่า 5 ปี

ในการดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดบุคคลผู้ให้ข้อมูลในแต่ละกลุ่มโดยสามารถสรุปได้ในรูปแบบของตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3.5 ตารางสรุปบุคคลผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	รายชื่อบุคคลผู้ให้ข้อมูล	สถานภาพในการให้ข้อมูล
กลุ่มที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิ ในสาขาวิชาศิลปะไทย	1. อาจารย์วัฒนา โกสินานนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิศิลปะไทย คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
	2. อาจารย์สุรางค์ ดุริยพันธ์ุ	ผู้ทรงคุณวุฒิศิลปะไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	3. อาจารย์มัทธนา อยู่ยั้งยืน	ผู้ทรงคุณวุฒิศิลปะไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กลุ่มที่ 2 อาจารย์ผู้สอน ในสาขาวิชาศิลปะไทย ของกลุ่มตัวอย่าง สถาบันอุดมศึกษา	1. อาจารย์นพคุณ สุขประเสริฐ	คณาจารย์ผู้สอนสาขาวิชา ศิลปะไทย คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
	2. อาจารย์จิราภรณ์ เล็กพงศ์	คณาจารย์ผู้สอนสาขาวิชา ศิลปะไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
	3. อาจารย์ดวงเดือน หลงสวาสดี	คณาจารย์ผู้สอนสาขาวิชา ศิลปะไทย วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ในส่วนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้เรียนในสาขาวิชาศิลปะไทยนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เรียนปัจจุบันในทุกสถาบันที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งผู้วิจัยจะไม่ขอระบุชื่อผู้ให้ข้อมูลลงในงานวิจัย

4. รวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบวิเคราะห์เอกสารที่พัฒนาเพื่อรวบรวมข้อมูลตามกรอบแนวคิดในการวิจัยทั้ง 6 กรอบ จากเอกสารและตำราตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2 สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาขึ้นในการสัมภาษณ์บุคคลทั้ง 3 กลุ่ม ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยกรอบที่ 4 ได้แก่ การจัดการศึกษาสาขาวิชา คีตศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษาเป็นหลัก

5. วิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

5.1 แนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1.1 การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)

แนวคิดในการตรวจสอบข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสามเส้าด้านข้อมูล หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูล 3 แหล่งขึ้นไปมาตรวจสอบร่วมกันอันมีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ขั้นต่อไป

5.1.2 การเปรียบเทียบข้อมูล (Content Comparision)

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดในการเปรียบเทียบข้อมูลเชิงคุณภาพมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล กล่าวคือ การใช้วิธีการเปรียบเทียบโดยนำข้อมูลมาเทียบเป็นปรากฏการณ์ (สฎางค์ จันทรวานิช, 2545) และแยกแยะความเหมือนและต่างตลอดจนนำข้อมูลที่ได้มาสร้างข้อสรุป ซึ่งมีแนวทางในการวิเคราะห์ ดังนี้

1) ประมวลประเภทของข้อมูลและคุณลักษณะ (Properties)

เป็นการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในแต่ละด้านจากกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยนำข้อมูลมาแยกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตลอดจนหาจุดร่วมและจุดต่างของข้อมูลประเภทเดียวกัน เช่น ข้อมูลในด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตโดยใช้ข้อกำหนดจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเป็นกรอบในการเปรียบเทียบข้อมูล

2) ขยายวงของการเปรียบเทียบแล้วเลือกเฟ้นเหตุการณ์ที่เป็นกุญแจ

สำคัญ

แนวคิดในการเปรียบเทียบข้อมูลด้านนี้เป็นเสมือนการวิเคราะห์ทฤษฎี และนำข้อสรุปนั้นไปวิเคราะห์ข้อมูลในเหตุการณ์หรือบริบทอื่น ๆ กล่าวคือ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและแนวคิดจากองค์ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางในการสร้างมาตรฐานคุณวุฒิสภา/สาขาวิชา (มคอ. 1) ได้แก่ การวิเคราะห์มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต แนวทางการพัฒนา มคอ.1 มาตรฐานวิชาชีพ คีตศิลป์ไทย ขอบเขตองค์ความรู้ในสาขาวิชา คีตศิลป์ไทย เป็นต้น โดยผู้วิจัย

ได้นำแนวทางนั้นไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรอบแนวคิดในการวิจัยทั้ง 6 กรอบเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่อ้างอิงสู่มาตรฐานต่าง ๆ ได้ครบถ้วน

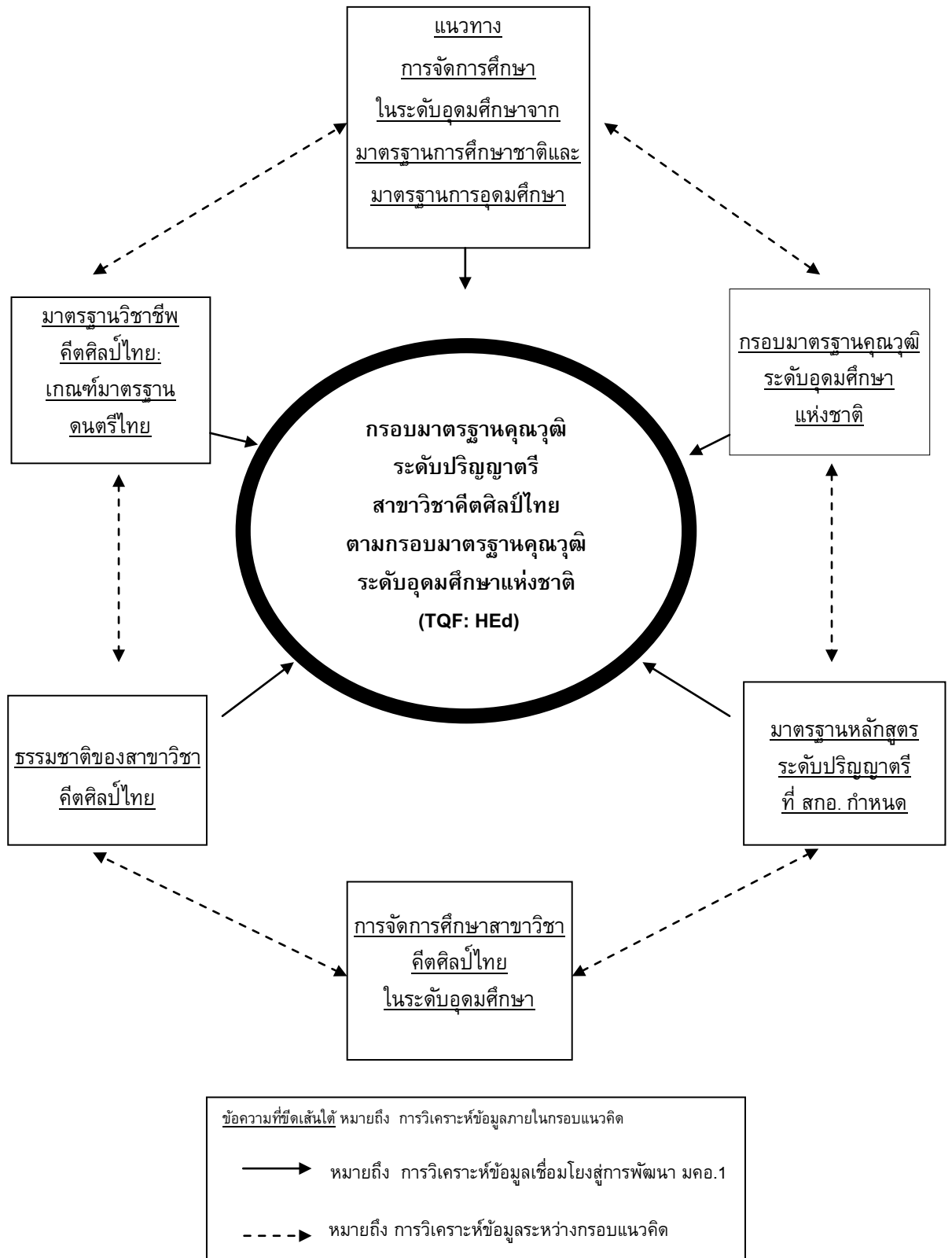
3) สร้างข้อสรุป

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้อิงวิเคราะห์มาทำการสรุปเชิงอุปนัย (Inductive) โดยพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)

5.2 แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการตรวจสอบข้อมูลแล้วผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์โดยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ทั้ง 6 กรอบเป็นหลัก โดยสามารถแบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์เป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลภายในกรอบแนวคิด 2) การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิด 3) การวิเคราะห์เชื่อมโยงสู่การพัฒนา มคอ.1 สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ซึ่งแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 3.6 แสดงแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

6. สังเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์ไปพัฒนาเป็นมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)

7. จัดการสัมมนาวิพากษ์กรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่พัฒนาขึ้น

เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทยฉบับร่างแล้วเพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพของมาตรฐานคุณวุฒิที่สร้างขึ้น จึงได้ทำการวิพากษ์มาตรฐานคุณวุฒิโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ โดยผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการดำเนินการวิพากษ์มาตรฐานคุณวุฒิไว้ 3 กลุ่มด้วยกัน คือ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) 2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย 3) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการประกันคุณภาพหลักสูตรและการสอนของของสถาบันอุดมศึกษาที่มีการเรียนการสอนในสาขาวิชาชีพครูศึกษาศาสตร์ไทย อันมีรายชื่อบุคคลและเกณฑ์ในการกำหนดบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 3.7 ตารางสรุปผู้ทรงคุณวุฒิในการวิพากษ์มาตรฐานคุณวุฒิฉบับร่าง

ประเภทของผู้ทรงคุณวุฒิ	เกณฑ์ในการกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิ	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)	มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)	รองศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ สุทธิจิตต์
ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตรศิลปศึกษาไทยในระดับอุดมศึกษา	มีความรู้ความเข้าใจอย่างเชี่ยวชาญในเรื่องหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยในระดับอุดมศึกษา	อาจารย์ประคอง ชลานภาพ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีเชี่ยวชาญเรื่อง การประกันคุณภาพหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาที่มีการเรียนการสอนการสอนในสาขาวิชาชีพครูศึกษาศาสตร์ไทย	มีความรู้ความเข้าใจอย่างเชี่ยวชาญในเรื่องการประกันคุณภาพหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาที่มีการเรียนการสอนการสอนในสาขาวิชาชีพครูศึกษาศาสตร์ไทย	อาจารย์สมบูรณ์ บุญวงษ์

8. ปรับปรุงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

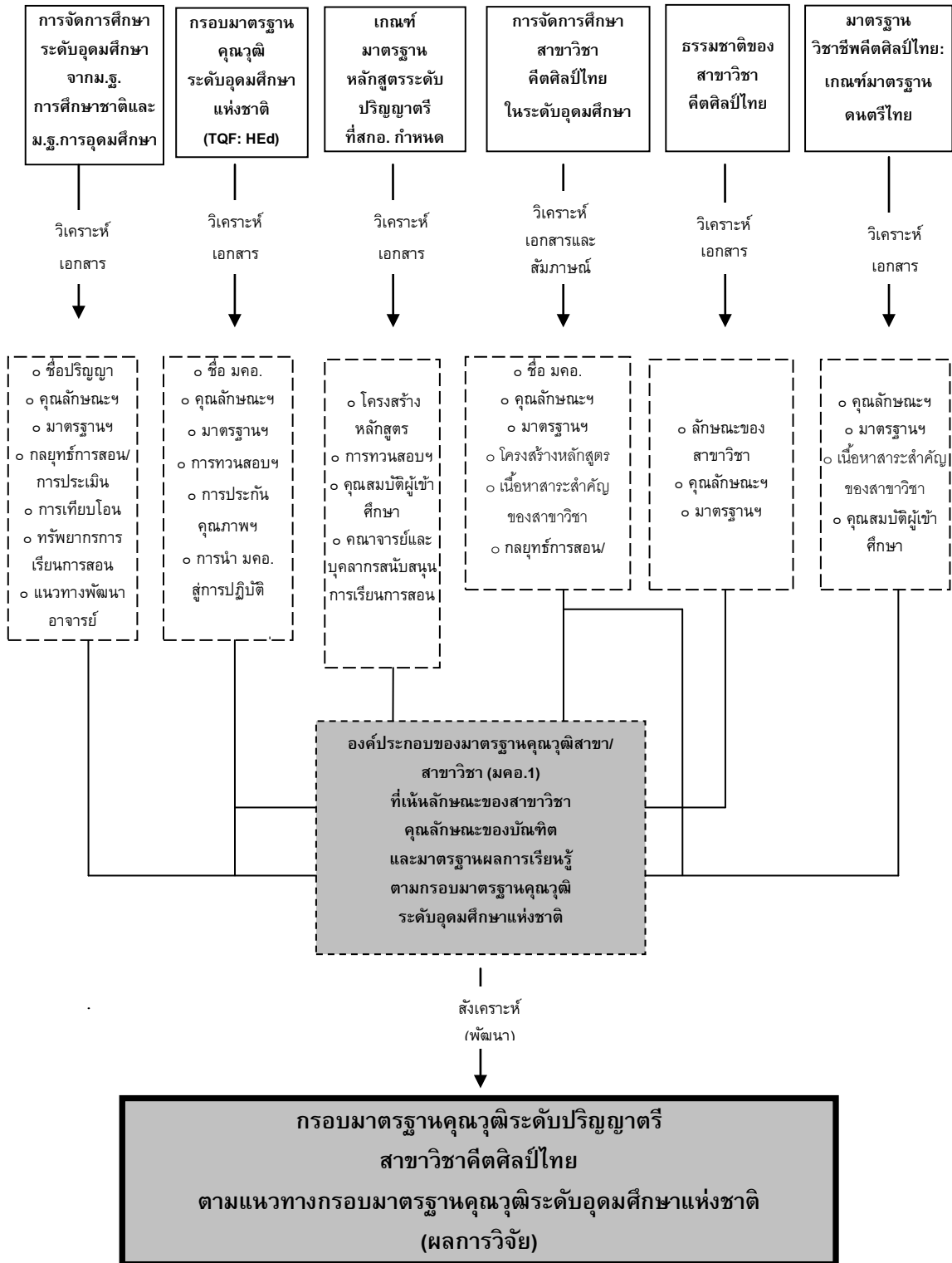
ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำผลจากการวิพากษ์มาปรับปรุงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทยเพื่อเตรียมสรุปและอภิปรายผลการวิจัยต่อไป

9. สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัยตลอดจนข้อเสนอแนะในการวิจัยซึ่งได้ทำการนำเสนอในรูปแบบวิทยานิพนธ์

ในการดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการที่สามารถสรุปได้ดังแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ 3.8 แผนภาพสรุปวิธีดำเนินการวิจัย

ตารางที่ 3.9 ตารางแผนดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการ	ระยะเวลา										
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.
	53	53	53	53	53	53	53	54	54	54	54
1. ช้ันเตรียมการ ในการดำเนินการวิจัย	←————→										
2. วางแนวทางในการดำเนินงาน และออกแบบการวิจัย			←————→								
3. พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย				←————→							
4. รวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย					←————→						
5. วิเคราะห์ข้อมูล							←————→				
6. สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก การวิเคราะห์								←————→			
7. จัดการสัมมนาวิพากษ์มาตรฐาน คุณวุฒิฉบับร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ									←————→		
8. ปรับปรุงมาตรฐานคุณวุฒิจาก ข้อมูลที่ได้จากการสัมมนาวิพากษ์ ของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ										←————→	
9. สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย										←————→	

บทที่ 4

วิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้โดยได้แบ่งเนื้อหาของผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวทางในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 3 เชื่อมโยงข้อมูลในการวิเคราะห์สู่การพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา

(มคอ.1)

3.1 เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิด

3.2 เชื่อมโยงข้อมูลสู่การพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา

(มคอ.1)

ตอนที่ 4 การนำเสนอกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ผลการวิจัย)

4.1 ข้อมูลจากการวิพากษ์กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับร่าง)

4.2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ผลการวิจัย)

รายละเอียดของการนำเสนอข้อมูลในแต่ละตอนมีดังนี้

ตอนที่ 1 แนวทางในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

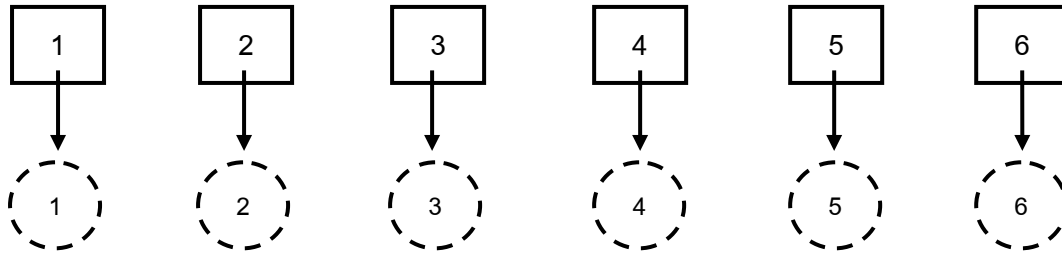
ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจำเป็นต้องวางแนวทางในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลให้มีความชัดเจนเพื่อสามารถเชื่อมโยงสู่การพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชา คีตศิลป์ไทยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นผลการวิจัยครั้งนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพอันมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 แนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้พัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัยขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางในการรวบรวมข้อมูลได้อย่างครบถ้วน ดังนั้นในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละกรอบแนวคิดเป็นลำดับแรกและนำข้อมูลที่มีความสอดคล้องในแต่ละกรอบแนวคิดมาสรุปเป็นข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ขั้นต่อไป กล่าวคือ การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละกรอบแนวคิดที่ได้ทำการสรุปข้อมูลที่สอดคล้องกันแล้วนั้นมาทำการวิเคราะห์เชื่อมโยงกับการพัฒนา (มคอ.1) และขั้นสุดท้าย คือ การดำเนินการพัฒนา (สังเคราะห์) มคอ. 1 สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (ผลการวิจัย) ตามรายละเอียดขององค์ประกอบต่าง ๆ ทั้ง 19 ข้อ ซึ่งแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

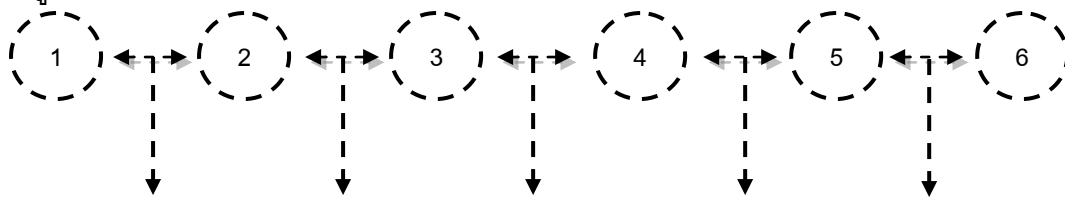
แผนภาพที่ 4.1 แผนภาพสรุปแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

ขั้นที่ 1: วิเคราะห์ข้อมูลภายในกรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นที่ 2: วิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัยในประเด็นที่มีความสอดคล้อง

กันสู่กรอบการพัฒนา มคอ. 1 (ผลการวิจัย)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากทุกกรอบแนวคิดสู่การพัฒนา
องค์ประกอบของ (มคอ.1) ซึ่งเป็นผลการวิจัย ทั้ง 19 ข้อ

ขั้นที่ 3: สังเคราะห์ข้อมูลสู่ มคอ.1 สาขาวิชาคิตศิลป์ไทย (ผลการวิจัย)

ผลการเชื่อมโยงข้อมูลการวิเคราะห์จากทุกกรอบแนวคิดในการวิจัย
สู่องค์ประกอบทั้ง 19 ข้อของ มคอ.1 สาขาวิชาคิตศิลป์ไทย (ผลการวิจัย)

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาคิตศิลป์ไทย
(ผลการวิจัย)

□ หมายถึง กรอบแนวคิดในการวิจัยทั้ง 6 กรอบ ตามลำดับ

○ หมายถึง ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในแต่ละกรอบแนวคิด

1.2 ลำดับชั้นในการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้วางแนวทางในการนำเสนอโดยนำเสนอข้อมูลตามลำดับกรอบแนวคิดในการวิจัย กล่าวคือ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับของกรอบในการวิจัย ทั้ง 6 กรอบ ดังนี้

- กรอบแนวคิดที่ 1: แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา
- กรอบแนวคิดที่ 2: กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)
- กรอบแนวคิดที่ 3: มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด
- กรอบแนวคิดที่ 4: การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดัับอุดมศึกษา
- กรอบแนวคิดที่ 5: ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
- กรอบแนวคิดที่ 6: มาตรฐานวิชาชีพศิลปศึกษาไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลที่วิเคราะห์ได้จากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง คือ เอกสารและบุคคลผู้ให้ข้อมูล ดังนั้น ลักษณะของข้อมูลจึงมีทั้งข้อมูลที่เป็นตารางและความเรียงซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันตามแนวทางของแต่ละกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 2 รายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูล

กรอบแนวคิดที่ 1 แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษา

1.1 กรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสารสำคัญอันเป็นแนวทางหลักในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา โดยแนวคิดที่ดำเนินการประกอบการศึกษาของ (Elizabeth, 1988) อันมีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

- 1) หลักสูตร
- 2) การสอน
- 3) ผู้เรียน
- 4) ผู้สอน

1.2 วิเคราะห์ข้อมูล

1.2.1 ข้อมูลในการวิเคราะห์เอกสารมาตรฐานการศึกษาชาติ

จากการศึกษาเอกสารมาตรฐานการศึกษาชาติจากพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พบว่าได้มีการกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาของในการจัดการศึกษาทุกระดับประกอบไปด้วย 3 มาตรฐาน 11 ตัวบ่งชี้ซึ่งในแต่ละมาตรฐานล้วนมีความเกี่ยวข้องและสามารถเชื่อมโยงกับแนวคิดองค์ประกอบของการจัดการศึกษาได้ทุกด้าน ทั้งหลักสูตร การสอน ผู้เรียนและผู้สอน อีกทั้งในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาองค์ความรู้จากกรอบแนวคิดในการวิจัยด้านที่ 1 คือ แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษาที่มีองค์ประกอบของมคอ.1 เป็นกรอบในการวิเคราะห์ ดังนั้นจึงสามารถสรุปแนวทางจากการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาชาติจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2 กรอบแนวคิดที่ 1

ตารางวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติ

องค์ประกอบ ในการจัดการศึกษา	มาตรฐานการศึกษาชาติ	
	มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	แนวทางในการจัดการศึกษา
หลักสูตร C: Curriculum	ม.ร.ฐ. ที่ 2 แนวการจัดการศึกษา	หลักสูตรในระดับอุดมศึกษาควรมีความหลากหลายทั้งในด้านเนื้อหาสาระและการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด หลักสูตรควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
การสอน I: Instruction	ม.ร.ฐ. ที่ 2 แนวการจัดการศึกษา ม.ร.ฐ. ที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้	ควรจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนในระดับอุดมศึกษาที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ค้นคว้า วิจัยและหาข้อมูลได้ด้วยตนเอง
ผู้เรียน L: Learner	ม.ร.ฐ. ที่ 1 คุณลักษณะของ คนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะ พลเมืองและพลโลก	บัณฑิตในระดับอุดมศึกษาควรมีความรู้ ความสามารถที่จำเป็นในการประกอบอาชีพที่สุจริต รู้จักใฝ่รู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยมีพื้นฐานแนวคิดของจิตสำนึกที่ดี ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยอันเป็นมรดกของชาติ
ผู้สอน T: Teacher	ม.ร.ฐ. ที่ 2 แนวการจัดการศึกษา ม.ร.ฐ. ที่ 3 การสร้างสังคมแห่ง การเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจเลือกในสิ่งที่สนใจ โดยผู้สอนมีบทบาทไม่ใช่เพียงแต่เป็นผู้ให้ความรู้แต่จำเป็นต้องเป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการแสวงหาความรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าความรู้ได้ด้วยตนเองอีกด้วย

จากการวิเคราะห์เอกสารมาตรฐานการศึกษาชาติพบว่า มาตรฐานในการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่สามารถนำมาเชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้นั้นมีความสอดคล้องกับมาตรฐานทั้ง 3 มาตรฐานที่ได้ระบุไว้ในมาตรฐานการศึกษาชาติ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนา หลักสูตร ระดับอุดมศึกษาที่ควรมีความหลากหลายเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สาขาวิชาและ การสอน อันสอดคล้องกับมาตรฐานด้านแนวการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าและรู้จักพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ อีกทั้งการกำหนดคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ที่สามารถนำไปใช้ในการกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อพัฒนา ผู้เรียน ในระดับอุดมศึกษา ตลอดจนแนวการจัดการศึกษาและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ที่นำไปใช้ในการกำหนดบทบาทของ ผู้สอน ในระดับอุดมศึกษาได้

1.2.2 มาตรฐานการอุดมศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวทางในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา: 2553) ซึ่งได้มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษาไว้อย่างชัดเจนที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ได้อย่างสอดคล้องกับองค์ประกอบของการศึกษาทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักสูตร การสอน ผู้เรียนและผู้สอน อันมีรายละเอียดของข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 4.3 กรอบแนวคิดที่ 1

ตารางวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (1)

องค์ประกอบ ในการจัดการศึกษา	มาตรฐานการอุดมศึกษา	
	เกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	แนวทางในการจัดการศึกษา
หลักสูตร C: Curriculum	<p>๐ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา: ม.ฐ. ด้านการบริหารจัดการอุดมศึกษา (ข)</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษาควรมีหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม อีกทั้งดำรงอยู่บนพื้นฐานแนวคิดการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมต่างประเทศอย่างเหมาะสม เนื้อหาสาระของหลักสูตรควรมีการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางการวิจัยร่วมกับองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับสาขาวิชา ประเภทของสถาบัน และควรใช้การวิจัยเป็นฐานในการดำเนินงาน ประเมินคุณภาพการบริหารจัดการและการปรับปรุงหลักสูตร อีกทั้งควรใช้ระบบการประกันคุณภาพในทุกกระบวนการจัดการศึกษา</p>
	<p>๐ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา</p>	<p>กลุ่มสาขาวิชาที่เป็นศาสตร์ในลักษณะเชิงวิชาชีพหรือกึ่งวิชาชีพ ให้ใช้ชื่อปริญญาในระดับปริญญาตรีว่า ปริญญาศิลปบัณฑิต (Bachelor of Fine Arts) หรือ ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Fine and Applied Arts)</p>

ตารางที่ 4.3/กรอบแนวคิดที่ 1

ตารางวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (2)

องค์ประกอบ ในการจัดการศึกษา	มาตรฐานการอุดมศึกษา	
	เกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	แนวทางในการจัดการศึกษา
หลักสูตร C: Curriculum	<ul style="list-style-type: none"> ○ ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่ระบบการศึกษาในระบบ ○ ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการเทียบโอนผลการเรียนในระดับปริญญา 	<p>หลักเกณฑ์การเทียบวิชาเรียนและโอนหน่วยกิตระหว่างการศึกษาในระบบระดับปริญญาตรี</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาในหลักสูตรระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าที่ทบวงมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานของรัฐมีอำนาจตามกฎหมายรับรอง - เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่มีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่ของเทียบ - เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับคะแนนตัวอักษร C หรือแต้มระดับคะแนน 2.00 หรือเทียบเท่า - เทียบรายวิชาเรียนและโอนหน่วยกิตได้ไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรที่รับโอน - รายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่เทียบโอนจากต่างสถาบันอุดมศึกษาจะไม่นำมาคำนวณแต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม - นักศึกษาจะต้องใช้เวลาศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาที่รับโอนอย่างน้อยหนึ่งปีการศึกษา - ในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาเปิดหลักสูตรใหม่จะเทียบโอนนักศึกษาไม่ได้เกินกว่าชั้นปีและภาคการศึกษาที่ได้รับการอนุญาตให้มีนักศึกษาเรียนอยู่ตามหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว

ตารางที่ 4.3/กรอบแนวคิดที่ 1

ตารางวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (3)

องค์ประกอบ ในการจัดการศึกษา	มาตรฐานการอุดมศึกษา	
	เกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	แนวทางในการจัดการศึกษา
หลักสูตร C: Curriculum	๐ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา	<p>หลักเกณฑ์ของจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ในการเปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำหลักสูตรจะต้องมีคุณวุฒิปริญญาตรีและต้องมีประสบการณ์ในการสอน ได้รับการพัฒนาวิชาชีพให้สูงขึ้นรวมทั้งได้รับตำแหน่งทางวิชาการเพิ่มขึ้น - อาจารย์ประจำ หมายถึง บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาที่มีหน้าที่หลักในการสอนและการวิจัย ปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาตามภาระงานที่รับผิดชอบในหลักสูตร อาจารย์ประจำแต่ละหลักสูตรจะเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตร ในเวลาเดียวกันไม่ได้และต้องทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรหนึ่งหลักสูตรใดเท่านั้น - อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง คณาจารย์ทุกคนในแต่ละหลักสูตร ได้แก่ คณาจารย์ประจำ คณาจารย์พิเศษ ที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องระบุข้อมูลรายชื่อ คุณวุฒิของคณาจารย์เหล่านั้นในแต่ละภาคการศึกษา - อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หมายถึง บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาที่มีหน้าที่ในการบริหาร หลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การติดตามและประเมินผลหลักสูตรและหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4.3/กรอบแนวคิดที่ 1

ตารางวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (4)

องค์ประกอบ ในการจัดการศึกษา	มาตรฐานการอุดมศึกษา	
	เกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	แนวทางในการจัดการศึกษา
หลักสูตร C: Curriculum	<ul style="list-style-type: none"> ○ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา 	<p>หลักเกณฑ์ของจำนวนและคุณภาพของอาจารย์ในการเปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี (ต่อ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (หลัก) <ul style="list-style-type: none"> ต้องเป็นบุคลากรหรืออาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้นสามารถเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้และต้องเข้าร่วมสอบวิทยานิพนธ์ทุกครั้งแต่ไม่สามารถเป็นประธานกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ได้ ซึ่งอาจเป็นบุคลากรดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> ○ อาจารย์ประจำ ○ ผู้เชี่ยวชาญประจำ ○ ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านที่แต่งตั้งขึ้น (โดยอนุโลม) - การกำหนดอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (ร่วม) <ul style="list-style-type: none"> อาจเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกได้ สามารถเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้และต้องเข้าร่วมสอบวิทยานิพนธ์ทุกครั้ง แต่ไม่สามารถเป็นประธานกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ได้ ซึ่งอาจเป็นบุคลากรดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> ○ อาจารย์ประจำ ○ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ○ ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านที่แต่งตั้งขึ้น ○ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่ได้รับการยอมรับในวงการศึกษาชั้นนั้น - ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ หมายถึง บุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เปิดสอนเป็นอย่างดี ซึ่งอาจเป็นบุคลากรที่ไม่อยู่ในสายวิชาการหรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันได้ โดยไม่ต้องพิจารณาด้านคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการ

ตารางที่ 4.3/กรอบแนวคิดที่ 1

ตารางวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (5)

องค์ประกอบ ในการจัดการศึกษา	มาตรฐานการอุดมศึกษา	
	เกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	แนวทางในการจัดการศึกษา
การสอน I: Instruction	๐ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา: ม.ฐ. ด้านการบริหารจัดการอุดมศึกษา (ข)	<p>- ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย ยืดหยุ่น เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน อีกทั้งควรจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความพร้อมทั้งในด้านอุปกรณ์การเรียนรู้ เทคโนโลยีที่ช่วยในการค้นคว้าข้อมูลรวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เน้นการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ การแสวงหา การค้นคว้าในการศึกษาด้วยตนเอง เน้นการวิจัยองค์ความรู้ในสาขาวิชา ประยุกต์ร่วมกับองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน มีการประเมินผลที่เน้นที่ศักยภาพของพัฒนาการของผู้เรียนตามสภาพจริง ประกอบกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ</p> <p>- ในการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ควรจัดให้มีเนื้อหาเบ็ดเสร็จในรายวิชาเดียว ไม่ควรมีรายวิชาต่อเนื่องหรือรายวิชาขั้นสูงอีก และไม่ควรมีรายวิชาเบื้องต้นหรือรายวิชาพื้นฐานของวิชาชีพเฉพาะมาจัดเป็นวิชาการศึกษาทั่วไป</p>

ตารางที่ 4.3/กรอบแนวคิดที่ 1

ตารางวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (6)

องค์ประกอบ ในการจัดการศึกษา	มาตรฐานการอุดมศึกษา	
	เกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	แนวทางในการจัดการศึกษา
ผู้เรียน L: Learner	๐ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา: ม.ฐ. ด้านคุณภาพบัณฑิต	- บัณฑิตในระดับอุดมศึกษาควรเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรมตลอดจนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ มีความสำคัญและความรับผิดชอบต่อในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมทั้งในระดับประเทศและระดับโลก - บัณฑิตในระดับอุดมศึกษาควรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน สามารถเรียนรู้ สร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสามารถปฏิบัติงานในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ และมีมาตรฐานในระดับสากล
ผู้สอน T: Teacher	๐ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา: ม.ฐ. ด้านการบริหารจัดการอุดมศึกษา (ข)	- ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาควรมีแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มิใช่เพียงแต่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เท่านั้นแต่ยังต้องเป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการแสวงหาความรู้ให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งผู้สอนควรรู้จักปรับตัวให้เข้าสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่ทันสมัยในการสอนเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของผู้เรียน ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการวิจัยเป็นกลไกสำคัญในการเรียนรู้องค์ความรู้ต่าง ๆ และสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและแนวคิดในการอนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรมไทยและความเป็นไทยอยู่เสมอในการสอน

1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ 1: แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา

จากการศึกษาเอกสารมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษาพบว่า มีประเด็นที่มีความสอดคล้องกันในด้านแนวทางการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สามารถสรุปได้ในรูปแบบของตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.4 กรอบแนวคิดที่ 1
 ตารางสรุปแนวทางในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (1)

องค์ประกอบ ในการจัดการศึกษา	สรุปผลข้อมูล	
	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	แนวทางในการจัดการศึกษา
หลักสูตร C: Curriculum	<ul style="list-style-type: none"> o มาตรฐานการศึกษาชาติ o มาตรฐานการอุดมศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตรมีความหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สาขาวิชาและสังคม มีการกำหนดข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็นในหลักสูตรตามมาตรฐานการอุดมศึกษา - หลักสูตรเปิดกว้างและชัดเจนในด้านการเทียบโอนความรู้ โดยมีการกำหนดมาตรฐานในการเทียบโอนความรู้ตามกรอบในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
การสอน I: Instruction	<ul style="list-style-type: none"> o มาตรฐานการศึกษาชาติ o มาตรฐานการอุดมศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นกลไกสำคัญในการเรียนรู้องค์ความรู้ต่าง ๆ - สถาบันอุดมศึกษาควรเพิ่มศูนย์กลางในการให้ข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าความรู้และพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของนักศึกษา - เน้นกระบวนการวิจัยที่มีคุณภาพในการแสวงหาความรู้ของผู้เรียนและการสอนร่วมกับความรู้ในสาขาวิชา - ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้แนวคิดด้านพัฒนาการและศักยภาพในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองตามสภาพของจริงในการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.4 กรอบแนวคิดที่ 1
 ตารางสรุปแนวทางในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (2)

องค์ประกอบ ในการจัดการศึกษา	สรุปผลข้อมูล	
	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	แนวทางในการจัดการศึกษา
ผู้เรียน L: Learner	<ul style="list-style-type: none"> o มาตรฐานการศึกษาชาติ o มาตรฐานการอุดมศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - มีคุณธรรม จริยธรรม อันเป็นแนวคิดพื้นฐานในการดำรงชีวิตในสังคมอย่าง สงบสุข เช่น ความซื่อสัตย์ มีวินัย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รับผิดชอบ เสียสละเพื่อสังคมและส่วนรวม ฯลฯ ตลอดจนจรรยาบรรณในวิชาชีพของตนตามสาขาวิชานั้น ๆ - มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ สืบสานและตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะและ วัฒนธรรมไทย - มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่ได้ศึกษา เล่าเรียนบนพื้นฐานหลักการและวิชาการที่ถูกต้อง - สามารถปรับตัวให้เข้าสังคมรอบข้างได้ดี รู้จักรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองตามโอกาสและกาลเทศะต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม - มีนิสัยใฝ่รู้เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาการเรียนรู้อุทิศตนในการศึกษาเล่าเรียน รู้จัก ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนทางสังคมและวัฒนธรรมร่วมกันได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 4.4 กรอบแนวคิดที่ 1
 ตารางสรุปแนวทางในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (3)

องค์ประกอบ ในการจัดการศึกษา	สรุปผลข้อมูล	
	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	แนวทางในการจัดการศึกษา
<p>ผู้สอน T: Teacher</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ มาตรฐานการศึกษาชาติ ○ มาตรฐานการอุดมศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - มีแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีความเข้าใจในบทบาทของผู้ชี้แนะและให้คำปรึกษาตลอดจนถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอน - มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนหาแนวทางในการดำเนินการสอนให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างเหมาะสม - มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่ทำการสอนได้อย่างลึกซึ้งและสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ - มีความสามารถในการประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น - มีแนวคิดในการพัฒนาตนเองเพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่เสมอ

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษาเอกสารสำคัญทางการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยทั้ง 2 แห่ง ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษาที่ใช้กรอบในการวิเคราะห์ร่วมกัน คือ องค์ประกอบของการจัดการศึกษา ดังนั้นเพื่อให้ข้อมูลมีความเป็นเอกภาพและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนามา มคอ. 1 ได้อย่างชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการสรุปข้อมูลที่มีประเด็นที่สอดคล้องกันในด้านแนวทางของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กล่าวคือ ในด้าน หลักสูตร ควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่หลากหลายสอดคล้องกับผู้เรียน สังคมและวัฒนธรรม มีการขยายโอกาสทางการศึกษาจากการเทียบโอนผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน ตลอดจนมีเนื้อหาสาระที่ครบถ้วนตามสาระวิชาทั่วไปและสาระวิชาในแต่ละสาขาวิชา ในด้าน การสอน ในทุกสถาบันอุดมศึกษาควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ตามความพร้อมของแต่ละสถาบันแต่มีเป้าหมายเหมือนกัน คือ การเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ในด้าน ผู้เรียน บัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งควรเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรมและความรู้ความสามารถอย่างที่ชำนาญตามสาขาวิชาชีพที่ศึกษา ตลอดจนประกอบอาชีพที่สุจริตและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนไปโดยใช้ความรู้ที่ได้ศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติมากที่สุดและในด้าน ผู้สอน ควรเป็นบุคลากรที่มีแนวคิดในการพัฒนาศักยภาพในตนเองและการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ ส่งเสริมการค้นคว้าความรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพในการต่อยอดองค์ความรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นได้

กรอบแนวคิดที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

2.1 กรอบในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้กรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิดในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติสามารถเชื่อมโยงข้อมูลสู่การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชาคิตศิลป์ไทย (มคอ.1) อันเป็นผลของการวิจัยชิ้นนี้ ได้แก่

- 1) แนวคิดด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี
- 2) แนวคิดด้านการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้
- 3) แนวคิดด้านการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 4) แนวคิดด้านการนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) สู่การปฏิบัติ
- 5) แนวคิดด้านการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน

2.2 วิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี

จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติพบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตในระดับปริญญาตรีได้มีการกำหนดความรู้ขั้นต่ำและคุณลักษณะที่บัณฑิตในทุกสาขาวิชาพึงมีเมื่อสำเร็จการศึกษอันสามารถสรุปได้ในรูปแบบของตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.5 กรอบแนวคิดที่ 2

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับปริญญาตรีจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี		สรุปคุณลักษณะของบัณฑิตใน ระดับปริญญาตรี (จาก TQF: HEd)
ข้อที่	รายละเอียด	
1	มีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหา และข้อโต้แย้งทั้งในสถานการณ์ส่วนบุคคลและของกลุ่ม โดยการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการแสวงหาทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมไปปฏิบัติได้	ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีในทุกสาขาวิชาควรมีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาชีพที่ได้ศึกษามาตลอดจนสามารถคิด วิเคราะห์และสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาชีพที่มีคุณภาพให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปบนหลักการทางวิชาชีพที่ถูกต้อง รู้จักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ อีกทั้งยังมีคุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและในวิชาชีพได้อย่างมีความสุข
2	สามารถประยุกต์ความเข้าใจอันต้องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษาค้นคว้าในสาขาวิชาของตนเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและข้อโต้แย้งในสถานการณ์อื่น ๆ	
3	สามารถพิจารณาแสวงหาและเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือวิชาชีพ โดยยอมรับข้อจำกัดของธรรมชาติของความรู้ในสาขาวิชาของตน	
4	มีส่วนร่วมในการติดตามพัฒนาการในศาสตร์ของตนให้ทันสมัยและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจของตนอยู่เสมอ	
5	มีจริยธรรมและความรับผิดชอบสูงทั้งในบริบททางวิชาการ ในวิชาชีพและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	

จากการวิเคราะห์เอกสารพบว่ากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เป็นมาตรฐานที่ได้พัฒนาขึ้นจากแนวทางด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจากพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติเพื่อเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งได้เน้นการสร้างมาตรฐานของหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Learning Outcome) ซึ่งมีความ สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจะต้องมีคุณลักษณะต่าง ๆ ทั้งความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระวิชาชีพทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และ พัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหา ความสามารถในการแสวงหาความรู้ที่เหมาะสมและทักษะทางวิชาชีพ เฉพาะที่ได้ศึกษาในแต่ละสาขาลดจนเป็นผู้ที่คุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิตในสังคมและ การประกอบวิชาชีพ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เหล่านี้เป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ. 1) อันเป็นผลการวิจัย

2.2.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี (จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ)

ในการวิเคราะห์เอกสารพบว่า มาตรฐานผลการเรียนรู้ในระดับ ปริญญาตรีเป็นกลไกในการสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพอันเท่าเทียมกันในทุกสาขาวิชา ซึ่งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ในระดับ ปริญญาตรีที่สามารถนำเสนอข้อมูลวิเคราะห์ในรูปแบบตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.6 กรอบแนวคิดที่ 2

ตารางวิเคราะห์มาตรฐานผลการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (1)

มาตรฐานผลการเรียนรู้ ในระดับปริญญาตรี	รายละเอียด	สรุปแนวทางการพัฒนา ในแต่ละสาขาวิชา
<p>ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม</p>	<p>สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรมและวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม</p>	<p>บัณฑิตในสาขาวิชาควรมีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพและการดำรงชีวิตในสังคม โดยสามารถแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนถึงคุณลักษณะเหล่านี้ได้</p>
<p>ด้านที่ 2 ความรู้</p>	<p>มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนัก รู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชาและตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ ส่วนหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติ จะต้องตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์</p>	<p>บัณฑิตในสาขาวิชามีความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้ทางวิชาชีพอย่างลึกซึ้งซึ่งบนพื้นฐานกระบวนการวิจัย ตลอดจนมีความรู้ถึงบริบทที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ทางวิชาชีพ สามารถนำความรู้ทางวิชาชีพที่ได้ศึกษาไปใช้ในการแก้ปัญหาในวิชาชีพในแง่มุมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคม</p>
<p>ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา</p>	<p>สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ไขปัญหาและงานอื่น ๆ ด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสพการณ์ทางภาคปฏิบัติและผลกระทบจากการตัดสินใจ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ นักศึกษาสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>บัณฑิตในสาขาวิชามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และประเมินแนวคิดในวิชาชีพโดยการปฏิบัติในสถานการณ์จริงหรือประสพการณ์จริง ทั้งในขั้นพื้นฐานและขั้นสูงได้ ตลอดจนแสวงหาความรู้และค้นพบปัญหาต่าง ๆ ในวิชาชีพและสามารถเสนอแนะแนวทางแก้ไขได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานความรู้ทางวิชาชีพที่ถูกต้อง</p>

ตารางที่ 4.6 กรอบแนวคิดที่ 2

ตารางวิเคราะห์มาตรฐานผลการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (2)

มาตรฐานผลการเรียนรู้ ในระดับปริญญาตรี	รายละเอียด	สรุปแนวทางการพัฒนา ในแต่ละสาขาวิชา
<p>ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ</p>	<p>มีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรมใหม่ในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาใหม่ ๆ ได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องรวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ</p>	<p>บัณฑิตปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อการทำกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ ทั้งในภาควิชาชีพและสังคม มีความกล้าแสดงออกและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถยืนหยัดและแก้ปัญหาเพื่อช่วยเหลือส่วนรวมอย่างเหมาะสม ยอมรับและรู้จักพัฒนาตนเองเสมอ</p>
<p>ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ</p>	<p>สามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา สามารถเลือกประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้</p>	<p>บัณฑิตสามารถเรียนรู้และเข้าใจตลอดจนประยุกต์ใช้แนวคิดหรือวิธีการคิดอย่างเป็นระบบในวิชาชีพด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รู้จักเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพได้สอดคล้องกับความต้องการทางสังคมและสื่อสารข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพได้ชัดเจนเหมาะสมกับกลุ่มผู้คนและผู้รับสารในสังคมที่ต่างกันได้</p>
<p>ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย</p>	<p>ทักษะทางวิชาชีพเฉพาะที่เน้นการปฏิบัติในการศึกษา</p>	<p>ตามลักษณะสาขาวิชาในแต่ละสาขา</p>

จากการศึกษาเอกสารกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) พบว่าได้มีการกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ขั้นต่ำในระดับปริญญาตรีประกอบไปด้วย 5 มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้วยกัน คือ 1. มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 2. มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ 3. มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา 4. มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5. มาตรฐานผลการเรียนรู้ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตลอดจนมาตรฐานผลการเรียนรู้ในด้านที่ 6 คือ มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัยที่ได้ระบุไว้ในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติให้สาขาวิชาที่มีการเน้นทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ในด้านทักษะพิสัยขึ้นอีกมาตรฐานหนึ่งเพื่อให้มีความเฉพาะเจาะจงตามลักษณะสาขาวิชา

2.2.3 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ (จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ)

จากการวิเคราะห์เอกสารกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาพบว่าการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้เป็นแนวทางในการสร้างความมั่นใจให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตทางการศึกษาของแต่ละสถาบันได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ การทวนสอบเป็นการดำเนินการหาหลักฐานด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อยืนยันพิสูจน์ว่า สิ่งที่กำหนดขึ้นนั้นได้มีการดำเนินการและบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษาที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพในการจัดการศึกษาตามแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติโดยได้กำหนดข้อมูลเกี่ยวกับการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้อันมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 กรอบแนวคิดที่ 2

ตารางวิเคราะห์แนวทางการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

แนวทางการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	
กลยุทธ์ในการดำเนินการ	รายละเอียด
1. การตรวจสอบการให้คะแนนจากกระดาษคำตอบ ข้อสอบของนักศึกษาและงานที่ได้รับมอบหมาย	มีหลักฐานยืนยันเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่รับรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนที่ได้ระบุ รายละเอียดและข้อตกลงในการให้คะแนนในการเรียนการสอนอย่างชัดเจนเพื่อเป็นข้อยืนยันถึงมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงมี
2. การประเมินหลักสูตรโดยนักศึกษาผู้สำเร็จ การศึกษา	- หลักฐานแสดงข้อมูลความพึงพอใจของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาพร้อมข้อมูลรายงานผล
3. การประเมินหลักสูตรจากการรายงานเกี่ยวกับ ทักษะของบัณฑิตโดยผู้ใช้บัณฑิต	- หลักฐานแสดงข้อมูลความพึงพอใจในทักษะการปฏิบัติงานของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร สาขาวิชานั้น ๆ ที่ได้เข้าทำงานจากหน่วยงานหรือผู้ใช้บัณฑิต
4. การประเมินศักยภาพของภาควิชา/คณะวิชา/โดย บุคคลภายนอก	- การประเมินศักยภาพและประสิทธิภาพของภาควิชา คณะวิชาและหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิและ บุคคลภายนอกเป็นประจำทุก ๆ 1 หรือ 2 ปี - หลักฐานข้อมูลที่แสดงถึงการประเมินคุณภาพในการดำเนินงานของภาควิชา คณะวิชาและหลักสูตร โดยบุคคลภายนอกและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากการวิเคราะห์แนวทางในการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติสะท้อนให้เห็นถึงการนำแนวคิดด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ เนื่องจากเป้าหมายของทั้งสองหลักการนี้มุ่งดำเนินเพื่อสร้างคุณภาพในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตและมีข้อมูลที่ใช้ยืนยันและตรวจสอบมาตรฐานต่าง ๆ แก่สังคมได้ เช่น ข้อมูลจากการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของสถาบันอุดมศึกษาเป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยสร้างความเข้าใจในด้านวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับองค์กรผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ใช้บัณฑิตตลอดจนตัวบัณฑิตเองที่จะสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประกอบอาชีพ การสร้างงานและการเพิ่มโอกาสในการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชานั้น ๆ ได้มากยิ่งขึ้น

2.2.4 แนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ในการกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาผู้วิจัยพบว่าเป็นได้มีการระบุเกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของ TQF:HEd คือ การจัดทำเอกสารประกอบมาตรฐานคุณวุฒิลำดับต่าง ๆ หรือ มคอ. อันเป็นแนวปฏิบัติของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา อีกทั้งยังได้ระบุแนวทางปฏิบัติโดยให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการให้สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอกจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จากแนวคิดทั้งหมดดังกล่าวผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แนวทางและความสอดคล้องเรื่องการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนระหว่าง TQF: HEd ระบบการประกันคุณภาพ สกอ. และสมศ. ในรูปแบบตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.8 กรอบแนวคิดที่ 2

ตารางวิเคราะห์แนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (1)

แนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (จาก TQF: HEd) ที่ได้กำหนดให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง					
มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	รายละเอียด				
	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5
	การปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ มคอ. 1	การวางแผนดำเนินการหลักสูตร (การพัฒนา มคอ. 2/3/4)	การดำเนินการตามแผน (การพัฒนา มคอ.5/6/7)	การพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล จากผลการประเมินในปีก่อนหน้า	การทวนสอบมาตรฐาน
TQF: HEd (การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน)	การดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรในสาขาวิชาที่มีการประกาศใช้ มคอ. 1 ของสาขาวิชานั้น	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนา มคอ. 2: รายละเอียดของหลักสูตร - การพัฒนา มคอ. 3: รายละเอียดของรายวิชา - การพัฒนา มคอ. 4:รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนา มคอ. 5: รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา - การพัฒนา มคอ. 6: รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม - การพัฒนา มคอ. 7: รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร 	หลักฐานแสดงการนำผลการประกันคุณภาพในปีก่อนหน้ามาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> - การหาหลักฐานแสดงรายละเอียดของข้อตกลงในการเรียนการสอนที่ใช้ในการให้คะแนนของผู้เรียน - ข้อมูลแสดงความพึงพอใจในหลักสูตรจากผู้สำเร็จการศึกษา - ข้อมูลแสดงภาวะการณ์ปฏิบัติงานของบัณฑิต - ข้อมูลแสดงความพึงพอใจในบัณฑิตจากผู้ใช้บัณฑิต

ตารางที่ 4.8 กรอบแนวคิดที่ 2

ตารางวิเคราะห์แนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (2)

แนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (จาก TQF: HED) ที่ได้กำหนดให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง					
มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	รายละเอียด				
	ข้อที่ 1 การปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ มคอ. 1 ทุกประเด็น	ข้อที่ 2 การวางแผนดำเนินการหลักสูตร (การพัฒนา มคอ. 2/3/4)	ข้อที่ 3 การดำเนินการตามแผน (การพัฒนา มคอ.5/6/7)	ข้อที่ 4 การพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล จากผลการประเมินในปีก่อนหน้า	ข้อที่ 5 การทวนสอบมาตรฐาน
สกอ. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในส่วนขององค์ประกอบคุณภาพด้านที่ 2 การเรียนการสอน	ไม่ได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการ เนื่องจากมีการประกาศใช้ก่อนมีการประกาศใช้ TQF: HED	<ul style="list-style-type: none"> ● ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีระบบกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร ● ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ● ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 มีโครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน บุคคล องค์กรและชุมชนภายนอกมีส่วนร่วม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีระบบกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร ● ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ● ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 มีโครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน บุคคล องค์กรและชุมชนภายนอกมีส่วนร่วม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ● ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 มีโครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน บุคคล องค์กรและชุมชนภายนอกมีส่วนร่วม ● ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 มีระบบกลไกสนับสนุนให้อาจารย์ประจำทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีระบบกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร ● ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ● ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 มีโครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน บุคคล องค์กรและชุมชนภายนอกมีส่วนร่วม ● ตัวบ่งชี้ที่ 2.9 ร้อยละของบัณฑิตที่ระดับปริญญาตรีที่ได้งานทำและประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี

ตารางที่ 4.8 กรอบแนวคิดที่ 2

ตารางวิเคราะห์แนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (3)

มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	แนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (จาก TQF: HEd)				
	ข้อที่ 1 การปรับปรุงหลักสูตร และการจัดการเรียน การสอนที่สอดคล้อง กับ มคอ. 1 ทุกประเด็น	ข้อที่ 2 การวางแผนดำเนินการหลักสูตร (การพัฒนา มคอ. 2/3/4)	ข้อที่ 3 การดำเนินการตามแผน (การพัฒนา มคอ.5/6/7)	ข้อที่ 4 การพัฒนาปรับปรุงการ จัดการเรียนการสอนและ การประเมินผล จากผลการ ประเมินในปีก่อนหน้า	ข้อที่ 5 การทวนสอบมาตรฐาน
สกอ. การประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา ในส่วนของ องค์ประกอบ คุณภาพ ด้านที่ 2 การเรียน การสอน					<ul style="list-style-type: none"> ● ตัวบ่งชี้ที่ 2.10 ร้อยละของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่ได้รับเงินเดือนเริ่มต้นเป็นไปตามเกณฑ์ ● ตัวบ่งชี้ที่ 2.11 ระดับความพึงพอใจของนายจ้างผู้ประกอบการและผู้ใช้บัณฑิต

ตารางที่ 4.8 กรอบแนวคิดที่ 2

ตารางวิเคราะห์แนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (4)

มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	แนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (จาก TQF: HEd)				
	ข้อที่ 1 การปรับปรุงหลักสูตร และการจัดการเรียน การสอนที่สอดคล้อง กับ มคอ. 1 ทุกประเด็น	ข้อที่ 2 การวางแผนดำเนินการหลักสูตร (การพัฒนา มคอ. 2/3/4)	ข้อที่ 3 การดำเนินการตามแผน (การพัฒนา มคอ.5/6/7)	ข้อที่ 4 การพัฒนาปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล จากผลการประเมิน ในปีก่อนหน้า	ข้อที่ 5 การทวนสอบมาตรฐาน
สมศ. สำนักงาน รับรอง มาตรฐานและ ประเมิน คุณภาพ การศึกษา					ม.ฐ. ด้านคุณภาพบัณฑิต ● ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ร้อยละของบัณฑิตที่ได้อ่าน ทำและประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ● ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ร้อยละของบัณฑิตที่ได้อ่าน ทำตรงสาขา ● ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ร้อยละของบัณฑิตที่ได้รับ เงินเดือนตามเกณฑ์ขั้นต่ำ ● ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ระดับความพึงพอใจของ นายจ้าง ผู้ประกอบการและผู้ใช้บัณฑิต ม.ฐ. ด้านการพัฒนาศาสนาและบุคลากร ● ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 มีการพัฒนาองค์กรจากผล ประเมินภายในและภายนอก

จากการวิเคราะห์เอกสารพบว่าการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดของ TQF: HEd ได้กล่าวไว้ซึ่งมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานต่าง ๆ หลายมาตรฐานด้วยกัน เช่น ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ (สกอ.) ในด้านองค์ประกอบคุณภาพที่ 2 คือ การจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีตัวบ่งชี้หลายข้อที่ชี้เฉพาะให้เห็นถึงการเชื่อมโยงกับการทำ มคอ. ลำดับต่าง ๆ นอกจากนั้นแล้วเมื่อพิจารณาร่วมกับแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ยังพบอีกว่ามีประเด็นที่สอดคล้องกับการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของ TQF: HEd แต่อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติจริงสถาบันและสาขาวิชาสามารถนำเกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามาพัฒนาเพิ่มเติมได้แต่ควรอยู่ในกรอบของการประกันคุณภาพภายในและภายนอกทั้งสิ้น

2.2.5 การนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาสู่การปฏิบัติในหลักสูตร

จากการวิเคราะห์เอกสารกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติพบว่าในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ในองค์ประกอบที่ 16 ได้แก่ การนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาสู่การปฏิบัติในหลักสูตรนั้นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติได้ระบุข้อมูลที่เป็นมาตรฐานกลางไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติโดยสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต้องนำไปใช้ตามแนวทางดังกล่าวทุกประเด็น อันสามารถวิเคราะห์สาระสำคัญได้ในรูปแบบของตารางดังนี้

ตารางที่ 4.9 กรอบแนวคิดที่ 2

ตารางสรุปแนวทางการนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาสู่การปฏิบัติในหลักสูตร จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (1)

การนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาสู่การปฏิบัติในหลักสูตร		
ลำดับที่	กระบวนการ	วิเคราะห์สาระสำคัญของกระบวนการ
1	ให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักสูตรในหัวข้อต่าง ๆ ที่กำหนดใน มคอ.1 สาขานั้น ๆ	ในการนำไปปฏิบัติจริงสถาบันอุดมศึกษาพิจารณาและปรับแนวทางในการปฏิบัติตาม มคอ.1 ให้เหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของหลักสูตรและข้อจำกัดต่าง ๆ
2	แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร	ควรแต่งตั้งคณะกรรมการผู้พัฒนาและพิจารณาหลักสูตรที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพ ตลอดจนในหลักสูตรสาขานั้น ๆ ควรแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาร่วมด้วยตามมาตรฐานต่าง ๆ ในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรพัฒนานั้นมีคุณภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานที่ใช้ในการตรวจสอบและดำเนินการได้ทั้งหมด
3	การพัฒนาหลักสูตรตามมาตรฐานผลการเรียนรู้	เมื่อมีการพัฒนาหลักสูตรตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ขั้นต่ำแล้วสถาบันควรทำความเข้าใจในเอกลักษณ์และศักยภาพสำคัญของสถาบันโดยอาจพัฒนาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้เฉพาะของสถาบันนั้น ๆ เพิ่มขึ้นได้ และการทำแผนที่กระจายความรับผิดชอบจะเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ที่สนใจศึกษาในหลักสูตรและผู้ใช้บัณฑิตได้
4	การจัดทำรายละเอียดของรายวิชา ประสพการณ์ภาคสนาม(ถ้ามี)	กระบวนการดังกล่าวเป็นกลไกในการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ
5	การเสนอรายละเอียดของหลักสูตรต่อสภาสถาบันเพื่ออนุมัติ	เป็นกระบวนการที่ช่วยสร้างมาตรฐานในการบริหารจัดการหลักสูตร เนื่องจากสภาสถาบันจำเป็นต้องร่างระเบียบและกลไกในการจัดและอนุมัติที่มีคุณภาพ อีกทั้งยังเป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรที่ทำการปรับปรุงและพัฒนาจนนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 กรอบแนวคิดที่ 2

ตารางสรุปแนวทางการนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาสู่การปฏิบัติในหลักสูตร จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (2)

การนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาสู่การปฏิบัติในหลักสูตร		
ลำดับที่	กระบวนการ	วิเคราะห์สาระสำคัญของกระบวนการ
6	การเสนอรายละเอียดของหลักสูตรแก่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ	เป็นกระบวนการในการตรวจสอบและพิจารณาหลักสูตรเพื่อประกาศใช้อย่างมีมาตรฐานตามมาตรฐานการอุดมศึกษาซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกสถาบันต้องปฏิบัติเพื่อเป็นเครื่องมือในการยืนยันมาตรฐานของหลักสูตรที่ปรับปรุงและพัฒนาเพื่อที่จะทำการเปิดสอน
7	การดำเนินการของอาจารย์ผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนตามกลยุทธ์การสอนและการประเมินที่กำหนดในหลักสูตรที่ผ่านการอนุมัติจากสภาสถาบัน	เป็นกระบวนการที่ช่วยให้แนวทางการปฏิบัติในหลักสูตรสามารถเกิดขึ้นจริงในการปฏิบัติจริงของอาจารย์ผู้สอนในทุกสถาบัน เนื่องจากความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางที่มีมาตรฐานเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสาขาวิชานั้น ๆ
8	การจัดทำรายงานผลของรายวิชาเมื่อผ่านการทวนสอบในแต่ละรายวิชาแล้วของอาจารย์ผู้สอนเพื่อให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประเมินและจัดทำรายงานการดำเนินการของหลักสูตรเพื่อใช้ในการปรับปรุงกลยุทธ์การสอนและการประเมินต่อไป	เป็นกระบวนการที่ช่วยให้การดำเนินการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพได้จริง เนื่องจากมีการติดตามและรายงานผลอย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปส่วนใหญ่ อีกทั้งการนำข้อมูลที่ประเมินมาทำการปรับปรุงแก้ไขนั้นเป็นสิ่งที่ส่งผลให้การจัดการศึกษามีมาตรฐานและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
9	การจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรเมื่อครบรอบหลักสูตร	เป็นกระบวนการที่ช่วยให้การดำเนินการจัดการศึกษามีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นแนวทางที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องทำการประเมินผลในการผลิตบัณฑิตว่าบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ตลอดจนเป็นการประเมินศักยภาพของตนเองในด้านความสามารถในการผลิตบัณฑิตจากข้อมูลที่น่ามาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินการจัดการศึกษาอีกด้วย

จากการวิเคราะห์แนวทางในการนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาสู่การปฏิบัติในหลักสูตร จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาพบว่ากระบวนการในการดำเนินการต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้เป็น แนวทางปฏิบัติที่สามารถเชื่อมโยงสู่การดำเนินการจัดการศึกษาได้ในทุกระบบทั้งในด้านการพัฒนา หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาศักยภาพของผู้สอนและคุณภาพของผู้เรียนอันเป็น ผลผลิตสำคัญของการศึกษาในทุกสถาบัน ดังนั้นจึงเป็นเครื่องมือในการสร้างระบบการพัฒนาคุณภาพ อย่างต่อเนื่องให้กับสถาบันอุดมศึกษา อีกทั้งยังเป็นข้อมูลที่สามารถใช้ในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิ สาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) อันเป็นผลการวิจัยครั้งนี้

2.2.6 การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualification Register: TQR)

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แนวทางดังกล่าวจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติพบว่าได้มีการระบุข้อมูลอันเป็นข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่เป็นมาตรฐานกลางใน การนำไปใช้ของสถาบันอุดมศึกษาในทุกสาขาวิชาเพื่อให้มีการดูแลกำกับคุณภาพการจัดการศึกษา อันสามารถวิเคราะห์สาระสำคัญของแนวทางดังกล่าวได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.10 กรอบแนวคิดที่ 2

ตารางสรุปแนวการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่
(Thai Qualification Register: TQR) จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (1)

การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualification Register: TQR)		
ลำดับที่	หลักเกณฑ์	วิเคราะห์สาระสำคัญของหลักเกณฑ์
1	เป็นหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากสภาสถาบันก่อนเปิดสอนและแจ้ง สกอ. ให้รับทราบตามกำหนด	มุ่งหวังให้หลักสูตรของทุกสถาบันอุดมศึกษามีมาตรฐานที่สามารถตรวจสอบได้ทั้งระบบตั้งแต่กระบวนการพัฒนาและตรวจสอบภายในสถาบันอุดมศึกษาตลอดจนการตรวจสอบภายนอกจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ
2	ผลการประเมินคุณภาพภายในตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดที่มีคะแนนเฉลี่ยระดับดีขึ้นไปตามแนวทางการพัฒนาหลักสูตรแต่ละหลักสูตร	เป็นการสร้างมาตรฐานในการพัฒนาและรักษาคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลทั้งหมดสามารถใช้อ้างอิงแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหรือผลผลิตของการจัดการศึกษาได้
3	การปรับปรุงหลักสูตรตามเงื่อนไขของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติในกรณีที่หลักสูตรยังไม่ได้รับการเผยแพร่	เป็นแนวทางสำคัญในการกระตุ้นให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ เร่งพัฒนามาตรฐานและศักยภาพในการจัดการศึกษาของตนให้ดีขึ้นอันส่งผลต่อมาตรฐานจัดการศึกษาของสาขาวิชานั้น ๆ และประเทศ
4	การพิจารณาถอนหลักสูตรหากหลักสูตรนั้นมิได้มีการรักษาคุณภาพของหลักสูตรที่รับการเผยแพร่ให้มีมาตรฐานอยู่เสมอ โดยการรักษาระดับคะแนนการประเมินที่อยู่ในระดับดีขึ้นหรือเป็นไปตาม มคอ. 1 ในแต่ละสาขา/สาขาวิชา จนกว่าหลักสูตรนั้นจะทำการปรับปรุงตามที่มีมาตรฐานกำหนด	มุ่งหวังให้ทุกหลักสูตรเล็งเห็นความสำคัญของคุณภาพในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกสู่สังคม โดยการที่สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องทำการตรวจสอบและปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของตนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

จากการวิเคราะห์แนวทางดังกล่าวพบว่าเป็นหลักเกณฑ์สำคัญในการดำเนินการจัดการศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านคุณภาพของหลักสูตรที่จะได้รับการเผยแพร่ เนื่องจากข้อมูลในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพนั้นเป็นปัจจัยในการสร้างความเข้าใจและแสดงข้อมูลที่ช่วยสร้างความเข้าใจให้กับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหากบุคคลเหล่านั้นได้รับข้อมูลที่ชัดเจนและมีมาตรฐานแล้วอาจส่งผลให้การดำเนินการจัดการศึกษาเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนและสังคมอย่างสอดคล้องซึ่งข้อมูลเหล่านี้ย่อมเป็นข้อมูลในการพัฒนาผลการวิจัยในครั้งนี้ คือ มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ขึ้นต่อไปได้

2.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรอบแนวคิดในการวิจัยกรอบที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลประโยชน์ตลอดจนเป็นในการกำหนดทิศทางการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ได้ในประเด็นต่าง ๆ คือ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มาตรฐานผลการเรียนรู้ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การนำมาตรฐานคุณวุฒิสู่การปฏิบัติและการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

กรอบแนวคิดที่ 3 มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด

3.1 กรอบในการวิเคราะห์

ในการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เป็นข้อกำหนดในเอกสารดังกล่าวมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลอันมีรายละเอียด ดังนี้

3.1.1 องค์ประกอบของมาตรฐานหลักสูตรจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด อันมีความเชื่อมโยงกับการพัฒนา มคอ.1 ใน 3 ประเด็น ได้แก่ จำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา การประกันคุณภาพหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

3.1.2 โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดซึ่งประกอบไปด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ หมวดวิชา ความหมายของสาระวิชา ในหมวดวิชา แนวทางการกำหนดเนื้อหาสาระในหมวดวิชาและสัดส่วนของหน่วยกิตทั้งหน่วยกิตในหมวดวิชาและหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร

3.2 วิเคราะห์ข้อมูล

3.2.1 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามข้อกำหนดด้านองค์ประกอบของมาตรฐานหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1)

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และพบว่าข้อมูลที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ได้ คือ จำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ การกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการประกันคุณภาพหลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 4.11 กรอบแนวคิดที่ 3

ตารางวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรตามข้อกำหนด

ด้านองค์ประกอบของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร (สกอ.) ที่สัมพันธ์กับการพัฒนา มคอ.1 (1)

ในการพัฒนาหลักสูตรตามข้อกำหนดของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร (สกอ.) ที่สัมพันธ์กับการพัฒนา มคอ.1			
ลำดับ ที่	ข้อกำหนด	รายละเอียด	สรุปแนวทางในการพัฒนา
1	จำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์	ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ซึ่งมีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่า 5 คน และในจำนวนนั้นต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ อย่างน้อย 2 คน ทั้งนี้อาจารย์ประจำหลักสูตรจะเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้	การพัฒนา มคอ.1 ควรดำเนินการในสอดคล้องกับข้อกำหนดจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด โดยก่อนที่จะมีการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรใด ๆ ควรมีการพิจารณาถึงผู้ที่มีความรู้หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ต้องการพัฒนาหลักสูตรขึ้นอย่างชัดเจนที่สามารถให้ข้อมูลหรือชี้แนะแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรได้ เพื่อเป็นการรักษามาตรฐานในสาขาวิชานั้น ตลอดจนสามารถตรวจสอบกับมาตรฐานต่าง ๆ ที่นำมาใช้ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาได้
2	คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี 5 ปี และไม่น้อยกว่า 6 ปี) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลายหรือเทียบเท่า	การพัฒนา มคอ.1 ในทุกสาขาวิชาควรมีการทำความเข้าใจถึงจุดเด่นและเอกลักษณ์ในการผลิตบัณฑิตของสถาบันของตนเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาที่สอดคล้องกับสาขาวิชาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาวิชาเน้นการปฏิบัติทักษะเฉพาะด้านในวิชาชีพ

ตารางที่ 4.11 กรอบแนวคิดที่ 3

ตารางวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรตามข้อกำหนด

ด้านองค์ประกอบของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร (สกอ.) ที่สัมพันธ์กับการพัฒนา มคอ.1 (2)

ในการพัฒนาหลักสูตรตามข้อกำหนดของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร (สกอ.) ที่สัมพันธ์กับการพัฒนา มคอ.1

ลำดับ ที่	ข้อกำหนด	รายละเอียด	สรุปแนวทางในการพัฒนา
3	การประกันคุณภาพหลักสูตร	<p>ให้ทุกหลักสูตรกำหนดการประกันคุณภาพของหลักสูตรให้ชัดเจน ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วยประเด็นหลัก 4 ประเด็น คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การบริหารหลักสูตร ● ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน ● การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา ● ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมและ/หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต 	<p>การพัฒนา มคอ.1 ในทุกสาขา/สาขาวิชาควรมีการกำหนดแนวทางในการประกันคุณภาพหลักสูตรตลอดจนตัวบ่งชี้ที่มีความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรในเรื่องการประกันคุณภาพหลักสูตรทั้ง 4 ประเด็น เพื่อเป็นการยืนยันถึงคุณภาพของหลักสูตรและเป็นข้อมูลในการตรวจสอบเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขได้อย่างสะดวกขึ้น</p>
4	การพัฒนาหลักสูตร	<p>ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยแสดงการปรับปรุงดัชนีมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก ๆ 5 ปี</p>	<p>การพัฒนา มคอ.1 ควรบูรณาการแนวทางการพัฒนาหลักสูตรจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรเข้ากับการประกันคุณภาพหลักสูตรของ มคอ.1 เนื่องจากเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรโดยตรง เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาใน มคอ.1 ที่อาจสร้างความเข้าใจผิดของสถาบันอุดมศึกษาที่นำ มคอ.1 ไปใช้ในการปฏิบัติจริง</p>

จากการวิเคราะห์พบว่าแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดนั้นเป็นมาตรฐานที่จำเป็นต้องคำนึงถึงในการพัฒนา มคอ.1 ในทุกสาขา/สาขาวิชา เนื่องจากมีข้อมูลควรระบุให้ชัดเจนลงในองค์ประกอบต่าง ๆ ของ มคอ.1 ดังนั้นเพื่อเป็นการยืนยันถึงความสอดคล้องดังกล่าวการพัฒนา มคอ. 1 จึงควรบูรณาการข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องเข้าด้วยกันเพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาใน มคอ.1 ที่อาจสร้างความเข้าใจผิดในการนำไปปฏิบัติจริงของสถาบันอุดมศึกษาได้

3.2.2 แนวทางพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรที่ประกอบด้วยหมวดวิชา ความหมายของเนื้อหาสาระในหมวดวิชา จำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำในแต่ละหมวดวิชาและหน่วยกิตรวมของหลักสูตรจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดอันมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.12 กรอบแนวคิดที่ 3

ตารางวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรเอกสารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด

ประเด็นในการวิเคราะห์			ข้อกำหนดที่ระบุไว้		
			หน่วยกิต ขั้นต่ำ ในหมวด วิชา	หน่วยกิต ขั้นต่ำ รวมตลอด หลักสูตร	แนวทางในการกำหนด เนื้อหาสาระ
โครงสร้าง หลักสูตร	หมวด วิชา	กศท.	30	120	สามารถจำแนกเป็นรายวิชาหรือผสมผสานเนื้อหาวิชาครอบคลุมสาระกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ ภาษาและ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสม
		เฉพาะ	84		อาจจัดหมวดวิชาเฉพาะเป็นวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่หรือวิชาเอกและวิชาโทก็ได้ โดยมีสัดส่วนของหน่วยกิต ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ● วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ● วิชาโท ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต ● วิชาเอกเป็นวิชาเอกคู่ ต้องเพิ่มจำนวนหน่วยกิตในวิชาเอกอีกไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยกิต
		เลือก เสรี	6		อาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาในทุกหมวดวิชาทั้งนี้ นักศึกษาต้องศึกษาให้ครบตามจำนวนหน่วยกิต ที่กำหนดและเป็นไปตามเกณฑ์การ เทียบโอน

3.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรอบแนวคิดในการวิจัยรอบที่ 3
มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในกรอบแนวคิดที่ 3 ผู้วิจัยพบข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนา
มคอ.1 สาขาวิชาศิลปศึกษาไทยได้ในองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สามารถสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.13 กรอบแนวคิดที่ 3

ตารางสรุปข้อมูลการวิเคราะห์เอกสารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด (1)

ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารกรอบแนวคิดในการวิจัยรอบที่ 3 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด			
ประเด็นในการวิเคราะห์	ข้อกำหนดที่ระบุไว้	สรุปแนวทางในการพัฒนา	
องค์ประกอบ ของ มาตรฐาน หลักสูตร	จำนวนและ คุณสมบัติของ อาจารย์	ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ซึ่งมีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่า 5 คนและในจำนวนนั้นต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ อย่างน้อย 2 คน ทั้งนี้อาจารย์ประจำหลักสูตรจะเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้	การพัฒนา มคอ.1 ควรดำเนินการในสอดคล้องกับข้อกำหนดจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด โดยก่อนที่จะมีการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรใด ๆ ควรมีการพิจารณาถึงผู้ที่มีความรู้หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ต้องการพัฒนาหลักสูตรขึ้นอย่างชัดเจนที่สามารถให้ข้อมูลหรือชี้แนะแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรได้ เพื่อเป็นการรักษามาตรฐานในสาขาวิชานั้น ตลอดจนสามารถตรวจสอบกับมาตรฐานต่าง ๆ ที่นำมาใช้ตรวจและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาได้
	คุณสมบัติ ของ ผู้เข้าศึกษา	หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี 5 ปี และไม่น้อยกว่า 6 ปี) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลายหรือเทียบเท่า	การพัฒนา มคอ.1 ในทุกสาขาวิชาควรมีการทำความเข้าใจถึงจุดเด่นและเอกลักษณ์ในการผลิตบัณฑิตของสถาบันของตนเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาที่สอดคล้องกับสาขาวิชาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาวิชาเน้นการปฏิบัติทักษะเฉพาะด้านในวิชาชีพ
	การประกัน คุณภาพ หลักสูตร	ให้ทุกหลักสูตรกำหนดการประกันคุณภาพของหลักสูตรให้ชัดเจน ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วยประเด็นหลัก 4 ประเด็น คือ ● การบริหารหลักสูตร ● ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน ● การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา ● ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมและ/หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต	การพัฒนา มคอ.1 ในทุกสาขา/สาขาวิชาควรมีการกำหนดแนวทางในการประกันคุณภาพหลักสูตรตลอดจนตัวบ่งชี้ที่มีความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรในเรื่องการประกันคุณภาพหลักสูตรทั้ง 4 ประเด็น เพื่อเป็นการยืนยันถึงคุณภาพของหลักสูตรและเป็นข้อมูลในการตรวจสอบเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขได้อย่างสะดวกขึ้น

ตารางที่ 4.13 กรอบแนวคิดที่ 3

ตารางสรุปการวิเคราะห์เอกสารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด (2)

ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารกรอบแนวคิดในการวิจัยรอบที่ 3 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด						
ประเด็นในการวิเคราะห์		ข้อกำหนดที่ระบุไว้			สรุปแนวทางในการพัฒนา	
		หน่วยกิต ขั้นต่ำ ในหมวด วิชา	หน่วยกิตขั้นต่ำ รวมตลอด หลักสูตร	แนวทางในการกำหนด เนื้อหาสาระ		
โครงสร้าง หลักสูตร	หมวด วิชา	กศท.	30	120	สามารถจำแนกเป็นรายวิชาหรือผสมผสาน เนื้อหาวิชาครอบคลุมสาระกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษาและกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับ คณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสม	ในการนำไปใช้พัฒนาเนื้อหาสาระและรายวิชาควรพิจารณาถึงองค์ความรู้ ที่กว้างและเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตในสังคมทั่วไปให้ผู้เรียนได้ ตลอดจนสามารถเอื้อประโยชน์ต่อสาขาวิชาในหลักสูตรนั้น ๆ ประกอบด้วย
		เฉพาะ	84		อาจจัดหมวดวิชาเฉพาะเป็นวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่หรือวิชาเอกและวิชาโทก็ได้ โดยมี สัดส่วนของหน่วยกิต ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ● วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ● วิชาโท ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต ● วิชาเอกเป็นวิชาเอกคู่ ต้องเพิ่มจำนวนหน่วย กิตในวิชาเอกอีกไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยกิต 	ในการนำไปใช้พัฒนาหลักสูตรที่เป็นเน้นการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพควร ออกแบบหลักสูตรเป็นวิชาเอกเดี่ยวเพื่อให้สามารถพัฒนาความรู้และ ทักษะในวิชาชีพเฉพาะของสาขานั้น ๆ ได้อย่างลึกซึ้งโดยมีสัดส่วนของ หน่วยกิตที่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน
		เลือก เสรี	6		อาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาในทุก หมวดวิชาทั้งนี้ นักศึกษาต้องศึกษาให้ครบตาม จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดและเป็นไปตามเกณฑ์ การเทียบโอน	ในการนำไปใช้กำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรควรพิจารณาถึงองค์ความรู้ อื่น ๆ ที่เป็นบริบทของสาขาวิชานั้น ๆ หรือเป็นองค์ความรู้ที่มีแนวทาง ในการเจริญเติบโตในสังคมยุคต่อไปให้ผู้เรียนควรเรียนรู้และมีความสนใจ

จากการวิเคราะห์เอกสารพบว่าข้อกำหนดจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรสามารถมีการเพิ่มเติมได้ตามลักษณะในแต่ละสาขาวิชาไม่ว่าจะเป็นคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาที่สามารถระบุคุณลักษณะเฉพาะที่ต้องการเพิ่มเติมได้ตามความต้องการของลักษณะสาขาวิชา แต่อย่างไรก็ตามจำเป็นต้องมีการกำหนดคุณสมบัติพื้นฐานตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรตลอดจนแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพที่ต่างกันในแต่ละหมวดวิชา สำหรับหลักสูตรในสาขาวิชาที่เน้นทักษะการปฏิบัติเป็นสำคัญนั้นควรพิจารณาถึงองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในสาขาวิชานั้น ๆ เพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถสามารถในการประกอบอาชีพซีพีได้อย่างสมบูรณ์ตลอดจนควรมีการบูรณาการแนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีให้เข้ากับมาตรฐานในการประกันคุณภาพอื่น ๆ ด้วย

กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา

4.1 กรอบในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่ เอกสารและบุคคลโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ ดังนั้นแนวคิดที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจึงต้องใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันระหว่างแหล่งข้อมูลทั้ง 2 แหล่งดังกล่าวได้ ซึ่งแนวคิดที่ผู้วิจัยนำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

4.1.1 แนวคิดด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับ

มาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ

4.1.2 แนวคิดด้านโครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหา

สาระสำคัญในสาขาวิชาจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ

ปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด

4.2 วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งข้อมูลในการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ อันมีรายละเอียด ดังนี้

4.2.1 ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร

1) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐาน
ผลการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตหรือดุริยางคศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สถาบันที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงในสาขาวิชาศิลปะไทยอันสามารถเชื่อมโยงถึงมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทยโดยผู้วิจัยจะไม่นำเสนอรายชื่อของสถาบันอุดมศึกษาในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อความเป็นกลางของข้อมูลและในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดในกรอบแนวคิดที่ 4 นี้ ผู้วิจัยจะใช้กรอบด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม ด้านที่ 2 ความรู้ ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย (ทักษะทางวิชาชีพศิลปะไทย) อันมีรายละเอียดของข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 4.14 กรอบแนวคิดที่ 4

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชาศิลปะไทย

จากเอกสารหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตหรือดุริยางคศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สถาบัน (1)

** ข้อมูลประกอบตาราง

มาตรฐานผลการเรียนรู้จากแนวทางของ TQF: HEI	
ด้านที่ 1 = คุณธรรม จริยธรรม	ด้านที่ 4 = ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
ด้านที่ 2 = ความรู้	ด้านที่ 5 = ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ด้านที่ 3 = ทักษะทางปัญญา	ด้านที่ 6 = ทักษะพิสัย (ทักษะทางวิชาชีพศิลป์ไทย)

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชาศิลปะไทยจากเอกสารหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต หรือดุริยางคศาสตรบัณฑิต ของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สถาบัน							
หลักสูตรของสถาบัน	มาตรฐานผลการเรียนรู้						คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5	ด้านที่ 6	
หลักสูตรที่ 1	การเรียนรู้แนวคิดในการดำรงอยู่ในวิชาชีพอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมทั้งในด้านบุคคลในสังคมและในค่านักวิชาชีพที่ดี	การเรียนรู้องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นสาระความรู้ด้านหลักการ ทฤษฎีพื้นฐานในวิชาชีพศิลปดุริยางคศิลป์ไทย	การเรียนรู้กระบวนการคิด การวิเคราะห์ องค์ความรู้ต่าง ๆ ในวิชาชีพผ่านกระบวนการวิจัยทางดุริยางคศิลป์ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพ	การเรียนรู้ด้านทักษะการดำรงอยู่ในสังคมวิชาชีพ การปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพ และการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาชีพที่ผสมผสานความรู้ร่วมกับบุคคลร่วมวิชาชีพ	การเรียนรู้ในกระบวนการการบันทึกโน้ตที่เป็นระบบความสัมพันธ์ของสัดส่วนระหว่างเสียงและสัญลักษณ์ที่ถูกต้องเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับองค์ความรู้ในวิชาชีพ และการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาชีพที่สามารถสื่อสารให้บุคคลในสังคมเข้าใจธรรมชาติของวิชาชีพมากขึ้น	การเรียนรู้ในกระบวนการในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพอย่างลึกซึ้งตั้งแต่ระดับพื้นฐานและระดับสูงเพื่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ	บัณฑิตมีความรู้ความสามารถอย่างชำนาญด้านศิลปะไทยทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความใฝ่รู้และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ พัฒนา สร้างสรรค์และเผยแพร่งานศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ตารางที่ 4.14 กรอบแนวคิดที่ 4

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชาศิลปะไทย

จากเอกสารหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตหรือดุริยางคศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สถาบัน (2)

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชาศิลปะไทยจากเอกสารหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปะกรรมศาสตรบัณฑิต หรือดุริยางคศาสตรบัณฑิต ของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สถาบัน

หลักสูตร ของ สถาบัน	มาตรฐานผลการเรียนรู้						คุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์
	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5	ด้านที่ 6	
หลักสูตรที่ 2	การเรียนรู้แนวคิด ด้านจรรยาบรรณ ในวิชาชีพที่ทำให้ ดำรงอยู่ในสังคม และวิชาชีพได้ อย่างมีความสุข	การเรียนรู้ หลักการและ ทฤษฎีต่าง ๆ ที่ เป็นพื้นฐานใน สาขาศิลปกรรม ศาสตรตลอดจน หลักการและ ทฤษฎีที่เป็น พื้นฐานใน วิชาชีพดุริยางค ศิลป์ไทยอีกทั้ง องค์ความรู้ดนตรี ด้านอื่น ๆ ใน บริบทสังคมไทย สามารถ ประยุกต์ใช้กับ องค์ความรู้ทาง วิชาชีพได้	การเรียนรู้ กระบวนการคิด การวิเคราะห์ องค์ความรู้ทาง วิชาชีพเพื่อพัฒนา และสร้างสรรค์ ผลงานทางวิชาชีพ ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	การเรียนรู้ทักษะ การบริหารจัดการ วิชาชีพร่วมกับ บุคคลในวิชาชีพ ผ่านกิจกรรมการ สร้างสรรค์ผลงาน ทางวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการ ปรับตัวและการ ดำรงอยู่ในสังคม วิชาชีพและ สังคมไทยในบริบท ที่แตกต่าง	การเรียนรู้ กระบวนการในระบบ ความสัมพันธ์ที่มี สัดส่วนระหว่างเสียง และสัญลักษณ์ที่ใช้ใน การบันทึกโน้ตเพื่อ นำมาประยุกต์ใช้กับ องค์ความรู้ทาง วิชาชีพได้อย่างมี ประสิทธิภาพและ ความสามารถการ สร้างสรรค์ผลงาน ในทางวิชาชีพที่ สามารถสื่อสารให้ บุคคลคนทั่วไปเข้าใจ ในสาขาวิชาชีพ ของตน	การเรียนรู้ใน กระบวนการปฏิบัติ ทักษะทางวิชาชีพ เฉพาะของตนเพื่อ พัฒนา ความสามารถใน การปฏิบัติทักษะใน ระดับสูงของวิชาชีพ ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	บัณฑิตมีความรู้ความสามารถ ความคิด สร้างสรรค์โดยใช้สติปัญญาบูรณาการ ความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมเพื่อ ประกอบวิชาชีพได้และพัฒนาความรู้สู่ การศึกษาในระดับสูงต่อไปอย่างพร้อมด้วย จรรยาบรรณในวิชาชีพ

ตารางที่ 4.14 กรอบแนวคิดที่ 4

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชาศิลปะไทย จากเอกสารหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตหรือดุริยางคศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สถาบัน (3)

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชาศิลปะไทยจากเอกสารหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปะกรรมศาสตรบัณฑิต หรือดุริยางคศาสตรบัณฑิต ของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สถาบัน							
หลักสูตร ของสถาบัน	มาตรฐานผลการเรียนรู้						คุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์
	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5	ด้านที่ 6	
หลักสูตรที่ 3	การเรียนรู้แนวคิด ด้านจรรยาบรรณใน การประกอบอาชีพ ทางด้านการดนตรี ทั้งในเชิงนักวิชาชีพ ในบริบทสังคมไทย และนักวิชาชีพใน สังคมโลก	การเรียนรู้หลักการ และทฤษฎีการ ดนตรีไทยและ ดนตรีตะวันตก หลักการและทฤษฎี ที่เป็นองค์ความรู้ พื้นฐานทางวิชาชีพ ดนตรีไทยตลอดจน หลักการขององค์ ความรู้อื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้องและเป็น บริบทของการ ดนตรีในสังคมโลก	การเรียนรู้ กระบวนการคิด การวิเคราะห์องค์ ความรู้ต่าง ๆ ผสมผสานกับ การบูรณาการและ ประยุกต์ใช้กับองค์ ความรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาวิชาชีพ	การเรียนรู้ กระบวนการในการ ดำรงอยู่ในสังคม วิชาชีพผ่านการ สร้างสรรค์ผลงาน ทางวิชาชีพที่ เชื่อมโยงกับการ ดนตรีในสังคมโลก ปัจจุบัน	การเรียนรู้ กระบวนการของ ระบบความสัมพันธ์ ที่มีสัดส่วนระหว่าง เสียงกับสัญลักษณ์ ในการบันทึกโน้ต เพื่อสร้างสรรค์องค์ ความรู้ทางวิชาชีพ และความสามารถ สื่อสารให้บุคคลใน สังคมไทยดนตรี นานาชาติสามารถ เข้าใจวิชาชีพได้ มากขึ้น	การเรียนรู้ กระบวนการปฏิบัติ ทักษะวิชาชีพทั้ง วิชาชีพดนตรีไทย พื้นฐานและวิชาชีพ เฉพาะด้านศิลปะ ไทยทั้งในการ ปฏิบัติเดี่ยวและ รวมวงเพื่อพัฒนา ความสามารถใน การปฏิบัติทักษะ ทางวิชาชีพได้ อย่างครอบคลุม และมีประสิทธิภาพ	บัณฑิตมีความรู้ความสามารถด้าน การดนตรี การขับร้องและบรรเลงดนตรี ที่สามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับดนตรีของ นานาชาติได้อย่างมีคุณธรรม มีความ รับผิดชอบ สามารถสร้างงานทาง วิชาชีพของตนเอง และปฏิบัติงาน ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์จากเอกสารหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างดังกล่าวนี้พบว่า ในแต่ละหลักสูตรได้มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละหลักสูตรไว้จากสิ่งที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับตัวบัณฑิตผู้เป็นผลผลิตของหลักสูตรนั้น ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ สามารถสรุปเอกลักษณ์ของบัณฑิตที่เป็นรากฐานในการเชื่อมโยงสู่มาตรฐานผลการเรียนรู้ได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.15 กรอบแนวคิดที่ 4

ตารางสรุปคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชาศิลปะไทย

จากเอกสารหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตหรือดุริยางคศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สถาบัน

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชาศิลปะไทยจากเอกสารหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต หรือดุริยางคศาสตรบัณฑิต ของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สถาบัน

หลักสูตรของสถาบัน	มาตรฐานผลการเรียนรู้						คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5	ด้านที่ 6	
หลักสูตรทั้ง 3 สถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	การเรียนรู้แนวคิดด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพทางด้านนักวิชาชีพนักวิชาการในบริบทสังคมไทยและนักวิชาชีพในสังคมโลกอย่างมีความสุข	การเรียนรู้หลักการและทฤษฎีที่เป็นองค์ความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพเฉพาะ ตลอดจนการเรียนรู้ในหลักการและทฤษฎีพื้นฐานทางศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ดุริยางคศิลป์-ไทยและดนตรีในบริบทสังคมต่าง ๆ	การเรียนรู้กระบวนการคิด การวิเคราะห์องค์ความรู้ต่าง ๆ ผสมผสานกับการบูรณาการและประยุกต์ใช้กับองค์ความรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาวิชาชีพ	การเรียนรู้กระบวนการในการดำรงอยู่ในสังคมวิชาชีพผ่าน การสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาชีพ ร่วมกับบุคคลในวิชาชีพที่เชื่อมโยงกับการดนตรีในสังคมไทยและสังคมโลกปัจจุบัน	การเรียนรู้กระบวนการของระบบความสัมพันธ์ที่มีสัดส่วนระหว่างเสี่ยงกับสัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ตเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ทางวิชาชีพและความสามารถในการสื่อสารให้บุคคลในสังคมไทยและนานาชาติสามารถเข้าใจวิชาชีพได้มากขึ้น	การเรียนรู้กระบวนการปฏิบัติทักษะวิชาชีพในระดับพื้นฐานและระดับสูงทั้งการปฏิบัติเดี่ยวและรวมวงเพื่อต่อยอดความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ	บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพคิด ศิลปินไทย ทั้งในด้านนักปฏิบัติ นักวิชาการและนักบริหารวิชาชีพ โดยมีความสามารถในการบูรณาการองค์ความรู้ในวิชาชีพได้สอดคล้องกับบริบทสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นผู้นำแนวคิดในด้านการอนุรักษ์ สืบสานและเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาชีพ อันเป็นศิลปวัฒนธรรมประจำชาติไทยบนพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ

2) โครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการจัดเนื้อหาสาระ
ในหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรโดยพิจารณาจาก
หลักสูตรของ 3 สถาบันกลุ่มตัวอย่างเพื่อหามาตรฐานกลางของการกำหนดจำนวนหน่วยกิตและ
แนวทางการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร อันมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.16 กรอบแนวคิดที่ 4

ตารางวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร
จากเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 3 สถาบัน (1)

โครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่าง						
หลักสูตร ของ สถาบัน	หมวดวิชา	กลุ่มวิชา	แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร	จำนวนหน่วยกิต		
				แต่ละ หมวด	รวมตลอด หลักสูตร	
หลักสูตรที่ 1	ศึกษาทั่วไป	- สังคมศาสตร์ - มนุษยศาสตร์ - ภาษา - วิทย์/คณิต - พลศึกษา	เนื้อหาสาระที่เป็นองค์ความรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจสังคมเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นองค์ความรู้พื้นฐานที่ใช้ในการเรียนรู้องค์ความรู้ทางวิชาชีพในด้านอื่น ๆ เข้าใจบริบทรอบข้างในสังคม โดยสามารถนำแนวคิดมาเชื่อมโยงและบูรณาการถึงความสัมพันธ์กับองค์ความรู้อื่น ๆ ได้	31		138
	วิชาเฉพาะ	พื้นฐานวิชาชีพ	เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ที่เป็นพื้นฐานในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยทั้งหลักการและทฤษฎี ปรัชญาและสุนทรียศาสตร์ กระบวนการในการปฏิบัติทักษะในวิชาชีพที่เชื่อมโยงกับองค์ความรู้ในวิชาชีพเฉพาะได้ตลอดจนองค์ความรู้ที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาวิชาชีพ เช่น คอมพิวเตอร์ การบันทึกโน้ตและเทคโนโลยีดนตรี	18	101	
		วิชาชีพบังคับ	เนื้อหาสาระเกี่ยวกับกระบวนการในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพศิลปศึกษาไทยในทุกประเภททั้งในระดับพื้นฐานและระดับสูงอย่างชำนาญ กระบวนการในการฝึกฝนทักษะเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตลอดจนแนวทางการบูรณาการทักษะวิชาชีพพร้อมกับศาสตร์ในวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น การบูรณาการกับดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย	60		
		วิชาชีพเลือก	เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีประโยชน์และสอดคล้องกับบริบทสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอันสามารถนำมาประยุกต์ใช้หรือบูรณาการกับองค์ความรู้ทางวิชาชีพเพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างสรรค์องค์ความรู้ทางวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การวิจัย เทคโนโลยีดนตรี เป็นต้น	23		
วิชาเลือกเสรี	-	เนื้อหาสาระอื่น ๆ ที่มีอาจมีความเชื่อมโยงกับสาระทางวิชาชีพหรือสาระที่ใกล้เคียงซึ่งเป็นเนื้อหาสาระที่เปิดกว้างให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนสนใจ	6			

ตารางที่ 4.16 กรอบแนวคิดที่ 4

ตารางวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร
จากเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 3 สถาบัน (2)

โครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่าง					
หลักสูตร ของ สถาบัน	หมวดวิชา	กลุ่มวิชา	แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร	จำนวนหน่วยกิต	
				แต่ละ หมวด	รวม ตลอด หลักสูตร
หลักสูตรที่ 2	ศึกษาทั่วไป	- สังคมศาสตร์ - มนุษย์ศาสตร์ - ภาษา - วิทยุ/คณิต - พลศึกษา	เนื้อหาสาระที่เป็นองค์ความรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจสังคมเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นองค์ความรู้พื้นฐานที่ใช้ในการเรียนรู้องค์ความรู้ทางวิชาชีพในด้านอื่น ๆ เข้าใจบริบทรอบข้างในสังคมโดยสามารถนำแนวคิดมาเชื่อมโยงและบูรณาการถึงความสัมพันธ์กับองค์ความรู้อื่น ๆ ได้	32	
	วิชาเฉพาะ	วิชาพื้นฐานคณะ	เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้พื้นฐานในสาขาศิลปกรรมศาสตร์ ทั้งหลักการและสาระสำคัญทางศิลปกรรมศาสตร์ ตลอดจนบริบทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ที่ผู้เรียนในสาขาศิลปกรรมศาสตร์ควรมีความรู้	12	
		วิชาบังคับสาขา	เนื้อหาสาระเกี่ยวกับองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนในสาขาวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยทั้งความรู้ด้านเนื้อหาสาระของดนตรีไทยและดนตรีพื้นบ้านตลอดจนการประยุกต์ใช้องค์ความรู้อื่น ๆ ที่สามารถเอื้อให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ในวิชาชีพได้ เช่น คอมพิวเตอร์ การบันทึกโน้ตไทยและสากล อุตสาหกรรมและการบริหารจัดการทางวิชาชีพ การวิจัย เป็นต้น	42	

ตารางที่ 4.16 กรอบแนวคิดที่ 4

ตารางวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร
จากเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 3 สถาบัน (3)

โครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่าง					
หลักสูตร ของสถาบัน	หมวดวิชา	กลุ่มวิชา	แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร	จำนวนหน่วยกิต	
				แต่ละ หมวด	รวม ตลอด หลักสูตร
หลักสูตรที่ 2 (ต่อ)	วิชาเฉพาะ	วิชาเอกเฉพาะ	<u>ปฏิบัติ</u> เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพที่เป็นเครื่องมือเอกของผู้เรียน โดยที่ลำดับชั้น ในการปฏิบัติทักษะตั้งแต่พื้นฐานจนถึงระดับสูงในฐานะนักวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทย	24	96
			<u>บังคับเลือก</u> องค์ความรู้อื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทย หรือเป็นองค์ความรู้ที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมี วิสัยทัศน์และมีความรู้กว้างในสาขาวิชาชีพมากขึ้น ตลอดจนสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดต่าง ๆ ทางวิชาชีพกับ องค์ความรู้ในบริบทต่าง ๆ ทาदनตรีได้	24	
	วิชาเลือกเสรี	-	เนื้อหาสาระอื่น ๆ ที่มีอาจมีความเชื่อมโยงกับสาระทางวิชาชีพหรือสาระที่ใกล้เคียงซึ่งเป็นเนื้อหาสาระที่เปิดกว้าง ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนสนใจ	9	137
	วิชาสหกิจ ศึกษา	-	เนื้อหาสาระที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติงานในวิชาชีพ โดยสามารถใช้หน่วยกิตนี้ทดแทนกับหน่วยกิตใน หมวดวิชาใด ๆ ก็ได้ แต่ผู้เรียนต้องเรียนให้ครบตามหน่วยกิตขั้นต่ำที่ สกอ.กำหนดในแต่ละหมวดวิชา ซึ่งรวมแล้ว ไม่ต่ำกว่า 100 หน่วยกิตจึงจะสามารถลงทะเบียนในรายวิชานี้ได้	(15)*	

ตารางที่ 4.16 กรอบแนวคิดที่ 4

ตารางวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร
จากเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 3 สถาบัน (4)

โครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่าง						
หลักสูตร ของ สถาบัน	หมวด วิชา	กลุ่มวิชา		แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร	จำนวนหน่วยกิต	
					แต่ละ หมวด	รวม ตลอด หลักสูตร
หลักสูตร ที่ 3	ศึกษา ทั่วไป	- แขน - ภาษา - สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ - วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์		เนื้อหาสาระที่เป็นองค์ความรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจสังคมเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นองค์ความรู้พื้นฐานที่ใช้ในการเรียนรู้องค์ความรู้ทางวิชาชีพในด้านอื่น ๆ เข้าใจบริบทรอบข้างในสังคม โดยสามารถนำแนวคิดมาเชื่อมโยงและบูรณาการถึงความสัมพันธ์กับองค์ความรู้อื่น ๆ ได้	31	
	วิชาเฉพาะ	วิชา บังคับ	วิชาการ ดนตรี	เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับหลักการหรือทฤษฎีและประวัติขององค์ความรู้ด้านดนตรีไทยในปัจจุบันและประวัติดนตรีตะวันตกเบื้องต้น ตลอดจนหลักการขององค์ความรู้ในด้านดุริยางคศิลป์ไทยที่เป็นพื้นฐานองค์ความรู้ในการปฏิบัติทักษะการขับร้องในแต่ละวิชาเอก	22	
			ปฏิบัติ ดนตรี	เนื้อหาสาระเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยในฐานะนักวิชาชีพทั้งการขับร้องรวมวงและการขับร้องเดี่ยว กระบวนการและวิธีการฝึกปฏิบัติทักษะ เพื่อพัฒนาศักยภาพทางการขับร้องของตนเอง	52	

ตารางที่ 4.16 กรอบแนวคิดที่ 4

ตารางวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร
จากเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 3 สถาบัน (5)

โครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่าง						
หลักสูตร ของ สถาบัน	หมวด วิชา	กลุ่มวิชา		แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร	จำนวนหน่วยกิต	
					แต่ละ หมวด	รวม ตลอด หลักสูตร
หลักสูตร ที่ 3 (ต่อ)	วิชาเฉพาะ	วิชา บังคับ (ต่อ)	วิชาเอก และวิชา เสริม	เนื้อหาสาระเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านดนตรีที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาทั้งดนตรีในบริบทสังคมไทยและภาคพื้นเอเชีย ประวัติศาสตร์ดนตรีและคีตดุริยบุคคลทางดุริยางคศิลป์ไทย ความเป็นและขนบธรรมเนียมประเพณีของดนตรีไทย และดนตรีพื้นบ้าน เป็นต้น	18	102
		เลือกดนตรี		เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องดนตรีในบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านตรีที่ กว้างขึ้นซึ่งองค์ความรู้เหล่านั้นเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือบูรณาการร่วมกับองค์ความรู้ทาง วิชาเอกหรือวิชาชีพของตนให้มีการพัฒนาขึ้นได้ อีกทั้งยังเป็นเนื้อหาสาระที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแนวคิดและ มุมมองทางดนตรีที่กว้างและมีความเป็นสากลมากขึ้น	10	
	เลือกเสรี	-		เนื้อหาสาระอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือใกล้เคียงกับสาระความรู้ทางด้านดนตรี ตลอดจนองค์ความรู้อื่น ๆ ที่สอดคล้องกับ สภาพสังคมปัจจุบันและความสนใจของผู้เรียนที่อาจใช้เป็นประโยชน์ในการเชื่อมโยงการเรียนรู้ของผู้เรียนให้กว้าง ขึ้นได้	6	

จากการวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยพบว่า ในแต่ละสถาบัน ได้มีแนวทางในการจัดเนื้อหาสาระในหลักสูตรที่แตกต่างกันในด้านการออกแบบกลุ่มวิชา ในหมวดวิชาเฉพาะ กล่าวคือ ในด้านการแบ่งหมวดวิชาทั้ง 3 หลักสูตรได้ดำเนินการตามแนวทางของมาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด แต่ในสถาบันได้มีแนวคิดในการพัฒนาโครงสร้างภายในกลุ่มวิชาที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสถาบันออกมา ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดที่ด้านการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพเฉพาะที่ลึกซึ้งและเป็นเลิศ แนวคิดในด้านการพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีความรู้กว้างขวางในวิชาชีพที่สอดคล้องกับบริบทสังคมไทยและแนวคิดในด้านการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพที่เชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสังคมดนตรีในบริบทของนานาชาติ ซึ่งแต่ละประเด็นที่กล่าวมานี้ล้วนเป็นประโยชน์ในการพัฒนาบัณฑิตในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยให้มีความรู้ความสามารถที่สมบูรณ์ตลอดจนเป็นบัณฑิตที่สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นแนวทางในการนำข้อมูลต่าง ๆ ไปใช้ในการพัฒนา มคอ.1 ในขั้นต่อไปนี้ผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากมีการบูรณาการแนวคิดทั้ง 3 แนวคิดนี้เข้าด้วยกันอย่างเหมาะสมจะส่งผลให้การกำหนดเนื้อหาสาระและจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยเป็นเอกภาพและครอบคลุมมากขึ้นในด้านสาระความรู้มากขึ้น โดยข้อมูลทั้งหมดสามารถสรุปได้ในรูปแบบของตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.17 กรอบแนวคิดที่ 4

ตารางสรุปโครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรในสาขาวิชาศิลปะไทย (1)

โครงสร้างหลักสูตร			แนวทางการกำหนดเนื้อหาสาระ
จำนวนหน่วยกิต รวมตลอด หลักสูตร	หมวดวิชา ต้องประกอบด้วย 3 หมวดวิชา คือ ● หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ● หมวดวิชาเฉพาะ ● หมวดวิชาเลือกเสรี	กลุ่มวิชา สถาบันอาจออกแบบ การจัดกลุ่มรายวิชาต่าง ๆ ได้ ดังนี้	
137 – 139 หน่วยกิต หรือ ไม่ต่ำกว่า 120 หน่วยกิต	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยกิต)	<ul style="list-style-type: none"> ● สังคมศาสตร์ ● มนุษย์ศาสตร์ ● ภาษา ● วิทย์/คณิต 	ตามเนื้อหาสาระเฉพาะของสาระในแต่ละกลุ่มวิชา
	หมวดวิชาเฉพาะ (ไม่ต่ำกว่า 84 หน่วย กิต)	● กลุ่มวิชาพื้นฐานสาขาศิลปกรรมศาสตร์	เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ในสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ปรัชญาสุนทรียศาสตร์พื้นฐานซึ่งเป็นผู้เรียนในสาขาศิลปกรรมศาสตร์ควรเรียนรู้แนวคิดจากเนื้อหาสาระเพื่อนำไปเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ในวิชาชีพเฉพาะของตนได้
		● กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพศึกษาศาสตร์ศิลปศึกษา	เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ในด้านวิชาชีพศึกษาศาสตร์ศิลปศึกษา ทั้งภาคประวัติและภาคทฤษฎี อันมีความเกี่ยวข้องและเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้องค์ความรู้เฉพาะในวิชาชีพของผู้เรียน เช่น ประวัติดนตรีไทย ทฤษฎีดนตรีไทย การบันทึกโน้ต เป็นต้น

ตารางที่ 4.17 กรอบแนวคิดที่ 4

ตารางสรุปโครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (2)

โครงสร้างหลักสูตร			แนวทางการกำหนดเนื้อหาสาระ
จำนวนหน่วย กิต รวมตลอด หลักสูตร	หมวดวิชา ต้องประกอบด้วย 3 หมวดวิชา คือ ● หมวดวิชาศึกษา ทั่วไป ● หมวดวิชาเฉพาะ ● หมวดวิชาเลือกเสรี	กลุ่มวิชา สถาบันอาจออกแบบการจัดกลุ่ม รายวิชา ต่าง ๆ ได้ ดังนี้	
137 – 139 หน่วยกิต หรือ ไม่ต่ำกว่า 120 หน่วยกิต	หมวดวิชาเฉพาะ (ไม่ต่ำกว่า 84 หน่วย กิต) (ต่อ)	● กลุ่มวิชาคีตศิลป์ไทยบังคับ ● กลุ่มวิชาคีตศิลป์ไทยเลือก	เนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎีและกระบวนการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพในการขับร้องแต่ละประเภทอย่างลึกซึ้ง ในระดับพื้นฐานและระดับสูง ตลอดจนกระบวนการในการพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพให้เป็นเลิศในฐานะนักวิชาชีพ คีตศิลป์ไทย เนื้อหาสาระอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ของบัณฑิตในบริบทสังคมปัจจุบันหรือองค์ความรู้ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับองค์ความรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาวิชาชีพคีตศิลป์ไทย เช่น การวิจัย เทคโนโลยีดนตรี การบริหารจัดการวิชาชีพและการแสดง การจัดการธุรกิจทางศิลปะ เป็นต้น
	หมวดวิชาเลือกเสรี (ไม่ต่ำกว่า 6 หน่วย กิต)	รายวิชาใด ๆ ที่ สถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นเปิด รายวิชาขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เลือก ศึกษา	ควรเป็นเนื้อหาสาระที่กว้างและครอบคลุมองค์ความรู้ในหลายศาสตร์วิชา อาจเป็นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพหรือเป็นองค์ความรู้อื่น ๆ ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับวิชาชีพแต่เป็นเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันและสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์ทางวิชาชีพที่กว้างขึ้นตลอดจนเป็นองค์ความรู้ที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียนในปัจจุบัน

4.2.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาศิลปะไทย ผู้สอนในสาขาวิชาศิลปะไทย และผู้เรียนในสาขาวิชาศิลปะไทยของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างโดยมีประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ประเด็น คือ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ กลวิธีการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งรายละเอียดของข้อมูลที่ ดังนี้

1) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทย

ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม

บัณฑิตในสาขาวิชาศิลปะไทยควรเป็นบุคคลที่มีแนวคิดในการดำเนินชีวิตในสังคมและวิชาชีพอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมที่สะท้อนออกมาทางพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น มีน้ำใจ มีความเมตตาต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ เสียสละเพื่อส่วนรวม มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พัฒนาด้วยความรักและศรัทธาในวิชาชีพ

“นักเรียนที่ดีนั้นควรที่จะอุทิศตน เสียสละกำลังกายและความคิดตามสมควร ที่จะเอื้อกับการอนุรักษ์และเผยแพร่วิชาศิลปะ แต่ต้องระมัดระวังไม่ทำสิ่งที่จะส่งผลเสียต่อวงการทั้งทางตรงและทางอ้อม”

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาศิลปะไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 12 ม.ค. 54)

“นักเรียนสมัยนี้ถ้าจะให้ดีควรที่จะเปิดใจให้กว้าง เมื่อเราไปเจอคนที่เค้าร้องดีหรือไม่ดีก็ตาม ไม่ใช่จะต้องไปตัดสินเค้าว่าถูกหรือผิด แต่ควรมองเค้าอย่างเมตตาถ้าเกิดฟังว่าเค้าร้องไม่ดี ก็มองสิว่าเค้าเค้าน่าจะแก้ไขตรงไหนอะไรยังไงแล้วเก็บไว้เป็นประสบการณ์เพื่อแก้ไขตัวเราเองก็ได้ ไม่ใช่จะไปตั้งแง่แข่งขันกันไม่เข้าท่า

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาศิลปะไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 12 ม.ค. 54)

นอกจากนั้นแล้วคุณลักษณะของผู้เรียนในสาขาวิชาศิลปะในด้านคุณธรรม จริยธรรมที่จะส่งผลให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์แบบในวิชาชีพนั้น บัณฑิตควรเป็นผู้ที่มีความตั้งใจจริงในการศึกษาเล่าเรียน ขยันหมั่นเพียร ฝึกฝนตัวเองเพื่อการพัฒนาศักยภาพในการขับร้อง อยู่เสมอ

“ผู้เรียนทุกคนสามารถฝึกฝนตัวเองได้ แต่ที่สำคัญต้องมีความขยันหมั่นเพียรฝึกซ้อมบ่อย ๆ ผู้ที่มีกำลังเสียงน้อยก็ฝึกได้ แต่ต้องตั้งใจจริงก่อนเท่านั้นถึงจะทำอะไรได้สำเร็จ”

ผู้สอนในสาขาวิชาศิลปะไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 23 ม.ค. 54)

จากการสัมภาษณ์ในประเด็นดังกล่าวยังพบว่าคุณสมบัติของผู้เรียนอีกแง่มุมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเป็นผู้เรียนที่ดีไม่เพียงแต่ในสาขาวิชาศิลปะไทยเท่านั้นแต่ยังเป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนพึงปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมคิตติธรรมคศิลป์ไทย คือ การมีความกตัญญูกตเวทิต่อครูอาจารย์และผู้มีพระคุณ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นเสมือนเอกลักษณ์ทางสังคมดนตรีไทยที่สร้างค่านิยมทางวัฒนธรรมที่งดงามที่ควรบ่มเพาะให้กับบัณฑิตในปัจจุบันพึงมี

“เด็กสมัยนี้หายากที่จะมามีความผูกพันหรือใส่ใจกับรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ กับครูบาอาจารย์ เข้ามาเรียนพอหมดเวลาแล้วก็เลิกกัน ยากนะที่จะมาเป็นห่วงเป็นใยครูหรือคอยสังเกตุดูแลว่าครูเป็นอย่างไร คอยดูแลเอาใจใส่ คงเป็นเพราะสังคมมันเปลี่ยนไปด้วยอะไร ๆ มันก็คงจะไม่เหมือนสมัยก่อน แต่ยังไงสิ่งเหล่านี้มันน่าจะต้องอยู่คู่กับตัวคนทุกคนเสมอ นะ โดยเฉพาะลูกศิษย์เราเราก็อยากให้เค้าเป็นแบบนั้น เพราะมันเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่จะทำให้เค้าเจริญได้ในทุกที่”

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาศิลปะไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 18 ม.ค. 54)

ด้านที่ 2 ความรู้

จากการสัมภาษณ์พบว่าองค์ความรู้ที่จำเป็นอันเป็นสิ่งบัณฑิตในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยพึงมีประกอบไปด้วยความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ไทยทั้งในด้านเครื่องดนตรี วงดนตรีและวิวัฒนาการดนตรีในแต่ละยุคสมัย ประวัติและวรรณคดีในบทเพลงต่าง ๆ ตลอดจน คีตดุริยางคศิลป์ในวิชาชีพ ซึ่งผู้เรียนในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้ในฐานะนักวิชาชีพ

“นักร้องไม่ใช่ว่าจะรู้แต่เรื่องร้องเท่านั้น เราก็ต้องรู้ด้วยสิว่าวงนี้เค้ามีอะไรบ้างเวลาเราไปร้องกับวงนี้ต้องร้องเสียงไหน แต่ละวงเค้าเล่นกันยังไงเพื่ออะไร สิ่งเหล่านี้ดูเผิน ๆ เหมือนเป็นสิ่งใกล้ตัวที่เด็กสมัยนี้บางคนนั่งร้องอยู่ในวงนั้นแท้ ๆ แต่ยังไม่เข้าใจเลย อันนี้น่าเป็นห่วง และถ้าหากถามเรื่องครูบาอาจารย์สมัยก่อนนะคงจะมีแต่เด็กที่สนใจฝึกไม่เท่านั้นล่ะที่จะรู้ว่าครูนี้ที่บ้านนี้ ครูท่านนั้นแต่งเพลงนั้นเพลงนี้ เองง่าย ๆ เพลงที่ร้องอยู่ถ้าเกิดถามเจาะเข้าไปว่าใครแต่งเท่านั้นล่ะก็งงงันกันเป็นแถว เพราะมันแต่มองว่ามันไม่สำคัญไฉน แต่นักร้องเนี่ยก็ต้องรู้ว่าเพลงนี้เค้ามีประวัติยังไง บทร้องที่เราร้องเป็นบทของใคร เรื่องอะไร ตอนไหน มากมายนักล่ะเค้าควรต้องรู้แหละเพราะมันจะทำให้เค้าเข้าใจและทำอะไรได้ชัดเจนขึ้นอีกเยอะ”

ผู้สอนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 18 ม.ค. 54)

อีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญมากในด้านองค์ความรู้ทางคีตศิลป์ไทยที่ผู้เรียนพึงมี ได้แก่ หลักและวิธีการปฏิบัติทักษะทางด้านคีตศิลป์ไทยโดยเฉพาะ กล่าวคือ บัณฑิตในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยควรรู้และเข้าใจในหลักการของทักษะวิชาชีพที่ตนปฏิบัติอยู่อย่างถ่องแท้ เพื่อที่จะสามารถ คิด วิเคราะห์และเชื่อมโยงกลวิธีต่าง ๆ สู่การปฏิบัติทักษะในประสบการณ์จริงได้

“โดยมากสมัยนี้เวลาเรียนก็จะเรียนแต่ต่อเพลงไป ต่อเพลงละคร เรื่องนั้นเรื่องนี้ เพลงเถา เพลงสามชั้น น้อยนะที่จะมีคนมานั่งอธิบายว่าเพลงละครเนี่ยเค้าร้องกันยังไง เค้ามีหลักอะไร ร่ายต้องกดเสียงตรงไหนเพื่ออะไร มันต่างจากเพลงสามชั้นและเพลงเถายังไง เด็กเค้าควรได้รู้และเข้าใจว่าสิ่งที่เค้าร้องอยู่นั้นะทุกอย่างโบราณท่านมีหลักที่ถูกที่ต้องชัดเจนอยู่ ไม่ใช่ว่าขึ้นร้องดีร้องได้ ก็ร้องไปอย่างนั้นล่ะ นี่ละมันเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้คนที่เค้าไม่รู้มักจะถูกถามกันว่าทำไมเพลงนี้ต้องแบบนี้ทำไมเพลงนั้นต้องร้องแบบนี้ ทีนี้ล่ะใครล่ะจะตอบได้ เราเป็นคนเอกร้องเราก็ต้องตอบได้สิ ไม่ใช่หนังยืมและพูดว่า อ้อ ไม่รู้เหมือนกันคะหนูก็เรียนมาแบบนี้”

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 22 ม.ค. 54)

นอกจากนั้นความรู้ที่บัณฑิตในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยควรมีอีกประการหนึ่งที่เป็นเครื่องมือในการช่วยพัฒนาความแตกฉานตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการให้ผู้เรียนได้นั้นคือ ความรู้อื่น ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการขับร้องได้อย่างสนิทสนม เช่น ความรู้เรื่องทำนองหลักและจังหวะหน้าทับ การบันทึกโน้ตและวรรณคดีคำประพันธ์

“สิ่งเหล่านี้สำคัญนะ แยกจากกันไม่ได้อยู่แล้วร้องกับเครื่องเป่า โดยเฉพาะทางฆ้อง ครูโบราณท่านเอกร้องแต่ทุกท่านนะตีเครื่องได้หมดท่านจึงแตกฉาน ถามอะไรร้องถึงตรงไหนจับได้หมด จังหวะหน้าทับक्रमมัย เพลงชาติเกิน สารพัด แล้วยิ่งในเพลงทยอยยิ่งล้ำลึก ลองนักร้องฟังสองหน้าไม่ออกสิ เป็นไง จบเห่เลยลูก ร้องไปก็ไม่มีลีลา เผลอ ๆ จะक्रमเอาซะด้วย เพราะฟังไม่ออกกว่าเค้าจะหมดหน้าทับรียังและเราจะเอื้อนลงคำได้รียัง มากมายนัก เพราะฉะนั้นเรื่องทางฆ้อง หน้าทับ นี่ถือว่าเป็นเลือดก้อนเดียวกันที่นักร้องต้องมี”

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 22 ม.ค. 54)

“การบันทึกทำนองหลักไว้เป็นโน้ตสากลหรือไทยทั้งระบบตัวเลขหรือตัวอักษรล้วนเป็นสิ่งที่ดีทั้งสิ้น เพราะโบราณมาเพลงไทยเราถ่ายทอดแก่กันด้วยวิธีบอกหรือปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่างให้ทำซ้ำบ่อย ๆ จนจดจำได้ นานไปก็ยอมผิดเพี้ยนไปตามเวลา การบันทึกทำนองหลักกับสัดส่วนหน้าทับนี้นอกจากจะเป็นหลักให้นักร้องได้ยึดถือแล้ว ยังเท่ากับเป็นการบันทึกหลักฐานช่วยรักษาทำนองเพลงหลักของไทยไว้ให้มีอายุยืนยาวออกไปโดยไม่ผิดเพี้ยน”

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 22 ม.ค. 54)

“เรื่องบทร้องนี่ครูเห็นว่านักร้องต้องรู้มากเลยละ โดยเฉพาะสัมผัสนอกสัมผัสใน เป็นสิ่งที่ต้องเข้าใจ พอเจอบทที่หนึ่งต้องอ่านให้ทั่ว แบ่งวรรคให้ถูกความ ไม่ใช่ขอปวงเทวัญบนชั้นฟ้า คนไม่ถึงถ่วงก็ร้องออกมาเป็น ขอปวง เทวัญบนชั้นฟ้า ร้องเข้าไปได้ คือสิ่งเหล่านี้มันช่วยให้เรารู้ว่าความในบทร้องจะต้องเป็นยังไง พอร้องถูกคำ มันก็ถูกความ ถูกความมันก็ถูกอารมณ์เพลงพร้อมไปหมดเอง”

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 28 ม.ค. 54)

ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา

จากการสัมภาษณ์พบว่าความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ นักร้องที่ดีหรือคุณลักษณะของบัณฑิตที่ดีนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง รู้จักคิด วิเคราะห์ ประเมิน การขับร้องของตนเองหรือสามารถพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาการ ขับร้องของตนเองในจุดที่ยังบกพร่องได้เพื่อการพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพที่ดีขึ้น อีกทั้งยังควรรู้มี แนวคิดในการประเมินค่าผลงานทางคีตศิลป์บนพื้นฐานแนวคิดทางสุนทรียะ โดยเหตุผลในการ ตัดสินงานศิลปะที่เป็นกลางและเป็นหนทางให้เรียนรู้มากขึ้นมิใช่การตัดสินงานศิลปะเพื่อเป็นการ โจมตีแนวคิดอื่น ๆ ที่ไม่สอดคล้องกับตนเอง

“สมัยก่อนอาจจะมีน้อยกว่านี้ เพราะว่าแต่ก่อนนะถ้าเรียนกันก็ จะต้องให้ครูเป็นคนช่วยฟังและประเมินแก้ไขว่าตรงนี้ดีหรือยัง เสียงตรงมั๊ย หรือร้องชัดมั๊ย ซึ่งมันก็ ทำให้เราได้เรียนรู้ละแต่อาจจะเรียนรู้ในขั้นที่เราเป็นผู้ปฏิบัติตามสิ่งที่ครูบอกแต่ถ้าจะให้ดี เราน่าจะ จำแนวทางที่ครูบอกแล้วมาคิดเองสิว่าเราทำได้ดี ทำได้ถูกต้องรึยัง เพราะฉะนั้นเด็กร้องที่ดีเนี่ย ต้อง รู้จักฟังตัวเองร้อง ต้องรู้จักประเมินว่าร้องเป็นยังงัย วิธีที่ง่ายที่สุด เวลาไปร้องที่ไหนก็อดเสียงตัวเอง มาฟังสิ พอเราได้ยินตัวเองเราก็จะวิเคราะห์ได้ว่าอ่อตรงนี้เรายังไม่ดีนะ เราต้องอ้าปากอีกนิดจะได้ ชัดขึ้น”

ผู้สอนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 27 ม.ค. 54)

“ผมว่าถ้าจะให้ดีเราต้องร้องบ่อย ๆ ฟังตัวเองบ่อย ๆ และที่สำคัญร้องไป ต้องแก้ไขไป การฟังตัวเองร้องผมว่าอาจจะดีกว่าไปนั่งจับผิดคนอื่นร้องด้วยซ้ำ บางอย่างฟังครู อธิบายยังงัยก็ไม่เข้าใจ บางครั้งฟังครูร้องเป็นตัวอย่างให้ฟังแล้วก็ยังไม่ค่อยเกิด แต่พอลองออกเสียง มาเองเท่านั้นล่ะเข้าใจสิ่งที่ครูพูดเลย ผมว่ามันมาจากข้างในตัวเรานะฮะ พอเรารู้ว่าเราทำยังงัยเราก็ จะจำ มันน่าจะช่วยให้เราพอจะดีบ้างนะครับ”

ผู้เรียนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 15 ม.ค. 54)

“หนูว่าเค้าไม่มีผิดไม่มีถูกนะคะ บางอย่างครูต่อให้หนูแบบนี้ พอหนูไปงาน แล้วได้ยินคนอื่นเค้าร้องอีกอย่างตอนแรกก็งง ๆ ว่าทำไมเค้าร้องแบบนี้ แต่พอเราฟังไปเรื่อย ๆ และ มาได้ยินครูเล่าให้ฟังอีกว่าทางร้องงะมันไม่มีผิดมีถูก มีหลายครูก็มีหลายทางทุกทางก็มีดีของตัวเอง อันนี้หนูว่าจริงนะคะ แต่เพื่อน ๆ บางคนก็ไม่คิดแบบนี้ เค้าคิดว่าที่เค้าร้องงะดีแล้วถูกแล้ว พอไปฟัง คนอื่นร้องที่ไม่เหมือนเค้า เค้าก็ไปบอกว่าแบบนี้ไม่เห็นเพราะเลยไม่เห็นดีเลย แต่หนูว่าเราฟัง ฉะ ๆ แล้วเรามาดูตัวเราดีกว่า อันไหนเราว่าเพราะเราก็เก็บไว้ อันไหนที่เราว่าไม่เพราะเราก็ไม่ต้อง ไปว่าเค้า น่าจะดีกว่านะคะ”

ผู้เรียนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 15 ม.ค. 54)

ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

จากการสัมภาษณ์พบว่าแนวคิดในด้านนี้บัณฑิตที่อยู่วิชาชีพ คีตศิลป์ไทยควรมีความสามารถในการปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมวิชาชีพให้ได้โดยใช้ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การรู้จักรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ตลอดจนปฏิบัติตามได้ทั้งในด้านภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดีจึงจะทำให้บัณฑิตสามารถดำรงอยู่ในสังคมและเป็นนักวิชาชีพที่มีคุณภาพได้

“สมัยก่อนเวลาจะไปงานที่ เด็กต้องมารอครู แต่เดี๋ยวนี้ ครูมารอเด็กด้วยซ้ำ บางครั้งรถจะออกแล้วโทรไปเค้าเพิ่งออกจากบ้าน หีม... ฟังแล้ว ..เฮ้อ..โมโหนะ เลยคิดว่า มันสำคัญความรับผิดชอบต่อเนี่ย ขนาดงานเล็ก ๆ เราดูได้ว่าเค้ารับผิดชอบต่อมั๊ย ถ้าเค้ารับผิดชอบต่องานเล็ก ๆ ได้ ต่อไปเค้าไปเจองานใหญ่ ๆ อย่างน้อยเค้าก็น่าจะปรับตัวได้ และรับผิดชอบต่อชีวิตเค้าได้ดีขึ้น สมัยก่อนตอนครูไปร้องกับวงตามงานนอก บางครั้งเราไม่รู้หรือกว่าวงเค้ามาจากไหน พอเค้าเข้ากลองมาเค้าสายชะ...เราต้องมีสมาธิมาก แต่เราก็ต้องนั่งฟังแล้วร้องไปให้ดี ไม่ใช่จะไปเอะอะว่าเค้าซะจนกลายเป็นว่าเรามีทฐิ คือยังงั้นมันต้องอยู่ตรงกลาง ถ้ามันไม่ไหวจริง ๆ ก่อนจะร้องถ้าได้ซ้อมกันก็เดินไปกระซิบบอกเค้าได้ ว่า พี่คะ ตรงนี้หนูไม่ค่อยแม่นพี่ช่วยดีแต่เนื้อหน้าทับให้หนูได้มั๊ย หนูกลัวว่าหนูจะล่ม แต่ถ้าไม่มีโอกาสได้ซ้อมกันก่อนก็...ถือว่าเป็นดวงไปและก็ต้องใช้วิธีแรกละ มีวิธีตั้งหลายวิธีที่จะเสี่ยงไม่ให้ต้องมีเรื่องราว และมันยังทำให้เราได้เรียนรู้ด้วย”

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 28 ม.ค. 54)

ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศ

จากการสัมภาษณ์พบว่าบัณฑิตในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยในปัจจุบันควรมีทักษะการคิดเป็นระบบ โดยสามารถเชื่อมโยงแนวคิดความเป็นระบบกับแนวคิดในวิชาชีพได้อย่างลึกซึ้ง กล่าวคือ บัณฑิตควรมีความสามารถในการคิดและสื่อสารให้สังคมเข้าใจถึงข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางวิชาชีพหรือข้อมูลอื่น ๆ อีกประการหนึ่งบัณฑิตควรรู้เรียนรู้และประยุกต์ใช้ทักษะทางเทคโนโลยีในปัจจุบันเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในวิชาชีพให้มีสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

“ถ้าพูดเรื่องนี้ ฟังแล้วเข้าใจยากนะ แต่ถ้าให้เทียบเคียงน่าจะง่ายกว่า ในสาขาวิชาเรานะหรือถ้าจะหาความเป็นตัวเลขที่ชัด ๆ อาจยากหน่อย เพราะเราเรียนเกี่ยวกับศิลปะและสุนทรีย์ไหนละตัวเลข แต่ถ้ามองดี ๆ ในปัจจุบันถ้าเด็กเค้าได้เรียนการบันทึกโน้ตเนี่ยน่าจะพอเกี่ยวกันอยู่ เพราะจะเขียนโน้ตไทยหรือโน้ตสากลก็ต้องมีการคำนวณสัดส่วนของทำนองและตัวโน้ตเพื่อให้มันตรงกันถึงจะเขียนได้ถูกนะ ”

ผู้สอนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 26 ม.ค. 54)

“อย่างคราวก่อนส่งงานไปให้ออกมารายงานคนละนิดหน่อย บางคนนี่ตอนพูดกับเพื่อนนี่พูดจ้อเขี่ยและเป็นคนเรียนเก่งด้วยนะ เรียนอะไรก็ทำได้ แต่พอออกมาพูดหน้าชั้นเท่านั้นละ จับความไม่ได้เลย มันเลยเห็นเลยว่าบางทีเค้ารู้แต่ถ้าเค้าสื่อสารไม่เป็นมันก็เหมือนไม่รู้อะไรเลย”

ผู้สอนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 26 ม.ค. 54)

“หนูว่าจำเป็นนะคะ ยิ่งตอนเรียนเดี๋ยวนี้ถ้าไม่มีเครื่องอัดไปฟังที่บ้านเนี่ยจำเพลงไม่ได้เลยคะ ต้องใช้ตัวช่วย แล้วเวลาทำงานพวกหนูต้องใช้คอมพิวเตอร์อยู่แล้วคะ เพื่อนบางคนที่ไม่ค่อยยอมทำมากกว่าที่จะไม่ค่อยจับคอมพิวเตอร์ และพอฟังเวลาต้องส่งงานก็เดือตร้อนคะ”

ผู้เรียนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 15 ม.ค. 54)

“ผู้เรียนคีตศิลป์ไทยควรจะต้องตามเทคโนโลยีให้ทัน เรียนรู้และสามารถปฏิบัติได้ดีพอนำมาใช้ในการศึกษาที่ต้องอาศัยตาหูฟังช่วยทำความเข้าใจได้ดีมากกว่าตำราหนังสือ”

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 22 ม.ค. 54)

ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย (ทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทย)

ข้อมูลในการสัมภาษณ์ทำให้ผู้วิจัยพบว่าในด้านทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยมีรายละเอียดของการปฏิบัติที่ซับซ้อนและจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนหรือบัณฑิตควรจะต้องมีความสามารถการปฏิบัติได้อย่างชำนาญในฐานะนักนักวิชาชีพ ทั้งในด้านพื้นฐานการขับร้องจนถึงการขับร้องระดับสูง บัณฑิตควรมิโศตประสาทที่แม่นยำที่จะสามารถแยกแยะคุณภาพของการขับร้องที่แตกต่างกันได้อย่างชัดเจน สามารถขับร้องได้โดยใช้เสียงที่เต็มประสิทธิภาพ การฝึกฝนทักษะอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความชำนาญและแม่นยำ รู้จักเรียนรู้และพัฒนาตนเองในด้านการขับร้องและสามารถประดิษฐ์เสียงที่ฟังประสงค์หรือขับร้องได้อย่างไพเราะตามอารมณ์เพลงแต่ละเพลงและถูกต้องตามหลักการทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยอีกด้วย

“ทักษะสร้างได้เร็วช้าขึ้นอยู่กับการหมั่นสังเกตและจดจำสิ่งที่ดีไว้ใช้หรือปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไป นักร้องต้องรับรู้และจดจำได้แม่นยำในระดับเสียงสูงต่ำที่สัมผัสตำแหน่งอยู่ในทำนองเพลงอย่างไม่ผิดเพี้ยน และต้องรักษาระดับเสียงขับร้องไว้อย่างสม่ำเสมอตลอดเพลงไม่ดึงไม่หย่อนไป”

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 22 ม.ค. 54)

“เขาต้องรู้จักเรียนรู้ข้อมูลเพลงขับร้องต่าง ๆ ให้ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป เพราะทุก ๆ เพลงจะมีความมุ่งหมายเฉพาะในการประพันธ์แฝงอยู่ เช่น ที่มาหรือวัตถุประสงค์ในการใช้เพลง มีกระแสอารมณ์หรือสำเนียงภาษาใดปะปนอยู่”

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 22 ม.ค. 54)

“ประสบการณ์จะเกิดขึ้นได้จากการฟังบ่อย ๆ จนเคยชินแล้วเป็นความชำนาญ แต่ถ้าฟังเพราะสนใจหรือกระแสนิยมเพื่อรีนรมย์สมองก็จะจำไว้แค่ทำนองคำร้องไพเราะที่ถูกใจ ซึ่งนักร้องจะทำแค่นั้นไม่ได้ การสร้างทักษะให้กับโศตประสาทที่ดีต้องฟังแล้วสมองต้องรับรู้ วัตถุประสงค์และสิ่งการควบคู่กันไปกับการเปล่งเสียงขับร้อง เพราะหัวใจสำคัญที่สุดอยู่ที่ความแม่นยำในระดับเสียง”

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 22 ม.ค. 54)

“การฝึกหัดขับร้องเพลงไทยที่ดีควรร้องเต็มเสียงที่เรียกว่าเสียงแท้เสมอ และต้องฝึกขับร้องบ่อย ๆ ทำซ้ำนับสิบร้อยเที่ยวจึงจะร้องได้ดี ถ้าหากกำลังเสียงไม่ดีร้องเต็มเสียงได้ไม่นานก็จะแผ่วลง แค้นเสียงหรือร้องหลบเสียงไปมา ไม่น่าฟัง สมัยก่อนยังไม่มีเครื่องขยายเสียงอย่างเดี๋ยวนี้ เวลาร้องต้องร้องดัง ๆ ชนิดที่สามบ้านแปดบ้านได้ยินยิ่งดี เพราะจะทำให้กลองเสียง สานเสียง กล้ามน้ำที่เกี่ยวของเคยชิน ปรับตัว มีความยืดหยุ่นดี ทนทานต่อการทำงานได้นาน ๆ หากร้องเสียงเพี้ยน ร้องผิดเสียง ทั้งครูและเราจะรู้ได้ทันที ไม่คลุมเครือ ทำให้แก้ได้ทันทีที่ตรงจุด ไม่ให้ติดตัวไป”

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 28 ม.ค. 54)

“ในการเอื้อนเดินทำนองสลับกับการร้องถ้อยคำ สำคัญทั้งสองอย่างต้องเอื้อนให้ชัดและคำร้องก็ต้องชัด ละเลยไม่ได้ นักร้องจะต้องรู้จักแบ่งคำให้ถูก เสียงควบกล้ำทุกคำต้องชัด ประดิษฐ์เสียงเอื้อนและถ้อยคำโดยใช้เสียงได้อย่างเหมาะสม รู้ว่าต้องเน้นเสียง ประคบเสียง และกลมเสียงตรงไหนยังไ้ถึงจะดีถึงจะเพราะจะชัด”

ผู้สอนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 26 ม.ค. 54)

“นักร้องต้องรู้หาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเองและทบทวนบทเพลง ทักษะอยู่เสมอเพื่อให้คงไว้ซึ่งความเป็นมืออาชีพ หากรักษาความเป็นมืออาชีพได้ เท่ากับว่าได้สร้างตราสินค้าให้เกิดแก่ตน พูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ นักร้องควรรู้จักรักษาความเป็นมืออาชีพไว้ได้นานเท่าใดเท่ากับว่าสามารถประสบความสำเร็จในอาชีพไปได้ยาวนานเท่านั้น”

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 22 ม.ค. 54)

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยสามารถสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทั้งหมดในประเด็นดังกล่าวได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.18 กรอบแนวคิดที่ 4

ตารางสรุปคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย

ตารางสรุปคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย	
คุณลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้	ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์
ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม	บัณฑิตในสาขาวิชาศิลปะไทยควรเป็นบุคคลที่มีแนวคิดในการดำเนินชีวิตในสังคมและวิชาชีพอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมที่สะท้อนออกมาทางพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น มีน้ำใจ มีความเมตตาต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ เสียสละเพื่อส่วนรวม มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ พัฒนาด้วยความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ตั้งใจจริงในการศึกษาเล่าเรียน ขยันหมั่นเพียร มีความกตัญญูกตเวที ผักผ่อนตัวเองเพื่อการพัฒนาศักยภาพในการขับร้องอยู่เสมอ
ด้านที่ 2 ความรู้	บัณฑิตมีความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ไทยทั้งในด้าน เครื่องดนตรี วงดนตรีและวิวัฒนาการดนตรีในแต่ละยุคสมัย ประวัติและวรรณคดีในบทเพลงต่าง ๆ ตลอดจนคีตดุริยางคศิลป์ในวิชาชีพ ซึ่งผู้เรียนในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้ ในฐานะนักวิชาชีพ หลักและวิธีการปฏิบัติทักษะทางด้านศิลปะไทย ความรู้เรื่องทำนองหลักและจังหวะหน้าทับ การบันทึกโน้ตและวรรณคดีคำประพันธ์
ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา	บัณฑิตสามารถเรียนรู้กระบวนการคิด วิเคราะห์ ประเมิน การขับร้องของตนเองหรือสามารถพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาในวิชาชีพ รู้จักประเมินค่าผลงานทางศิลปะไทยบนพื้นฐานแนวคิดทางสุนทรียะ ด้วยเหตุผลในการตัดสินงานศิลปะที่เป็นกลางและเป็นไปเพื่อจรรโลงความคิด
ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	บัณฑิตมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน การรู้จักรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ตลอดจนปฏิบัติตามได้ทั้งในด้านภาวะผู้นำและ ผู้ตามที่ดีเหมาะสมกับโอกาสและกาลเทศะ
ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	บัณฑิตมีความสามารถในการคิดเป็นระบบ โดยสามารถเชื่อมโยงแนวคิดความเป็นระบบกับแนวคิดในวิชาชีพได้อย่างลึกซึ้ง กล่าวคือ บัณฑิตควรมีความสามารถในการคิดและสื่อสารให้สังคมเข้าใจถึงข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางวิชาชีพหรือข้อมูลอื่น ๆ อีกประการหนึ่งบัณฑิตควรรู้เรียนรู้และประยุกต์ใช้ทักษะทางเทคโนโลยีในปัจจุบันเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ในวิชาชีพให้มีสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม
ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย (ทักษะทางวิชาชีพศิลปะไทย)	บัณฑิตมีความสามารถการปฏิบัติได้อย่างชำนาญในฐานะนักวิชาชีพ ทั้งในด้านพื้นฐานการขับร้องจนถึงการขับร้องระดับสูง มีสไตล์ประสาทที่แม่นยำที่จะสามารถแยกแยะคุณภาพของการขับร้องที่แตกต่างกันได้อย่างชัดเจน สามารถขับร้องได้โดยใช้เสียงที่เต็มประสิทธิภาพ การฝึกฝนทักษะอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความชำนาญและแม่นยำ รู้จักเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ในด้านการขับร้อง และสามารถประดิดประสมที่พึงประสงค์โดยใช้ประสบการณ์ทางสุนทรียะที่เหมาะสมหรือขับร้องได้อย่างไพเราะตามอารมณ์เพลงแต่

ละและถูกต้องตามหลักการทางวิชาชีพศิลปะไทยอีกด้วย

2) กลวิธีการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยในด้านกลวิธีการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้โดยมีรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

2.1) กลวิธีการสอนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

จากการสัมภาษณ์พบว่าแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษาแม้ว่าผู้เรียนอาจมีพื้นฐานทางด้านการขับร้องเพลงไทยมาแต่เดิม แต่อย่างไรก็ตามในการเริ่มเรียนในสาขาวิชาชีพเฉพาะจำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพเบื้องต้นหรือการปรับพื้นฐานทักษะที่สำคัญในการขับร้องผู้เรียนโดยการใช้วิธีการฝึกฝนทักษะย่อยต่าง ๆ ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนส่วนใหญ่ยังคงเป็นวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้จากครูผู้สอนเป็นต้นแบบในการเรียนรู้บทเพลงต่าง ๆ แต่ผู้สอนควรลดบทบาทในการตัดสินใจหรือการกำหนดแนวทางการเรียนการสอน กล่าวคือ ควรมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยอาจเพิ่มเนื้อหาอื่น ๆ ที่ผู้เรียนมีความสนใจเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

“บางครั้งเวลาสอน ถ้าเราเข้ามาบอกเค้าว่าจะวันนี้จะต่อเพลงนี้ เพลงนั้น อะร้องตาม คือมันเป็นอะไรที่จำเจนะ ครูเองครูยังเบื่อ ถ้าจะให้ดีก็ควรที่จะต้องให้เค้าได้ออกความเห็นนะว่าเค้าอยากเรียนอะไร มีเพลงอะไรมั๊ยที่เค้าอยากร้องได้หรือสนใจ แต่เราจะต้องคอยกำหนดขอบเขตอยู่ใกล้ ไม่ใช่อยากจะต่อทยอยเดี๋ยวก็ต้องต่อให้ แต่ก็ไม่ใช่ตัดรอนว่า ไม่ได้เธอยังร้องเพลงนี้ไม่ได้ ครูก็ต้องให้เหตุผลให้ได้ว่าเวลานี้เราเรียนอะไร เพราะอะไร แล้วเมื่อไหร่ที่เราจะได้เพลงในระดับนั้น อันนี้น่าจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เค้าสนใจมากขึ้นและก็ไม่ค่อยน่าเบื่อ อย่างน้อยเค้าก็ได้มีโอกาสเลือกหรือได้เรียนเพลงเพิ่มเติมซึ่งเป็นเพลงที่เค้าสนใจด้วย”

ผู้สอนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 30 ม.ค. 54)

นอกจากนั้นในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษาควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนค้นคว้า หากความรู้ด้วยตนเอง ในเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนหรือเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ โดยผู้สอนควรมีหน้าที่แนะนำแนวทางหรือวิธีการในการแสวงหาความรู้เหล่านั้น มิใช่เป็นผู้บอกข้อมูลในการเรียนโดยตรง แนวทางเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการค้นคว้า การคิด การวิเคราะห์และเชื่อมโยงความรู้กับการปฏิบัติ ทักษะทางวิชาชีพได้ดีขึ้น

“เดี๋ยวนี้สื่อมันเยอะใช้มัย้ เราก็ต้องตามให้ทันนะถึงเราจะอายุเท่าไรก็ตาม เพราะเราสอนวัยรุ่น จะมาใช้วิธีแบบเก่าโบราณ มันก็เหมือนกับทีวีที่หาค้นไม่เจอจนเท่าไรก็ไม่ติด ไม่ได้ภาพซะที อย่างน้อยก็ต้องให้เค้าใช้สิ่งรอบตัวเค้าแหละให้เป็นประโยชน์ facebook อะไรนะ ครูพยายามหาทางอ้อมให้เค้าใช้กับการเรียนบ้างเหมือนกัน เองง่าย ๆ สมมุติเราจะสอนเพลงละคร เรื่องอิเหนา เราก็บอกเค้าสิว่าให้เค้าไปหาข้อมูลเกี่ยวกับวรรณคดีเรื่องนี้โดยหาจากอินเทอร์เน็ตหรือหนังสืออะไรเราก็แนะนำเค้าไป ถ้าจะให้ดี ให้เค้านำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับอิเหนาในรูปแบบของเค้าเอง ให้ออกแบบการนำเสนอโดยใช้บทเพลงที่เกี่ยวกับอิเหนามาช่วยด้วยก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นเพลง ลูกทุ่ง ลูกกรุงอะไรมีนี่ บุชบาเสียงเทียนออกจะดัง อันนี้ยิ่งสนุก เพราะเค้าจะยิ่งชวนขวยว่าจะเอาเพลงอะไรดีถึงจะสื่อได้ตามความคิดของเค้า”

ผู้สอนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 30 ม.ค. 54)

แนวทางพัฒนาการเรียนรู้อันสำคัญอีกประการหนึ่งอันเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนรู้การปฏิบัติทักษะทางคีตศิลป์ไทย คือ การพัฒนาการเรียนรู้อันเป็นไปตามทิศทางของผู้เรียนในการเรียนการสอน กล่าวคือ ผู้สอนจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะด้านโสตประสาทจากการใช้เสียงเป็นสื่อ โดยสื่อการเรียนรู้ที่ดีที่สุดในการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยยังคงเป็น “เสียง” เสียงของผู้สอนที่ถ่ายทอดผ่านเข้าสู่การรับฟังและได้ยินของผู้เรียนโดยตรง ผู้สอนจำเป็นต้องปฏิบัติการใช้เสียงที่มีคุณภาพให้ผู้เรียนได้รับฟังเสมอ ครูต้องพัฒนาตนเองและเพิ่มเติมศักยภาพในการขับร้องของตนให้มีคุณภาพเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับผู้เรียนและเป็นการสร้างลักษณะเสียงที่ดีหรือเสียงในอุดมคติอันเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนพัฒนาและปรับแก้ไขเสียงที่ไม่พึงประสงค์ของตนได้ อีกทั้งในการพัฒนาทักษะทางโสตประสาทในการเรียนการสอนที่ดี ผู้สอนควรปลูกฝังให้ผู้เรียนได้รับรู้ระดับเสียงที่เป็นมาตรฐานในการเรียนการสอน ควรใช้เครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงตายตัวมาเป็นเครื่องช่วยในการรับรู้ระดับเสียง เช่น ระนาดเอก ระนาดทุ้ม เป็นต้น เพราะเสียงจากเครื่องดนตรีนอกจากจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนรับรู้ระดับเสียงที่ถูกต้องแล้วยังทำให้ผู้เรียนเกิดความเคยชินกับระบบเสียงในดนตรีไทยและเพลงไทยซึ่งจะสร้างคุณลักษณะที่ดีทางโสตประสาทให้แก่ผู้เรียนได้ดียิ่ง

“เวลาสอนยังงั้นงั้นก็ควรมีครูที่มีความรู้มากพอคอยดูแลให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด เนื่องจากการขับร้องไม่สามารถอธิบายให้เข้าใจได้ด้วยตัวอักษรหนังสืออย่างเดียว เพราะอาจตีความจนทำให้ลองผิดลองถูกจนหลงทาง เสียเวลา หรือรู้ไปอย่างผิด ๆ ได้มาก แต่หากได้อาศัยตาหูฟังจากครูคอยช่วยสาธิตศิษย์ปฏิบัติตามจะช่วยให้เรียนรู้ได้ตรงทาง และใช้เวลาน้อยกว่ากันมาก”

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 28 ม.ค. 54)

“ประสบการณ์บรรทัดฐานเกิดขึ้นจากการฟังบ่อย แต่ไม่ใช่เพียงการฟังเพื่อความรื่นรมย์หรือกระแสนิยมเท่านั้น ในการฟังให้ได้ประโยชน์กับการเรียนควรฟังแล้วทำให้สมองต้องรับรู้วัดผลและสั่งการควบคุมกันไปกับการเปล่งเสียงขับร้องจึงจะทำให้เรียนรู้ได้และปฏิบัติได้ดีขึ้น ”

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 28 ม.ค. 54)

“ปัญหาด้านโสตประสาทที่ยังไม่ดีของผู้เรียนเป็นอุปสรรคสำคัญในการเรียนการสอนมาก ดังนั้นวิธีที่อาจช่วยได้ คือ ควรเพิ่มให้เด็กมีประสบการณ์ในการฟัง การจำแนกวิเคราะห์และการตัดสินใจอย่างมีหลักเกณฑ์ภายใต้การดูแลให้คำแนะนำจากครู”

ผู้สอนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 26 ม.ค. 54)

“ทุกครั้งในการเรียนการสอนจำเป็นที่จะต้องใช้เครื่องดนตรีชักขึ้นระนาดเอกไม่ระนาดก็หุ้มเพราะเป็นสิ่งที่ช่วยได้มาก เด็กบางคนฟังเสียงร้องเท่าไรก็ไม่ตรง แต่ถ้าเราลองใช้เสียงเครื่องดนตรีบ้างเค้าอาจจะรับรู้ได้ดีขึ้น อีกทั้งเครื่องจะช่วยให้เค้าชินกับระดับเสียงจริงที่เค้าต้องร้องในเพลงต่าง ๆ พอเวลาเค้าไปรวมวงจริง ๆ ก็สบายไปครึ่งทาง เพราะเวลาเรียนก็ร้องเสียงน้ออยู่แล้ว อันนี้สำคัญมาก”

ผู้สอนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 26 ม.ค. 54)

อีกประการหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะผู้เรียนในปัจจุบันและเป็นวิธีการเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้โดยตรง คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองโดยการวิเคราะห์การขับร้องของตนเองและพิจารณาถึงปัญหาในการขับร้องของตนตลอดจนหาแนวทางในการแก้ไขอยู่เสมอในการเรียนการสอน โดยผู้สอนควรสร้างสรรค์กิจกรรมในการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ ประเมินศักยภาพในการขับร้องของตนเองร่วมกันในชั้นเรียนกับเพื่อนร่วมชั้นและรู้จักแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการประเมินซึ่งกันและกัน กิจกรรมเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะเป็นการพัฒนาการคิด วิเคราะห์เพื่อพัฒนาตนเองของผู้เรียนเท่านั้น

แต่ยังเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทักษะทางสังคมในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ผู้สอนควรวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดในการจัดการเรียนรู้เพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขเพื่อสร้างเสริมให้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนดีขึ้นหรือหาแนวทางที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น เช่น การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

“ปัจจุบันนี้เด็กให้ความสนใจกับการแก้ไขปรับปรุงปัญหาในการขับร้องน้อยไปนะ อาจเป็นเพราะเค้าไม่เข้าใจวิธีการแก้ไขจึงเลยไม่พัฒนาตนเอง สิ่งที่จะช่วยได้ครูควรจะต้องแนะนำวิธีแก้ไขแล้วให้เค้าได้ทดลองทำเอง แก่ด้วยตัวเอง อาจจะทำให้เค้าทำแฟ้มรายงานตนเอง รายงานพัฒนาตนเอง ส่วนผู้สอนก็ควรมีแบบประเมินหรือมีวิธีการประเมินผลของเด็กแต่ละคนเช่นกัน วิจัยในชั้นเรียนคงเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ปัญหาเหล่านี้ได้แน่ เพียงแต่ผู้สอนเองต้องทำความเข้าใจในเป้าหมายและวิธีการวิจัยให้ชัดเจน ไม่ใช่สักแต่ว่าทำไปให้มีงานวิจัยก็พอ ”

ผู้สอนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 26 ม.ค. 54)

2.2) การประเมินผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่าแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ผู้เรียนได้รับประเมินผลจากการปฏิบัติทักษะทางคีตศิลป์ไทยหรือการขับร้องเพลงไทยเป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญที่ผู้สอนควรคำนึงถึงคือ ประเด็นในการพิจารณาเพื่อประเมินทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียน ที่ควรสอดคล้องเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนที่ได้วางแนวทางไว้แต่ทักษะพื้นฐานที่ผู้สอนจำเป็นต้องพิจารณาเพื่อประเมินผู้เรียน ได้แก่ บุคลิกภาพในการขับร้องที่ถูกต้อง ความสามารถในการขับร้องที่ถูกต้องตามทำนองเพลงและจังหวะ ความสามารถในการขับร้องได้ตรงตามระดับเสียงเครื่องดนตรีไม่เพี้ยนแปร่ง ความสามารถในการขับร้องที่ชัดเจนถูกต้องตามหลักการขับร้องและอักขระวิธีคุณภาพเสียงในการขับร้องที่ชัดเจนเต็มศักยภาพและมีความสม่ำเสมอในกำลังเสียง ความสามารถในการขับร้องโดยใช้เทคนิคขั้นพื้นฐานและขั้นสูงอย่างสมบูรณ์ตลอดจนความสามารถในการใส่อารมณ์ได้เหมาะสมอันทำให้เกิดความไพเราะในการขับร้อง โดยควรใช้กิจกรรมการขับร้องรวมวงกับวงดนตรีในการประเมินทักษะการปฏิบัติเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติในสถานการณ์จริงและรู้จักใช้ไหวพริบบุคลิกภาพในการขับร้อง โดยแนวทางการประเมินนั้นผู้สอนควรใช้การประเมินอย่างสม่ำเสมอในการเรียนการสอน กล่าวคือ ควรมีการประเมินผลระหว่างเรียนอยู่เสมอเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องอีกทั้งยังเป็นการเพิ่มความมั่นใจในเนื้อหาบทเพลงที่ได้เรียนรู้อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการขับร้องมากขึ้น

“การประเมินความสามารถในเชิงใช้กลวิธีการขับร้อง การตกแต่งทางร้องและการปรุงแต่งแนวทางขับร้องตามจินตนาการล้วนเป็นสำคัญในการเรียนระดับสูง แต่เป็นสิ่งที่นักร้องมืออาชีพหรือนักวิชาชีพควรปฏิบัติให้ได้เมื่อเรียนในสาขาวิชาชีพ จึงเป็นอีกประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณา”

ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 22 ม.ค. 54)

“อย่างไรก็ตามก็ต้องให้สอบขึ้นเวทีเพื่อรวมวง เพราะเป็นการวัดได้ชัดเจนมาก นักร้องต้องแม่นเพลง ต้องร้องให้ถูกต้อง ตรงเสียง บุคลิกภาพดี และรักษาระดับเสียงไม่ให้เสียงตก ซึ่งเป็นการปฏิบัติจริง จึงดูได้ครบถ้วนและเค้าเองก็จะมีประสบการณ์ด้วย”

ผู้สอนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 26 ม.ค. 54)

“ในการเรียนในห้องบางที่ถ้าเราไม่ทวนให้ ก็ยากที่เค้าจะไปทวนเองแล้ว ปัญหาที่ตามมาคือ ไม่แม่นซะที เพลงใหม่ก็ต้องต่อ เพลงเก่าก็ยังไม่แม่น เพราะนั่นวิธีหนึ่งที่ช่วยได้คือ ต้องสอบทุกเพลงเมื่อต่อจบ สอบในห้องนี้แหละแต่ให้เค้าปฏิบัติจริง มีฉิ่ง มีกลอง พร้อม ขึ้นเสียงให้ตรงด้วย โดยมีเงื่อนไขว่าคุณต้องสอบให้จบทีละบทเพลงแล้วจึงจะต่อเพลงใหม่ได้ เค้าจะแม่นเพลงขึ้นเพราะต้องไปทวนมาสอบ และพอแม่นเนี่ยมันก็จะอยู่นานหรือไม่ก็ลืมซะหน่อย”

ผู้สอนในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (สัมภาษณ์เมื่อ 26 ม.ค. 54)

จากการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ในประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวสามารถสรุปแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.19 กรอบแนวคิดที่ 4

ตารางสรุปแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

แนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	
การจัดการเรียนการสอน	การประเมินผลการเรียนรู้
<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อช่วยพัฒนาโสตประสาทในการเรียนการสอน โดยการฟังและปฏิบัติ ใช้สื่อเสียงของผู้สอนเป็นตัวอย่างและอาจใช้เครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงตายตัวเป็นมาตรฐานในการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากระดับเสียงที่ถูกต้องและการปรับระดับเสียงให้ตรงกับเครื่องดนตรี ตลอดจนความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะระดับเสียงที่แตกต่างกันได้ถูกต้อง
<ul style="list-style-type: none"> ● การถ่ายทอดองค์ความรู้โดยผู้สอนเป็นสื่อการเรียนรู้อันสำคัญที่สุดในการสอน เช่น การต่อเพลง การทบทวนบทเพลง โดยจะต้องเป็นการถ่ายทอดที่ใช้ระดับเสียงที่ถูกต้องตามมาตรฐานในการขับร้องเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากความสามารถในการขับร้องที่ถูกต้องตามจังหวะและทำนอง ระดับเสียงที่ไม่เพี้ยนแปร่ง ความสามารถในการแปลเสียงตัวอย่างที่ได้ยินจากต้นแบบ และปฏิบัติได้ตรงตามระดับเสียง ตลอดจนความไวในการรับรู้ระดับเสียงที่ผิดพลาดและปรับได้อย่างถูกต้อง
<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองและให้ผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับผู้สอน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากผลงานการค้นคว้าและการนำเสนอผลงานที่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์และการเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติทักษะวิชาชีพอย่างสอดคล้อง ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอของผู้เรียน
<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้มีโอกาส คือ วิเคราะห์และประเมินศักยภาพของตนเองแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในชั้นเรียน เช่น การอภิปรายกลุ่ม การทำรายงานพัฒนาตนเอง การทำแฟ้มสะสมผลงานพร้อมการนำเสนอ เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากการมีส่วนร่วมและการใช้ความคิดของตนเองในการวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการขับร้องของตนเอง ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางวิชาชีพจากการปฏิบัติในสถานการณ์จริงอย่างมีคุณภาพ แม่นยำ เช่น การถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนโดยตรงและมีการทบทวนบทเรียนร่วมกันอยู่เสมอในการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากการทดสอบระหว่างเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพทางด้านการขับร้องของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมีการทดสอบทุกครั้งระหว่างจบบทเรียนแต่ละบทเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความแม่นยำและชำนาญในการขับร้อง
<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาในการขับร้องในสถานการณ์ที่แตกต่างกันโดยใช้ไหวพริบปฏิภาณ เช่น การเน้นกิจกรรมการขับร้องรวมวงกับวงดนตรีประเภทต่าง ๆ อยู่เสมอในการจัดการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> ● การประเมินผลจากการสอบปฏิบัติบนเวทีทั้งในระหว่างภาคการศึกษาและปลายภาคการศึกษาโดยพิจารณาองค์ความรู้ด้านความสามารถในการขับร้องทั้งหมดของผู้เรียน

4.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรอบแนวคิดในการวิจัยกรอบที่ 4: การจัด การศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา

จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้พบข้อมูลที่ใช้ในการเชื่อมโยงสู่การพัฒนา
มคอ.1 สาขาวิชาศิลปะไทยในองค์ประกอบต่าง ๆ คือ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
มาตรฐานผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ โดยสามารถ
นำข้อมูลทั้งหมดไปพัฒนาต่อยอดได้ในการพัฒนาผลการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ 5 ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปะไทย

5.1 กรอบในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปะไทยผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดสำคัญมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบของมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ได้แก่

5.1.1 แนวคิดในด้านขอบเขตของลักษณะสาขาวิชาจากกรอบมาตรฐาน

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

5.1.2 แนวคิดในด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับ

มาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ

5.1.3 แนวคิดในขอบเขตขององค์ความรู้ทางดุริยางคศิลป์ไทย ได้แก่

จรรยาบรรณวิชาชีพ ศาสตร์และศิลป์

5.2 วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและตำราที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

5.2.1 ลักษณะของสาขาวิชาศิลปะไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องในหลายแหล่งด้วยกันซึ่งมีจำนวนเอกสารที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่อนข้างมาก ดังนั้นเพื่อให้แนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลความรัดกุมและสามารถทำความเข้าใจได้ง่ายขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ใช้ขอบเขตของลักษณะสาขาวิชาจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเป็นหลักในการดำเนินการในซึ่งประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ คือ

- o ความหมายของสาขาวิชา
- o องค์ความรู้ในสาขาวิชา
- o กระบวนการเรียนรู้องค์ความรู้ในสาขาวิชา
- o การเชื่อมโยงองค์ความรู้ในสาขาวิชากับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง
- o แนวทางประกอบอาชีพในสาขาวิชา

อันมีรายละเอียดของข้อมูลในการวิเคราะห์ตามประเด็นดังกล่าว ดังนี้

ตารางที่ 4.20 กรอบแนวคิดที่ 5
ตารางวิเคราะห์ลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (1)

ลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย				
ขอบเขตของลักษณะสาขาวิชาจาก TQF: HED		รายละเอียดเอกสารที่สอดคล้อง		
ประเด็น	รายละเอียด	ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเอกสารและปี พ.ศ.	หน้า
ความหมายของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย หรือ ขับร้องเพลงไทย หมายถึง สาขาวิชาว่าด้วยกระบวนการเรียนรู้ในการใช้เสียงเพื่อการขับร้องเป็นทำนองและบทร้องอันเกิดจากกระบวนการประดิษฐ์เสียงจากคุณลักษณะภายในของผู้ปฏิบัติอย่างมีศิลปะอันทำให้เกิดความไพเราะจากเสียงที่ฟังประสมค์ที่มีคุณภาพ	ท้วม ประสิทธิ์กุล	หลักคีตศิลป์ 2529	191
		พูนพิศ อมาตยกุล	ดนตรีวิจักษ์: ความรู้เรื่องดนตรีไทยเพื่อความชื่นชม/2527	57
		อัมพร แดงวิจิตร	วิทยานิพนธ์ศิลป์ เรื่อง เทคนิคบางประการในการขับร้องเพลงไทย2522	บทนำ
		ประคอง ชลานุภาพ	หนังสือที่ระลึกในงานดนตรีไทยมัธยมศึกษารั้งที่ 8: วิธีขับร้องเพลงไทยให้ไพเราะ 2525	109
		วัฒนา โกสินานนท์	อ้างถึงในหนังสือเรือจ้างทำพระจันทร์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสเกษียณอายุราชการอาจารย์วัฒนา โกสินานนท์ 2543	64-65
		ราชบัณฑิตยสถาน	สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคคีตะ-ดุริยางค์ 2540	133/178
		เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม	ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย 2553	16-20
		สงบศึก ธรรมวิหาร	ดุริยางค์ไทย 2545	142

ตารางที่ 4.20 กรอบแนวคิดที่ 5
 ตารางวิเคราะห์ลักษณะของสาขาวิชาศิลปะไทย (2)

ลักษณะของสาขาวิชาศิลปะไทย				
ขอบเขตของลักษณะสาขาวิชาจาก TQF: HEd		รายละเอียดเอกสารที่สอดคล้อง		
ประเด็น	รายละเอียด	ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเอกสาร ปี พ.ศ. และประเด็นที่พบในเอกสารตามขอบเขตองค์ความรู้ทางดุริยางคศิลป์ไทย(จรรยาบรรณ ศาสตร์และศิลป์)	หน้า
องค์ความรู้ในสาขาวิชา	องค์ความรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย ประกอบด้วย องค์ความรู้ 3 ส่วนด้วยกันที่เป็นองค์ประกอบของสาขาวิชาที่สมบูรณ์ ได้แก่ 1. จรรยาบรรณในวิชาชีพศิลปะไทย คือ แนวคิดในการปฏิบัติตนเพื่อการดำรงชีวิตในวิชาชีพศิลปะไทยอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ความกตัญญูทวาทต่อครูอาจารย์และผู้มีพระคุณ ความขยันหมั่นเพียร และรับผิดชอบ ในการพัฒนาวิชาชีพ ความมีน้ำใจ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลในวิชาชีพ	ท้วม ประสิทธิ์กุล	หลักศิลป์ 2529 (จรรยาบรรณ)	194
			หลักศิลป์ 2529 (ศาสตร์)	229-245
			หลักศิลป์ 2529 (ศิลป์)	218
			อ้างถึงใน หนังสือพระราชทานเพลิงศพนางท้วม ประสิทธิ์กุล 2535 (ศิลป์)	126
			อ้างถึงใน หนังสือพระราชทานเพลิงศพนางท้วม ประสิทธิ์กุล 2535 (ศิลป์)	127
		อุทิศ นาคสวัสดิ์	ทฤษฎีและการปฏิบัติดนตรีไทย 2513 (ศาสตร์)	161-170
		พูนพิศ อมาตยกุล	ดนตรีวิจักษ์: ความรู้เรื่องดนตรีไทยเพื่อความชื่นชม 2527 (ศาสตร์)	55-59
			ดนตรีวิจักษ์: ความรู้เรื่องดนตรีไทยเพื่อความชื่นชม 2527(ศิลป์)	59
		มนตรี ตราโมท	ดุริยสาสน์ 2499 (ศาสตร์)	111-112
			ดุริยสาสน์ 2499 (ศิลป์)	115
			อ้างถึงในหนังสือชีวิตวาที่ มนตรีรฎก 2552 (ศาสตร์)	185
		อัมพร แดงวิจิตร	วิทยานิพนธ์ศิลป์ เรื่อง เทคนิคบางประการในการขับร้องเพลงไทย 2522 (ศาสตร์)	12
			วิทยานิพนธ์ศิลป์ เรื่อง เทคนิคบางประการในการขับร้องเพลงไทย 2522 (จรรยาบรรณ)	13

ตารางที่ 4.20 กรอบแนวคิดที่ 5
ตารางวิเคราะห์ลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (3)

ลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย				
ขอบเขตของลักษณะสาขาวิชาจาก TQF: Hed		รายละเอียดเอกสารที่สอดคล้อง		
ประเด็น	รายละเอียด	ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเอกสาร ปี พ.ศ. และประเด็นที่พบในเอกสารตามขอบเขตองค์ความรู้ทางดุริยางคศิลป์ไทย(จรรยาบรรณ ศาสตร์และศิลป์)	หน้า
องค์ความรู้ในสาขาวิชา (ต่อ)	ประกอบด้วยองค์ความรู้ 3 ส่วนด้วยกันที่เป็นองค์ประกอบของสาขาวิชาที่สมบูรณ์ ได้แก่ <u>2. ศาสตร์ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย</u> คือ องค์ความรู้ที่ว่าด้วยหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติทักษะวิชาชีพ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ 2.1 <u>เชิงปริมาณ</u> ได้แก่ จำนวนของบทเพลงที่ผู้ปฏิบัติในวิชาชีพสามารถขับร้องได้ในแต่ละประเภท ทั้งเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ในพิธีกรรม เพลงขับร้องเพื่อการขับกล่อมและความบันเทิง เพลงขับร้องที่ใช้ในการขับร้องประกอบการแสดงเป็นชุด เป็นต้น 2.2 <u>เชิงคุณภาพ</u> ได้แก่ ความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยของผู้ปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพที่มีคุณภาพ ทั้งในด้านบุคลิกภาพ โสตประสาท คุณภาพเสียง ความชัดเจนและถูกต้องของกลวิธีการขับร้อง ตลอดจนความถูกต้องตามหลักการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยแต่ละประเภท	บุญช่วย โสวัตร	หนังสือที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษาครั้งที่ 11: <i>อภิศรณะหนึ่งของดนตรีไทย 2521</i> (ศิลป์)	115
			รายงานการสัมมนา เรื่อง การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยด้านคุณภาพเสียงและรสมือและหลักทั่วไปของการขับร้องเพลงไทย: <i>คุณภาพเสียงและรสมือในดนตรีไทย 2541</i> (ศาสตร์)	3
			รายงานการสัมมนา เรื่อง การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยด้านคุณภาพเสียงและรสมือและหลักทั่วไปของการขับร้องเพลงไทย: <i>คุณภาพเสียงและรสมือในดนตรีไทย 2541</i> (ศิลป์)	6
		เจริญใจ สุนทรวาทิน	หนังสือที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษาครั้งที่ 19: <i>ด้วยความหวังใญ่ จากครูดนตรีไทยคนหนึ่ง 2530</i> (ศิลป์)	72
			หนังสือสายเสนาะ: <i>หลักและวิธีการขับร้องของพระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) 2538</i> (ศาสตร์)	150-157
			หนังสือสายเสนาะ: <i>หลักและวิธีการขับร้องของพระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทิน) 2538</i> (ศิลป์)	155
		อัมพร โสวัตร	หนังสือที่ระลึกในงานประกวดดนตรีไทยระดับนักเรียนภาคตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ 24: <i>วิธีการขับร้องเพลงไทยและการใช้เสียงอย่างมีคุณภาพ 2547</i> (ศาสตร์)	34 – 38

ตารางที่ 4.20 กรอบแนวคิดที่ 5
 ตารางวิเคราะห์ลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (4)

ลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย				
ขอบเขตของลักษณะสาขาวิชาจาก TQF: Hed		รายละเอียดเอกสารที่สอดคล้อง		
ประเด็น	รายละเอียด	ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเอกสาร ปี พ.ศ. และประเด็นที่พบในเอกสารตามขอบเขตองค์ความรู้ทางดุริยางคศิลป์ไทย(จรรยาบรรณ ศาสตร์และศิลป์)	หน้า
องค์ความรู้ในสาขาวิชา (ต่อ)	องค์ความรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย ประกอบด้วย องค์ความรู้ 3 ส่วนด้วยกันที่เป็นองค์ประกอบของสาขาวิชาที่สมบูรณ์ ได้แก่ 3. ศิลป์ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย คือ ความสมบูรณ์ของเสียงที่มีความไพเราะของผู้ปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ อันสะท้อนออกมาจากลีลา กลวิธีที่ซับซ้อน (เทคนิค) และอารมณ์จากการขับร้องในแต่ละบทเพลงที่มีเนื้อหาและอรรถรสแตกต่างกัน	วัฒนา โกสินานนท์	อ้างถึงในหนังสือเรื่องจำง่าทำพระจันทร์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสเกษียณอายุราชการอาจารย์วัฒนา โกสินานนท์ 2543 (จรรยาบรรณ)	66
			อ้างถึงในหนังสือเรื่องจำง่าทำพระจันทร์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสเกษียณอายุราชการอาจารย์วัฒนา โกสินานนท์ 2543 (ศิลป์)	67
			รายงานการสัมมนา เรื่อง การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยด้านคุณภาพเสียงและรสมือและหลักทั่วไปของการขับร้องเพลงไทย: หลักการขับร้องเพลงไทย 2541 (ศาสตร์)	1-5
		สุภารัตน์ ชาญเลขา	รายงานการสัมมนา เรื่อง การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย ด้านคุณภาพเสียงและรสมือและหลักทั่วไปของการขับร้องเพลงไทย: หลักการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น 2541 (ศาสตร์)	1-3
		กาญจนา อินทรสุนา นนท์	รายงานการสัมมนา เรื่อง การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยด้านคุณภาพเสียงและรสมือและหลักทั่วไปของการขับร้องเพลงไทย: เทคนิคการขับร้องเพลงไทย 2541 (ศาสตร์)	1-32
		สงัด ภูเขาทอง	การดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย 2539 (ศาสตร์และศิลป์)	8-12
		ชื่น ศิลปบรรเลง	หนังสือที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษาครั้งที่ 11: ผู้เรียนดนตรีและนักดนตรี 2521 (จรรยาบรรณ)	26-28
		สิริชัยชาญและคณะ	หนังสืออนุสรณ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพครูพริ้ง กาญจนผลิน: เสน่ห์ในการขับร้องเพลงไทย 2529 (ศาสตร์)	77-79
		เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม	ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย 2553 (ศาสตร์)	57-73

ตารางที่ 4.20 กรอบแนวคิดที่ 5
ตารางวิเคราะห์ลักษณะของสาขาวิชาคหิตศิลป์ไทย (5)

ลักษณะของสาขาวิชาคหิตศิลป์ไทย				
ขอบเขตของลักษณะสาขาวิชาจาก TQF: HEd		รายละเอียดเอกสารที่สอดคล้อง		
ประเด็น	รายละเอียด	ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเอกสารและปี พ.ศ.	หน้า
กระบวนการเรียนรู้ องค์ความรู้ ในสาขาวิชา	ประกอบด้วยกระบวนการภายในและกระบวนการ ภายนอกตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ ดังนี้ <u>กระบวนการภายใน</u> 1. การรับรู้ ได้แก่ กระบวนการที่ผู้ปฏิบัติทักษะทาง วิชาชีพฟังเสียงที่ได้ยินและเกิดกระบวนการเรียนรู้ จากภายในถึงคุณลักษณะของเสียงต่าง ๆ 2. การวิเคราะห์ คือ กระบวนการที่ผู้ปฏิบัติทักษะ ทางวิชาชีพสามารถคิด แยะแยะ คุณลักษณะของ เสียงต่าง ๆ จากการรับรู้ 3. การสังเคราะห์ คือ การที่ผู้ปฏิบัติทักษะทาง วิชาชีพสามารถประมวลข้อมูลหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้ จากการรับรู้และการวิเคราะห์เชื่อมโยงกับวิธีการ ควบคุมอวัยวะภายในที่ทำให้เกิดเสียงต่าง ๆ จากตนเอง <u>กระบวนการภายนอก</u> 4. การปฏิบัติ คือ การที่ผู้ปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ สามารถควบคุมกล้ามเนื้อและอวัยวะภายในร่างกาย ต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดเสียงสามารถประดิษฐ์เสียง ออกมาได้ตามที่ต้องการจากการผ่านกระบวนการ ภายในทั้ง 3 ขั้นตอนดังกล่าว	ท้วม ประสิทธิกุล	หลักคหิตศิลป์ 2529	193/196
		เจริญใจ สุนทรวาทีน	หนังสือสายเสนาะ: <u>หลักและวิธีการขับร้องของพระนาเสนาะดุริยางค์ (แถม สุนทรวาทีน)/2538</u>	157
		เอื้อพงศ์ จตุรธำรง	หนังสือสายเสนาะ: <u>ปรมาจารย์ดนตรีไทย 2538</u>	216-217
		สุรางค์ ดุริยพันธ์ุ์	หนังสือที่ระลึกเนื่องในงานมุทิตาจิต ครูสุรางค์ ดุริยพันธ์ุ์ 2552	45-64

ตารางที่ 4.20 กรอบแนวคิดที่ 5
 ตารางวิเคราะห์ลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (6)

ลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย				
ขอบเขตของลักษณะสาขาวิชาจาก TQF: HED		รายละเอียดเอกสารที่สอดคล้อง		
ประเด็น	รายละเอียด	ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเอกสาร ปี พ.ศ. และประเด็นที่พบในเอกสารเรื่องความเชื่อมโยงกับสาขาอื่น ๆ (ดนตรีไทย นาฏศิลป์ไทย วรรณศิลป์ไทย)	หน้า
การเชื่อมโยงองค์ความรู้ในสาขากับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง	สาขาวิชาคีตศิลป์ เป็นสาขาวิชาที่มีการเชื่อมโยงองค์ความรู้กับสาขาวิชาอื่น ๆ ดังนี้ 1. <u>สาขาวิชาดนตรีไทย</u> มีลักษณะการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในด้านการบูรณาการความรู้ร่วมกันเพื่อใช้ในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพในการขับร้องบทเพลงประเภทต่าง ๆ ได้แก่ การขับร้องประกอบการบรรเลงในพิธีกรรม การขับร้องประกอบการบรรเลงเพื่อการขับกล่อมและความบันเทิงและการขับร้องประกอบการบรรเลงเพื่อใช้ในการแสดง 2. <u>สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย</u> มีลักษณะการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในด้านการบูรณาการความรู้ร่วมกันเพื่อใช้ในการปฏิบัติทักษะการขับร้องประกอบการแสดง โขน ละคร เป็นต้น 3. <u>สาขาวรรณศิลป์ไทย</u> มีลักษณะของการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางวรรณศิลป์ในด้านคำประพันธ์และฉันทลักษณ์ของวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน อันเป็นลักษณะของคำประพันธ์ของในบทร้องที่ใช้ในการขับร้อง	ท้วม ประสิทธิ์กุล	หลักคีตศิลป์ 2529 (ดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย)	230-232
			อ้างถึงใน หนังสือพระราชทานเพลิงศพนางท้วม ประสิทธิ์กุล 2535 (วรรณศิลป์)	132
		มนตรี ตราโมท	คำบรรยาย วิชาดุริยางคศาสตร์ไทย โดย บุญธรรม ตราโมท	13
		อัมพร แดงวิจิตร	วิทยานิพนธ์ศิลป เรื่อง เทคนิคบางประการในการขับร้องเพลงไทย 2522 (ดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย)	46
		เจริญใจ สุนทรวาทีน	หนังสือสายเสนาะ: หลักและวิธีการขับร้องของพระนาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทีน) 2538 (วรรณศิลป์)	153
			หนังสือสายเสนาะ: หลักและวิธีการขับร้องของพระนาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทีน) 2538 (ดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย)	192
		นิตยา จามรمان	ที่ระลึกเนื่องในงานดนตรีไทยมัธยมศึกษารั้งที่ 14: <u>ดนตรีภาคินาฏศิลป์</u> 2533 (ดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย)	68-69
		เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม	ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย 2553 (ดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย)	57-73
		วัฒนะ บุญจับ	บัณฑิตดุริย์: วรรณคดีกับดนตรีไทย 2544 (ดนตรีไทยและวรรณศิลป์)	11-19
สงบศึก ธรรมวิหาร	ดุริยางค์ไทย 2545 (ดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย)	143-146		

ตารางที่ 4.20 กรอบแนวคิดที่ 5
ตารางวิเคราะห์ลักษณะของสาขาวิชาศิลปะไทย (7)

ลักษณะของสาขาวิชาศิลปะไทย				
ขอบเขตของลักษณะสาขาวิชาจาก TQF: HED		รายละเอียดเอกสารที่สอดคล้อง		
ประเด็น	รายละเอียด	ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเอกสารและปี พ.ศ.	หน้า
แนวทางในการประกอบอาชีพในสาขาวิชาศิลปะไทย	บุคคลที่ศึกษาในสาขาวิชาศิลปะไทยมีแนวทางในการประกอบอาชีพได้ ดังนี้ 1, <u>อาชีพในสายวิชาชีพโดยตรง</u> ได้แก่ - <u>คีตศิลปินไทย</u> หรือศิลปินด้านขับร้องเพลงไทย คือ ผู้ประกอบอาชีพโดยการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพื่อการขับกล่อม สร้างความบันเทิงให้แก่สังคมและจรรโลงศิลปวัฒนธรรมของชาติ - <u>นักวิชาการวิชาชีพศิลปะไทย</u> คือ ผู้ที่มีความรู้ทั้งในด้านหลักการและความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพศิลปะไทย สามารถประยุกต์องค์ความรู้ในวิชาชีพพร้อมกับองค์ความรู้วิชาการในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการสอน ด้านการเผยแพร่วัฒนธรรม เป็นต้น โดยเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลหรือให้ความรู้แก่สังคมได้เข้าใจถึงลักษณะของสาขาวิชาชีพเพื่อการดำรงอยู่ของวิชาชีพอันเป็นศิลปวัฒนธรรมของชาติ	ประเมษฐ์ บุณยะชัย วันทนีย์ ม่วงบุญ ศุภชัย จันทร์สุวรรณ	91 ปีแห่งการสถาปนากรมศิลปากร: สถาบันนาฏดุริยางค์และ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 2545	97-111
		สำนักนายกรัฐมนตรี	อ้างถึงใน หนังสือที่ระลึกเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนิน ทรงเปิดศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย:ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง นโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ 2524	169
		สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ	เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย 2553	2
		วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล	หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต 2550	1
		คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	หลักสูตรศิลปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะไทย 2552	64
		คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต 2553	3

ตารางที่ 4.20 กรอบแนวคิดที่ 5
ตารางวิเคราะห์ลักษณะของสาขาวิชาศิลปะไทย (8)

ลักษณะของสาขาวิชาศิลปะไทย				
ขอบเขตของลักษณะสาขาวิชาจาก TQF: HEd		รายละเอียดเอกสารที่สอดคล้อง		
ประเด็น	รายละเอียด	ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเอกสารและปี พ.ศ.	หน้า
แนวทางในการประกอบอาชีพในสาขาวิชาศิลปะไทย	<p>2. <u>อาชีพที่ใกล้เคียงหรือประยุกต์ใช้องค์ความรู้ร่วมกันในการประกอบอาชีพ</u> ได้แก่</p> <p>- <u>นักบริหารวิชาชีพ</u> คือ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ร่วมกับการบริหาร เพื่อนำไปใช้บริหารจัดการองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพศิลปะไทย เช่น กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม เป็นต้น</p> <p>- <u>นักบริหารจัดการการแสดง</u> คือ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพศิลปะไทยที่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ด้านการจัดการแสดงที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมไทย ในงานและโอกาสสำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น นักจัดการแสดงและดนตรีในโรงละคร ผู้ควบคุมดนตรีและการแสดงทางด้านศิลปวัฒนธรรมในงานแสดงในระดับนานาชาติ เป็นต้น</p>	ประเมษฐ์ บุณยะชัย วันทนี ม่วงบุญ ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์	91 ปีแห่งการสถาปนากรมศิลปากร: สถาบันนาฏดุริยางค์และ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ 2545	97-111
		สำนักนายกรัฐมนตรี	อ้างถึงใน หนังสือที่ระลึกเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนิน ทรงเปิดศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย:ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง นโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ2524	169
		สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ	เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย 2553	2
		วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล	หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต 2550	1
		คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	หลักสูตรศิลปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะไทย 2552	64
		คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต 2553	3

จากการวิเคราะห์เอกสารทั้งหมดสามารถสรุปแนวทางของลักษณะสาขาวิชาโดยใช้ขอบเขตของลักษณะสาขาวิชาจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเป็นเกณฑ์ได้ใน 5 ประเด็น ได้แก่ ความหมายของสาขาวิชา องค์ความรู้ในสาขาวิชา กระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชา การเชื่อมโยงองค์ความรู้ในสาขากับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องและแนวทางในการประกอบอาชีพอันมีผลสรุปของข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 4.21 กรอบแนวคิดที่ 5

ตารางสรุปลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย จากกรอบแนวคิดที่ 5 ธรรมชาติของสาขาวิชา (1)

ลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	
ขอบเขต	รายละเอียด
1. ความหมาย ของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย หรือ ขับร้องเพลงไทย หมายถึง สาขาวิชาว่าด้วยกระบวนการเรียนรู้ในการใช้เสียงเพื่อการขับร้องเป็นทำนองและบทร้องอันเกิดจากกระบวนการประดิษฐ์เสียงจากคุณลักษณะภายในของผู้ปฏิบัติอย่างมีศิลปะ อันทำให้เกิดความไพเราะจากเสียงที่ฟังประสงค์ ที่มีคุณภาพ
2. องค์ความรู้ ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	<p>องค์ความรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย ประกอบด้วยองค์ความรู้ 3 ส่วนด้วยกันที่เป็นองค์ประกอบของสาขาวิชาที่สมบูรณ์ ได้แก่</p> <p>1. <u>จรรยาบรรณในวิชาชีพคีตศิลป์ไทย</u> คือ แนวคิดในการปฏิบัติตนเพื่อการดำรงชีวิตในวิชาชีพคีตศิลป์ไทยอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ความกตัญญูกตเวที ต่อครูอาจารย์และผู้มีพระคุณ ความขยันหมั่นเพียรและรับผิดชอบในการพัฒนาวิชาชีพ ความมีน้ำใจและเสียสละเพื่อส่วนรวม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลในวิชาชีพ</p> <p>2. <u>ศาสตร์ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย</u> คือ องค์ความรู้ที่ว่าด้วยหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติทักษะวิชาชีพ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ</p> <p>2.1 <u>เชิงปริมาณ</u> ได้แก่ จำนวนของบทเพลงที่ผู้ปฏิบัติในวิชาชีพสามารถขับร้องได้ในแต่ละประเภท ทั้งเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ในพิธีกรรม เพลงขับร้องเพื่อการขับกล่อมและความบันเทิง เพลงขับร้องที่ใช้ในการขับร้องประกอบการแสดงเป็นชุด เป็นต้น</p> <p>2.2 <u>เชิงคุณภาพ</u> ได้แก่ ความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยของผู้ปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพที่มีคุณภาพ ทั้งในด้านบุคลิกภาพ โสตประสาท คุณภาพเสียง ความชัดเจนและถูกต้องของกลวิธีการขับร้องตลอดจนความถูกต้องตามหลักการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยแต่ละประเภท</p> <p>3. <u>ศิลป์ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย</u> คือ ความสมบูรณ์ของเสียงที่มีความไพเราะของผู้ปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ อันสะท้อนออกมาจากลีลา กลวิธีที่ซับซ้อน (เทคนิค) และอารมณ์จากการ ขับร้องในแต่ละบทเพลงที่มีเนื้อหาและอารมณ์แตกต่างกัน</p>

ตารางที่ 4.21 กรอบแนวคิดที่ 5

ตารางสรุปลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย จากกรอบแนวคิดที่ 5 ธรรมชาติของสาขาวิชา (2)

ลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	
ขอบเขต	รายละเอียด
3. กระบวนการเรียนรู้ ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	<p>ประกอบด้วยกระบวนการภายในและกระบวนการภายนอกตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ ดังนี้</p> <p><u>กระบวนการภายใน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การรับรู้ ได้แก่ กระบวนการที่ผู้ปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพฟังเสียงที่ได้ยินและเกิดกระบวนการเรียนรู้จากภายในถึงคุณลักษณะของเสียงต่าง ๆ 2. การวิเคราะห์ คือ กระบวนการที่ผู้ปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสามารถคิด แยะแยะ คุณลักษณะของเสียงต่าง ๆ จากการรับรู้ 3. การสังเคราะห์ คือ การที่ผู้ปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสามารถประมวลข้อมูลหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการรับรู้และการวิเคราะห์เชื่อมโยงกับวิธีการควบคุมอวัยวะภายในที่ทำให้เกิดเสียงต่าง ๆ จากตนเอง <p><u>กระบวนการภายนอก</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 4. การปฏิบัติหรือการประยุกต์ใช้ คือ การที่ผู้ปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสามารถควบคุมกล้ามเนื้อและอวัยวะภายในร่างกายต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดเสียงสามารถประดิษฐ์เสียงต่าง ๆ ออกมาได้ตามที่ต้องการจากการผ่านกระบวนการภายในทั้ง 3 ขั้นตอนดังกล่าว
4. การเชื่อมโยงองค์ความรู้ ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย กับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง	<p>สาขาวิชาคีตศิลป์ เป็นสาขาวิชาที่มีการเชื่อมโยงองค์ความรู้กับสาขาวิชาอื่น ๆ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>สาขาวิชาดนตรีไทย</u> มีลักษณะการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในด้านการบูรณาการความรู้ร่วมกันเพื่อใช้ในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพในการขับร้องบทเพลงประเภทต่าง ๆ ได้แก่ การขับร้องประกอบการบรรเลงในพิธีกรรม การขับร้องประกอบการบรรเลงเพื่อการขับกล่อมและความบันเทิงและการขับร้องประกอบการบรรเลงเพื่อใช้ในการแสดง 2. <u>สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย</u> มีลักษณะการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในด้านการบูรณาการความรู้ร่วมกันเพื่อใช้ในการปฏิบัติทักษะการขับร้องประกอบการแสดง โขน ละคร เป็นต้น 3. <u>สาขาวรรณศิลป์ไทย</u> มีลักษณะของการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางวรรณศิลป์ในด้านคำประพันธ์และฉันทลักษณ์ของวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน อันเป็นลักษณะของคำประพันธ์ของใหม่ทรงที่ใช้ในการขับร้อง

ตารางที่ 4.21 กรอบแนวคิดที่ 5
 ตารางสรุปลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย จากกรอบแนวคิดที่ 5 ธรรมชาติของสาขาวิชา (3)

ลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	
ขอบเขต	รายละเอียด
5. แนวทางในการประกอบอาชีพ ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	<p>บุคคลที่ศึกษาในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยมีแนวทางในการประกอบอาชีพได้ ดังนี้</p> <p>1. <u>อาชีพในสายวิชาชีพโดยตรง</u> ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - คีตศิลป์ไทย หรือศิลปินด้านขับร้องเพลงไทย คือ ผู้ประกอบอาชีพโดยการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพื่อการขับกล่อม สร้างความบันเทิงให้แก่สังคมและจรรโลงศิลปวัฒนธรรมของชาติ - นักวิชาการวิชาชีพคีตศิลป์ไทย คือ ผู้ที่มีความรู้ทั้งในด้านหลักการและความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทย สามารถประยุกต์องค์ความรู้ในวิชาชีพพร้อมกับองค์ความรู้วิชาการในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการสอน ด้านการเผยแพร่วัฒนธรรม เป็นต้น โดยเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลหรือให้ความรู้แก่สังคมได้เข้าใจถึงลักษณะของสาขาวิชาชีพเพื่อการดำรงอยู่ของวิชาชีพอันเป็นศิลปวัฒนธรรมของชาติ <p>2. <u>อาชีพที่ใกล้เคียงหรือประยุกต์ใช้องค์ความรู้ร่วมกันในการประกอบอาชีพ</u> ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>นักบริหารวิชาชีพ</u> คือ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ร่วมกับการบริหาร เพื่อนำไปใช้บริหารจัดการองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพคีตศิลป์ไทย เช่น กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม เป็นต้น - <u>นักบริหารจัดการการแสดง</u> คือ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพคีตศิลป์ไทยที่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ด้านการจัดการแสดงที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมไทย ในงานและโอกาสสำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น นักจัดการแสดงและดนตรีในโรงละคร ผู้ควบคุมดนตรีและการแสดงทางด้านศิลปวัฒนธรรมในงานแสดงในระดับนานาชาติ เป็นต้น

5.2.2 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐาน
ผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากลักษณะของสาขาวิชาคิตศิลป์ไทย
เพื่อหาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชา
คิตศิลป์ไทยอันมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 4.22 กรอบแนวคิดที่ 5

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทยอันสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้และลักษณะของสาขาวิชา

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทยอันสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้		
มาตรฐานผลการเรียนรู้	คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	ความสัมพันธ์กับลักษณะสาขาวิชา
ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม	บัณฑิตสามารถดำรงชีวิตโดยใช้แนวคิดทางด้านคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยมีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีความซื่อสัตย์ มีสัมมาคารวะ รู้จักกาลเทศะ มีน้ำใจและเสียสละเพื่อส่วนรวม รักและศรัทธาในวิชาชีพ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> ● องค์ความรู้ในสาขาวิชา (จรรยาบรรณ)
ด้านที่ 2 ความรู้	บัณฑิตเป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่ต่าง ๆ ในสาขาวิชาศิลปะไทยอย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการในด้านกระบวนการในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ ประวัติและทฤษฎีพื้นฐานในวิชาชีพศึกษาศาสตร์ศิลปศาสตร์จนสามารถวิเคราะห์และเชื่อมโยงองค์ความรู้ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องได้ เช่น ดนตรีไทย นาฏศิลป์ไทยและวรรณศิลป์ไทย อย่างมีประสิทธิภาพ	<ul style="list-style-type: none"> ● องค์ความรู้ในสาขาวิชา (ศาสตร์) ● กระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชา
ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา	บัณฑิตมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้องค์ความรู้ในวิชาชีพและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างลึกซึ้งและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนประเมินค่าผลงานทางวิชาชีพโดยเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในวิชาชีพให้เกิดการพัฒนาได้อย่างสร้างสรรค์	<ul style="list-style-type: none"> ● องค์ความรู้ในสาขาวิชา (ศาสตร์) ● กระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชา ● องค์ความรู้ในสาขาวิชา (ศิลป์)
ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	บัณฑิตมีความสามารถในการดำรงตนในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม รู้จักเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสังคมทั่วไป และสังคมวิชาชีพได้ มีความรับผิดชอบในวิชาชีพและหน้าที่ของตน ตลอดจนสามารถดำรงตนเป็นผู้นำจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อวิชาชีพที่ดีได้	<ul style="list-style-type: none"> ● องค์ความรู้ในสาขาวิชา (จรรยาบรรณ)
ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	บัณฑิตสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและองค์ความรู้ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป มีทักษะการคิดเป็นระบบ สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้อื่น ๆ กับการพัฒนาวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม เช่น การวิจัย เทคโนโลยี เป็นต้น อีกทั้งมีทักษะในการเชื่อมโยงและสื่อสารข้อมูลทางวิชาชีพให้แก่บุคคลในสังคมเข้าใจได้อย่างถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> ● ความหมายของสาขาวิชา ● องค์ความรู้ในสาขาวิชา (ศาสตร์) ● กระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชา
ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย (ทักษะทางวิชาชีพศิลปะไทย)	บัณฑิตเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพได้อย่างชำนาญบนพื้นฐานหลักการในวิชาชีพอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาคุณลักษณะทางวิชาชีพของตนให้เป็นที่ยอมรับและทำให้ผู้ฟังสามารถรับรู้ถึงความไพเราะและคุณภาพของทักษะได้อย่างเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> ● องค์ความรู้ในสาขาวิชา (ศาสตร์) ● องค์ความรู้ในสาขาวิชา (ศิลป์) ● กระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชา

5.3 สรุปข้อมูลการวิเคราะห์จากกรอบแนวคิดในการวิจัยกรอบที่ 5 : ลักษณะของสาขาวิชาศิลปะไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้พบข้อมูลที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา มคอ.1 สาขาวิชาศิลปะไทยได้ในองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ ลักษณะของสาขาวิชา คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย

กรอบแนวคิดที่ 6 มาตรฐานวิชาชีพศิลปะไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

6.1 กรอบในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดในด้านผู้วิจัยใช้แนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถเป็นรากฐานในการเชื่อมโยงกับการพัฒนาองค์ประกอบของมาตรฐานคุณวุฒิสถา/สาขาวิชา (มคอ.1) ในขั้นต่อไปได้ ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดต่าง ๆ ดังนี้

- 6.1.1 แนวคิดด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
- 6.1.2 แนวคิดด้านมาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
- 6.1.3 แนวคิดด้านแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหมวดวิชาเฉพาะจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด ได้แก่ กลุ่มเนื้อหาสาระพื้นฐานวิชาชีพ กลุ่มเนื้อหาสาระเฉพาะที่จำเป็นในวิชาชีพ และกลุ่มเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องอันสามารถประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพได้ อันเป็นกรอบการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาศิลปะไทย

6.2 วิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทย

ตามที่ผู้วิจัยได้ทำการทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตในสาขาวิชาศิลปะไทยที่พึงประสงค์พบว่าในเอกสารดังกล่าวได้มีการระบุถึงลักษณะของผู้เรียนในสาขาวิชาศิลปะที่พึงประสงค์อันเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้เชื่อมโยงสู่การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสถา/สาขาวิชาได้อันมีรายละเอียดของข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 4.23 กรอบแนวคิดที่ 6

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปศึกษาจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย (1)

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปศึกษาจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย		
คุณลักษณะที่สอดคล้องตามมาตรฐานผลการเรียนรู้	รายละเอียดคุณลักษณะ	แนวทางในการพัฒนา
ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ● บัณฑิตสามารถดำรงตนอยู่ในวิชาชีพศิลปศึกษาไทยตามแนวคิดพื้นฐานทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณและการอนุรักษ์ศาสตร์วิชา 	ในการพัฒนาควรนำแนวคิดคุณลักษณะของบัณฑิตด้านจรรยาบรรณวิชาชีพไปบูรณาการกับข้อมูลอื่น ๆ อันเป็นลักษณะร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพศิลปศึกษาไทย
ด้านที่ 2 ความรู้	<ul style="list-style-type: none"> ● บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจในหลักการหรือทฤษฎีในสาขาวิชาอย่างลึกซึ้งตลอดจนสามารถเชื่อมโยงสู่องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพศิลปศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ● บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจในการศึกษาองค์ความรู้ในวิชาชีพบนพื้นฐานกระบวนการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 	ในการพัฒนาควรนำแนวคิดคุณลักษณะด้านความรู้ในวิชาชีพไปใช้เป็นกรอบในการบูรณาการกับองค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่มีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการพัฒนา
ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา	<ul style="list-style-type: none"> ● บัณฑิตมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์เพื่อศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพศิลปศึกษาไทยและสามารถวิพากษ์ตลอดจนประเมินค่าผลงานทางศิลปศึกษาไทยบนพื้นฐานประสบการณ์ทางสุนทรีย์ได้อย่างเหมาะสม 	ในการพัฒนาควรนำแนวคิดคุณลักษณะด้านการคิดวิเคราะห์ไปบูรณาการกับแนวคิดในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ได้จากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เพื่อหาลักษณะร่วมที่สอดคล้องกัน

ตารางที่ 4.23 กรอบแนวคิดที่ 6

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปศึกษาจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย (2)

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปศึกษาจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย		
คุณลักษณะที่สอดคล้องตามมาตรฐานผลการเรียนรู้	รายละเอียดคุณลักษณะ	แนวทางในการพัฒนา
ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	<ul style="list-style-type: none"> ● บัณฑิตสามารถปรับตัวเพื่อดำรงอยู่ในวิชาชีพบนพื้นฐานเจตคติที่ดีต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมวิชาชีพ 	ในการพัฒนาควรบูรณาการแนวคิดคุณลักษณะด้านทักษะการปรับตัวและดำรงอยู่ในวิชาชีพกับข้อมูลอื่น ๆ ในด้านเดียวกันที่อาจช่วยสนับสนุนให้เกิดลักษณะร่วมที่ชัดเจนขึ้นได้
ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	<ul style="list-style-type: none"> ● บัณฑิตมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพที่สามารถเชื่อมโยงกับความเป็นระบบขององค์ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางสังคมและสื่อสารให้สังคมเข้าใจถึงวิชาชีพของตนได้อย่างเหมาะสม 	ในการพัฒนาควรนำแนวคิดคุณลักษณะด้านการวิเคราะห์ เชื่อมโยงทักษะทางวิชาชีพกับองค์ความรู้อื่น ๆ นี้ไปบูรณาการร่วมกับข้อมูลที่ช่วยสนับสนุนแนวคิดด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการคิดเป็นระบบเชิงตัวเลขของบัณฑิตในสาขาวิชาศิลปศึกษาที่ได้จากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ
ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย (ทักษะทางวิชาชีพศิลปศึกษาไทย)	<ul style="list-style-type: none"> ● บัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพศิลปศึกษาไทยในกระบวนการขับร้องทุกประเภทตามหลักการทางวิชาชีพ ● บัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพศิลปศึกษาไทยที่ถูกต้องตามหลักการ กลวิธี (เทคนิค) การขับร้องในขั้นพื้นฐานและขั้นสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ● บัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพศิลปศึกษาไทยได้อย่างมีคุณภาพและสื่ออารมณ์สู่ผู้ฟังได้อย่างไพเราะ 	ในการพัฒนาควรนำแนวคิดทางทักษะพิสัยของบัณฑิตในวิชาชีพไปบูรณาการกับแนวคิดอื่น ๆ ที่สามารถสนับสนุนและช่วยเสริมสร้างความครบถ้วนขององค์ความรู้ได้ดียิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทย โดยใช้กรอบในการวิเคราะห์ด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย พบว่ามีข้อมูลที่สามารถนำมาวิเคราะห์เป็นเนื้อหาสาระในการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านทักษะพิสัย เนื่องจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยเป็นมาตรฐานวิชาชีพ ศิลปินที่มีเนื้อหาสาระสำคัญของเกณฑ์ในด้านมาตรฐานการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพโดยตรง แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเล็งเห็นว่าควรมีการบูรณาการแนวคิดและข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อช่วยให้มาตรฐานขององค์ความรู้ในวิชาชีพมีความสมบูรณ์ขึ้นในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสถา/สาขาวิชา (มคอ.1) ขึ้นต่อไป

6.2.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เอกสารเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยในด้านที่มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับแนวทางในการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาซึ่งปรากฏข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์อันสามารถนำเสนอในรูปแบบของตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.24 กรอบแนวคิดที่ 6

ตารางวิเคราะห์มาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย (1)

มาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย		
มาตรฐานผลการเรียนรู้ จาก TQF: HEd	รายละเอียดของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	แนวทางในการพัฒนา
ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ● การเรียนรู้ในการปฏิบัติตนเพื่อดำรงตนอยู่ในวิชาชีพคีตศิลป์ไทยตามแนวคิดพื้นฐานทางด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและการอนุรักษ์ศาสตร์วิชาอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติต่อไป 	ในการพัฒนาควรนำแนวคิดคุณลักษณะของบัณฑิตด้านจรรยาบรรณวิชาชีพไปบูรณาการกับข้อมูลอื่น ๆ อันเป็นลักษณะร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพคีตศิลป์ไทย
ด้านที่ 2 ความรู้	<ul style="list-style-type: none"> ● การเรียนรู้และเข้าใจในแนวคิด หลักการหรือทฤษฎีและแบบแผนของปรัชญา – ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทยและดนตรีไทยในระดับโครงสร้างพื้นฐานและเทคนิค โดยสามารถวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงกับประสบการณ์วิชาชีพโดยความเป็นธรรมแห่งวิชาการและการเสริมสร้างสังคม ● การเรียนรู้และเข้าใจในแบบแผนของปรัชญา – ประวัติศาสตร์ในระดับโครงสร้างพื้นฐานและเทคนิคทางดุริยางคศิลป์และคีตศิลป์ไทย โดยสามารถวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงกับประสบการณ์วิชาชีพโดยความเป็นธรรมแห่งวิชาการและการเสริมสร้างสังคม 	ในการพัฒนาควรนำแนวคิดคุณลักษณะด้านความรู้ในวิชาชีพไปใช้เป็นกรอบในการบูรณาการกับองค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่มีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการพัฒนา

ตารางที่ 4.24 กรอบแนวคิดที่ 6

ตารางวิเคราะห์มาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทยจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย (2)

มาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทยจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย		
มาตรฐานผลการเรียนรู้ จาก TQF: HEd	รายละเอียดของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	แนวทางในการพัฒนา
ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา	<ul style="list-style-type: none"> ● การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ บนพื้นฐานกระบวนการวิจัยเพื่อศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพ ศิลปะไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ● การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ วิพากษ์และประเมินค่าผลงานทางศิลปะไทยและดุริยางคศิลป์ไทยบนพื้นฐานประสบการณ์ทางสุนทรียะได้อย่างเหมาะสม 	ในการพัฒนาควรนำแนวคิดคุณลักษณะด้านการคิดวิเคราะห์ ไปบูรณาการกับแนวคิดในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ที่ได้จากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เพื่อหาลักษณะร่วมที่สอดคล้องกัน
ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	<ul style="list-style-type: none"> ● การเรียนรู้ในการปรับตัวเพื่อดำรงอยู่ในวิชาชีพอย่างมีจรรยาบรรณและมีเจตคติที่ดีต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมวิชาชีพ 	ในการพัฒนาควรบูรณาการแนวคิดคุณลักษณะด้านทักษะการปรับตัวและดำรงอยู่ในวิชาชีพกับข้อมูลอื่น ๆ ในด้านเดียวกัน ที่อาจช่วยสนับสนุนให้เกิดลักษณะร่วมที่ชัดเจนขึ้นได้
ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	<ul style="list-style-type: none"> ● การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับการปฏิบัติทักษะวิชาชีพศิลปะไทยที่เชื่อมโยงกับโครงสร้างในระบบจังหวัดหน้าทับและทำนองหลักทางดุริยางคศิลป์ไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ 	ในการพัฒนาควรนำแนวคิดคุณลักษณะด้านการวิเคราะห์ เชื่อมโยงทักษะทางวิชาชีพกับองค์ความรู้อื่น ๆ นี้ไปบูรณาการร่วมกับข้อมูลที่ช่วยสนับสนุนแนวคิดด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการคิดเป็นระบบเชิงตัวเลขของบัณฑิตในสาขาวิชา ศิลปะไทยที่ได้จากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

ตารางที่ 4.24 กรอบแนวคิดที่ 6

ตารางวิเคราะห์มาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย (3)

มาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย		
มาตรฐานผลการเรียนรู้ จาก TQF: HEd	รายละเอียดของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	แนวทางในการพัฒนา
ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย [ทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทย]	<ul style="list-style-type: none"> ● การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยในกระบวนการขับร้องประกอบการบรรเลงวงเครื่องสาย วงปี่พาทย์และวงมโหรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ● การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยในกระบวนการขับร้องในเพลงพิธีกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ● การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยในกระบวนการขับร้องประกอบการแสดงเป็นชุดเป็นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ● การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยในกระบวนการขับร้องที่สะท้อนถึงโสตประสาทและคุณภาพเสียงที่มีประสิทธิภาพ ● การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยในกระบวนการสร้างบุคลิกภาพที่ถูกต้องและการใช้กลวิธี (เทคนิค) พื้นฐานและกลวิธี (เทคนิค) ขั้นสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ● การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยในกระบวนการประดิษฐ์เสียงอันฟังประสงค์ที่สามารถสื่ออารมณ์ของบทเพลงสู่ผู้ฟังได้อย่างไพเราะ 	ในการพัฒนาควรนำแนวคิดทางทักษะพิสัยของบัณฑิตในวิชาชีพไปบูรณาการกับแนวคิดอื่น ๆ ที่สามารถสนับสนุนและช่วยเสริมสร้างความครบถ้วนขององค์ความรู้ได้ดียิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยมีเนื้อหาสาระที่สามารถเชื่อมโยงกับการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ได้อย่างสอดคล้อง นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้มีการระบุไว้ในเอกสารยังสามารถเชื่อมโยงถึงข้อมูลในด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่ได้ทำการวิเคราะห์มาก่อนหน้านี้ได้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ ทั้ง 2 ด้านในเอกสารเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญที่ใช้เป็นเนื้อหาสาระในการพัฒนาองค์ประกอบของมาตรฐานคุณวุฒิสาษา/สาขาวิชา (มคอ.1) ทั้งในด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

6.2.3 แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

ในการวิจัยครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาษา/สาขาวิชา คีตศิลป์ไทย (มคอ.1) ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่เน้นการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพเฉพาะ ดังนั้น จึงมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับแนวทางในการจัดเนื้อหาสาระของหมวดวิชาเฉพาะจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด อันเป็นแนวคิดที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใน 3 ประเด็น คือ กลุ่มเนื้อหาสาระพื้นฐานวิชาชีพ กลุ่มเนื้อหา สาระบังคับที่จำเป็นในวิชาชีพและกลุ่มเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องอันสามารถประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนา องค์ความรู้ทางวิชาชีพได้ ซึ่งมีรายละเอียดของข้อมูลในการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 4.25 กรอบแนวคิดที่ 6

ตารางวิเคราะห์แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาศิลปะไทย (1)

กรอบสาระสำคัญขององค์ความรู้	กลุ่มเครื่องดนตรี	ลักษณะประสบการณ์การเรียนรู้	กรอบองค์ความรู้	แนวทางกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาศิลปะไทย
<p>กลุ่มเนื้อหาสาระพื้นฐานวิชาชีพศูริยางคศิลป์ไทย</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี่พาทย์ ● เครื่องสาย ● ขับร้อง ● เครื่องกำกับจังหวะหน้าทับ 	<p>การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้โดยการศึกษากระบวนการทั้งระบบตั้งแต่แนวคิดหลักการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และแบบแผนของปรัชญา – ทฤษฎี - ประวัติศาสตร์ในระดับโครงสร้างพื้นฐานและเทคนิคในระดับเพียงพอต่อการนำไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ประสบการณ์เพื่อใช้ปัญญาและวิจารณ์ญาณกำกับการใช้ประสบการณ์วิชาชีพได้ โดยความเป็นธรรมทางวิชาการและการเสริมสร้างสังคม</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>ปรัชญา</u> <ul style="list-style-type: none"> - พื้นฐาน - ปรัชญาประยุกต์ (สุนทรียศาสตร์) ● <u>ทฤษฎีศูริยางคศิลป์ไทย</u> <ul style="list-style-type: none"> - ทฤษฎีการผสมวงดนตรีไทย - ทฤษฎีการฝึกฝน - ทฤษฎีการบรรเลงดนตรีและขับร้อง - ทฤษฎีการวิเคราะห์ - ทฤษฎีการประพันธ์ - ทฤษฎีพัฒนาการ - ทฤษฎีจิตวิทยาการดนตรี - ทฤษฎีการบริหารจัดการวิชาชีพ ● <u>ประวัติศาสตร์ดนตรี</u> <ul style="list-style-type: none"> - ประวัติและวิวัฒนาการวิชาชีพ - ประวัติและวิวัฒนาการนักวิชาชีพ - ประวัติและวิวัฒนาการสำนักดนตรี - ประวัติและวิวัฒนาการเพลง - ประวัติและวิวัฒนาการบรรเลงดนตรีและขับร้อง - ประวัติและวิวัฒนาการเครื่องดนตรี - ประวัติและวิวัฒนาการวงดนตรี - ประวัติและวิวัฒนาการระบบการศึกษา 	<p>ดำเนินการพัฒนาเนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชาในด้านวิชาชีพพื้นฐานอย่างครบถ้วนโดยพิจารณาจากความเหมาะสมตามลักษณะเฉพาะของสาขาวิชา</p>

ตารางที่ 4.25 กรอบแนวคิดที่ 6

ตารางวิเคราะห์แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (2)

กรอบสาระสำคัญขององค์ความรู้	กลุ่มเครื่องดนตรี	ลักษณะประสบการณ์การเรียนรู้	กรอบองค์ความรู้	แนวทางกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย
กลุ่มเนื้อหาสาระเฉพาะที่จำเป็นในวิชาคีตศิลป์ไทย	<ul style="list-style-type: none"> ● ขับร้อง 	<p>การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้โดยการเรียนรู้กระบวนการฝึกฝนเพื่อพัฒนาฝีมือในการขับร้องเพื่อการรองรับกรณีศึกษาวิชาการและความสามารถในการปฏิบัติการขับร้องในระดับสูง</p>	<p>● <u>เพลงหน้าพาทย์และเพลงพิธีกรรมที่ใช้ในการแสดง</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เพลงเหาะ - เพลงสีนวล - เพลงนางนาค สองชั้น - เพลงแขกบรเทศ สองชั้น - เพลงมหาชัย ทางไทย - เพลงมหาชัย ทางเกียรติยศ - เพลงมหาฤกษ์ ทางไทย - เพลงปฐม - เพลงเห่เชิดฉิ่ง - เพลงกราวนอก - เพลงกราวใน - เพลงกราวรำ - เพลงเสมอ - เพลงตระนมิต - เพลงตระนอน - เพลงตระบองกัน - เพลงชำนานู - เพลงทวอย สองชั้น 	<p>ดำเนินการพัฒนาเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาโดยใช้กรอบองค์ความรู้เป็นฐานโดยนำมาพิจารณาร่วมกับศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ของสาขาวิชาและสถาบัน</p>

ตารางที่ 4.25 กรอบแนวคิดที่ 6

ตารางวิเคราะห์แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (3)

กรอบสาระสำคัญขององค์ความรู้	กลุ่มเครื่องดนตรี	ลักษณะประสบการณ์การเรียนรู้	กรอบองค์ความรู้	แนวทางกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย
กลุ่มเนื้อหาสาระเฉพาะที่จำเป็นในวิชาชีพคีตศิลป์ไทย	<ul style="list-style-type: none"> ● ขับร้อง 	<p>การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้โดยการเรียนรู้กระบวนการฝึกฝนเพื่อพัฒนาฝีมือในการขับร้องเพียงพอต่อการรองรับกรณีศึกษาวิชาการและความสามารถในการปฏิบัติการขับร้องในระดับสูง</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>เพลงเถาและเพลงสามชั้น</u> - เพลงนาคเกี้ยว สองชั้นฉาย - เพลงแขกไทย เถา - เพลงพม่าเห่ เถา - เพลงแขกอุลิต เถา - เพลงสุรินทร์ราหู สามชั้น - เพลงเขมรปี่แก้วทางสักวา สามชั้น - เพลงจระเข้หางยาวทางสักวา สามชั้น - เพลงหกบท เถา - เพลงเขมรพวง เถา - เพลงมอญรำดาบ เถา - เพลงลาวเสียงเทียน เถา - เพลงราตรีประดับดาว เถา - เพลงถอนสมอ เถา - เพลงแขกขาว เถา - เพลงโสมส่องแสง เถา - เพลงแสนคำนึง เถา - เพลงแขกมอญบางขุนพรหม เถา - เพลงเขมรโพธิสัตว์ เถา - เพลงอาถรรพ์ เถา - เพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ สามชั้น - เพลงนารายณ์แปลงรูป สามชั้น - เพลงสารดี สามชั้น 	<p>ดำเนินการพัฒนาเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาโดยใช้กรอบองค์ความรู้เป็นฐานโดยนำมาพิจารณาร่วมกับศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ของสาขาวิชาและสถาบัน</p>

ตารางที่ 4.25 กรอบแนวคิดที่ 6

ตารางวิเคราะห์แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (4)

กรอบสาระสำคัญขององค์ความรู้	กลุ่มเครื่องดนตรี	ลักษณะประสบการณ์การเรียนรู้	กรอบองค์ความรู้	แนวทางกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย
กลุ่มเนื้อหาสาระเฉพาะที่จำเป็นในวิชาชีพคีตศิลป์ไทย	<ul style="list-style-type: none"> ● ขับร้อง 	<p>การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้โดยการเรียนรู้กระบวนการฝึกฝนเพื่อพัฒนาฝีมือในการขับร้องเพื่อการรองรับกรณีศึกษาวิชาการและความสามารถในการปฏิบัติการขับร้องในระดับสูง</p>	<p>● เพลงเถาและเพลงสามชั้น (ต่อ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพลงแขกมอญ สามชั้น - เพลงต่อยรูป สามชั้น - เพลงเขมรใหญ่ สามชั้น - เพลงแขกลพบุรี สามชั้น - เพลงเขมรล่อองค์ เถา - เพลงขอมเงิน เถา - เพลงแขกโอด สามชั้น - เพลงเขมรราชบุรี สามชั้น - เพลงบุหลัน สามชั้น - เพลงแสนเสนาะ สามชั้น - เพลงทยอยเขมร สามชั้น - เพลงพม่าห้าท่อน สามชั้น - เพลงบังใบ สามชั้น - เพลงทยอยนอก สามชั้น - เพลงไอ้ลาว เถา - เพลงเขมรเลียบพระนคร เถา - เพลงขอมเงิน เถา - เพลงเข็ดจิ้น สองชั้น <p>(ออกแขกประเทศ เถา)</p>	<p>ดำเนินการพัฒนาเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาโดยใช้กรอบองค์ความรู้เป็นฐานโดยนำมาพิจารณาร่วมกับศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ของสาขาวิชาและสถาบัน</p>

ตารางที่ 4.25 กรอบแนวคิดที่ 6

ตารางวิเคราะห์แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (5)

กรอบสาระสำคัญขององค์ความรู้	กลุ่มเครื่องดนตรี	ลักษณะประสบการณ์การเรียนรู้	กรอบองค์ความรู้	แนวทางกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย
<p>กลุ่มเนื้อหาสาระเฉพาะที่จำเป็นในวิชาชีพคีตศิลป์ไทย</p>	<p>● ขับร้อง</p>	<p>การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้โดยการเรียนรู้กระบวนการฝึกฝนเพื่อพัฒนาฝีมือในการขับร้องเพื่อการรองรับกรณีศึกษาวิชาการและความสามารถในการปฏิบัติการขับร้องในระดับสูง</p>	<p>● เพลงตับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพลงตับตันเพลงฉิ่ง สามชั้น - เพลงตับมโหรี เรื่อง นางนาค สองชั้น - เพลงตับวิวาท์พระสมุทร สองชั้น - เพลงตับนางซันเตอริลลา สองชั้น - เพลงตับสมิงทอง สองชั้น - เพลงตับลาวเจริญศรี สองชั้น - เพลงตับลมพัดชายเขา สามชั้น - เพลงตับคชฎีสังเวสโมภพพระพุทธร - เพลงตบ้นาคบาท - เพลงตบ้ระบำสี่บท สามชั้น - เพลงตบ้ระบำสี่บท สองชั้น <p>● เพลงเดี่ยว</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพลงจันทิมใหญ่ สองชั้น - เพลงทะเลแยะ สามชั้น - เพลงนกขมิ้น สามชั้น - เพลงพญาโศก สามชั้น - เพลงแขกมอญ สามชั้น - เพลงเข็ดนอก - เพลงลาวแพน สองชั้น 	<p>ดำเนินการพัฒนาเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาโดยใช้กรอบองค์ความรู้เป็นฐานโดยนำมาพิจารณาร่วมกับศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ของสาขาวิชาและสถาบัน</p>

ตารางที่ 4.25 กรอบแนวคิดที่ 6

ตารางวิเคราะห์แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาศิลปะไทย (6)

กรอบสาระสำคัญขององค์ความรู้	กลุ่มเครื่องดนตรี	ลักษณะประสบการณ์การเรียนรู้	กรอบองค์ความรู้	แนวทางกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาศิลปะไทย
กลุ่มเนื้อหาสาระเฉพาะที่จำเป็นในวิชาชีพศิลปะไทย	● ขับร้อง	การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้โดยการเรียนรู้กระบวนการฝึกฝนเพื่อพัฒนาฝีมือในการขับร้องเพื่อการรองรับกรณีศึกษาวิชาการและความสามารถในการปฏิบัติการขับร้องในระดับสูง	<p>● เพลงลา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพลงเต่ากินผักบุ้ง สองชั้น - เพลงพระอาทิตย์ชิงดวง สองชั้น - เพลงอกทะเล สามชั้น - เพลงกรวราว่า เถา 	ดำเนินการพัฒนาเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาโดยใช้กรอบองค์ความรู้เป็นฐานโดยนำมาพิจารณาร่วมกับศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ของสาขาวิชาและสถาบัน
กลุ่มเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องอันสามารถประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพได้	● ขับร้อง	ไม่ได้รับข้อมูล	ไม่ได้รับข้อมูล	ดำเนินการพัฒนารอบขององค์ความรู้โดยพิจารณาจากข้อมูลในแหล่งอื่น ๆ ที่สามารถเชื่อมโยงได้และเป็นองค์ความรู้ที่ช่วยสนับสนุนให้มีการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิชาชีพของผู้เรียนได้

6.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรอบแนวคิดในการวิจัยกรอบที่ 6 มาตรฐานวิชาชีพคัตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในกรอบแนวคิดการวิจัยกรอบที่ 6 นี้ พบว่าจากเอกสารเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยเป็นเอกสารที่พัฒนาขึ้นโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติซึ่งในกระบวนการพัฒนาได้มีการระดมผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพดนตรีไทยและคัตศิลป์ไทยมาเป็นคณะกรรมการผู้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยดังกล่าวซึ่งแนวทางในการพัฒนาได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อใช้เกณฑ์มาตรฐานในการจัดการศึกษาในสาขาวิชาชีวิตดนตรีไทยและคัตศิลป์ไทย ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จึงมีลักษณะที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาสาขาวิชาคัตศิลป์ไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดเนื้อหาสาระในหลักสูตรสาขาวิชาคัตศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่เป็นส่วนหนึ่งของผลการวิจัยในครั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่ 6 สามารถสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.26 กรอบแนวคิดที่ 6

ตารางสรุปข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัยที่ 6 ได้แก่ มาตรฐานวิชาชีพคีตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย (1)

ที่ได้จากการวิเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัยที่ 6 ได้แก่ มาตรฐานวิชาชีพคีตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย		
คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	มาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	แนวทางการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญ สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย
<ul style="list-style-type: none"> ● บัณฑิตสามารถดำรงตนอยู่ในวิชาชีพคีตศิลป์ไทยตามแนวคิดพื้นฐานทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณและการอนุรักษ์ศาสตร์วิชา ● บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจในหลักการหรือทฤษฎีในสาขาวิชาอย่างลึกซึ้งตลอดจนสามารถเชื่อมโยงสู่องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ● บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจในการศึกษาองค์ความรู้ในวิชาชีพบนพื้นฐานกระบวนการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ● บัณฑิตรู้จักเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ บนพื้นฐานกระบวนการวิจัยเพื่อศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ● การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ วิพากษ์ และประเมินค่าผลงานทางคีตศิลป์ไทยและดุริยางคศิลป์ไทยบนพื้นฐานประสบการณ์ทางสุนทรีย์ได้อย่างเหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม การเรียนรู้ในการปฏิบัติตนเพื่อดำรงตนอยู่ในวิชาชีพคีตศิลป์ไทยตามแนวคิดพื้นฐานทางด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและการอนุรักษ์ศาสตร์วิชาอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติต่อไป 	<p><u>เนื้อหาสาระด้านทฤษฎี</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● ปรัชญา ● ทฤษฎีดุริยางค์ไทย ● ประวัติศาสตร์ดนตรีไทย <p><u>เนื้อหาสาระด้านทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● เพลงหน้าพาทย์และเพลงพิธีกรรมที่ใช้ในการแสดง ● เพลงเถาและเพลงสามชั้น ● เพลงดับ ● เพลงเดี่ยว ● เพลงลา
	<ul style="list-style-type: none"> ● ด้านที่ 2 ความรู้ การเรียนรู้และเข้าใจในแนวคิด หลักการหรือทฤษฎีและแบบแผนของปรัชญา – ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทยและดนตรีไทย ประวัติศาสตร์ดุริยางคศิลป์ไทยในระดับโครงสร้างพื้นฐานและเทคนิค โดยสามารถวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงกับประสบการณ์วิชาชีพโดยความเป็นธรรมแห่งวิชาการและการเสริมสร้างสังคม 	
	<ul style="list-style-type: none"> ● ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา การเรียนรู้เพื่อผ่านกระบวนการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยโดยและการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์ วิพากษ์ และประเมินค่าผลงานทางคีตศิลป์ไทยโดยใช้แนวคิดทางสุนทรีย์ 	

ตารางที่ 4.26 กรอบแนวคิดที่ 6

ตารางสรุปข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัยที่ 6 ได้แก่ มาตรฐานวิชาชีพคิตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย (2)

ที่ได้จากการวิเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัยที่ 6 ได้แก่ มาตรฐานวิชาชีพคิตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย		
คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในสาขาวิชาคิตศิลป์ไทย	มาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคิตศิลป์ไทย	แนวทางการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญ สาขาวิชาคิตศิลป์ไทย
<ul style="list-style-type: none"> ● บัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคิตศิลป์ไทยในกระบวนการขับร้องทุกประเภทตามหลักการทางวิชาชีพ ● บัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคิตศิลป์ไทยที่ถูกต้องตามหลักการ กลวิธี (เทคนิค) การขับร้องในชั้นพื้นฐานและชั้นสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ● บัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคิตศิลป์ไทยได้อย่างมีคุณภาพและสื่ออารมณ์รสสู่ผู้ฟังได้อย่างไพเราะ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ การเรียนรู้ในการปรับตัวเพื่อดำรงอยู่ในวิชาชีพอย่างมีจรรยาบรรณและมีเจตคติที่ดีต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมวิชาชีพ ● ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับการปฏิบัติทักษะวิชาชีพคิตศิลป์ไทยที่เชื่อมโยงกับโครงสร้างในระบบจังหวะหน้าทับและทำนองหลักทางดุริยางคศิลป์ไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ 	<p><u>เนื้อหาสาระด้านทฤษฎี (ต่อ)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● ปรัชญา ● ทฤษฎีดุริยางค์ไทย ● ประวัติศาสตร์ดนตรีไทย <p><u>เนื้อหาสาระด้านทักษะทางวิชาชีพคิตศิลป์ไทย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● เพลงหน้าพาทย์และเพลงพิธีกรรมที่ใช้ในการแสดง ● เพลงเถาและเพลงสามชั้น ● เพลงดับ ● เพลงเดี่ยว ● เพลงลา

ตารางที่ 4.26 กรอบแนวคิดที่ 6

ตารางสรุปข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัยที่ 6 ได้แก่ มาตรฐานวิชาชีพคีตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย (3)

ที่ได้จากการวิเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัยที่ 6 ได้แก่ มาตรฐานวิชาชีพคีตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	มาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	แนวทางการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญ สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย
(ต่อ)	<p>๑ ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย (ทักษะทางคีตศิลป์ไทย) การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติ ทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยในเพลงทุกประเภท ผ่านกระบวนการขับร้องที่สะท้อนถึงสอดประสานและ คุณภาพเสียงที่ดี การสร้างบุคลิกภาพที่ถูกต้องและการ ใช้กลวิธี (เทคนิค) พื้นฐานและกลวิธี (เทคนิค) ขั้นสูง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถประดิษฐ์เสียงอัน พึงประสงค์ที่สามารถสื่ออารมณ์ของบทเพลงสู่ผู้ฟังได้ อย่างไร้พริ้ว</p>	<p><u>เนื้อหาสาระด้านทฤษฎี (ต่อ)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● ปรัชญา ● ทฤษฎีดุริยางค์ไทย ● ประวัติศาสตร์ดนตรีไทย <p><u>เนื้อหาสาระด้านทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● เพลงหน้าพาทย์และเพลงพิธีกรรมที่ใช้ในการแสดง ● เพลงเถาและเพลงสามชั้น ● เพลงดับ ● เพลงเดี่ยว ● เพลงลา

ตอนที่ 3 การเชื่อมโยงข้อมูลในการวิเคราะห์สู่การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละกรอบแนวคิดของการวิจัยทั้ง 6 กรอบดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นผู้วิจัยได้พบประเด็นที่มีความสอดคล้องกันระหว่างกรอบแนวคิดอันเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ในขั้นต่อไปได้ ซึ่งในแต่ละกรอบแนวคิดมีข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ที่สามารถสรุปประเด็นที่มีความสอดคล้องกันได้ ดังนี้

3.1 การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.1.1 กรอบแนวคิดที่ 1: แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา

ประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์

- 1) แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในด้านหลักสูตร
- 2) แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในด้านการสอน
- 3) แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในด้านผู้เรียน
- 4) แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในด้านผู้สอน

3.1.2 กรอบแนวคิดที่ 2: กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)

ประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์

- 1) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี
- 2) มาตรฐานผลการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี
- 3) แนวทางการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้
- 4) แนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 5) แนวทางการการนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาสู่การปฏิบัติ
- 6) แนวทางการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

3.1.3 กรอบแนวคิดที่ 3: มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด

ประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์

- 1) จำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์
- 2) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา
- 3) การประกันคุณภาพหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร
- 4) จำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชาและหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร
- 5) แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตรในแต่ละหมวดวิชา

3.1.4 กรอบแนวคิดที่ 4: การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษา
ประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์

- 1) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
- 2) มาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
- 3) จำนวนหน่วยกิตในหลักสูตรทั้งในหมวดวิชาและหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
- 4) แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
- 5) กลวิธีการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

3.1.5 กรอบแนวคิดที่ 5: ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

ประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์

- 1) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
- 2) ความหมายของสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
- 3) องค์ความรู้ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
- 4) กระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
- 5) การเชื่อมโยงองค์ความรู้ในสาขากับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง
- 6) แนวทางในการประกอบอาชีพในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

3.1.6 กรอบแนวคิดที่ 6: มาตรฐานวิชาชีพศึกษาศาสตร์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย ประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์

- 1) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐาน
ผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ
- 2) แนวทางการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ไทย

จากข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในแต่ละกรอบแนวคิดในการวิจัยผู้วิจัยได้นำข้อมูล
ในประเด็นต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกับองค์ประกอบของมาตรฐานคุณวุฒิสถา/สาขาวิชา (มคอ.1) ทั้ง 19
องค์ประกอบดังนี้

1. ชื่อมาตรฐานคุณวุฒิ
2. ชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา
3. ลักษณะสาขาวิชา
4. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
5. มาตรฐานผลการเรียนรู้
6. องค์การวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง
7. โครงสร้างหลักสูตร
8. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา
9. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้
10. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้
11. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้
12. คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน
13. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ
14. แนวทางพัฒนาอาจารย์
15. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
16. การนำมาตรฐานคุณวุฒิสู่การปฏิบัติ
17. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
18. รายชื่อและหน่วยงานของคณะกรรมการผู้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิ
19. ภาคผนวก

ตารางที่ 4.27 ตารางเชื่อมโยงข้อมูลจากการวิเคราะห์แต่ละกรอบแนวคิดสู่องค์ประกอบของ มคอ.1

องค์ประกอบของ มคอ.1		กรอบแนวคิดในการวิจัยลำดับที่					
ลำดับ ที่	ชื่อองค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6
1	ชื่อมาตรฐานคุณวุฒิ		●		●		
2	ชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา	✓					
3	ลักษณะสาขาวิชา					✓	
4	คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	●	●		●	●	●
5	มาตรฐานผลการเรียนรู้	●	●		●	●	●
6	องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-
7	โครงสร้างหลักสูตร			●	●		
8	เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา				●		●
9	กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้	●			●		
10	การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้		●	●			
11	คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอน ผลการเรียนรู้	●		●			●
12	คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน			✓			
13	ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ	✓					
14	แนวทางพัฒนาอาจารย์	✓					
15	การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน		●				
16	การนำมาตรฐานคุณวุฒิสู่การปฏิบัติ		✓				
17	การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ		✓				
18	รายชื่อและหน่วยงานของคณะกรรมการผู้จัดทำ มาตรฐานคุณวุฒิ	-	-	-	-	-	-
19	ภาคผนวก	-	-	-	-	-	-

กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้
กรอบแนวคิดที่ 1 = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจาก
 มาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา
กรอบแนวคิดที่ 2 = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HED)
กรอบแนวคิดที่ 3 = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด
กรอบแนวคิดที่ 4 = การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษา
กรอบแนวคิดที่ 5 = ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
กรอบแนวคิดที่ 6 = มาตรฐานวิชาชีพศิลปศึกษาไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

- ✓ หมายถึง ข้อมูลที่ไม่ได้นำมาเชื่อมโยงกันระหว่างกรอบแนวคิด
- หมายถึง ข้อมูลที่นำมาเชื่อมโยงกันระหว่างกรอบแนวคิด
- หมายถึง องค์ประกอบที่ไม่มีข้อมูลสอดคล้องในการวิเคราะห์

จากตารางสามารถสรุปข้อมูลตามองค์ประกอบที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 4.28 ตารางสรุปองค์ประกอบของ มคอ.1 ที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัย

องค์ประกอบลำดับที่ (ของมคอ.1)		กรอบแนวคิดในการวิจัย ที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบ
1	ชื่อมาตรฐานคุณวุฒิ	กรอบแนวคิดที่ 3/4
4	คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	กรอบแนวคิดที่ 1/2/4/5/6
5	มาตรฐานผลการเรียนรู้	กรอบแนวคิดที่ 1/2/4/5/6
7	โครงสร้างหลักสูตร	กรอบแนวคิดที่ 3/4
8	เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา	กรอบแนวคิดที่ 4/6
9	กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้	กรอบแนวคิดที่ 1/4
10	การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้	กรอบแนวคิดที่ 2/3
11	คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้	กรอบแนวคิดที่ 1/3/6
15	การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	กรอบแนวคิดที่ 2

ตารางที่ 4.29 ตารางสรุปองค์ประกอบของ มคอ.1
ที่ไม่ได้มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัย

องค์ประกอบลำดับที่ (ของมคอ.1)		กรอบแนวคิดในการวิจัย ที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบ
2	ชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา	กรอบแนวคิดที่ 1
3	ลักษณะสาขาวิชา	กรอบแนวคิดที่ 3
12	คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน	กรอบแนวคิดที่ 3
13	ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ	กรอบแนวคิดที่ 1
14	แนวทางพัฒนาอาจารย์	กรอบแนวคิดที่ 1
15*/16	การนำมาตรฐานคุณวุฒิสู่การปฏิบัติ	กรอบแนวคิดที่ 2
16*/17	การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	กรอบแนวคิดที่ 2

จากการสรุปความเชื่อมโยงของตารางด้านบนพบว่าในองค์ประกอบที่ 6: องค์กร วิชาชีพที่เกี่ยวข้องและองค์ประกอบที่ 18: รายชื่อและหน่วยงานของคณะกรรมการผู้จัดทำมาตรฐาน คุณวุฒิของมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ไม่พบข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงกับ องค์ประกอบดังกล่าวได้ เนื่องจากในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ที่ผู้วิจัย ต้องการพัฒนานั้นนั้นเป็นของสาขาวิชาศิลปะไทย ซึ่งใช้สำหรับหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต และศิลปบัณฑิตซึ่งมิได้มีองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติปริญญาหรือการดำเนินการอื่น ๆ ในสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์แต่อย่างใดอีกทั้งเป็นการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิขึ้นเพื่อการวิจัย ทางการศึกษาจึงไม่สามารถระบุรายชื่อและหน่วยงานที่เป็นคณะกรรมการผู้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิ ได้ ในส่วนของความเชื่อมโยงของข้อมูลการวิเคราะห์ระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัยนั้นมี รายละเอียดของการเชื่อมโยงตามองค์ประกอบของ มคอ.1 ดังนี้

1. ชื่อมาตรฐานคุณวุฒิ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์การกำหนดชื่อมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/ สาขาวิชา (มคอ.1) จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติมาบูรณาการกับชื่อ สาขาวิชาศิลปะไทยที่ได้จากวิเคราะห์ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปะไทย ซึ่งข้อมูลทั้งหมดได้ นำมาใช้ในการพัฒนาองค์ประกอบที่ 1 ของ มคอ.1 ได้แก่ ชื่อมาตรฐานคุณวุฒิ

2. ชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์เกณฑ์มาตรฐานการอุดมศึกษาในส่วนของ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วย เรื่อง การกำหนดชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา ซึ่งพบว่าสาขาวิชา ศิลปะไทยเป็นกลุ่มสาขาวิชาที่ไม่ได้มีองค์กรวิชาชีพแต่เป็นศาสตร์ในลักษณะเชิงวิชาชีพหรือ กึ่งวิชาชีพอันจัดอยู่ในประเภทกลุ่มสาขาวิชาจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์และได้นำมาวิเคราะห์ ร่วมกับแนวทางการกำหนดชื่อปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาที่มีการเรียนการสอนในสาขาวิชา ศิลปะไทยในสถาบันกลุ่มตัวอย่างตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า ดังนั้นจึงให้ใช้ชื่อปริญญาในระดับ ปริญญาตรีว่าปริญญาศิลปบัณฑิต (Bachelor of Fine Arts) ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Fine and Applied Arts) หรือปริญญาดุริยางคศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Music) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนาองค์ประกอบที่ 2 ของ มคอ.1 ได้แก่ ชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา

3. ลักษณะสาขาวิชา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ธรรมชาติของสาขาวิชาคิตศิลป์ไทยโดยใช้กรอบในการวิเคราะห์ตามแนวทางเรื่องการกำหนดขอบเขตของสาขาวิชาที่อยู่ใน มคอ.1 จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย 5 ประเด็น คือ ความหมายของสาขาวิชา องค์ความรู้ในสาขาวิชา กระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชา การเชื่อมโยงองค์ความรู้ในสาขาวิชา กับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องและแนวทางในการประกอบอาชีพในสาขาวิชา โดยนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ทั้งหมดนี้มาเชื่อมโยงกับการพัฒนาองค์ประกอบที่ 3 ของ มคอ.1 ได้แก่ ลักษณะสาขาวิชา

4. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ในการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในกรอบที่แนวคิดที่ 1/2/4/5 และ 6 ในด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อหาความเป็นเอกภาพในการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาคิตศิลป์ไทยและเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอแนวทางตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเป็นหลัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ข้อมูลในด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรีจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเป็นเกณฑ์ในการเชื่อมโยงข้อมูลอันมีรายละเอียดในการเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 4.30 ตารางวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ประเด็นที่สอดคล้องกัน) (1)

ประเด็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน					แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
กรอบแนวคิดที่ 1	กรอบแนวคิดที่ 2	กรอบแนวคิดที่ 4	กรอบแนวคิดที่ 5	กรอบแนวคิดที่ 6	
กล้าคิดริเริ่มอย่างเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	คิดพัฒนาตนเองและวิชาชีพให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง	ปฏิบัติตนได้ทั้งในด้านภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดีเหมาะสมกับโอกาสและกาลเทศะ	สร้างสรรค์องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในวิชาชีพให้เกิดการพัฒนาได้อย่าง	คิด วิเคราะห์เพื่อศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพศิลปศึกษาไทย	<ul style="list-style-type: none"> - มีทักษะทางวิชาชีพที่ชำนาญ - มีทักษะการประยุกต์ - มีทักษะในการแสวงหาความรู้ เชื่อมโยงองค์ความรู้บนพื้นฐานกระบวนการวิจัย - มีจิตสำนึกในการพัฒนาตนเองเพื่อรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพและสังคม
หาแนวทางแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับสถานการณ์	เสียสละและรู้จักช่วยเหลือส่วนรวมในสถานการณ์ต่าง ๆ	พิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหามิให้เกิดปัญหาในวิชาชีพได้	รู้จักเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสังคมทั่วไปและสังคมวิชาชีพได้	ปรับตัวเพื่อดำรงอยู่ในวิชาชีพบนพื้นฐานเจตคติที่ดีต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมวิชาชีพ	
มีทักษะ ความรู้และความเข้าใจในวิชาชีพอย่างลึกซึ้ง	มีความรู้ความสามารถที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ	มีความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพในฐานะนักวิชาชีพ	มีทักษะและความรู้ในด้านหลักการและทฤษฎีที่ต่าง ๆ ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยอย่างลึกซึ้ง	มีทักษะ ความรู้ความเข้าใจในหลักการหรือทฤษฎีในสาขาวิชาอย่างลึกซึ้ง	
ประยุกต์ใช้วิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาหรือปฏิบัติงานในวิชาชีพและบริบทที่เกี่ยวข้องได้ดี	ประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้	การบูรณาการองค์ความรู้ในวิชาชีพได้สอดคล้องกับบริบทสังคม	คิด วิเคราะห์ เชื่อมโยงกระบวนการในการเรียนรู้องค์ความรู้ในวิชาชีพและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องได้	สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพศิลปศึกษาบนพื้นฐานกระบวนการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ	

** ข้อมูลประกอบตาราง

กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้
 กรอบแนวคิดที่ 1 = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา
 กรอบแนวคิดที่ 2 = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HED)
 กรอบแนวคิดที่ 3 = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด
 กรอบแนวคิดที่ 4 = การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยในระดับอุดมศึกษา
 กรอบแนวคิดที่ 5 = ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
 กรอบแนวคิดที่ 6 = มาตรฐานวิชาชีพศิลปศึกษาไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

ตารางที่ 4.30 ตารางวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทย

(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ประเด็นที่สอดคล้องกัน) (2)

ประเด็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน					คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในสาขาวิชาศิลปะไทย
กรอบแนวคิดที่ 2	กรอบแนวคิดที่ 1	กรอบแนวคิดที่ 4	กรอบแนวคิดที่ 5	กรอบแนวคิดที่ 6	
รู้จักพัฒนาตนเองและวิชาชีพให้มีคุณภาพและทันสมัยอยู่เสมอ	รู้จักใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	คิด วิเคราะห์ ประเมินการขับร้องของตนเอง	เรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและองค์ความรู้ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป	คิดวิเคราะห์ทักษะทางวิชาชีพของตนเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - มีความกล้าคิด กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจ - มีจิตสำนึกอนุรักษ์ ฟื้นฟู สร้างสรรค์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติในระดับประเทศและระดับนานาชาติได้อย่างเหมาะสม
รับผิดชอบในหน้าที่ของตนและช่วยเหลือส่วนรวมในการปฏิบัติงานวิชาชีพและกิจกรรมทางสังคมอื่น ๆ อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม	รับผิดชอบในหน้าที่ตนเองแลหน้าที่ต่อสังคมอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม	ปฏิบัติงานในวิชาชีพบนพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ	มีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนโดยใช้แนวคิดทางด้านคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน	ดำรงตนอยู่ในวิชาชีพ ศิลปะไทยตามแนวคิดพื้นฐานทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ	
เห็นคุณค่าในวิชาชีพในฐานะที่เป็นศิลปวัฒนธรรมของชาติที่ควรอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสานและเผยแพร่สู่สากล	มีจิตสำนึกที่ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยและเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานในระดับสากล	เป็นผู้นำแนวคิดในด้านการอนุรักษ์ สืบสาน และเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาชีพ	มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาชีพ	ดำรงตนอยู่ในวิชาชีพ ศิลปะไทยตามแนวคิดการอนุรักษ์ศาสตร์วิชาและสื่อสารให้สังคมเข้าใจถึงวิชาชีพของตนได้อย่างเหมาะสม	

** ข้อมูลประกอบตาราง

กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้
 กรอบแนวคิดที่ 1 = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา
 กรอบแนวคิดที่ 2 = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)
 กรอบแนวคิดที่ 3 = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด
 กรอบแนวคิดที่ 4 = การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา
 กรอบแนวคิดที่ 5 = ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปะไทย
 กรอบแนวคิดที่ 6 = มาตรฐานวิชาชีพศิลปะไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการเชื่อมโยงข้อมูลด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ จากแต่ละกรอบแนวคิดในการวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว ยังได้นำข้อมูลด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่พัฒนาขึ้นนั้นมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับแนวทางการกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตในระดับปริญญาตรีของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติด้วย เพื่อให้เห็นถึงความสอดคล้องและการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวอันเป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งรายละเอียดในการวิเคราะห์เชื่อมโยง มีดังนี้

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย (ข้อมูลจากการวิเคราะห์ทั้งหมด)

1. มีทักษะทางวิชาชีพศิลปศึกษาไทยที่ชำนาญ สามารถประยุกต์ใช้ทักษะทางวิชาชีพร่วมกับองค์ความรู้อื่น ๆ ในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาในวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีตลอดจนประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการในวิชาชีพ สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้กับองค์ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยได้
3. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ การคิด การวิเคราะห์ การประมวลผลและเชื่อมโยงองค์ความรู้บนพื้นฐานกระบวนการวิจัย เพื่อพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ทางวิชาชีพให้มีคุณภาพ ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
4. มีจิตสำนึกในการพัฒนาตนเองเพื่อรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพและสังคมอย่างมีจรรยาบรรณ โดยคำนึงถึงหลักคุณธรรม จริยธรรมขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต
5. มีความกล้าคิด กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจเพื่อเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในวิชาชีพและสังคมในสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม
6. มีจิตสำนึกในการปฏิบัติงานในวิชาชีพเพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สร้างสรรค์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติในระดับประเทศและระดับนานาชาติได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 4.31 ตารางวิเคราะห์เชื่อมโยงคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์สู่มาตรฐาน
ผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง คุณลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้)

มาตรฐานผลการเรียนรู้จาก TQF: HEd	คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในสาขาวิชาศิลปศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้	
	ข้อที่	รายละเอียด
ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม	4	มีจิตสำนึกในการพัฒนาตนเองเพื่อรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพและสังคมอย่างมีจรรยาบรรณ โดยคำนึงถึงหลักคุณธรรม จริยธรรมขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต
	6	มีจิตสำนึกในการปฏิบัติงานในวิชาชีพเพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สร้างสรรค์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติในระดับประเทศและระดับนานาชาติได้อย่างเหมาะสม
ด้านที่ 2 ความรู้	2	มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีตลอดจนประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการในวิชาชีพ สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้กับองค์ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยได้
ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา	3	มีทักษะในการแสวงหาความรู้ การคิด การวิเคราะห์ การประมวลผล และเชื่อมโยงองค์ความรู้บนพื้นฐานกระบวนการวิจัย เพื่อพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ทางวิชาชีพให้มีคุณภาพ ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
	5	มีความกล้าคิด กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจเพื่อเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในวิชาชีพและสังคมในสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม
ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	4	มีจิตสำนึกในการพัฒนาตนเองเพื่อรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพและสังคมอย่างมีจรรยาบรรณ โดยคำนึงถึงหลักคุณธรรม จริยธรรมขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต
	5	มีความกล้าคิด กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจเพื่อเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในวิชาชีพและสังคมในสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม
ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3	มีทักษะในการแสวงหาความรู้ การคิด การวิเคราะห์ การประมวลผล และเชื่อมโยงองค์ความรู้บนพื้นฐานกระบวนการวิจัย เพื่อพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ทางวิชาชีพให้มีคุณภาพ ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
	6	มีจิตสำนึกในการปฏิบัติงานในวิชาชีพเพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สร้างสรรค์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติในระดับประเทศและระดับนานาชาติได้อย่างเหมาะสม
ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย (ทักษะทางวิชาชีพศิลปศึกษา)	1	มีทักษะทางวิชาชีพศิลปศึกษาที่ชำนาญ สามารถประยุกต์ใช้ทักษะทางวิชาชีพพร้อมกับองค์ความรู้อื่น ๆ ในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาในวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. มาตรฐานผลการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากกรอบแนวคิดที่ 1/2/4/5 และ 6 เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยได้นำข้อมูลจากทั้ง 5 กรอบแนวคิดมาวิเคราะห์หาความสอดคล้องระหว่างกรอบแนวคิดโดยมีมาตรฐานผลการเรียนรู้จาก TQF: HEd (กรอบแนวคิดที่ 2) เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ อันมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.32 ตารางวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ประเด็นที่สอดคล้องกัน) (1)

ข้อมูลประกอบตาราง	กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้
กรอบแนวคิดที่ 1 = แนวทางจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจาก มาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา	กรอบแนวคิดที่ 4 = การจัดการศึกษาสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา
กรอบแนวคิดที่ 2 = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)	กรอบแนวคิดที่ 5 = ธรรมชาติของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย
กรอบแนวคิดที่ 3 = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด	กรอบแนวคิดที่ 6 = มาตรฐานวิชาชีพคีตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

มาตรฐาน ผลการ เรียนรู้ จาก TQF: HEd	ประเด็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน					สรุปแนวทางพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย
	กรอบแนวคิดที่ 1	กรอบแนวคิดที่ 2	กรอบแนวคิดที่ 4	กรอบแนวคิดที่ 5	กรอบแนวคิดที่ 6	
ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม	ดำรงชีวิตอยู่ใน สังคมได้โดยมี พื้นฐานแนวคิดด้าน คุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกที่ตระหนัก ถึงคุณค่าของ ศิลปวัฒนธรรมไทย และเห็น ความสำคัญของการ อนุรักษ์วัฒนธรรม ไทยอันเป็นมรดก ของชาติ	แสดงพฤติกรรมในการ จัดการปัญหาที่บ่งบอก ว่าใช้แนวคิดคุณธรรม จริยธรรม	<u>ดำเนินชีวิต</u> ในสังคมและ วิชาชีพอย่างมี <u>คุณธรรม</u> <u>จริยธรรม</u>	ปฏิบัติตนอย่างมีความ ซื่อสัตย์ มีสัมมาคารวะ รู้จัก กาลเทศะ มีน้ำใจและ เสียสละเพื่อส่วนรวม รัก และศรัทธาในวิชาชีพ มีจิตสำนึกในการ อนุรักษ์ พัฒนา และ เผยแพร่องค์ความรู้ทาง วิชาชีพ	ปฏิบัติตนเพื่อดำรงตน อยู่ในวิชาชีพคีตศิลป์ ไทยตามแนวคิดพื้นฐาน ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ วิชาชีพและการอนุรักษ์ ศาสตร์วิชา	<u>ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม</u> - ตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ เผยแพร่และฟื้นฟู - แนวคิดในด้านการปฏิบัติตนอย่างมีความ อ่อนน้อมถ่อมตน ซื่อสัตย์ ตรง ต่อเวลา มีน้ำใจและเสียสละเพื่อส่วนรวม ตลอดจนมีความกตัญญูทักท้วงต่อครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณ - แนวคิดในการปฏิบัติวิชาชีพด้วยความรักและ ศรัทธาในวิชาชีพ ความมุ่งมั่นในการศึกษา เล่าเรียนทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยด้วย ความเต็มใจและทุ่มเทอย่างเต็มศักยภาพ

ตารางที่ 4.32 ตารางวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ประเด็นที่สอดคล้องกัน) (2)

<p>ข้อมูลประกอบตาราง</p> <p>กรอบแนวคิดที่ 1 = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจาก มาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา</p> <p>กรอบแนวคิดที่ 2 = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)</p> <p>กรอบแนวคิดที่ 3 = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด</p>	<p>กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้</p> <p>กรอบแนวคิดที่ 4 = การจัดการศึกษาสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา</p> <p>กรอบแนวคิดที่ 5 = ธรรมชาติของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย</p> <p>กรอบแนวคิดที่ 6 = มาตรฐานวิชาชีพคีตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย</p>
--	---

มาตรฐาน ผลการ เรียนรู้ จาก TQF: HEd	ประเด็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน					สรุปแนวทางพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย
	กรอบแนวคิดที่ 1	กรอบแนวคิดที่ 2	กรอบแนวคิดที่ 4	กรอบแนวคิดที่ 5	กรอบแนวคิดที่ 6	
ด้านที่ 2 ความรู้	มีความรู้ <u>ความเชี่ยวชาญ</u> <u>ในศาสตร์ของตน</u>	มีความรู้ในสาขาวิชา <u>เฉพาะที่เป็นวิชาชีพ</u> ตระหนักถึงกฎเกณฑ์ หลักการ ธรรมเนียมใน การปฏิบัติทางวิชาชีพที่ ถูกต้อง	มีความรู้ทางด้านประวัติ ดนตรีไทย วรรณคดีใน บทเพลง คีตดุริยางคศิลป์ ในวิชาชีพ ที่ผู้เรียนใน <u>วิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทย</u> ทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้ หลักและวิธีการปฏิบัติ ทักษะทางด้าน คีตศิลป์ไทย ทำนองหลัก และจังหวะหน้าทับและ การบันทึกโน้ต	มีความรู้ในด้านหลักการ <u>แนวคิดและทฤษฎี</u> ต่าง ๆ ในสาขาวิชา <u>คีตศิลป์ไทยอย่างลึกซึ้ง</u> ทั้งภาคประวัติและ ทฤษฎีพื้นฐานใน <u>วิชาชีพ</u> ดุริยางคศิลป์ไทย	<u>เรียนรู้และเข้าใจใน</u> <u>แนวคิด หลักการหรือ</u> <u>ทฤษฎีและแบบแผน</u> <u>ของปรัชญา – ทฤษฎี</u> <u>การขับร้องเพลงไทย</u> และดนตรีไทยในระดับ โครงสร้างพื้นฐานและ เทคนิค	ด้านที่ 2 ความรู้ - ความรู้ความเข้าใจในหลักการหรือทฤษฎี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมการในวิชาชีพดุริยางค ศิลป์ไทย - ความรู้ ความเข้าใจในหลักการและปรัชญา พื้นฐานทางศิลปกรรมศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ที่ มีความเกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ทางวิชาชีพ

ตารางที่ 4.32 ตารางวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปศึกษา

(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ประเด็นที่สอดคล้องกัน) (3)

<p>ข้อมูลประกอบตาราง</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 1</u> = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจาก มาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 2</u> = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 3</u> = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด</p>	<p>กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 4</u> = การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 5</u> = ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 6</u> = มาตรฐานวิชาชีพศิลปศึกษาไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย</p>
---	---

มาตรฐาน ผลการ เรียนรู้ จาก TQF: HEd	ประเด็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน					สรุปแนวทางพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ ในสาขาวิชาศิลปศึกษา
	กรอบแนวคิดที่ 1	กรอบแนวคิดที่ 2	กรอบแนวคิดที่ 4	กรอบแนวคิดที่ 5	กรอบแนวคิดที่ 6	
ด้านที่ 3 ทักษะทาง ปัญญา	สามารถเรียนรู้ สร้างและประยุกต์ ใช้ความรู้ในด้าน ต่าง ๆ เพื่อพัฒนา ตนเองและ สามารถ ปฏิบัติงานใน สังคมได้อย่างมี คุณภาพ	ค้นหาข้อเท็จจริงจาก การคิด วิเคราะห์ ประมวลข้อมูลที่ซับซ้อน เพื่อเสนอแนว ทางแก้ไขได้อย่าง เหมาะสม	เรียนรู้กระบวนการคิด วิเคราะห์ ประเมิน การรับรองของตนเอง และหาแนวทางแก้ไข ปัญหาในวิชาชีพ	คิด วิเคราะห์กระบวนการ การเรียนรู้องค์ความรู้ใน วิชาชีพและองค์ความรู้ที่ เกี่ยวข้องได้อย่างลึกซึ้ง และมีประสิทธิภาพ	วิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยง กับประสบการณ์วิชาชีพ โดยสามารถพัฒนา ทักษะการคิด วิเคราะห์ บนพื้นฐาน กระบวนการวิจัยเพื่อ ศึกษาและพัฒนาองค์ ความรู้ทางวิชาชีพ ศิลปศึกษาไทยได้อย่างมี ประสิทธิภาพวิพากษ์ และประเมินค่าผลงาน ทางศิลปศึกษาไทยและ ดุริยางคศิลป์ไทยได้ อย่างเหมาะสม	ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา - ทักษะในการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา - ทักษะในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ - ทักษะในการเรียนรู้บนพื้นฐานกระบวนการวิจัย - ทักษะในการเชื่อมโยงองค์ความรู้ - ทักษะในการคิด วิเคราะห์เพื่อพัฒนาตนเอง

ตารางที่ 4.32 ตารางวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย

(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ประเด็นที่สอดคล้องกัน) (4)

ข้อมูลประกอบตาราง	กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้
กรอบแนวคิดที่ 1 = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจาก มาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา	กรอบแนวคิดที่ 4 = การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา
กรอบแนวคิดที่ 2 = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)	กรอบแนวคิดที่ 5 = ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปะไทย
กรอบแนวคิดที่ 3 = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด	กรอบแนวคิดที่ 6 = มาตรฐานวิชาชีพศิลปะไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

มาตรฐานผล การเรียนรู้ จาก TQF: HEd	ประเด็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน					สรุปแนวทางพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ใน สาขาวิชาศิลปะไทย
	กรอบแนวคิดที่ 1	กรอบแนวคิดที่ 2	กรอบแนวคิดที่ 4	กรอบแนวคิดที่ 5	กรอบแนวคิดที่ 6	
ด้านที่ 4 ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบ	<u>รู้จักเสียสละเพื่อ ส่วนรวม รับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม เรียนรู้และพัฒนา ตนเอง สามารถ ประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อการดำรงชีวิตใน สังคม</u>	<u>มีส่วนร่วมในการ ริเริ่มแก้ไขปัญหา อย่างสร้างสรรค์ใน สังคมทั้งบทบาทผู้นำ และผู้ตามอย่าง เหมาะสม เรียนรู้ที่จะรับผิดชอบ ในการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพอย่าง ต่อเนื่อง</u>	<u>เสียสละเพื่อส่วนรวม รับผิดชอบต่อหน้าที่ของ ตน การรู้จักรับฟังความ คิดเห็นผู้อื่น ตลอดจน ปฏิบัติตนได้ทั้งในด้าน ภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี เหมาะสมกับโอกาสและ กาลเทศะ ฝึกฝนตัวเองเพื่อการ พัฒนาศักยภาพในการ ขับเคลื่อนอยู่เสมอ</u>	<u>ดำรงตนในวิชาชีพได้ อย่างเหมาะสม รู้จัก เรียนรู้และปรับตัวให้ เข้ากับสังคมทั่วไปและ สังคมวิชาชีพได้ เรียนรู้และพัฒนา ตนเองให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อมและองค์กร ความรู้ในสังคมและ วิชาชีพ</u>	<u>เรียนรู้ในการปรับตัว เพื่อดำรงอยู่ในวิชาชีพ อย่างมีจรรยาบรรณ เรียนรู้กระบวนการคิด วิเคราะห์ ประเมิน การ ขับร้องของตนเองและ หาแนวทางแก้ไข ปัญหาในวิชาชีพ ปฏิบัติตนเพื่อดำรงตน อยู่ในวิชาชีพศิลปะ อย่างมีประสิทธิภาพ</u>	ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ - ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย - ทักษะการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสมทั้งบทบาทผู้นำ และผู้ตาม - แนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างรับผิดชอบต่อ ตนเองและสังคมในฐานะนักวิชาชีพและบุคคลใน สังคม - แนวคิดในการพัฒนาตนเอง

ตารางที่ 4.32 ตารางวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย

(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ประเด็นที่สอดคล้องกัน) (5)

<p>ข้อมูลประกอบตาราง</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 1</u> = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจาก มาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 2</u> = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 3</u> = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด</p>	<p>กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 4</u> = การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 5</u> = ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปะไทย</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 6</u> = มาตรฐานวิชาชีพศิลปะไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย</p>
---	---

มาตรฐานผล การเรียนรู้ จาก TQF: HEd	ประเด็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน					สรุปแนวทางพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ใน สาขาวิชาศิลปะไทย
	กรอบแนวคิดที่ 1	กรอบแนวคิดที่ 2	กรอบแนวคิดที่ 4	กรอบแนวคิดที่ 5	กรอบแนวคิดที่ 6	
ด้านที่ 5 ทักษะ การวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศ	สามารถประยุกต์ใช้ <u>ความรู้ในการศึกษา</u> และการดำรงชีวิตใน สังคมปฏิบัติงานใน สังคมได้อย่างมี คุณภาพและมี <u>มาตรฐานในระดับ</u> <u>สากล</u>	<u>ค้นคว้าข้อมูลเพื่อ</u> การศึกษาในวิชาชีพ โดยเลือกใช้แนวคิด ในการคิดเชิง คณิตศาสตร์และ <u>ประยุกต์ใช้</u> <u>เทคโนโลยีได้</u> สื่อสารข้อมูลใน วิชาชีพและข้อมูลอื่น ๆ ให้แก่กลุ่มบุคคลที่ มีความแตกต่าง กันได้	คิดเป็นระบบ <u>ประยุกต์ใช้ทักษะทาง</u> <u>เทคโนโลยีในปัจจุบัน</u> เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ในวิชาชีพให้สอดคล้อง กับสภาพสังคมที่ เปลี่ยนไปได้อย่าง เหมาะสม	มีทักษะการคิดเป็น ระบบสามารถ <u>ประยุกต์ใช้องค์ความรู้</u> อื่น ๆ กับการพัฒนา วิชาชีพและสื่อสาร <u>ข้อมูลทางวิชาชีพ</u> ให้แก่บุคคลในสังคม เข้าใจได้อย่างถูกต้อง	เรียนรู้เพื่อพัฒนา <u>ทักษะการคิดวิเคราะห์</u> <u>เกี่ยวกับการปฏิบัติ</u> ทักษะวิชาชีพศิลปะ ไทยที่ <u>เชื่อมโยงกับ</u> <u>โครงสร้างในระบบ</u> <u>จังหวะหน้าทับและ</u> <u>ทำนองหลักทาง</u> <u>ดุริยางคศิลป์ไทยได้</u> อย่างมีประสิทธิภาพ	ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ - ทักษะในการเรียนรู้องค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่าง เป็นระบบโดยใช้หลักการของเหตุผลที่เหมาะสม - ทักษะในการสื่อสารและอธิบายองค์ความรู้ใน สาขาวิชาให้แก่บุคคลต่างวิชาชีพและบุคคลทั่วไป สามารถเรียนรู้และเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ - ทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการ พัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

ตารางที่ 4.32 ตารางวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนา มาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ประเด็นที่สอดคล้องกัน) (6)

<p>ข้อมูลประกอบตาราง</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 1</u> = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจาก มาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 2</u> = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 3</u> = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด</p>	<p>กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 4</u> = การจัดการศึกษาสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 5</u> = ธรรมชาติของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 6</u> = มาตรฐานวิชาชีพคีตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย</p>
---	--

มาตรฐานผล การเรียนรู้ จาก TQF: HEd	ประเด็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน					คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย กรอบแนวคิดที่ 4
	กรอบแนวคิดที่ 1	กรอบแนวคิดที่ 2	กรอบแนวคิดที่ 4	กรอบแนวคิดที่ 5	กรอบแนวคิดที่ 6	
ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย	มีความสามารถที่ จำเป็นต่อการ ประกอบอาชีพ	ทักษะทางวิชาชีพ เฉพาะในแต่ละ สาขาวิชา	มีความสามารถ <u>ปฏิบัติได้อย่างชำนาญ</u> <u>ในฐานะนักร้อง</u> ทั้ง <u>ในด้านพื้นฐานการขับ</u> <u>ร้องจนถึงการขับร้อง</u> <u>ระดับสูง</u> รู้จักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองใน ด้านการขับร้องและ สามารถประดิษฐ์เสียงที่ พึงประสงค์โดยใช้ ประสบการณ์ทาง สุนทรีย์ที่เหมาะสม หรือขับร้องได้อย่าง ไพเราะตามอารมณ์ เพลง	<u>ปฏิบัติทักษะทาง</u> <u>วิชาชีพได้อย่าง</u> <u>ชำนาญบนพื้นฐาน</u> หลักการในวิชาชีพ อย่างถูกต้องและมี ประสิทธิภาพ	เรียนรู้เพื่อพัฒนา ความสามารถในการ <u>ปฏิบัติทักษะทาง</u> <u>วิชาชีพคีตศิลป์ไทยใน</u> เพลงทุกประเภท อย่างมีคุณภาพและ มีประสิทธิภาพ โดยสามารถ <u>ประดิษฐ์</u> <u>เสียงอันพึงประสงค์</u> ที่สามารถสื่ออารมณ์ ของบทเพลงสู่ผู้ฟังได้	ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย: ทักษะทางวิชาชีพ คีตศิลป์ไทย - ทักษะการขับร้องเพลงไทยทุกประเภทที่สมบูรณ์ ตามหลักการในวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพ - ทักษะการขับร้องเพลงไทยโดยใช้กลวิธีพิเศษและ การสร้างอารมณ์ในบทเพลงเพื่อให้เกิดความ ไพเราะตามอารมณ์ของเพลงที่แตกต่างกัน

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการเชื่อมโยงข้อมูลในด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และมาตรฐานผลการเรียนรู้แล้ว เพื่อให้ข้อมูลมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกันตามแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติที่ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสถา/สาขาวิชาในด้านการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ควรมีความสัมพันธ์กัน อันมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.33 (1)

ตารางสรุปความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย เพื่อการพัฒนาสู่ มคอ.1 สาขาวิชาศิลปะไทย

ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง มาตรฐานผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทย						
มาตรฐานผลการเรียนรู้		คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์				
ด้านที่	ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5
1 คุณธรรม จริยธรรม	(1) มีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ เผยแพร่และฟื้นฟู			✓		✓
	(2) มีความอ่อนน้อม ถ่อมตน ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา มีน้ำใจและเสียสละเพื่อส่วนรวมตลอดจนมีความกตัญญูต่เวทีต่อครูอาจารย์และผู้มีพระคุณ			✓		
	(3) มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ มีความมุ่งมั่นในการศึกษาเล่าเรียนทักษะทางวิชาชีพศิลปะไทยด้วยความเต็มใจ และทุ่มเทอย่างเต็มศักยภาพ			✓		✓
2 ความรู้	(1) มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและปรัชญาพื้นฐานทางศิลปกรรมศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ทางวิชาชีพ	✓				
	(2) มีความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้พื้นฐานในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยทั้งด้านประวัติศาสตร์ วิชาชีพและทฤษฎีพื้นฐานในวิชาชีพตลอดจนกระบวนการในการประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ	✓				
	(3) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพศิลปะไทยแต่ละประเภทตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูง สามารถเชื่อมโยงกับองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทย ร่วมกับองค์ความรู้ด้านวรรณคดี คำประพันธ์ ทำนองหลัก จังหวะหน้าทับและการบันทึกโน้ตที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องเพลงไทย	✓				

ตารางที่ 4.33 (2)

ตารางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
และมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย
เพื่อการพัฒนาสู่ มคอ.1 สาขาวิชาศิลปะไทย

ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง							
มาตรฐานผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทย							
มาตรฐานผลการเรียนรู้		คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์					
ด้านที่	ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5	
2	ความรู้ (ต่อ)	(5) มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยที่สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการวิจัยร่วมกับการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพศิลปะไทยได้	✓	✓			
3	ทักษะทางปัญญา	(1) มีความรู้ ความเข้าใจในองค์ความรู้พื้นฐานในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยทั้งด้านประวัติศาสตร์ วิชาชีพและทฤษฎีพื้นฐานในวิชาชีพตลอดจนกระบวนการในการประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ	✓	✓			
		(2) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพศิลปะไทยแต่ละประเภทตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูง สามารถเชื่อมโยงกับองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทย ร่วมกับองค์ความรู้ด้านวรรณคดี คำประพันธ์ ทำนองหลัก จังหวะหน้าทับและการบันทึกโน้ตที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องเพลงไทย	✓	✓			
		(3) มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยที่สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการวิจัยร่วมกับการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพศิลปะไทยได้	✓	✓			
4	ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	(1) มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งหน้าที่ในด้านการศึกษาเล่าเรียนและหน้าที่ในฐานะนักวิชาชีพศิลปะไทย	✓		✓		✓
		(2) สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม รู้จักรับฟังและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นเพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ	✓		✓	✓	✓
		(3) มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาศักยภาพทางการปฏิบัติทักษะวิชาชีพศิลปะไทยอย่างต่อเนื่องในฐานะนักวิชาชีพและผู้เรียนที่ดี	✓		✓		✓

ตารางที่ 4.33 (3)
 ตารางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
 และมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปศึกษา
 เพื่อการพัฒนาสู่ มคอ.1 สาขาวิชาศิลปศึกษา

ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง						
มาตรฐานผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปศึกษา						
มาตรฐานผลการเรียนรู้		คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์				
ด้านที่	ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5
5 ทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสารและการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	(1) มีความสามารถในการเรียนรู้องค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างเป็นระบบโดยใช้หลักการของเหตุผลที่เหมาะสม		✓		✓	
	(2) สามารถสื่อสารและอธิบายองค์ความรู้ตลอดจนลักษณะของสาขาวิชาให้แก่บุคคลต่างวิชาชีพและบุคคลทั่วไปสามารถเรียนรู้และเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ				✓	✓
	(3) มีความสามารถในการเรียนรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ		✓		✓	✓
6 ทักษะพิสัย (ทักษะทางวิชาชีพ ศิลปศึกษา)	(1) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยที่สมบูรณ์ตามหลักการและเกณฑ์มาตรฐานด้านโสตประสาท คุณภาพเสียง การออกเสียงเอื้อนและคำร้องที่ถูกต้อง	✓				
	(2) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยประเภทเพลงหน้าพาทย์ในพิธีกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ	✓				
	(3) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยเพื่อการขับกล่อมและความบันเทิงได้ในบทเพลงประเภท ต่าง ๆ ได้แก่ เพลงสามชั้น เพลงเถา เพลงตับ เพลงเกร็ดและเพลงลาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ	✓				
	(4) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยประกอบการแสดง โขน ละคร เป็นชุดเป็นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ	✓				
	(5) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยโดยใช้กลวิธีพิเศษและการสร้างอารมณ์ในบทเพลงเพื่อให้เกิดความไพเราะตามอรรถรสของเพลงที่แตกต่างกัน	✓				

6. องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ไม่มีข้อมูลจากการวิเคราะห์ เนื่องจากสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์มิได้มี
 องค์กรวิชาชีพที่มีส่วนในการอนุมัติปริญญา

7. โครงสร้างหลักสูตร

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์กรอบแนวคิดที่ 3 (มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งขีดกำหนด) และกรอบแนวคิดที่ 4 (การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปไทยในระดับอุดมศึกษา) มาเชื่อมโยงข้อมูลกันเพื่อพัฒนาเป็นข้อมูลในองค์ประกอบที่ 7 ของ มคอ.1 ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตร อันมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.34

ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 3 และกรอบแนวคิดที่ 4 ในการวิจัย เพื่อพัฒนาข้อมูลสู่องค์ประกอบที่ 7 ของ มคอ.1 ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตร

ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 3 และกรอบแนวคิดที่ 4 ในการวิจัยเพื่อพัฒนาข้อมูล			
สู่องค์ประกอบที่ 7 ของ มคอ.1 ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตร			
ประเด็น	กรอบแนวคิดที่ 3 มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ กำหนด	กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชา คีตศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา (แนวทาง กำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร)	
หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	ไม่ต่ำกว่า 120 หน่วยกิต	137 -139 หน่วยกิต	
หมวดวิชา/หน่วยกิต	ศึกษาทั่วไป: ไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยกิต	ศึกษาทั่วไป: ไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยกิต	
	วิชาเฉพาะ: ไม่ต่ำกว่า 84 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะ: ไม่ต่ำกว่า 84 หน่วยกิต	
	วิชาเลือกเสรี: ไม่ต่ำกว่า 6 หน่วยกิต	วิชาเลือกเสรี: ไม่ต่ำกว่า 6 หน่วยกิต	
●กลุ่มวิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ	กศท.	● มนุษย์ศาสตร์	● มนุษย์ศาสตร์
		● สังคมศาสตร์	● สังคมศาสตร์
		● คณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์	● คณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์
		● ภาษา	● ภาษา
	เฉพาะ	● วิชาแกน	● พื้นฐานสาขาศิลปกรรมศาสตร์
		● วิชาเฉพาะด้าน	● พื้นฐานวิชาชีพศัลยกรรมศิลป์ไทย
		● วิชาพื้นฐานวิชาชีพ	● วิชาชีพคีตศิลป์ไทยบังคับ
		● วิชาชีพ	● วิชาชีพคีตศิลป์ไทยเลือก
	เลือกเสรี	กลุ่มเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนมีความสนใจสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเอื้อประโยชน์ต่อวิชาชีพ	กลุ่มเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนมีความสนใจสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเอื้อประโยชน์ต่อวิชาชีพ

8. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากกรอบแนวคิดที่ 4 (การจัดการศึกษาสาขาวิชา คีตศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา) และกรอบแนวคิดที่ 6 (มาตรฐานวิชาชีพคีตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย) โดยนำข้อมูลในการวิเคราะห์มาเชื่อมโยงกัน ดังนี้

ตารางที่ 4.35

ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 4 และกรอบแนวคิดที่ 6
ในการวิจัยสู่การพัฒนาองค์ประกอบที่ 8 ของ มคอ.1 ได้แก่ เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 4 และกรอบแนวคิดที่ 6 ในการวิจัยสู่การพัฒนาองค์ประกอบที่ 8 ของ มคอ.1 ได้แก่ เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา			
ประเด็น	กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชา ศิลปศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา (แนวทางกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร)	กรอบแนวคิดที่ 6 มาตรฐานวิชาชีพ ศิลปศิลป์ไทย:เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย (เนื้อหาสาระในหลักสูตร)	
องค์ความรู้สำคัญในสาขาวิชาที่เป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร/หมวดวิชาเฉพาะและกลุ่มวิชา	กลุ่มวิชา	● พื้นฐานสาขาศิลปกรรมศาสตร์	องค์ความรู้ที่อยู่ในขอบเขตปรัชญาพื้นฐานทางศิลปกรรมศาสตร์และปรัชญาประยุกต์
		● พื้นฐานวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทย	● ทฤษฎีดุริยางคศิลป์ไทย ● ประวัติศาสตร์ดนตรีไทย ● การวิจัย ● บันทึกโน้ตและเทคโนโลยีดนตรี
		● วิชาชีพศิลปศิลป์ไทยบังคับ (ทฤษฎีและปฏิบัติอันเป็นกระบวนการทางวิชาชีพ)	● เพลงหน้าพาทย์และเพลงพิธีกรรมที่ใช้ในการแสดง ● เพลงเถาและเพลงสามชั้น ● เพลงตับ ● เพลงลา ● ทำนองหลัก ● จังหวะหน้าทับ ● วรรณคดีและคำประพันธ์ในการขับร้องเพลงไทย ● การบันทึกโน้ตในการขับร้องเพลงไทย
		● วิชาชีพศิลปศิลป์ไทยเลือก	กำหนดเนื้อหาสาระตามประโยชน์ของกลุ่มเนื้อหาสาระนั้น ๆ ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงองค์ความรู้ในวิชาชีพกับองค์ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

9. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากกรอบแนวคิดที่ 1 (แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา) และกรอบแนวคิดที่ 4 (การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา) โดยนำข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดมาเชื่อมโยงกัน ดังนี้

ตารางที่ 4.36 (1)

ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 1 และกรอบแนวคิดที่ 4 ในการวิจัย เพื่อพัฒนาสู่องค์ประกอบที่ 9 ของ มคอ.1 ได้แก่ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 4 และกรอบแนวคิดที่ 6 ในการวิจัยเพื่อพัฒนาสู่องค์ประกอบที่ 9 ของ มคอ.1 ได้แก่ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้		
ประเด็น	กรอบแนวคิดที่ 1 (แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา)	กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา คิดศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา (แนวทางการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้)
กลยุทธ์จัดการเรียนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> ● แนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนในระดับอุดมศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อช่วยพัฒนาสภาพประสาทในการเรียนการสอนโดยการฟังและปฏิบัติ ใช้สื่อเสียงของผู้สอนเป็นตัวอย่างและอาจใช้เครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงตายตัวเป็นมาตรฐานในการเรียนการสอน
		<ul style="list-style-type: none"> ● การถ่ายทอดองค์ความรู้โดยผู้สอนเป็นสื่อการเรียนรู้อันสำคัญที่สุดในการสอน เช่น การต่อเพลง การทบทวนบทเพลง โดยจะต้องเป็นการถ่ายทอดที่ใช้ระดับเสียงที่ถูกต้องตามมาตรฐานในการขับร้องเสมอ
		<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองและให้ผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับผู้สอน
		<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้มีโอกาส คือ วิเคราะห์และประเมินศักยภาพของตนเองแลกเปลี่ยนกับเพื่อนชั้นเรียน เช่น การอภิปรายกลุ่ม การทำรายงานพัฒนาตนเอง การทำแฟ้มสะสมผลงานพร้อมการนำเสนอ เป็นต้น
		<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางวิชาชีพจากการปฏิบัติในสถานการณ์จริงอย่างมีคุณภาพ แม่นยำ เช่น การถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนโดยตรงและมีการทบทวนบทเรียนร่วมกันอยู่เสมอในการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.36 (2)

ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 4 และกรอบแนวคิดที่ 6 ในการวิจัย เพื่อพัฒนาสู่องค์ประกอบที่ 9 ของ มคอ.1 ได้แก่ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 4 และกรอบแนวคิดที่ 6 ในการวิจัยเพื่อพัฒนาสู่องค์ประกอบที่ 9 ของ มคอ.1 ได้แก่ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้		
ประเด็น	กรอบแนวคิดที่ 1 (แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา)	กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ ศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษา (แนวทางการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้)
กลยุทธ์การประเมิน	<ul style="list-style-type: none"> ● แนวทางปฏิบัติในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยผู้สอนในระดับอุดมศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากระดับเสียงที่ถูกต้องและการปรับระดับเสียงให้ตรงกับเครื่องดนตรี ตลอดจนความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะระดับเสียงที่แตกต่างกันได้ถูกต้อง
		<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากความสามารถในการขับร้องที่ถูกต้องตามจังหวะและทำนอง ระดับเสียงที่ไม่เพี้ยนแปร่ง ความสามารถในการเปล่งเสียงตัวอย่างที่ได้ยินจากต้นแบบและปฏิบัติได้ตรงตามระดับเสียง ตลอดจนความไวในการรับรู้ระดับเสียงที่ผิดพลาดและปรับได้อย่างถูกต้อง
		<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากผลงานการค้นคว้าและการนำเสนอผลงานที่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์และการเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติทักษะวิชาชีพอย่างสอดคล้อง ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอของผู้เรียน
		<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากการมีส่วนร่วมและการใช้ความคิดของตนเองในการวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการขับร้องของตนเอง ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน
		<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากการทดสอบระหว่างเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพทางการขับร้องของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมีการทดสอบทุกครั้งระหว่างจบบทเรียนแต่ละบทเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความแม่นยำและชำนาญในการขับร้อง
		<ul style="list-style-type: none"> ● การประเมินผลจากการสอบปฏิบัติบนเวทีทั้งในระหว่างภาคการศึกษาและปลายภาคการศึกษาโดยพิจารณาองค์ความรู้รวมด้านความสามารถในการขับร้องทั้งหมดของผู้เรียน

10. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากกรอบแนวคิดที่ 2 (กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ) และกรอบแนวคิดที่ 3 (มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด) โดยมีลักษณะของการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อพัฒนาองค์ประกอบที่ 10 ของ มคอ.1 ได้แก่ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

ตารางที่ 4.37

ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 2 และกรอบแนวคิดที่ 3 ในการวิจัย
สู่การพัฒนางค์ประกอบที่ 10 ของ มคอ.1

ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 2 และกรอบแนวคิดที่ 3 ในการวิจัยสู่การพัฒนางค์ประกอบที่ 10 ของ มคอ.1		
ประเด็น	กรอบแนวคิดที่ 2: กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้)	กรอบแนวคิดที่ 3 มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด (การประกันคุณภาพหลักสูตร)
แนวทาง การทวนสอบ มาตรฐาน ผลการเรียนรู้	1. การตรวจสอบการให้คะแนนจากกระดาษคำตอบข้อสอบของนักศึกษาและงานที่ได้รับมอบหมาย	<ul style="list-style-type: none"> ● การบริหารหลักสูตร ● ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน
	2. การประเมินหลักสูตรโดยนักศึกษาผู้สำเร็จการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> ● การบริหารหลักสูตร ● ความต้องการของตลาดแรงงาน ● การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา
	3. การประเมินหลักสูตรจากการรายงานเกี่ยวกับทักษะของบัณฑิตโดยผู้ใช้บัณฑิต	<ul style="list-style-type: none"> ● การบริหารหลักสูตร
	4. การประเมินศักยภาพของภาควิชา/คณะวิชา/โดยบุคลากรภายนอก	<ul style="list-style-type: none"> ● ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

11. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

ข้อมูลที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิเคราะห์เชื่อมโยง ได้แก่ ข้อมูลจากกรอบแนวคิดที่ 1 (แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา) กรอบแนวคิดที่ 3 (มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด) กรอบแนวคิดที่ 6 (มาตรฐานวิชาชีพคิตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย) โดยมีลักษณะของการเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 4.38

ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 2 3 และ 6 ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้
องค์ประกอบที่ 11 ของ มคอ.1 ได้แก่ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

ตารางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดที่ 2 3 และ 6 ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้ องค์ประกอบที่ 11 ของ มคอ.1 ได้แก่ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้			
ประเด็น	กรอบแนวคิดที่ 1 แนวทางการจัดการศึกษาใน ระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐาน การศึกษาชาติและ มาตรฐานการอุดมศึกษา	กรอบแนวคิดที่ 3 มาตรฐานหลักสูตรระดับ ปริญญาตรีที่สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา แห่งชาติกำหนด	กรอบแนวคิดที่ 6 มาตรฐานวิชาชีพคณาจารย์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานคณาจารย์ไทย
คุณสมบัติของผู้ เข้าศึกษา	-	คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาใน หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี 5 ปี และไม่น้อยกว่า 6 ปี) จะต้องเป็น ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยม ปลายหรือเทียบเท่า	คุณลักษณะของผู้เรียนแรกเข้าใน สาขาวิชาชีพคณาจารย์ไทย (มีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์ มาตรฐานขั้นที่ 1-6)
การเทียบโอนผล การเรียนรู้	ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การเทียบโอนผล การเรียนรู้ระดับปริญญาเข้าสู่ระบบ การศึกษาในระบบ	-	-

12. คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากกรอบแนวคิดที่ 1 (แนวทางการจัดการศึกษาใน
ระดับอุดมศึกษา) ในเรื่อง คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอนมาใช้เป็นข้อมูลใน
การพัฒนาองค์ประกอบที่ 12 ของ มคอ.1 ได้แก่ คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียน
การสอนอันมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.39

ตารางเชื่อมโยงข้อมูลจากกรอบแนวคิดที่ 1 ในการวิจัยสู่การพัฒนาองค์ประกอบที่ 12 ของ มคอ. 1 ได้แก่ คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน	
เกณฑ์ด้าน	รายละเอียดของเกณฑ์
เกณฑ์ในการกำหนดคุณวุฒิของคณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> ๑ อาจารย์ประจำหลักสูตรจะต้องมีคุณวุฒิตะดับปริญญาตรีและต้องมีประสบการณ์ในการสอน ได้รับการพัฒนาวุฒิให้สูงขึ้นรวมทั้งได้รับตำแหน่งทางวิชาการเพิ่มขึ้น
	<ul style="list-style-type: none"> ๑ อาจารย์ประจำ หมายถึง บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาที่มีหน้าที่หลักในการสอนและการวิจัย ปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาตามภาระงานที่ได้รับผิดชอบในหลักสูตร อาจารย์ประจำแต่ละหลักสูตรจะเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตร ในเวลาเดียวกันไม่ได้และต้องทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรหนึ่งหลักสูตรใดเท่านั้น
	<ul style="list-style-type: none"> ๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง คณาจารย์ทุกคนในแต่ละหลักสูตร ได้แก่ คณาจารย์ประจำ คณาจารย์พิเศษที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องระบุข้อมูลรายชื่อ คุณวุฒิของคณาจารย์เหล่านั้นในแต่ละภาคการศึกษา
เกณฑ์ด้าน	รายละเอียดของเกณฑ์
ขอบเขตภาระหน้าที่ของคณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> ๑ การกำหนดอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (หลัก) ต้องเป็นบุคลากรหรืออาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น สามารถเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้และต้องเข้าร่วมสอบวิทยานิพนธ์ทุกครั้งแต่ไม่สามารถเป็นประธานกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ได้ ซึ่งอาจเป็นบุคลากรดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> ○ อาจารย์ประจำ ○ ผู้เชี่ยวชาญประจำ ○ ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านที่แต่งตั้งขึ้น (โดยอนุโลม)
	<ul style="list-style-type: none"> ๑ การกำหนดอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (ร่วม) อาจเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่สามารถเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้และต้องเข้าร่วมสอบวิทยานิพนธ์ทุกครั้งแต่ไม่สามารถเป็นประธานกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ได้ ซึ่งอาจเป็นบุคลากรดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> ○ อาจารย์ประจำ ○ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ○ ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านที่แต่งตั้งขึ้น ○ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่ได้รับการยอมรับในวงการศึกษาชั้นนั้น

13. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

ข้อมูลในการพัฒนาองค์ประกอบที่ 13 ของมคอ.1 ได้มีแนวทางในการพัฒนาจากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ 1 (แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา) ในเรื่องแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรการเรียนการสอน อันมีรายละเอียด ดังนี้

13.1 ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย ยืดหยุ่น เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน

13.2 ควรจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความพร้อมทั้งในด้านอุปกรณ์

การเรียนรู้ เทคโนโลยีที่ช่วยให้การค้นคว้าข้อมูลรวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

13.3 เน้นการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ การแสวงหาการค้นคว้าในการศึกษาด้วยตนเอง

13.4 เน้นการวิจัยองค์ความรู้ในสาขาวิชาประยุกต์ร่วมกับองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

13.5 การประเมินผลที่เน้นที่ศักยภาพของพัฒนาการของผู้เรียนตามสภาพจริงประกอบกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

13.6 ในการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ควรจัดให้มีเนื้อหาเบ็ดเสร็จในรายวิชาเดียว ไม่ควรมีรายวิชาต่อเนื่องหรือรายวิชาชั้นสูงอีก และไม่ควรรนำรายวิชาเบื้องต้นหรือรายวิชาพื้นฐานของวิชาชีพเฉพาะมาจัดเป็นวิชาการศึกษาศึกษาทั่วไป

14. แนวทางพัฒนาอาจารย์

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากกรอบแนวคิดที่ 1 (แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา) ในเรื่อง แนวทางการพัฒนาผู้สอนหรือบุคลากรการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา อันมีรายละเอียด ดังนี้

14.1 ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาควรมีแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้อยู่โดยลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

14.2 ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาควรมีบทบาทมิใช่เพียงแต่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เท่านั้นแต่ยังต้องเป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการแสวงหาความรู้ให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งผู้สอนควรรู้จักปรับตัวให้เข้าสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป

14.3 ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาควรรู้จักประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่ทันสมัยในการสอนเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของผู้เรียน

14.4 ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาควรจัดการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการวิจัยเป็นกลไกสำคัญในการเรียนรู้องค์ความรู้ต่าง ๆ ตลอดจนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

14.5 ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและแนวคิดในการอนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรมไทยและความเป็นไทยอยู่เสมอในการสอน

14.6 ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาควรมีการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนของตนเองอยู่เสมอโดยประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของตน

15. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากกรอบแนวคิดในการวิจัยจากกรอบแนวคิดที่ 2 (กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ) มาเป็นข้อมูลหลักในการพัฒนาเนื่องจากแนวทางในการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของ TQF: HED ได้มีการกำหนดตัวชี้ซึ่งในการดำเนินการแก่สถาบันอุดมศึกษาไว้อย่างชัดเจนและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาองค์ประกอบที่ 15 ของ มคอ.1 ได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.40 ตารางสรุปตัวบ่งชี้ในการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5	ปีที่ 6
(1) คณาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	X	X	X	X	X	
(2) มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือ มาตรฐานคุณวุฒิสายา (ถ้ามี)	X	X	X	X	X	
(3) มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X	
(4) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X	
(5) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X	X	

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5	ปีที่ 6
(6) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิต/นักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X	X	X	
(7) มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว		X	X	X	X	
(8) คณาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือ คำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	X	X	X	X	X	
(9) คณาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	X	X	X	X	X	
(10) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี	X	X	X	X	X	
(11) ระดับความพึงพอใจของนิสิต/นักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0				X	X	
(12) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ย ไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0					X	X

16. การนำมาตรฐานคุณวุฒิสู่การปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากกรอบแนวคิดที่ 2 (กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ) มาเป็นข้อมูลหลักในการพัฒนาองค์ประกอบที่ 16 ของ มคอ.1 ได้แก่ การนำมาตรฐานคุณวุฒิสู่การปฏิบัติ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

17. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากกรอบแนวคิดที่ 2 (กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ) มาเป็นข้อมูลหลักในการพัฒนาองค์ประกอบที่ 16 ของ มคอ.1 ได้แก่ การนำมาตรฐานคุณวุฒิสู่การปฏิบัติ

โดยผู้วิจัยได้สรุปการเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกกรอบแนวคิดสู่การพัฒนา มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ดังนี้

18. ผู้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิ (ผู้วิจัย)

19. ภาคผนวก (รายชื่อและจำนวนบทเพลงขั้นต่ำที่เป็นเนื้อหาสาระในการ

ตารางที่ 4.41 (1)

ตารางสรุปแนวทางการพัฒนามาตรฐานคุณระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

องค์ประกอบของ (มคอ.1 สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย)		แนวทางในการพัฒนาจากข้อมูลการวิเคราะห์
1	ชื่อมาตรฐานคุณวุฒิ	พัฒนาจาก <ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลจากการวิเคราะห์แนวทางการกำหนดชื่อมาตรฐานคุณวุฒิ จาก TQF: HEd ● ข้อมูลจากการวิเคราะห์ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
2	ชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา	พัฒนาจาก <ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลจากการวิเคราะห์มาตรฐานการอุดมศึกษาแห่งชาติ (พระราชกฤษฎีกากว่าด้วย เรื่อง การกำหนดชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา)
3	ลักษณะสาขาวิชา	พัฒนาจาก <ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลจากการวิเคราะห์ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
4	คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	พัฒนาจาก <ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลจากการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษาแห่งชาติ ● ข้อมูลจากการวิเคราะห์การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยในระดับอุดมศึกษา (คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์) ● ข้อมูลจากการวิเคราะห์ธรรมชาติของสาขาวิชา (คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์) ● ข้อมูลจากการวิเคราะห์มาตรฐานวิชาชีพศิลปศึกษาไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย (คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์)
5	มาตรฐานผลการเรียนรู้	พัฒนาจาก <p>ข้อมูลจากการวิเคราะห์องค์ความรู้ที่สามารถพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่ได้ระบุในข้อที่ 4 โดยนำมาบูรณาการกับองค์ความรู้ต่าง ๆ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● องค์ความรู้ที่จำเป็นในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยจากธรรมชาติสาขาวิชา ● องค์ความรู้ขั้นต่ำในวิชาชีพจากมาตรฐานวิชาชีพศิลปศึกษาไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย
6	องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่ระบุข้อมูลที่สอดคล้องจากการวิเคราะห์

ตารางที่ 4.41 (2)

ตารางสรุปแนวทางการพัฒนามาตรฐานคุณระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

	องค์ประกอบของ (มคอ.1 สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย)	แนวทางในการพัฒนาจากข้อมูลการวิเคราะห์
7	โครงสร้างหลักสูตร	<p>พัฒนาข้อมูลใน 2 ส่วน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนหน่วยกิตในหลักสูตร 2. ลักษณะของเนื้อหาสาระในแต่ละกลุ่มวิชาของหมวดวิชาเฉพาะ <p><u>พัฒนาจาก</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลจากการวิเคราะห์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ (จำนวนหน่วยกิตและแนวทางกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรแต่ละหมวดวิชา) ● ข้อมูลจากการวิเคราะห์การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยในระดับอุดมศึกษา (โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย)
8	เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา	<p><u>พัฒนาจาก</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลจากการวิเคราะห์องค์ความรู้ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย (องค์ความรู้ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย) ● ข้อมูลจากการวิเคราะห์มาตรฐานวิชาชีพศิลปศึกษาไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย (แนวทางการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย)
9	กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล การเรียนรู้	<p><u>พัฒนาจาก</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลจากการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาชาติ (ม.ฐ. ที่ 2 แนวการจัดการศึกษาและ ม.ฐ. ที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้) ● ข้อมูลจากการวิเคราะห์มาตรฐานการอุดมศึกษา (ม.ฐ. ด้านการบริหารจัดการอุดมศึกษา (ข)) ● ข้อมูลจากการวิเคราะห์กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน) ● ข้อมูลจากการวิเคราะห์การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยในระดับอุดมศึกษา (การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้สอนและผู้เรียน)
10	การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้	<p><u>พัฒนาจาก</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลวิเคราะห์กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ต้องสอดคล้องกับ สกอ./สมศ.และTQF: HEd)

ตารางที่ 4.41 (3)

ตารางสรุปแนวทางการพัฒนามาตรฐานคุณระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

องค์ประกอบของ (มคอ.1 สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย)	แนวทางในการพัฒนาจากข้อมูลการวิเคราะห์
11 คุณสมบัตินักศึกษาและการเทียบโอน ผลการเรียนรู้	พัฒนาจาก <ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลการวิเคราะห์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ (คุณสมบัตินักศึกษาในระดับปริญญาตรี) ● ข้อมูลการวิเคราะห์มาตรฐานการอุดมศึกษา (ประกาศทบวงมหาวิทยาลัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนรู้ในหลักสูตร)
12 คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน	พัฒนาจาก <ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลการวิเคราะห์มาตรฐานการอุดมศึกษา (ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา) ● ข้อมูลการวิเคราะห์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด (จำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์)
13 ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ	พัฒนาจาก <ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาชาติ (ม.ฐ. ที่ 2 แนวการจัดการศึกษา/ม.ฐ. ที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้) ● ข้อมูลการวิเคราะห์มาตรฐานการอุดมศึกษา (ม.ฐ. ด้านการบริหารจัดการอุดมศึกษา (ข)
14 แนวทางพัฒนาอาจารย์	พัฒนาจาก <ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาชาติ (ม.ฐ. ที่ 2 แนวการจัดการศึกษา/ม.ฐ. ที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้) ● ข้อมูลการวิเคราะห์มาตรฐานการอุดมศึกษา (ม.ฐ. ด้านการบริหารจัดการอุดมศึกษา (ข)
15 การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	พัฒนาจาก <ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลการวิเคราะห์กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ต้องสอดคล้องกับ สกอ./สมศ.และ TQF: HEd)
16 การนำมาตรฐานคุณวุฒิสู่การปฏิบัติ	พัฒนาจาก <ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลการวิเคราะห์กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (การนำมาตรฐานคุณวุฒิสู่การปฏิบัติ)
17 การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	พัฒนาจาก <ul style="list-style-type: none"> ● ข้อมูลการวิเคราะห์กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานตาม TQF: HEd)

3.2 การเชื่อมโยงข้อมูลสู่การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิ

เมื่อผู้วิจัยได้ทำนำข้อมูลในแต่ละกรอบแนวคิดมาเชื่อมโยงหาความสอดคล้องของข้อมูลระหว่างกรอบแนวคิดในประเด็นต่าง ๆ ตามแนวทางพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) แล้ว ในการดำเนินการขั้นต่อไปผู้วิจัยได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในขั้นต่อไป

ตอนที่ 4 การนำเสนอกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ผลการวิจัย)

4.1 ข้อมูลจากการวิพากษ์กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับร่าง)

จากการที่ผู้วิจัยได้นำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ทำการวิพากษ์แล้วนั้นมีส่วนที่ได้รับข้อมูลการวิพากษ์อันมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

จากการวิพากษ์ของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า มีประเด็นที่ควรปรับปรุงในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษา (ฉบับร่าง) ดังนี้

ประเด็นวิพากษ์ที่ 1

การพัฒนาข้อมูลในด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยควรมีการบูรณาการข้อมูลให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับลำดับความสำคัญตามลักษณะของสาขาวิชา กล่าวคือ ควรมีการระบุข้อมูลของคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงศึกษากำหนดคุณลักษณะที่เป็นทักษะทางวิชาชีพศิลปศึกษาเป็นอันดับแรกและมีการเชื่อมโยงสู่องค์ความรู้อื่นที่มีความเกี่ยวข้องในสาขาวิชา ตลอดจนควรมีการตรวจสอบข้อมูลระหว่างข้อมูลในด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ว่ามีความสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยว่าครบทุกมาตรฐานหรือไม่เพื่อการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิที่มีคุณภาพและสามารถยืนยันถึงความสอดคล้องเชื่อมโยงกับของข้อมูล อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อการประเมินมาตรฐานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละมาตรฐานด้วย

การดำเนินการปรับปรุงจากผลการวิพากษ์ประเด็นที่ 1

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการวิพากษ์มาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงข้อมูลในด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ให้มีลักษณะของการลำดับความสำคัญโดยเริ่มต้นจากคุณลักษณะทางวิชาชีพของผู้เรียนในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยก่อนแล้วจึงเชื่อมโยงสู่องค์ความรู้ในมาตรฐานผลการเรียนด้านอื่น ๆ อย่างสอดคล้องกัน โดยผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และนำเสนอข้อมูลใหม่อันมีลักษณะของคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ทั้งสิ้น 5 ข้อด้วย ซึ่งในแต่ละข้อได้ทำการตรวจสอบความเชื่อมโยงกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

ประเด็นการวิพากษ์ที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชาที่ระบุมาจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยนั้น ควรเพิ่มข้อความที่สามารถทำให้ผู้นำไปใช้มีความเข้าใจที่ตรงกัน คือ การระบุข้อความที่บ่งบอกว่าเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิทั้งในด้านบทเพลงและความรู้อื่น ๆ เป็นเพียงเนื้อหาสาระขั้นต่ำในแต่ละชั้น สถาบันอุดมศึกษาสามารถเพิ่มเติมเนื้อหาสาระหรือองค์ความรู้อื่น ๆ นอกจากองค์ความรู้ในเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยได้แต่มีควรให้ต่ำกว่าเนื้อหาสาระขั้นต่ำที่ได้กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิ

การดำเนินการปรับปรุงจากผลการวิพากษ์ประเด็นที่ 2

ผู้วิจัยได้ระบุข้อมูลเพิ่มเติมที่ช่วยสร้างความเข้าใจให้กับผู้นำไปใช้อันเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยสามารถเพิ่มเติมเนื้อหาสาระนอกเหนือจากนี้ได้แต่มีให้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำที่ได้ระบุไว้

ประเด็นการวิพากษ์ที่ 3

การกำหนดข้อมูลในด้านจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรควรกำหนดเป็นหน่วยกิตขั้นต่ำเป็นหน่วยกิตที่เหมาะสมและตรงตามศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

การดำเนินการปรับปรุงจากผลการวิพากษ์ประเด็นที่ 3

ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงข้อมูลในด้านการกำหนดหน่วยกิตในหลักสูตรจากหน่วยกิตที่เดิมกำหนดเป็นช่วงระดับให้เป็นหน่วยกิตขั้นต่ำที่แน่นอนเพื่อการสร้างความเข้าใจที่ง่ายขึ้นสำหรับผู้นำไปใช้

2) ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

ประเด็นการวิพากษ์ที่ 1

ในด้านลักษณะของสาขาวิชาที่มีการระบุข้อมูลในด้านการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในสาขากับองค์ความรู้ในด้านวรรณคดีและคำประพันธ์ ในเนื้อหาสาระของสาขาวิชา คีตศิลป์ไทยหรือขับร้องเพลงไทยนอกจากจะมีองค์ความรู้ในสาขาวิชาแล้วยังการพากย์และเจรจาซึ่งเป็นบริบทหนึ่งของการขับร้องประกอบการแสดง ซึ่งคำประพันธ์ที่ใช้สำหรับการเจรจานั้นจะเป็นคำประพันธ์ประเภทร่ายยาว ดังนั้นจึงควรมีการระบุรูปแบบของฉันทลักษณ์ในด้านร่ายยาวไว้ในด้านการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในสาขาวิชากับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการปรับปรุงจากผลการวิพากษ์ประเด็นที่ 1

ผู้วิจัยได้ทำการเพิ่มเติมเนื้อหาของฉันทลักษณ์ประเภท ร่ายยาวลงไปในการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในสาขาวิชากับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องด้านวรรณศิลป์ และเพิ่มข้อมูลการพากย์และเจรจาไปในกลุ่มสาระวิชาศิลปะไทยบังคับ

3) ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการประกันคุณภาพจาก สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนในหลักสูตรวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทย

ประเด็นการวิพากษ์ที่ 1

ในด้านการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ควรดำเนินการตามรูปแบบของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่ได้มีการ กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ตัวบ่งชี้และเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ เอาไว้อย่างชัดเจน แต่ ผู้พัฒนาควรทำความเข้าใจในด้านความสัมพันธ์และความสอดคล้องของตัวบ่งชี้จากสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติและระบุข้อมูลที่ช่วยสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้นำไปปฏิบัติ ในด้านนี้ด้วย

การดำเนินการปรับปรุงจากผลการวิพากษ์ประเด็นที่ 1

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาข้อมูลในด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนโดยได้ทบทวนความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ตามแนวทางของ TQF: HEd ให้มีความเข้าใจและสร้างข้อมูลที่ง่ายต่อการเข้าใจของผู้นำไปใช้ ได้ด้วย

4.2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปะไทย ตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ผลการวิจัย) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาศิลปะไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

1. ชื่อสาขาวิชา

ศิลปศึกษาไทย

2. ชื่อปริญญา

ภาษาไทย		ภาษาอังกฤษ	
ชื่อปริญญา	ชื่อย่อ	ชื่อปริญญา	ชื่อย่อ
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต	ศป.บ.	Bachelor of Fine and Applied Arts	B.A.
ปริญญาศิลปบัณฑิต	ศบ.	Bachelor of Fine Arts	B.F.A.
ดุริยางคศาสตรบัณฑิต	ดศ.บ.	Bachelor of Music	B.M.

3. ลักษณะของสาขาวิชา

สาขาวิชาศิลปศึกษาไทยเป็นองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมประจำชาติไทยสาขาหนึ่งที่มีเนื้อหาสาระและองค์ประกอบของสาขาวิชา ดังนี้

3.1 ความหมายของสาขาวิชา

สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย หรือ ขับร้องเพลงไทย หมายถึง สาขาวิชาที่มุ่งศึกษากระบวนการในการใช้เสียงเพื่อการขับร้องเป็นทำนองและบทร้องอันเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ภายในเพื่อการประดิษฐ์เสียงของผู้ปฏิบัติอย่างมีศิลปะ อันทำให้เกิดความไพเราะจากเสียงที่ฟังประสงค์และมีคุณภาพ

3.2 องค์ความรู้ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

สาขาวิชาศิลปศึกษาไทยเป็นสาขาวิชาที่ประกอบด้วยองค์ความรู้ในสาขาอันเป็นพื้นฐานสำคัญและเป็นรากฐานของสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยใน 3 ด้านด้วยกัน คือ

3.2.1 จรรยาบรรณในวิชาชีพศิลปศึกษาไทย

ได้แก่ แนวคิดในการปฏิบัติตนเพื่อการดำรงชีวิตในวิชาชีพศิลปศึกษาไทยอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ความกตัญญูกตเวทิต่อครู อาจารย์และผู้มีพระคุณ ความขยันหมั่นเพียรและรับผิดชอบในการพัฒนาวิชาชีพ ความมีน้ำใจและเสียสละเพื่อส่วนรวม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลในวิชาชีพ

3.2.2 องค์ความรู้เชิงปริมาณในวิชาชีพคีตศิลป์ไทย (ศาสตร์)

ได้แก่ ปริมาณหรือจำนวนของของบทเพลงชั้นต่ำที่ผู้ปฏิบัติในวิชาชีพสามารถขับร้องได้ในแต่ละประเภทตลอดจน ความรู้ในด้านหลักการหรือทฤษฎี ปรัชญา ประวัติศาสตร์วิชาชีพ ประวัติและวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับบทเพลง ทั้งเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ในพิธีกรรม เพลงขับร้องเพื่อการขับกล่อมและความบันเทิง เพลงขับร้องที่ใช้ในการขับร้องประกอบการแสดงเป็นชุดเป็นตอน

3.2.3 องค์ความรู้เชิงคุณภาพในวิชาชีพคีตศิลป์ไทย (ศิลป์)

ได้แก่ ความสามารถเฉพาะตัวของผู้ขับร้องในการสร้างลีลาและกลวิธีการขับร้องของผู้ขับร้องแต่ละคนที่สามารถแสดงออกถึงความไพเราะและอารมณ์ของแต่ละบทเพลงที่มีอรรถรสต่างกัน

3.3 กระบวนการเรียนรู้องค์ความรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย เป็นสาขาวิชาที่มุ่งศึกษากระบวนการในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยเพื่อเชื่อมโยงสู่ความสามารถในการปฏิบัติทักษะที่มีประสิทธิภาพ อันเป็นองค์ความรู้ด้านคุณลักษณะหรือมีคุณเป็นนามธรรมสูง ดังนั้นในการศึกษาในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย ผู้เรียนจำเป็นต้องมีกระบวนการเรียนรู้ทั้งภายนอกและภายในที่เป็นระบบเพื่อช่วยให้การเรียนรู้องค์ความรู้ในสาขาวิชามีประสิทธิภาพขึ้น ซึ่งกระบวนการเรียนรู้องค์ความรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยมีลำดับขั้นของการเรียนรู้และรายละเอียดในการเรียนรู้ ดังนี้

1) กระบวนการเรียนรู้ภายใน

1.1) การรับรู้ ได้แก่ กระบวนการที่ผู้เรียนฟังเสียงที่ได้ยินและเกิดกระบวนการเรียนรู้จากภายในถึงประเภทของเสียงต่าง ๆ

1.2) การวิเคราะห์ ได้แก่ กระบวนการที่ผู้เรียนสามารถคิดและแยกแยะคุณลักษณะของเสียงต่าง ๆ จากการรับรู้

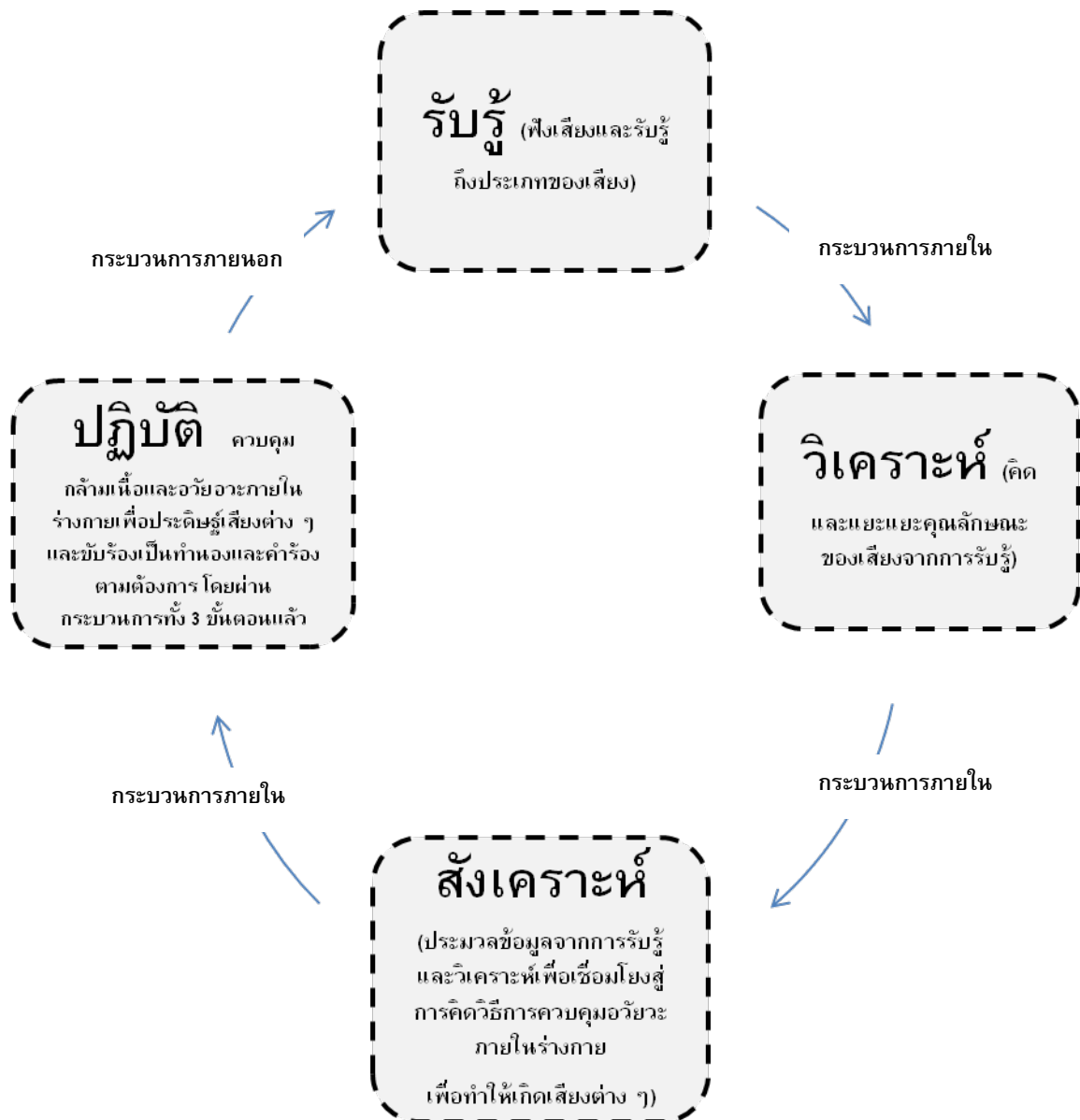
1.3) การสังเคราะห์ ได้แก่ การที่ผู้เรียนสามารถประมวลข้อมูลหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการรับรู้และการวิเคราะห์เชื่อมโยงกับวิธีการควบคุมอวัยวะภายในร่างกายของผู้เรียนที่ทำให้เกิดเสียงต่าง ๆ

2) กระบวนการเรียนรู้ภายนอก

2.1) การปฏิบัติ ได้แก่ การที่ผู้เรียนสามารถควบคุมกล้ามเนื้อและอวัยวะภายในร่างกายเพื่อประดิษฐ์เสียงต่าง ๆ ออกมาได้ตามที่ต้องการโดยการผ่านกระบวนการภายในทั้ง 3 ขั้นตอนดังกล่าว

ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ในลำดับขั้นทั้งหมดจะมีระบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องมีกระบวนการเรียนรู้ในลำดับขั้นดังกล่าวซ้ำหลาย ๆ รอบเพื่อทำให้เกิดทักษะการขับร้องที่ชำนาญหรือเรียกว่า “วัฏจักรแห่งการเรียนรู้” อันสามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 4.42 แสดงวัฏจักรของกระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

3.4 การเชื่อมโยงองค์ความรู้ในสาขากับศาสตร์อื่น ๆ

สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย เป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยที่มีองค์ประกอบสำคัญ คือ เสียงของทำนองและเสียงของคำร้องหรือบทร้อง ตลอดจนมีองค์ความรู้ในเชิงปริมาณที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องเพื่อการขับกล่อมและการขับร้องประกอบการแสดงซึ่งเป็นลักษณะของการบูรณาการหรือการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในสาขาวิชา กับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง อันมีรายละเอียด ดังนี้

3.4.1 การเชื่อมโยงองค์ความรู้กับสาขาวิชา ดนตรีไทย

การขับร้องในเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ในพิธีกรรม เพลงขับร้องเพื่อการขับกล่อมและความบันเทิงล้วนเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ทางด้านคีตศิลป์ไทยกับองค์ความรู้ทางด้านดนตรีไทยทั้งสิ้น กล่าวคือ ในการขับร้องบทเพลงทั้ง 3 ประเภท เป็นการขับร้องร่วมกับการบรรเลงดนตรีไทยในลักษณะของการผสมวงที่แตกต่างกันตามโอกาสในการบรรเลงและขับร้องซึ่งจะมีการเชื่อมโยงองค์ความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างสาขาวิชาอย่างลึกซึ้งไม่ว่าจะเป็นด้านบทเพลงด้านจังหวะ ด้านทำนองหลักและการบรรเลงรวมวง

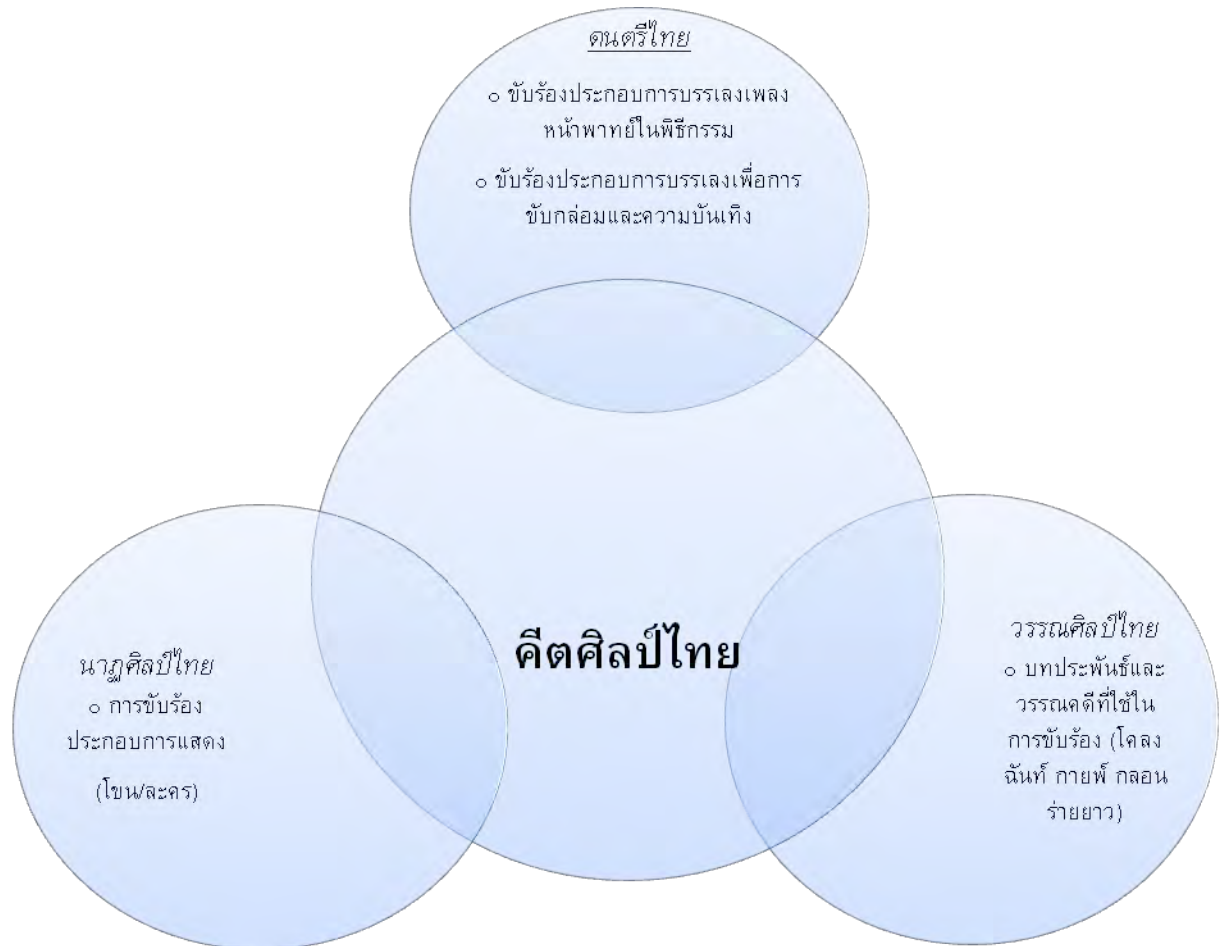
3.4.2 การเชื่อมโยงองค์ความรู้กับสาขาวิชา นาฏศิลป์ไทย

นอกจากนั้นในการขับร้องประกอบการแสดงซึ่งเป็นการขับร้องเพื่อบรรยายเรื่องราวในการแสดง (โขน/ละคร/หุ่นกระบอก ฯลฯ) ชุดนั้น ๆ โดยมีผู้แสดง (ที่ใช้ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย) เป็นผู้รำในท่ารำที่ดำเนินไปตามบทละครหรือบทร้องที่ผู้ขับร้องถ่ายทอดออกมา ร่วมกับการบรรเลงดนตรีไทยอย่างผสมกลมกลืน ซึ่งในการขับร้องประกอบการแสดงนอกจากผู้ขับร้องจะต้องขับร้องได้อย่างถูกต้องและไพเราะตามหลักการปฏิบัติในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยแล้วยังจำเป็นต้องมีทักษะการสังเกต การจดจำท่ารำเบื้องต้นที่ตัวละครแต่ละตัวรำและขับร้องให้สอดคล้องกับการรำในบทนั้น ๆ ดังนั้นจึงเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์กับสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยอย่างลึกซึ้ง

3.4.3 การเชื่อมโยงองค์ความรู้กับสาขาวิชา วรรณศิลป์ไทย

ในการขับร้องเพลงไทยทุกประเภทที่กล่าวมาข้างต้นนั้น องค์ประกอบสำคัญที่เป็นหัวใจในการขับร้องเพลงไทยอย่างหนึ่ง คือ บทร้องหรือคำร้องซึ่งมักเป็นบทประพันธ์ที่มาจากวรรณคดีไทยเรื่องต่าง ๆ เช่น ขุนช้างขุนแผน กากี อิเหนา ฯลฯ อันมีโครงสร้างทางวรรณศิลป์ในด้านฉันทลักษณ์ที่แตกต่างกัน อาทิเช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่ายยาว ดังนั้นในการขับร้องเพลงไทยจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ขับร้องจะต้องรู้จักบูรณาการความรู้ทั้ง 2 สาขาวิชาเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสมเพื่อการปฏิบัติทักษะการขับร้องที่มีถูกต้องและไพเราะลักษณะความสัมพันธ์หรือการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีลักษณะดังแผนภาพด้านล่าง ดังนี้

แผนภาพที่ 4.43 แสดงลักษณะการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย
กับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง

3.5 แนวทางในการประกอบอาชีพในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

บุคคลที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยมีแนวทางในการประกอบอาชีพได้ ดังนี้

แนวทางในสายอาชีพ	อาชีพ (ลักษณะการปฏิบัติงานในอาชีพ)	องค์กร/หน่วยงานที่รองรับ/ สถานประกอบการ
สายอาชีพตรง	<u>คีตศิลป์ไทย</u> หรือศิลปินด้านขับร้องเพลงไทย คือ ผู้ประกอบอาชีพโดยการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยเพื่อการขับกล่อม สร้างความบันเทิงให้แก่สังคมและจรรโลงศิลปวัฒนธรรม ของชาติ	- สำนักการสังคีต กรมศิลปากร - กองดุริยางค์ทหารเรือ - กองดุริยางค์ทหารบก - กองดุริยางค์ทหารอากาศ - กองดุริยางค์ตำรวจ - พระราชินีเวสทมฤตทายวัน - ศาลาเฉลิมกรุง ฯลฯ - สำนักงานสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร (กทม.)
	<u>นักวิชาการวิชาชีพคีตศิลป์ไทย</u> คือ ผู้ที่มีความรู้ทั้งในด้านหลักการและความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทย สามารถประยุกต์องค์ความรู้ในวิชาชีพพร้อมกับองค์ความรู้วิชาการในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการสอน ด้านการเผยแพร่ วัฒนธรรม เป็นต้น โดยเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลหรือให้ความรู้แก่สังคมได้เข้าใจถึงลักษณะของสาขาวิชาชีพเพื่อการดำรงอยู่ของวิชาชีพอันเป็นศิลปวัฒนธรรมของชาติ	- สำนักการสังคีต กรมศิลปากร - กระทรวงวัฒนธรรม
สายอาชีพที่ใกล้เคียงหรือประยุกต์ใช้องค์ความรู้ร่วมกันในการประกอบอาชีพ	<u>นักบริหารวิชาชีพ</u> คือ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ร่วมกับการบริหาร เพื่อนำไปใช้บริหารจัดการองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพคีตศิลป์ไทย	- สำนักการสังคีต กรมศิลปากร - กระทรวงวัฒนธรรม
	<u>นักบริหารจัดการการแสดง</u> คือ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพคีตศิลป์ไทยที่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ด้านการจัดการแสดงที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมไทย ในงานและโอกาสสำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น นักจัดการแสดงและดนตรีในโรงละคร ผู้ควบคุมดนตรีและการแสดงทางด้านศิลปวัฒนธรรมในงานแสดงในระดับนานาชาติ เป็นต้น	- ศาลาเฉลิมกรุง - โรงละครสยามนิรมิต - โรงละครอักษรา - บริษัท หรือ องค์กร เอกชน ที่ดำเนินการจัดนิทรรศการและงานแสดงด้านศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ

4. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

4.1 มีทักษะทางวิชาชีพคิดศิลป์ไทยที่ชำนาญ สามารถประยุกต์ใช้ทักษะทางวิชาชีพร่วมกับองค์ความรู้อื่น ๆ ในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาในวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 มีความรู้เรื่องหลักการและทฤษฎีในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยอย่างเข้าใจและลึกซึ้งทั้งภาคประวัติศาสตร์ วิวัฒนาการและทฤษฎีในวิชาชีพ สามารถเชื่อมโยงถึงบริบทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักการทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ การคิด การวิเคราะห์ การประมวลผลและเชื่อมโยงองค์ความรู้บนพื้นฐานกระบวนการวิจัย เพื่อพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ทางวิชาชีพให้มีคุณภาพ ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

4.4 มีจิตสำนึกในการพัฒนาตนเองเพื่อรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพและสังคมอย่างมีจรรยาบรรณ โดยคำนึงถึงหลักคุณธรรม จริยธรรมขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

4.5 มีความกล้าคิด กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจเพื่อเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในวิชาชีพและสังคมในสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้เหมาะสม

4.6 มีจิตสำนึกในการปฏิบัติงานในวิชาชีพเพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สร้างสรรค์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติในระดับประเทศและระดับนานาชาติได้อย่างเหมาะสม

5. มาตรฐานผลการเรียนรู้

5.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

(1) มีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ เผยแพร่และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมไทยผ่านการปฏิบัติงานในวิชาชีพคิดศิลป์ไทย

(2) มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา มีน้ำใจและเสียสละเพื่อส่วนรวมตลอดจนมีความกตัญญูกตเวทิต่อครูอาจารย์และผู้มีพระคุณ

(3) มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ มีความมุ่งมั่นในการศึกษาเล่าเรียนทักษะทางวิชาชีพคิดศิลป์ไทยด้วยความเต็มใจและทุ่มเทอย่างเต็มศักยภาพ

5.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้

(1) มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและปรัชญาพื้นฐานทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ทางวิชาชีพ

(2) มีความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้พื้นฐานในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยทั้งด้านประวัติศาสตร์วิชาชีพและทฤษฎีพื้นฐานในวิชาชีพตลอดจนประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติทักษะวิชาชีพได้

(3) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคิดศิลป์ไทยแต่ละประเภทตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูง สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยร่วมกับองค์ความรู้ด้านวรรณคดีคำประพันธ์ ทำนองหลัก จังหวะหน้าทับและการบันทึกโน้ตที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องเพลงไทย

(4) มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยพื้นฐาน สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับองค์ความรู้ทางวิชาชีพคิดศิลป์ไทยได้

5.3 มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

(1) มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์และประเมินค่าผลงานทางศิลปะไทยในวิชาชีพเพื่อเรียนรู้องค์ความรู้ในวิชาชีพได้อย่างมีวิจารณญาณ มีไหวพริบปฏิภาณและรอบคอบ

(2) มีความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพและการเรียนรู้องค์ความรู้ในวิชาชีพเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) มีความสามารถในการแสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้องค์ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมกับองค์ความรู้ในวิชาชีพได้ด้วยตนเอง

5.4 มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(1) มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มศักยภาพทั้งหน้าที่ในด้านการศึกษาเล่าเรียนและหน้าที่ในฐานะนักวิชาชีพคิดศิลป์ไทย

(2) สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม รู้จักรับฟังและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นเพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ

(3) มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาศักยภาพทางการปฏิบัติทักษะวิชาชีพคิดศิลป์ไทยอย่างต่อเนื่องในฐานะนักวิชาชีพที่ดีและผู้เรียนที่ดี

5.5 มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(1) มีความสามารถในการเรียนรู้องค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการของเหตุผลที่ถูกต้อง

(2) สามารถสื่อสารและอธิบายองค์ความรู้ตลอดจนลักษณะของสาขาวิชาให้แก่บุคคลต่างวิชาชีพและบุคคลที่สนใจเรียนรู้และเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) มีความสามารถในการเรียนรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.6 มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย (ทักษะวิชาชีพคีตศิลป์ไทย)

(1) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยที่สมบูรณ์ตามหลักการและมาตรฐานด้านโสตประสาท คุณภาพเสียง การออกเสียงเอื้อนและคำร้องที่ถูกต้อง

(2) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยประเภทเพลงหน้าพาทย์ในพิธีกรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

(3) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยเพื่อการขับกล่อมและความบันเทิงได้ในบทเพลงประเภทต่าง ๆ ได้แก่ เพลงสามชั้น เพลงเถา เพลงเกร็ดและเพลงลา ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

(4) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยประกอบการแสดงเป็นชุดเป็นตอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

(5) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยได้โดยใช้กลวิธีพิเศษและการสร้างอารมณ์ในบทเพลงเพื่อให้เกิดความไพเราะตามธรรมชาติของเพลงที่ต่างกัน

6. องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (ไม่มี)

7. โครงสร้างหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาคีตศิลป์ให้มีจำนวนหน่วยกิตและหมวดวิชาที่สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยสถาบันอุดมศึกษาอาจนำแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรแต่ละหมวดวิชาจากมาตรฐานคุณวุฒิไปบูรณาการร่วมกับองค์ความรู้ในด้านเนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชาได้ดังนี้

**โครงสร้างและแนวทางการจัดเนื้อหาสาระในหมวดวิชา
ของหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี**

หน่วยกิตรวม ตลอดหลักสูตร	หมวดวิชา	กลุ่มวิชา	แนวทางกำหนด เนื้อหาสาระ
ไม่ต่ำกว่า 120 หน่วยกิต	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยกิต)	<ul style="list-style-type: none"> ● สังคมศาสตร์ ● มนุษย์ศาสตร์ ● ภาษา ● วิทย์/คณิต 	ตามเนื้อหาสาระเฉพาะของสาระ ในแต่ละกลุ่มวิชา
	หมวดวิชาเฉพาะ (ไม่ต่ำกว่า 84 หน่วยกิต)	● กลุ่มวิชาพื้นฐาน สาขาศิลปกรรมศาสตร์	เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ ในสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์และ องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ปรัชญา สุนทรียศาสตร์พื้นฐานซึ่งเป็นความรู้ ที่ผู้เรียนในสาขาศิลปกรรมศาสตร์ จำเป็นต้องเรียนรู้แนวคิดจากเนื้อหา สาระเพื่อนำไปเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ ในวิชาชีพเฉพาะของตนได้
		● กลุ่มวิชาพื้นฐาน วิชาชีพ ดุริยางคศิลป์-ไทย	เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ ในด้านวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทย ทั้งภาคประวัติและภาคทฤษฎี อันมี ความเกี่ยวข้องและเป็นพื้นฐานในการ เรียนรู้องค์ความรู้เฉพาะในวิชาชีพของ ผู้เรียน เช่น ประวัติดนตรีไทย ทฤษฎี ดนตรีไทย การบันทึกโน้ตและ เทคโนโลยีดนตรี เป็นต้น
	● กลุ่มวิชาชีพ ศิลปศึกษา	เนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎีและกระบวนการปฏิบัติทักษะ ทางวิชาชีพในการขับร้องแต่ละประเภท อย่างลึกซึ้งทั้งในระดับพื้นฐานและ ระดับสูง ตลอดจนกระบวนการในการ พัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพให้เป็นเลิศ ในฐานะนักวิชาชีพศิลปศึกษา	

**โครงสร้างและแนวทางการจัดเนื้อหาสาระในหมวดวิชา
ของหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี (ต่อ)**

หน่วยกิตรวม ตลอดหลักสูตร	หมวดวิชา	กลุ่มวิชา	แนวทางกำหนด เนื้อหาสาระ
ไม่ต่ำกว่า 120 หน่วยกิต	หมวดวิชาเฉพาะ (ไม่ต่ำกว่า 84 หน่วยกิต)	๑ กลุ่มวิชาศิลปศึกษาไทย เลือก	เนื้อหาสาระอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับ การพัฒนาการเรียนรู้ของบัณฑิตในบริบท สังคมปัจจุบันหรือองค์ความรู้ที่สามารถ นำมาประยุกต์ใช้กับองค์ความรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาวิชาชีพศิลปศึกษาไทย เช่น วัฒนธรรมดนตรีโลก ภาษาอังกฤษสำหรับ นักวิชาชีพ การบริหารจัดการวิชาชีพและ การแสดง การจัดการธุรกิจทางศิลปะ เป็นต้น
	หมวดวิชา เลือกเสรี (ไม่ต่ำกว่า 6 หน่วยกิต)	รายวิชาที่สถาบันอุดมศึกษา แห่งนั้นเปิดรายวิชาขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกศึกษา	ควรเป็นเนื้อหาสาระที่กว้างและครอบคลุม องค์ความรู้ในหลายศาสตร์วิชาอาจเป็น องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพหรือเป็น องค์ความรู้อื่น ๆ ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ วิชาชีพแต่เป็นเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับ สภาพสังคมปัจจุบันและสามารถช่วยให้ ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์ทางวิชาชีพที่กว้างขึ้น ตลอดจนเป็นองค์ความรู้ที่อยู่ในความสนใจ ของผู้เรียนในปัจจุบัน

8. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

ในการพัฒนาหลักสูตรที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชาให้
สถาบันอุดมศึกษานำเนื้อหาสาระจากมาตรฐานคุณวุฒิที่ได้ระบุตามเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยซึ่ง
เป็นมาตรฐานวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยเป็นเนื้อหาสาระขั้นต่ำในการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชา
ศิลปศึกษาไทยทุกหลักสูตรซึ่งสถาบันอุดมศึกษาสามารถพัฒนาเนื้อหาสาระที่มากกว่าหรือสูงกว่าเกณฑ์
ขั้นต่ำที่ได้ระบุไว้ในมาตรฐานคุณวุฒินี้ได้

เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย มีรายละเอียดดังนี้

ตารางสรุปเนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชาคีตศิลป์ (1)

กรอบสาระสำคัญขององค์ความรู้	ลักษณะประสบการณ์การเรียนรู้	กรอบองค์ความรู้
<p>กลุ่มเนื้อหาสาระ พื้นฐานวิชาชีพภาคทฤษฎี (บังคับ)</p>	<p>การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้โดยการศึกษากระบวนการทั้งระบบตั้งแต่แนวคิด หลักการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และแบบแผนของปรัชญา – ทฤษฎี ประวัติศาสตร์ในระดับโครงสร้างพื้นฐานและเทคนิคในระดับเพียงพอต่อการนำไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ประสบการณ์เพื่อใช้ปัญหาและวิจารณ์ญาณกำกับการใช้ประสบการณ์วิชาชีพได้ โดยความเป็นธรรมชาติทางวิชาการและการเสริมสร้างสังคม</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>ปรัชญา</u> <ul style="list-style-type: none"> - พื้นฐาน - ปรัชญาประยุกต์ (สุนทรียศาสตร์) 2. <u>ทฤษฎีดุริยางค์ไทย</u> <ul style="list-style-type: none"> - ทฤษฎีการผสมวงดนตรีไทย - ทฤษฎีการฝึกฝน - ทฤษฎีการบรรเลงดนตรีและขับร้อง - ทฤษฎีการวิเคราะห์ - ทฤษฎีการประพันธ์ - ทฤษฎีพัฒนาการ - ทฤษฎีจิตวิทยาการดนตรี - ทฤษฎีการบริหารจัดการวิชาชีพ 3. <u>ประวัติศาสตร์ดนตรี</u> <ul style="list-style-type: none"> - ประวัติและวิวัฒนาการวิชาชีพ - ประวัติและวิวัฒนาการนักวิชาชีพ - ประวัติและวิวัฒนาการสำนักดนตรี - ประวัติและวิวัฒนาการเพลง - ประวัติและวิวัฒนาการบรรเลงดนตรีและขับร้อง - ประวัติและวิวัฒนาการเครื่องดนตรี - ประวัติและวิวัฒนาการวงดนตรี - ประวัติและวิวัฒนาการระบบการศึกษา
<p>กลุ่มเนื้อหาสาระ พื้นฐานวิชาชีพภาคปฏิบัติ (บังคับ)</p>	<p>การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้โดยการศึกษากระบวนการทั้งระบบตั้งแต่แนวคิด หลักการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และแบบแผนของปรัชญา ประวัติศาสตร์ในระดับโครงสร้างพื้นฐานและเทคนิคในระดับเพียงพอต่อการนำไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ประสบการณ์เพื่อใช้ปัญหาและวิจารณ์ญาณกำกับการใช้ประสบการณ์วิชาชีพได้ โดยความเป็นธรรมชาติทางวิชาการและการเสริมสร้างสังคม</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพลงหน้าพาทย์และเพลงพิธีกรรมที่ใช้ในการแสดง 2. เพลงเถาและเพลงสามชั้น 3. เพลงตับ 4. เพลงเดี่ยวเพลงลา <p>(สามารถดูรายละเอียดของบทเพลงชั้นต่ำได้ในภาคผนวกของมาตรฐานคุณวุฒิฯ)</p>

*หมายเหตุ : สามารถดูรายละเอียดประเภทและชื่อบทเพลงชั้นต่ำในภาคผนวกของมาตรฐานคุณวุฒิซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่สถาบันอุดมศึกษาสามารถเพิ่มเติมเนื้อหาได้ตามความเหมาะสมแต่จำเป็นต้องมีมาตรฐานขั้นต่ำตามเกณฑ์มาตรฐานที่ได้ระบุไว้เสียก่อน

9. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

ให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ จากมาตรฐานคุณวุฒิเป็นเกณฑ์ในการดำเนินการพัฒนา โดยสถาบันอุดมศึกษาสามารถพัฒนาหรือสร้างสรรค์แนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ตามกลวิธีเฉพาะของแต่ละสถาบันได้แต่จำเป็นต้องมีประเด็นในการดำเนินการครบถ้วนตามข้อมูลที่มาตรฐานคุณวุฒิได้ระบุไว้ในขั้นต่ำ ดังนี้

กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย

กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้
<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อช่วยพัฒนาโสตประสาทในการเรียนการสอนโดยการฟังและปฏิบัติ ใช้สื่อเสียงของผู้สอนเป็นตัวอย่างและอาจใช้เครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงตายตัวเป็นมาตรฐานในการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากระดับเสียงที่ถูกต้องและการปรับระดับเสียงให้ตรงกับเครื่องดนตรี ตลอดจนความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะระดับเสียงที่แตกต่างกันได้ถูกต้อง
<ul style="list-style-type: none"> ● การถ่ายทอดองค์ความรู้โดยผู้สอนเป็นสื่อการเรียนรู้อันสำคัญที่สุดในการสอน เช่น การต่อเพลง การทบทวนบทเพลง โดยจะต้องเป็นการถ่ายทอดที่ใช้ระดับเสียงที่ถูกต้องตามมาตรฐานในการขับร้องเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากความสามารถในการขับร้องที่ถูกต้องตามจังหวะและทำนอง ระดับเสียงที่ไม่เพี้ยนแปร่ง ความสามารถในการเปล่งเสียงตัวอย่างที่ได้ยินจากต้นแบบและปฏิบัติได้ตรงตามระดับเสียง ตลอดจนความไวในการรับรู้ระดับเสียงที่ผิดพลาดและปรับได้อย่างถูกต้อง
<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองและให้ผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันกับผู้สอน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากผลงานการค้นคว้าและการนำเสนอผลงานที่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์และการเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติทักษะวิชาชีพอย่างสอดคล้อง ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอของผู้เรียน
<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้มีโอกาส คือ วิเคราะห์และประเมินศักยภาพของตนเองแลกเปลี่ยนกับเพื่อนชั้นเรียน เช่น การอภิปรายกลุ่ม การทำรายงานพัฒนาตนเอง การทำแฟ้มสะสมผลงานพร้อมการนำเสนอ เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากการมีส่วนร่วมและการใช้ความคิดของตนเองในการวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการขับร้องของตนเอง ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางวิชาชีพจากการปฏิบัติในสถานการณ์จริงอย่างมีคุณภาพแม่นยำ เช่น การถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนโดยตรงและมีการทบทวนบทเรียนร่วมกันอยู่เสมอในการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากการทดสอบระหว่างเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพทางด้านการขับร้องของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมีการทดสอบทุกครั้งระหว่างจบบทเรียนแต่ละบทเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความแม่นยำและชำนาญในการขับร้อง
<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาในการขับร้องในสถานการณ์ที่แตกต่างกันโดยใช้ไหวพริบปฏิภาณ เช่น การเน้นกิจกรรมการขับร้องรวมวงกับวงดนตรีประเภทต่าง ๆ อยู่เสมอในการจัดการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> ● การประเมินผลจากการสอบปฏิบัติบนเวทีทั้งในระหว่างภาคการศึกษาและปลายภาคการศึกษาโดยพิจารณาองค์ความรวมด้านความสามารถในการขับร้องทั้งหมดของผู้เรียน

10. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

ในการดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการให้สอดคล้องตามประเด็นต่างที่มาตรฐานคุณวุฒิได้กำหนดไว้ ดังนี้

การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย

กลยุทธ์ในการดำเนินการ	รายละเอียด
- การประเมินหลักสูตรโดยนักศึกษาผู้สำเร็จการศึกษา	- หลักฐานแสดงข้อมูลความพึงพอใจของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาพร้อมข้อมูลรายงานผล
- การประเมินหลักสูตรจากการรายงานเกี่ยวกับทักษะของบัณฑิตโดยผู้ใช้บัณฑิต	- หลักฐานแสดงข้อมูลความพึงพอใจในทักษะการปฏิบัติงานของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสาขาวิชานั้น ๆ ที่ได้เข้าทำงานจากหน่วยงานหรือผู้ใช้บัณฑิต
- การประเมินศักยภาพของภาควิชา/คณะวิชา/โดยบุคลากรภายนอก	- การประเมินศักยภาพและประสิทธิภาพของภาควิชา คณะวิชาและหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิและบุคคลภายนอกเป็นประจำทุก ๆ 1 หรือ 2 ปี - หลักฐานข้อมูลที่แสดงถึงการการประเมินคุณภาพในการดำเนินงานของภาควิชา คณะวิชา และหลักสูตรโดยบุคคลภายนอกและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
- การประเมินหลักสูตรโดยนักศึกษาผู้สำเร็จการศึกษา	- หลักฐานแสดงข้อมูลความพึงพอใจของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาพร้อมข้อมูลรายงานผล

11. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

11.1 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

ผู้เข้าศึกษาในสาขาวิชาศิลปะไทยระดับปริญญาตรีจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ กำหนดและสอดคล้องกับความต้องการบุคคลในวิชาชีพศิลปะไทยระดับอุดมศึกษา ดังนี้

1. จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า
2. มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะศิลปะไทยหรือขับร้องเพลงไทยตามเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยชั้นที่ 1 – 6

11.2 การเทียบโอนผลการเรียนรู้

การเทียบโอนผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทยมีแนวทางในการดำเนินการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษาแห่งชาติ อันมีรายละเอียด ดังนี้

เกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยระดับปริญญาตรี

เกณฑ์ ข้อที่	รายละเอียดของเกณฑ์
1	เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาในหลักสูตรระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าที่ทบวงมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานของรัฐมีอำนาจตามกฎหมายรับรอง
2	เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่มีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่เทียบ
3	เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับคะแนนตัวอักษร C หรือแต้มระดับคะแนน 2.00 หรือเทียบเท่า
4	เทียบรายวิชาเรียนและโอนหน่วยกิตได้ไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรที่รับโอน
5	รายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่เทียบโอนจากต่างสถาบันอุดมศึกษาจะไม่นำมาคำนวณแต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม
6	นักศึกษาจะต้องใช้เวลาศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาที่รับโอนอย่างน้อยหนึ่งปีการศึกษา
7	ในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาเปิดหลักสูตรใหม่จะเทียบโอนนักศึกษาไม่ได้เกินกว่าชั้นปีและภาคการศึกษาที่ได้รับการอนุญาตให้มีนักศึกษาเรียนอยู่ตามหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว

12. คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการระบุข้อมูลของหลักสูตรในด้านคณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ทั้งข้อมูลด้านคุณวุฒิและภาระหน้าที่ของคณาจารย์ในการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางที่มาตรฐานคุณวุฒิได้ระบุไว้ ดังนี้

**เกณฑ์ในการกำหนดข้อมูลคุณวุฒิและขอบเขตภาระหน้าที่ของคณาจารย์
และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอนในหลักสูตรสาขาวิชาศิลปะไทย**

คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน	
เกณฑ์ด้าน	รายละเอียดของเกณฑ์
เกณฑ์ในการกำหนดคุณวุฒิ ของคณาจารย์และบุคลากรสนับสนุน การเรียนการสอน	<p>๑ อาจารย์ประจำหลักสูตรจะต้องมีคุณวุฒิปริญญาตรีและต้องมีประสบการณ์ในการสอน ได้รับการพัฒนาคุณวุฒิให้สูงขึ้นรวมทั้งได้รับตำแหน่งทางวิชาการเพิ่มขึ้น</p> <p>๒ อาจารย์ประจำ หมายถึง บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาที่มีหน้าที่หลักในการสอนและการวิจัย ปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาตามภาระงานที่รับผิดชอบในหลักสูตร อาจารย์ประจำแต่ละหลักสูตรจะเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตร ในเวลาเดียวกันไม่ได้และต้องทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรหนึ่งหลักสูตรใดเท่านั้น</p> <p>๓ อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง คณาจารย์ทุกคนในแต่ละหลักสูตร ได้แก่ คณาจารย์ประจำ คณาจารย์พิเศษ ที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องระบุข้อมูลรายชื่อ คุณวุฒิของคณาจารย์เหล่านั้นในแต่ละภาคการศึกษา</p>
เกณฑ์ด้าน	รายละเอียดของเกณฑ์
ขอบเขตภาระหน้าที่ของ คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุน การเรียนการสอน	<p>๑ การกำหนดอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (หลัก) ต้องเป็นบุคลากรหรืออาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น สามารถเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้และต้องเข้าร่วมสอบวิทยานิพนธ์ทุกครั้งแต่ไม่สามารถเป็นประธานกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ได้ ซึ่งอาจเป็นบุคลากรดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ อาจารย์ประจำ ○ ผู้เชี่ยวชาญประจำ ○ ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านที่แต่งตั้งขึ้น (โดยอนุโลม) <p>๒ การกำหนดอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (ร่วม) อาจเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกได้ สามารถเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้และต้องเข้าร่วมสอบวิทยานิพนธ์ทุกครั้งแต่ไม่สามารถเป็นประธานกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ได้ ซึ่งอาจเป็นบุคลากรดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ อาจารย์ประจำ ○ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ○ ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านที่แต่งตั้งขึ้น ○ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่ได้รับการยอมรับในวงการศึกษาชั้นนั้น

13. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

สถาบันอุดมศึกษาควรมีแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรการเรียนการสอนและอาจพัฒนาแนวทางในการดำเนินการตามเอกลักษณ์และปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ได้ แต่จำเป็นต้องมีความสอดคล้องกับประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

13.1 ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย ยืดหยุ่น เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน

13.2 ควรจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความพร้อมทั้งในด้านอุปกรณ์การเรียนรู้ เทคโนโลยีที่ช่วยให้การค้นคว้าข้อมูลรวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

13.3 เน้นการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ การแสวงหา การค้นคว้าในการศึกษาด้วยตนเอง

13.4 เน้นการวิจัยองค์ความรู้ในสาขาวิชาประยุกต์ร่วมกับองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

13.5 การประเมินผลที่เน้นที่ศักยภาพของพัฒนาการของผู้เรียนตามสภาพจริง ประกอบกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

13.6 ในการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ควรจัดให้มีเนื้อหาเบ็ดเสร็จในรายวิชาเดียว ไม่ควรมีรายวิชาต่อเนื่องหรือรายวิชาขั้นสูงอีกและไม่ควรรนำรายวิชาเบื้องต้นหรือรายวิชาพื้นฐานของวิชาชีพเฉพาะมาจัดเป็นวิชาการศึกษาทั่วไป

14. แนวทางพัฒนาอาจารย์

ในการดำเนินการพัฒนาอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาควรมีการพัฒนา นโยบายและกลยุทธ์ในการดำเนินการตามเอกลักษณ์และความถนัดของสถาบัน โดยดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับประเด็นต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิ ดังนี้

14.1 ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาควรมีแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

14.2 ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาควรมีบทบาทมิใช่เพียงแต่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เท่านั้นแต่ยังต้องเป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการแสวงหาความรู้ให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งผู้สอนควรรู้จักปรับตัวให้เข้าสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป

14.3 ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาควรรู้จักประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่ทันสมัยในการสอน เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของผู้เรียน

14.4 ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาควรจัดการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการวิจัยเป็นกลไกสำคัญในการเรียนรู้องค์ความรู้ต่าง ๆ ตลอดจนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

14.5 ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและแนวคิดในการอนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรมไทยและความเป็นไทยอยู่เสมอในการสอน

14.6 ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาควรมีการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนของตนเองอยู่เสมอ โดยประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของตน

15. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

15.1 มีการประกันคุณภาพภายใน

15.2 มีการรายงานผลการประกันคุณภาพภายในต่อสภาสถาบัน

15.3 มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตร

15.4 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน ควรไม่น้อยกว่า 5 ข้อ ดังต่อไปนี้

(1) มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐาน
คุณวุฒิฯ

(2) มีการวางแผนดำเนินการหลักสูตร ดังนี้

(2.1) จัดทำรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2

(2.2) จัดทำรายละเอียดของรายวิชา ตามแบบ มคอ.3

(2.3) จัดทำรายละเอียดประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.4

(3) มีการดำเนินการตามแผน และการจัดทำรายงานผล ดังนี้

(3.1) รายงานผลการดำเนินการรายวิชา ตามแบบ มคอ.5

(3.2) รายงานผลการดำเนินการประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ
มคอ.6

(3.3) รายงานผลการดำเนินการหลักสูตร ตามแบบ มคอ.7

(1) มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน และการ
ประเมินผลการเรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินงานที่ผ่านมา

(2) มีการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิฯ

15.5 มีการกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน ที่สะท้อนการดำเนินงานตามมาตรฐาน
คุณวุฒิฯ ดังตาราง

ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินในการดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์หรือศิลปบัณฑิต

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน
<p>1. การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1.1 การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร</p> <p>1.2 การพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน</p> <p>(1) การพัฒนาการเรียนการสอนคณาจารย์ใหม่</p> <p>(2) การพัฒนาการเรียนการสอนคณาจารย์ประจำการ</p> <p>(3) การพัฒนาบุคลากรด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน</p>	<p>มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างน้อย 1 ครั้งใน 5 ปี</p> <p>ได้รับการปฐมนิเทศ มีการปฐมนิเทศคณาจารย์ใหม่ด้านการจัดการเรียนการสอนทุกคน</p> <p>มีการพัฒนาคณาจารย์ประจำการด้านวิธีการสอนและวิธีการวัดผลอย่างน้อย 1 ครั้งใน 2 ปีทุกคน</p> <p>มีการพัฒนาบุคลากรด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างน้อย 1 ครั้งใน 2 ปีทุกคน</p>
<p>2. การวางแผนการดำเนินการหลักสูตร</p> <p>2.1 การจัดคณะกรรมการบริหารหลักสูตร</p> <p>2.2 การจัดกิจกรรมเสริมความสามารถทางการปฏิบัติทักษะวิชาชีพ</p>	<p>มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรทำหน้าที่ครบวงจรคือ วางแผนการสอน จัดการสอนและประเมินผล การสอน</p> <p>มีโครงการกิจกรรมเสริมความสามารถทางการปฏิบัติทักษะวิชาชีพเป็นรายปี ทุกปีตลอดหลักสูตร โดยมีคณะกรรมการบริหารโครงการและมีการประเมินผลการเข้าโครงการของนิสิตนักศึกษาเป็นรายบุคคล เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติให้สำเร็จการศึกษา</p> <p>ผลการเรียนรายวิชาตามหลักสูตร</p>
<p>2.3 การจัดคณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร</p> <p>2.4 การจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรตามแบบ มคอ.2</p> <p>2.5 การจัดทำรายละเอียดของรายวิชาและประสพการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4</p>	<p>มีคณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตามเกณฑ์หลักสูตรใหม่ให้จัดทำรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ตามมาตรฐานคุณวุฒิฯ สาขา ภายในปีการศึกษา 2554</p> <p>หลักสูตรเดิมให้มีการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) ตามมาตรฐานคุณวุฒิฯ สาขา ภายในปีการศึกษา 2555</p> <p>รายวิชาใหม่ให้จัดทำรายละเอียดรายวิชาตามมาตรฐานคุณวุฒิฯ สาขา ภายในปีการศึกษา 2554</p> <p>รายวิชาเดิมให้มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชาตามมาตรฐานคุณวุฒิฯ สาขา ภายในปีการศึกษา 2555</p>

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน
<p>3. การดำเนินการตามแผน และการจัดทำรายงานผล</p> <p>3.1 การจัดสรรทรัพยากร</p> <p>(1) อาคารสถานที่สำหรับการเรียนการสอน</p> <p>(2) สื่อคอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนการสอน</p> <p>(3) อาคารสถานที่สำหรับการวิจัย</p> <p>(4) หนังสือห้องสมุด</p> <p>(5) การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ตามอรรถยาศัย</p> <p>3.2 การจัดการเรียนการสอนและรายงานผล</p> <p>(1) การจัดทำประมวลการสอนรายวิชา</p> <p>(2) การรายงานผลการดำเนินการรายวิชาตามแบบ มคอ.5</p> <p>(3) การรายงานผลการดำเนินการประสพการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.6</p> <p>(4) การรายงานผลการดำเนินการหลักสูตรตามแบบ มคอ.7</p>	<p>มีปริมาณและคุณภาพเหมาะสมกับการเรียนการสอนและจำนวนนิสิต/นักศึกษา</p> <p>มีปริมาณและคุณภาพเหมาะสมกับการเรียนการสอนและจำนวนนิสิต/นักศึกษา</p> <p>มีปริมาณและคุณภาพเหมาะสม เอื้ออำนวยต่อการวิจัย</p> <p>มีจำนวนเพียงพอตามวิชาเอกที่เปิดสอน</p> <p>มีการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <p>มีประมวลการสอนรายวิชาที่ครอบคลุมพุทธิพิสัยจิตพิสัย และทักษะพิสัย</p> <p>มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการรายวิชาที่เปิดสอนทุกภาคการศึกษา</p> <p>มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการประสพการณ์ภาคสนามที่เปิดสอนทุกภาคการศึกษา</p> <p>มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการหลักสูตรทุกปีการศึกษา</p>
<p>4. การพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้จากการประเมินการดำเนินงาน</p> <p>4.1 การประเมินการสอนของคณาจารย์</p> <p>4.2 การพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และกลยุทธ์การสอน</p> <p>4.3 การประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษา</p> <p>4.4 การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การเรียนการสอน</p>	<p>มีการประเมินการสอนคณาจารย์ทุกภาคการศึกษา</p> <p>มีการนำผลการประเมินการสอนมาใช้ปรับปรุงประมวลการสอนรายวิชาโดยระบุไว้ในประมวลการสอนในภาคการศึกษาต่อไป</p> <p>มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้</p> <p>มีการรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนต่อสภาสถาบันอุดมศึกษาทุกปี</p>
<p>5. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิฯ</p>	<p>มีการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิฯ ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกรุ่น</p>

ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามจุดเน้น โดยกำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาที่จะได้รับการรับรองมาตรฐานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ต้องมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง 2 ปีการศึกษาเพื่อติดตามการดำเนินการตาม TQF ต่อไป ดังนี้

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5	ปีที่ 6
1. คณาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อย ร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	X	X	X	X	X	
2. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือ มาตรฐานคุณวุฒิสาชา (ถ้ามี)	X	X	X	X	X	
3. มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X	
4. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X	
5. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X	X	
6. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิต/นักศึกษา ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X	X	X	
7. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผล การเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว		X	X	X	X	

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5	ปีที่ 6
8. คณาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	X	X	X	X	X	
9. คณาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	X	X	X	X	X	
10. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี	X	X	X	X	X	
11. ระดับความพึงพอใจของนิสิต/นักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0				X	X	
12. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0					X	X
13. ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนต่อระบบสารสนเทศที่สนับสนุน การเรียนรู้ด้วยตนเองเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0	X	X	X	X	X	
14. ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0	X	X	X	X	X	

16. การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย สู่อำนาจปฏิบัติ

16.1 ให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักสูตรในหัวข้อต่าง ๆ ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

16.2 แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการอย่างน้อย 5 คน โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยซึ่งเป็นบุคคลภายนอกอย่างน้อย 2 คน เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตร

ให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษา โดยหัวข้อของหลักสูตรอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้แบบ มคอ.2 รายละเอียดของหลักสูตร

16.3 การพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษา ตามข้อที่ 16.2 นั้น ในหัวข้อมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง นอกจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษา สถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ซึ่งสถาบันต้องการให้บัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาของตนมีคุณลักษณะเด่นหรือพิเศษกว่าบัณฑิตในระดับคุณวุฒิและสาขาวิชาเดียวกันของสถาบันอื่น ๆ เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาและพันธกิจของสถาบันฯ และเป็นที่น่าสนใจของบุคคลที่จะเลือกเรียนหลักสูตรของสถาบันฯ หรือผู้ที่สนใจจะรับบัณฑิตเข้าทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยให้แสดงแผนที่กระจายความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) เพื่อให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีความรับผิดชอบหลักหรือความรับผิดชอบรองต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้อันใด

16.4 จัดทำรายละเอียดของรายวิชา รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.3 (รายละเอียดของรายวิชา) และแบบ มคอ.4 (รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม) ตามลำดับ พร้อมทั้งแสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาจะทำให้เกิดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในเรื่องใด สถาบันต้องมอบหมายให้ภาควิชา/สาขาวิชา จัดทำรายละเอียดของรายวิชาทุกรายวิชา รวมทั้งรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้เสร็จเรียบร้อยก่อนการเปิดสอน

16.5 สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอสภาสถาบันฯอนุมัติรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งได้จัดทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์แล้วก่อนเปิดสอน โดยสภาสถาบันฯควรกำหนดระบบและกลไกของการจัดทำและอนุมัติรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชาและรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้ชัดเจน

16.6 สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งสภาสถาบันฯอนุมัติให้เปิดสอนแล้วให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติรับทราบภายใน 30 วัน นับแต่สภาสถาบันฯอนุมัติ

16.7 เมื่อสภาสถาบันฯอนุมัติตามข้อ 16.5 แล้วให้มอบหมายอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกลยุทธ์การสอนและการประเมินที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชาและรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของสาขาวิชาศิลปศึกษา

16.8 เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน การประเมินผลและการทวนสอบผลการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาและประสบการณ์ภาคสนามในแต่ละภาคการศึกษาแล้ว ให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ซึ่งรวมถึงการประเมินผลและการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบพร้อมปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะ โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.5 (รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา) และแบบ มคอ.6 (รายงานผลการดำเนินการ

ของประสบการณ์ภาคสนาม) ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประมวล/วิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการศึกษา โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.7 (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เพื่อใช้ในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการสอน กลยุทธ์การประเมินและแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและหากจำเป็นจะต้องปรับปรุงหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนก็สามารถทำได้

16.9 เมื่อครบรอบหลักสูตร ให้จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร โดยมีหัวข้อและรายละเอียดอย่างน้อยตามแบบ มคอ.7 (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เช่นเดียวกับการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา และวิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวม ว่าบัณฑิตบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ รวมทั้งให้นำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรและ/หรือการดำเนินการของหลักสูตรต่อไป

17. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualifications Register: TQR)

เพื่อประโยชน์ต่อการกำกับดูแลคุณภาพของการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการอุดมศึกษาการรับรองคุณวุฒิเพื่อกำหนดอัตราเงินเดือนในการเข้ารับข้าราชการของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) การรับรองคุณวุฒิเพื่อการศึกษาต่อหรือการทำงานในต่างประเทศและเป็นข้อมูลสำหรับผู้ประกอบการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะสามารถตรวจสอบหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualifications Register: TQR) เมื่อสถาบันฯได้เปิดสอนไปแล้วอย่างน้อยครึ่งระยะเวลาของหลักสูตรตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

17.1 เป็นหลักสูตรที่ได้รับการอนุมัติจากสภาสถาบันอุดมศึกษา ก่อนเปิดสอนและได้แจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบภายใน 30 วัน นับแต่สภาสถาบันฯอนุมัติหลักสูตรนั้น ๆ

17.2 ผลการประเมินคุณภาพภายในตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในจะต้องคะแนนเฉลี่ยระดับดีขึ้นไปต่อเนื่องกัน 2 ปี นับตั้งแต่เปิดสอนหลักสูตรที่ได้พัฒนาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เว้นแต่หลักสูตรใดที่มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชานั้น ๆ ได้กำหนดตัวบ่งชี้และ/หรือเกณฑ์การประเมินเพิ่มเติมผลการประเมินคุณภาพจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชานั้น ๆ กำหนด จึงจะได้รับการเผยแพร่ กรณีหลักสูตรใดมีครึ่งระยะเวลาของหลักสูตร 1 ปี หรือน้อยกว่าให้พิจารณาผลการประเมินคุณภาพภายในของปีแรกที่เปิดสอนด้วยหลักเกณฑ์เดียวกัน

17.3 หลักสูตรใดที่ไม่ได้รับการเผยแพร่ให้สถาบันอุดมศึกษากำกับดูแลให้มีการรักษาคุณภาพให้มีมาตรฐานอยู่เสมอ โดยผลการประเมินคุณภาพภายในจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยสูงอยู่ในระดับดีขึ้นไป หรือเป็นไปตามที่มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชานั้นกำหนดทุกปีหลังจากได้รับการเผยแพร่ หากต่อมาปรากฏว่าผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรของสถาบันใดไม่เป็นไปตามที่กำหนด ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเสนอคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อพิจารณาถอนการเผยแพร่หลักสูตรนั้น จนกว่าสถาบันอุดมศึกษานั้นจะได้มีการปรับปรุงตามเงื่อนไขของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

18. รายชื่อผู้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิ

นางสาวสุชาดา โสวัตร (ผู้วิจัย)

19. ภาคผนวก

ในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยการเลือกบทเพลงที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำของมาตรฐานคุณวุฒิที่ได้ระบุไว้ตามรายการด้านล่าง และสามารถเพิ่มเติมเนื้อหาให้มากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำได้ตามศักยภาพของแต่ละสถาบัน

**รายชื่อและประเภทบทเพลงชั้นต่ำที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (1)**

กรอบสาระสำคัญขององค์ความรู้	ลักษณะประสบการณ์การเรียนรู้	กรอบองค์ความรู้
<p>กลุ่มเนื้อหาสาระ พื้นฐานวิชาชีพ (บังคับ)</p>	<p>การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้โดย การศึกษากระบวนการทั้งระบบตั้งแต่ แนวคิด หลักการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และ แบบแผนของปรัชญา – ทฤษฎี ประวัติศาสตร์ในระดับโครงสร้างพื้นฐาน และเทคนิคในระดับเพียงพอต่อการนำไป วิเคราะห์และสังเคราะห์ประสบการณ์เพื่อ ใช้ปัญญาและวิจารณ์ญาณกำกับการใช้ ประสบการณ์วิชาชีพได้ โดยความเป็น ธรรมทางวิชาการและการเสริมสร้างสังคม</p>	<p>1. เพลงหน้าพาทย์และเพลงพิธีกรรมที่ใช้ใน การแสดง</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพลงเหาะ - เพลงสีนวล - เพลงนางนาค สองชั้น - เพลงแขกบรเทศ สองชั้น - เพลงมหาชัย ทางไทย - เพลงมหาชัย ทางเกียรติยศ - เพลงมหาฤกษ์ ทางไทย - เพลงปฐม - เพลงเห่เชิดฉิ่ง - เพลงกราวนอก - เพลงกราวใน - เพลงกราวรำ - เพลงเสมอ - เพลงตระนิมิต - เพลงตระนอน - เพลงตระบองกัน - เพลงชำนานู - เพลงทวอย สองชั้น <p>2. <u>เพลงเถาและเพลงสามชั้น</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เพลงนาคเกี้ยว สองชั้นฉาย - เพลงแขกไทย เถา - เพลงพม่าเห่ เถา - เพลงแขกอุลิต เถา - เพลงสุรินทรราหู สามชั้น - เพลงเขมรปี่แก้วทางสักวา สามชั้น - เพลงจะเข้หางยาวทางสักวา สามชั้น - เพลงทบท เถา - เพลงเขมรพวง เถา - เพลงมอญรำดาบ เถา - เพลงลาวเสียงเทียน เถา - เพลงราตรีประดับดาว เถา - เพลงถอนสมอ เถา - เพลงแขกขาว เถา - เพลงโสมส่องแสง เถา - เพลงแสนคำนึง เถา - เพลงแขกมอญบางขุนพรหม เถา - เพลงเขมรโพธิสัตว์ เถา

**รายชื่อและประเภทบทเพลงชั้นต่ำที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (2)**

กรอบสาระสำคัญขององค์ความรู้	ลักษณะประสบการณ์การเรียนรู้	กรอบองค์ความรู้
<p>กลุ่มเนื้อหาสาระ พื้นฐานวิชาชีพ (บังคับ)</p>	<p>การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้โดย การศึกษากระบวนการทั้งระบบตั้งแต่ แนวคิด หลักการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และ แบบแผนของปรัชญา – ทฤษฎี ประวัติศาสตร์ในระดับโครงสร้างพื้นฐาน และเทคนิคในระดับเพียงพอต่อการนำไป วิเคราะห์และสังเคราะห์ประสบการณ์เพื่อ ใช้ปัญญาและวิจารณ์ญาณกำกับการใช้ ประสบการณ์วิชาชีพได้ โดยความเป็น ธรรมทางวิชาการและการเสริมสร้างสังคม</p>	<p>2. <u>เพลงเถาและเพลงสามชั้น (ต่อ)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เพลงอาถรรพ์ เถา - เพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ สามชั้น - เพลงนารายณ์แปลงรูป สามชั้น - เพลงสารดี สามชั้น - เพลงแขกมอญ สามชั้น - เพลงต่อयरูป สามชั้น - เพลงเขมรใหญ่ สามชั้น - เพลงแขกลพบุรี สามชั้น - เพลงเขมรล่อองค์ เถา - เพลงขอมเงิน เถา - เพลงแขกโอด สามชั้น - เพลงเขมรราชบุรี สามชั้น - เพลงบุหลัน สามชั้น - เพลงแสนเสนาะ สามชั้น - เพลงทยอยเขมร สามชั้น - เพลงพม่าห้าท่อน สามชั้น - เพลงบังใบ สามชั้น - เพลงทยอยนอก สามชั้น - เพลงไอ้ลาว เถา - เพลงเขมรเลียบพระนคร เถา - เพลงขอมเงิน เถา - เพลงเซตจีน สองชั้น <p>(ออกแขกประเทศ เถา)</p> <p>3. <u>เพลงตับ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เพลงตับต้นเพลงฉิ่ง สามชั้น - เพลงตับมโหรี เรื่อง นางนาค สองชั้น - เพลงตับวิวาท์พระสมุทร สองชั้น - เพลงตับนางซินเดอริลา สองชั้น - เพลงตับสมิงทอง สองชั้น - เพลงตับลาวเจริญศรี สองชั้น - เพลงตับลมพัดชายเขา สามชั้น - เพลงตับดุขี้สั้งเวยสมโภชพระพุทธรูป - เพลงตับนาคบาท - เพลงตับระบำสี่บท สามชั้น - เพลงตับระบำสี่บท สองชั้น

**รายชื่อและประเภทเพลงชั้นต่ำที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
ในสาขาวิชาศิลปศึกษา (3)**

กรอบสาระสำคัญขององค์ความรู้	ลักษณะประสบการณ์การเรียนรู้	กรอบองค์ความรู้
กลุ่มเนื้อหาสาระพื้นฐานวิชาชีพ (บังคับ)	การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้โดยการศึกษากระบวนการทั้งระบบตั้งแต่แนวคิด หลักการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และแบบแผนของปรัชญา – ทฤษฎีประวัติศาสตร์ในระดับโครงสร้างพื้นฐานและเทคนิคในระดับเพียงพอต่อการนำไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ประสบการณ์เพื่อใช้ปัญญาและวิจารณ์ญาณกำกับการใช้ประสบการณ์วิชาชีพได้ โดยความเป็นธรรมทางวิชาการและการเสริมสร้างสังคม	<p>4. <u>เพลงเดี่ยว</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เพลงจีนขิมใหญ่ สองชั้น - เพลงทะเลแยะ สามชั้น - เพลงนกขมิ้น สามชั้น - เพลงพญาโศก สามชั้น - เพลงแขกมอญ สามชั้น - เพลงเชิดนอก - เพลงลาวแพน สองชั้น <p>5. <u>เพลงลา</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เพลงเต่ากินผักบุ้ง สองชั้น - เพลงพระอาทิตย์ชิงดวง สองชั้น - เพลงอกทะเล สามชั้น - เพลงกราวรำ เถา

* หมายเหตุ : กรอบเนื้อหาสาระที่ระบุไว้ในตารางด้านบนเป็นเพียงเนื้อหาสาระชั้นต่ำ สถาบันอุดมศึกษาสามารถไปพัฒนาเนื้อหาสาระเพิ่มเติมขึ้นไปจากนี้ได้แต่ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานชั้นต่ำที่ได้ระบุไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคิตศิลป์ไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามีผลการวิจัยและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้จากผลการวิจัย ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1 ข้อ คือ การพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคิตศิลป์ไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

5.1.2 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพในรูปแบบการวิจัยพัฒนาโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากเอกสารและการสัมภาษณ์และนำข้อมูลมาพัฒนาเป็นองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีต่าง ๆ ที่กล่าวมาเป็น 9 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขันเตรียมการในการดำเนินการวิจัย
- 2) วางแนวทางในการดำเนินงานและออกแบบการวิจัย
- 3) พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 4) รวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
- 5) วิเคราะห์ข้อมูล
- 6) สังเคราะห์ข้อมูล
- 7) จัดการสัมมนาวิพากษ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขา
- 8) ปรับปรุงมาตรฐานคุณวุฒิที่ได้ผ่านการพิจารณาจากที่ประชุม
- 9) สรุปและอภิปรายผล

5.1.3 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ คือ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคิตศิลป์ไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ อันมีรายละเอียดของผลการวิจัยดังนี้

**กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ**

ประกอบไปด้วยองค์ประกอบทั้งสิ้น 17 ข้อ คือ 1) ชื่อมาตรฐานคุณวุฒิ 2) ชื่อปริญญาและสาขาวิชา 3) ลักษณะของสาขาวิชา 4) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5) มาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ 5.1) คุณธรรม จริยธรรม 5.2) ความรู้ 5.3) ทักษะทางปัญญา 5.4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5.5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 5.6) ทักษะพิสัย (ทักษะทางวิชาชีพศิลปศึกษาไทย) 6) องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง 7) โครงสร้างหลักสูตร 8) เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา 9) กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ 10) การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ 11) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ 12) คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน 13) ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ 14) แนวทางพัฒนาอาจารย์ 15) การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 16) การนำมาตรฐานคุณวุฒิฯ สู่การปฏิบัติ 17) การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ

ลักษณะของสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ขับริ่องเพลงไทย เป็นสาขาวิชาที่มุ่งศึกษากระบวนการเรียนรู้ในการใช้เสียงเพื่อการขับร้องเป็นทำนองและบทร้องอันเกิดจากกระบวนการประดิษฐ์เสียงจากคุณลักษณะภายในของผู้ปฏิบัติอย่างมีศิลปะ อันทำให้เกิดความไพเราะจากเสียงที่พึงประสงค์และมีคุณภาพ อันมีองค์ความรู้ในสาขาอันเป็นพื้นฐานสำคัญและเป็นรากฐานของสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยใน 3 ด้านด้วยกัน ได้แก่ 1. จรรยาบรรณในวิชาชีพศิลปศึกษาไทย 2. องค์ความรู้เชิงปริมาณ (ศาสตร์) 3. องค์ความรู้เชิงคุณภาพ (ศิลป์) ซึ่งองค์ความรู้ในสาขาวิชาเหล่านี้เป็นลักษณะขององค์ความรู้ในการสร้างงานศิลปะอันมีความเชื่อมโยงกับศาสตร์ในการสร้างงานศิลปะในแขนงอื่น ๆ ได้แก่ ดนตรีไทย นาฏศิลป์ไทยและวรรณศิลป์ไทย สาขาวิชาศิลปศึกษาไทยมีกระบวนการเรียนรู้ในสาขาวิชาเป็นลักษณะวัฏจักรของการเรียนรู้ ซึ่งมี 2 กระบวนการ คือ กระบวนการเรียนภายใน ได้แก่ การรับรู้ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ และกระบวนการเรียนรู้ภายนอก ได้แก่ การปฏิบัติ นอกจากนั้นสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยยังเป็นสาขาวิชาที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่หรือบุคคลในวิชาชีพที่สามารถประกอบอาชีพได้ทั้งในแนวทางสายอาชีพที่ตรงกับสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยและสายวิชาชีพที่ใกล้เคียงที่สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในวิชาชีพร่วมกันในการปฏิบัติงาน

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้อันเป็นองค์ประกอบที่ 4 และ 5 ของมาตรฐานคุณวุฒิฯ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนามาจากข้อมูลในกรอบแนวคิดการวิจัยลำดับต่าง ๆ ที่สามารถสรุปภาพรวมในการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้ได้ในรูปแบบตาราง ดังนี้

ตารางที่ 5.1 ตารางแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย

(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ประเด็นที่สอดคล้องกัน) (1)

ประเด็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน					แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
กรอบแนวคิดที่ 1	กรอบแนวคิดที่ 2	กรอบแนวคิดที่ 4	กรอบแนวคิดที่ 5	กรอบแนวคิดที่ 6	
กล้าคิดริเริ่มอย่างเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	คิดพัฒนาตนเองและวิชาชีพให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง	ปฏิบัติตนได้ทั้งในด้านภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดีเหมาะสมกับโอกาสและกาลเทศะ	สร้างสรรค์องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในวิชาชีพให้เกิดการพัฒนาได้อย่าง	คิด วิเคราะห์เพื่อศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพศิลปศึกษาไทย	<ul style="list-style-type: none"> - มีทักษะทางวิชาชีพที่ชำนาญ - มีทักษะการประยุกต์ - มีทักษะในการแสวงหาความรู้ เชื่อมโยงองค์ความรู้บนพื้นฐานกระบวนการวิจัย - มีจิตสำนึกในการพัฒนาตนเองเพื่อรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพและสังคม
หาแนวทางแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับสถานการณ์	เสียสละและรู้จักช่วยเหลือส่วนรวมในสถานการณ์ต่าง ๆ	พิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหามิใช่ในวิชาชีพได้	รู้จักเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสังคมทั่วไปและสังคมวิชาชีพได้	ปรับตัวเพื่อดำรงอยู่ในวิชาชีพบนพื้นฐานเจตคติที่ดีต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมวิชาชีพ	
มีทักษะ ความรู้และความเข้าใจในวิชาชีพอย่างลึกซึ้ง	มีความรู้ความสามารถที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ	มีความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพในฐานะนักวิชาชีพ	มีทักษะและความรู้ในด้านหลักการและทฤษฎีที่ต่าง ๆ ในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยอย่างลึกซึ้ง	มีทักษะ ความรู้ความเข้าใจในหลักการหรือทฤษฎีในสาขาวิชาอย่างลึกซึ้ง	
ประยุกต์ใช้วิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาหรือปฏิบัติงานในวิชาชีพและบริบทที่เกี่ยวข้องได้ดี	ประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้	การบูรณาการองค์ความรู้ในวิชาชีพได้สอดคล้องกับบริบทสังคม	คิด วิเคราะห์ เชื่อมโยงกระบวนการในการเรียนรู้องค์ความรู้ในวิชาชีพและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องได้	สามารถเชื่อมโยงสู้องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพศิลปศึกษาบนพื้นฐานกระบวนการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ	

** ข้อมูลประกอบตาราง

กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้
 กรอบแนวคิดที่ 1 = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา
 กรอบแนวคิดที่ 2 = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TOF: HED)
 กรอบแนวคิดที่ 3 = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด
 กรอบแนวคิดที่ 4 = การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษา
 กรอบแนวคิดที่ 5 = ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปศึกษาไทย
 กรอบแนวคิดที่ 6 = มาตรฐานวิชาชีพศิลปศึกษาไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

ตารางที่ 5.1 ตารางแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทย

(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ประเด็นที่สอดคล้องกัน) (2)

ประเด็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน					คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในสาขาวิชาศิลปะไทย
กรอบแนวคิดที่ 2	กรอบแนวคิดที่ 1	กรอบแนวคิดที่ 4	กรอบแนวคิดที่ 5	กรอบแนวคิดที่ 6	
รู้จักพัฒนาตนเองและวิชาชีพให้มีคุณภาพและทันสมัยอยู่เสมอ	รู้จักใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	คิด วิเคราะห์ ประเมินการขับร้องของตนเอง	เรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและองค์ความรู้ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป	คิดวิเคราะห์ทักษะทางวิชาชีพของตนเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - มีความกล้าคิด กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจ - มีจิตสำนึกอนุรักษ์ ฟื้นฟู สร้างสรรค์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติในระดับประเทศและระดับนานาชาติได้อย่างเหมาะสม
รับผิดชอบในหน้าที่ของตนและช่วยเหลือส่วนรวมในการปฏิบัติงานวิชาชีพและกิจกรรมทางสังคมอื่น ๆ อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม	รับผิดชอบในหน้าที่ตนเองแลหน้าที่ต่อสังคมอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม	ปฏิบัติงานในวิชาชีพบนพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ	มีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนโดยใช้แนวคิดทางด้านคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน	ดำรงตนอยู่ในวิชาชีพ ศิลปะไทยตามแนวคิดพื้นฐานทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ	
เห็นคุณค่าในวิชาชีพในฐานะที่เป็นศิลปวัฒนธรรมของชาติที่ควรอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสานและเผยแพร่สู่สากล	มีจิตสำนึกที่ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยและเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานในระดับสากล	เป็นผู้นำแนวคิดในด้านการอนุรักษ์ สืบสาน และเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาชีพ	มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาชีพ	ดำรงตนอยู่ในวิชาชีพ ศิลปะไทยตามแนวคิดการอนุรักษ์ศาสตร์วิชาและสื่อสารให้สังคมเข้าใจถึงวิชาชีพของตนได้อย่างเหมาะสม	

** ข้อมูลประกอบตาราง

กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้
 กรอบแนวคิดที่ 1 = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา
 กรอบแนวคิดที่ 2 = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)
 กรอบแนวคิดที่ 3 = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด
 กรอบแนวคิดที่ 4 = การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา
 กรอบแนวคิดที่ 5 = ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปะไทย
 กรอบแนวคิดที่ 6 = มาตรฐานวิชาชีพศิลปะไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

ตารางที่ 5.2 ตารางสรุปแนวทางการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย
(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ประเด็นที่สอดคล้องกัน) (1)

<p><u>ข้อมูลประกอบตาราง</u></p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 1</u> = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจาก มาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 2</u> = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 3</u> = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด</p>	<p>กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 4</u> = การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 5</u> = ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปะไทย</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 6</u> = มาตรฐานวิชาชีพศิลปะไทย: เกณฑ์มาตรฐานคนตรีไทย</p>
---	---

มาตรฐาน ผลการ เรียนรู้ จาก TQF: HEd	ประเด็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน					สรุปแนวทางพัฒนามาตรฐานผลการ เรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย
	กรอบแนวคิดที่ 1	กรอบแนวคิดที่ 2	กรอบแนวคิดที่ 4	กรอบแนวคิดที่ 5	กรอบแนวคิดที่ 6	
ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม	ดำรงชีวิตอยู่ใน สังคมได้โดยมี พื้นฐานแนวคิดด้าน <u>คุณธรรม จริยธรรม</u> <u>จิตสำนึกที่ตระหนัก</u> ถึงคุณค่าของ ศิลปวัฒนธรรมไทย และเห็น ความสำคัญของ การอนุรักษ์ <u>วัฒนธรรมไทยอัน</u> เป็นมรดกของชาติ	แสดงพฤติกรรมในการ จัดการปัญหาที่บ่งบอก ว่าใช้ <u>แนวคิดคุณธรรม</u> <u>จริยธรรม</u>	<u>ดำเนินชีวิตในสังคมและ</u> <u>วิชาชีพอย่างมีคุณธรรม</u> <u>จริยธรรม</u>	ปฏิบัติตนอย่างมีความ ซื่อสัตย์ มี สัมมาคารวะ รู้จักกาลเทศะ มี น้ำใจและเสียสละเพื่อส่วนรวม รักและศรัทธาในวิชาชีพ มี จิตสำนึกในการอนุรักษ์ พัฒนา และเผยแพร่องค์ความรู้ทาง <u>วิชาชีพ</u>	ปฏิบัติตนเพื่อดำรงตน อยู่ในวิชาชีพศิลปะ ไทยตามแนวคิด พื้นฐานทางด้าน <u>คุณธรรม จริยธรรม</u> <u>จรรยาบรรณวิชาชีพ</u> และการอนุรักษ์ศาสตร์ <u>วิชา</u>	ด้านที่ 1 <u>คุณธรรม จริยธรรม</u> - ตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ เผยแพร่และฟื้นฟู - แนวคิดในด้านการปฏิบัติตนอย่างมีความ อ่อนน้อมถ่อมตน ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา มีน้ำใจและเสียสละเพื่อส่วนรวม ตลอดจนมีความกตัญญูทักท้วงต่อครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณ - แนวคิดในการปฏิบัติวิชาชีพด้วยความรักและ ศรัทธาในวิชาชีพ ความมุ่งมั่นในการศึกษา เล่าเรียนทักษะทางวิชาชีพศิลปะไทยด้วย ความเต็มใจและทุ่มเทอย่างเต็มศักยภาพ

ตารางที่ 5.2 ตารางสรุปแนวทางการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ประเด็นที่สอดคล้องกัน) (2)

<p>ข้อมูลประกอบตาราง</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 1</u> = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจาก มาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 2</u> = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 3</u> = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด</p>	<p>กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 4</u> = การจัดการศึกษาสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 5</u> = ธรรมชาติของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 6</u> = มาตรฐานวิชาชีพคีตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย</p>
---	--

มาตรฐาน ผลการ เรียนรู้ จาก TQF: HEd	ประเด็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน					สรุปแนวทางการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย
	กรอบแนวคิดที่ 1	กรอบแนวคิดที่ 2	กรอบแนวคิดที่ 4	กรอบแนวคิดที่ 5	กรอบแนวคิดที่ 6	
ด้านที่ 2 ความรู้	มีความรู้ ความ เชี่ยวชาญในศาสตร์ ของตน	มีความรู้ในสาขาวิชา เฉพาะที่เป็นวิชาชีพ ตระหนักถึงกฎเกณฑ์ หลักการ ธรรมเนียมใน การปฏิบัติทางวิชาชีพที่ ถูกต้อง	มีความรู้ทางด้านประวัติ ดนตรีไทย วรรณคดีใน บทเพลง คีตดุริยางคศิลป์ ในวิชาชีพ ที่ผู้เรียนใน วิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทย ทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้ หลักและวิธีการปฏิบัติ ทักษะทางด้านคีตศิลป์ ไทย ทำนองหลักและ จังหวะหน้าทับและการ บันทึกโน้ต	มีความรู้ในด้านหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่ต่าง ๆ ในสาขาวิชาคีตศิลป์ ไทยอย่างลึกซึ้ง ทั้งภาค ประวัติและทฤษฎี พื้นฐานในวิชาชีพ ดุริยางคศิลป์ไทย	เรียนรู้และเข้าใจใน แนวคิด หลักการหรือ ทฤษฎีและแบบแผน ของปรัชญา – ทฤษฎี การขับร้องเพลงไทย และดนตรีไทยในระดับ โครงสร้างพื้นฐานและ เทคนิค	ด้านที่ 2 ความรู้ - ความรู้ความเข้าใจในหลักการหรือทฤษฎี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมการในวิชาชีพดุริยางค ศิลป์ไทย - ความรู้ ความเข้าใจในหลักการและปรัชญา พื้นฐานทางศิลปกรรมศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ที่ มีความเกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ทางวิชาชีพ

ตารางที่ 5.2 ตารางสรุปแนวทางการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย

(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ประเด็นที่สอดคล้องกัน) (3)

<p>ข้อมูลประกอบตาราง</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 1</u> = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจาก มาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 2</u> = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 3</u> = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด</p>	<p style="text-align: center;">กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 4</u> = การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 5</u> = ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปะไทย</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 6</u> = มาตรฐานวิชาชีพศิลปะไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย</p>
---	---

มาตรฐาน ผลการ เรียนรู้ จาก TQF: HEd	ประเด็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน					สรุปแนวทางการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ ในสาขาวิชาศิลปะไทย
	กรอบแนวคิดที่ 1	กรอบแนวคิดที่ 2	กรอบแนวคิดที่ 4	กรอบแนวคิดที่ 5	กรอบแนวคิดที่ 6	
ด้านที่ 3 ทักษะทาง ปัญหา	สามารถเรียนรู้ สร้างและประยุกต์ ใช้ความรู้ในด้าน ต่าง ๆ เพื่อพัฒนา ตนเองและ สามารถ ปฏิบัติงานใน สังคมได้อย่างมี คุณภาพ	ค้นหาข้อเท็จจริงจาก การคิด วิเคราะห์ <u>ประมวลข้อมูลที่ซับซ้อน</u> <u>เพื่อเสนอแนว</u> <u>ทางแก้ไข</u> ได้อย่าง เหมาะสม	<u>เรียนรู้กระบวนการคิด</u> <u>วิเคราะห์ ประเมิน</u> การ ข้อร้องของตนเองและหา แนวทางแก้ไขปัญหาใน วิชาชีพ	<u>คิด วิเคราะห์กระบวนการ</u> <u>การเรียนรู้องค์ความรู้ใน</u> <u>วิชาชีพและองค์ความรู้ที่</u> <u>เกี่ยวข้องได้อย่างลึกซึ้ง</u> และมีประสิทธิภาพ	<u>วิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยง</u> กับประสบการณ์วิชาชีพ โดยสามารถพัฒนา <u>ทักษะการคิด วิเคราะห์</u> <u>บนพื้นฐาน</u> <u>กระบวนการวิจัยเพื่อ</u> <u>ศึกษาและพัฒนาองค์</u> <u>ความรู้ทางวิชาชีพ</u> <u>ศิลปะไทยได้อย่างมี</u> <u>ประสิทธิภาพวิพากษ์</u> <u>และประเมินค่าผลงาน</u> <u>ทางศิลปะไทยและ</u> <u>ดุริยางคศิลป์ไทยได้</u> อย่างเหมาะสม	ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญหา - ทักษะในการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา - ทักษะในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ - ทักษะในการเรียนรู้บนพื้นฐานกระบวนการวิจัย - ทักษะในการเชื่อมโยงองค์ความรู้ - ทักษะในการคิด วิเคราะห์เพื่อพัฒนาตนเอง

ตารางที่ 5.2 ตารางสรุปแนวทางการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย

(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ประเด็นที่สอดคล้องกัน) (4)

<p>ข้อมูลประกอบตาราง</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 1</u> = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจาก มาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 2</u> = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 3</u> = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด</p>	<p>กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 4</u> = การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 5</u> = ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปะไทย</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 6</u> = มาตรฐานวิชาชีพศิลปะไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย</p>
---	---

มาตรฐานผล การเรียนรู้ จาก TQF: HEd	ประเด็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน					สรุปแนวทางพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ใน สาขาวิชาศิลปะไทย
	กรอบแนวคิดที่ 1	กรอบแนวคิดที่ 2	กรอบแนวคิดที่ 4	กรอบแนวคิดที่ 5	กรอบแนวคิดที่ 6	
ด้านที่ 4 ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบ	<u>รู้จักเสียสละเพื่อ ส่วนรวม รับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม เรียนรู้และพัฒนา ตนเอง สามารถ ประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อการดำรงชีวิตใน สังคม</u>	<u>มีส่วนร่วมในการ ริเริ่มแก้ไขปัญหา อย่างสร้างสรรค์ใน สังคมทั้งบทบาทผู้นำ และผู้ตามอย่าง เหมาะสม เรียนรู้ที่จะรับผิดชอบ ในการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพอย่าง ต่อเนื่อง</u>	<u>เสียสละเพื่อส่วนรวม รับผิดชอบต่อหน้าที่ของ ตน การรู้จักรับฟังความ คิดเห็นผู้อื่น ตลอดจน ปฏิบัติตนได้ทั้งในด้าน ภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี เหมาะสมกับโอกาสและ กาลเทศะ ฝึกฝนตัวเองเพื่อการ พัฒนาศักยภาพในการ ขับเคลื่อนอยู่เสมอ</u>	<u>ดำรงตนในวิชาชีพได้ อย่างเหมาะสม รู้จัก เรียนรู้และปรับตัวให้ เข้ากับสังคมทั่วไปและ สังคมวิชาชีพได้ เรียนรู้และพัฒนา ตนเองให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อมและองค์กร ความรู้ในสังคมและ วิชาชีพ</u>	<u>เรียนรู้ในการปรับตัว เพื่อดำรงอยู่ในวิชาชีพ อย่างมีจรรยาบรรณ เรียนรู้กระบวนการคิด วิเคราะห์ ประเมิน การ ขับร้องของตนเองและ หาแนวทางแก้ไข ปัญหาในวิชาชีพ ปฏิบัติตนเพื่อดำรงตน อยู่ในวิชาชีพศิลปะ อย่างมีประสิทธิภาพ</u>	ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ <u>ความรับผิดชอบ</u> - ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย - ทักษะการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสมทั้งบทบาทผู้นำ และผู้ตาม - แนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างรับผิดชอบต่อ ตนเองและสังคมในฐานะนักวิชาชีพและบุคคลใน สังคม - แนวคิดในการพัฒนาตนเอง

ตารางที่ 5.2 ตารางสรุปแนวทางการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย

(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ประเด็นที่สอดคล้องกัน) (5)

<p>ข้อมูลประกอบตาราง</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 1</u> = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจาก มาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 2</u> = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 3</u> = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด</p>	<p style="text-align: center;">กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 4</u> = การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 5</u> = ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปะไทย</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 6</u> = มาตรฐานวิชาชีพศิลปะไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย</p>
---	---

มาตรฐานผล การเรียนรู้ จาก TQF: HEd	ประเด็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน					สรุปแนวทางพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ใน สาขาวิชาศิลปะไทย
	กรอบแนวคิดที่ 1	กรอบแนวคิดที่ 2	กรอบแนวคิดที่ 4	กรอบแนวคิดที่ 5	กรอบแนวคิดที่ 6	
<p>ด้านที่ 5 ทักษะ การวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศ</p>	<p>สามารถ<u>ประยุกต์ใช้</u> <u>ความรู้ในการศึกษา</u> <u>และการดำรงชีวิตใน</u> <u>สังคมปฏิบัติ</u>ในงานใน สังคมได้อย่างมี คุณภาพและมี <u>มาตรฐานในระดับ</u> <u>สากล</u></p>	<p><u>ค้นคว้าข้อมูลเพื่อ</u> <u>การศึกษาในวิชาชีพ</u> <u>โดยเลือกใช้แนวคิด</u> <u>ในการคิดเชิง</u> <u>คณิตศาสตร์และ</u> <u>ประยุกต์ใช้</u> <u>เทคโนโลยีได้</u> <u>สื่อสารข้อมูลใน</u> <u>วิชาชีพและข้อมูลอื่น</u> <u>ๆ ให้แก่กลุ่มบุคคลที่</u> <u>มีความแตกต่างกันได้</u></p>	<p><u>คิดเป็นระบบ</u> <u>ประยุกต์ใช้ทักษะทาง</u> <u>เทคโนโลยีในปัจจุบัน</u> <u>เพื่อพัฒนาองค์ความรู้</u> <u>ในวิชาชีพให้สอดคล้อง</u> <u>กับสภาพสังคมที่</u> <u>เปลี่ยนไปได้อย่าง</u> <u>เหมาะสม</u></p>	<p><u>มีทักษะการคิดเป็น</u> <u>ระบบสามารถ</u> <u>ประยุกต์ใช้องค์ความรู้</u> <u>อื่น ๆ กับการพัฒนา</u> <u>วิชาชีพและสื่อสาร</u> <u>ข้อมูลทางวิชาชีพ</u> <u>ให้แก่บุคคลในสังคม</u> <u>เข้าใจได้อย่างถูกต้อง</u></p>	<p><u>เรียนรู้เพื่อพัฒนา</u> <u>ทักษะการคิดวิเคราะห์</u> <u>เกี่ยวกับการปฏิบัติ</u> <u>ทักษะวิชาชีพศิลปะ</u> <u>ไทยที่เชื่อมโยงกับ</u> <u>โครงสร้างในระบบ</u> <u>จังหวัดหน้าทับและ</u> <u>ทำนองหลักทาง</u> <u>ดุริยางคศิลป์ไทยได้</u> <u>อย่างมีประสิทธิภาพ</u></p>	<p><u>ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร</u> <u>และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</u> - ทักษะในการเรียนรู้องค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่าง เป็นระบบโดยใช้หลักการของเหตุผลที่เหมาะสม - ทักษะในการสื่อสารและอธิบายองค์ความรู้ใน สาขาวิชาให้แก่บุคคลต่างวิชาชีพและบุคคลทั่วไป สามารถเรียนรู้และเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ - ทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการ พัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

ตารางที่ 5.2 ตารางสรุปแนวทางการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

(ข้อความที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง ประเด็นที่สอดคล้องกัน) (6)

<p>ข้อมูลประกอบตาราง</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 1</u> = แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจาก มาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 2</u> = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 3</u> = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด</p>	<p>กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 4</u> = การจัดการศึกษาสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 5</u> = ธรรมชาติของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย</p> <p><u>กรอบแนวคิดที่ 6</u> = มาตรฐานวิชาชีพคีตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย</p>
---	--

มาตรฐานผล การเรียนรู้ จาก TQF: HEd	ประเด็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกัน					คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย กรอบแนวคิดที่ 4
	กรอบแนวคิดที่ 1	กรอบแนวคิดที่ 2	กรอบแนวคิดที่ 4	กรอบแนวคิดที่ 5	กรอบแนวคิดที่ 6	
ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย	มีความสามารถที่ จำเป็นต่อการ ประกอบอาชีพ	ทักษะทางวิชาชีพ เฉพาะในแต่ละ สาขาวิชา	มีความสามารถ <u>ปฏิบัติได้อย่างชำนาญ</u> <u>ในฐานะนักนักวิชาชีพ</u> ทั้ง <u>ในด้านพื้นฐานการขับ</u> <u>ร้องจนถึงการขับร้อง</u> <u>ระดับสูง</u> รู้จักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองใน ด้านการขับร้องและ สามารถประดิษฐ์เสียงที่ พึงประสงค์โดยใช้ ประสบการณ์ทาง สุนทรีย์ที่เหมาะสม หรือขับร้องได้อย่าง ไพเราะตามอารมณ์ เพลง	<u>ปฏิบัติทักษะทาง</u> <u>วิชาชีพได้อย่าง</u> <u>ชำนาญบนพื้นฐาน</u> หลักการในวิชาชีพ อย่างถูกต้องและมี ประสิทธิภาพ	เรียนรู้เพื่อพัฒนา <u>ความสามารถในการ</u> <u>ปฏิบัติทักษะทาง</u> <u>วิชาชีพคีตศิลป์ไทย</u> ใน เพลงทุกประเภท อย่างมีคุณภาพและ มีประสิทธิภาพ โดยสามารถ <u>ประดิษฐ์</u> <u>เสียงอันพึงประสงค์</u> ที่สามารถสื่ออารมณ์ ของบทเพลงสู่ผู้ฟังได้	ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย: ทักษะทางวิชาชีพ คีตศิลป์ไทย - ทักษะการขับร้องเพลงไทยทุกประเภทที่สมบูรณ์ ตามหลักการในวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพ - ทักษะการขับร้องเพลงไทยโดยใช้กลวิธีพิเศษและ การสร้างอารมณ์ในบทเพลงเพื่อให้เกิดความ ไพเราะตามอารมณ์ของเพลงที่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่าคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชา คีตศิลป์ไทยประกอบไปด้วยคุณลักษณะทั้งสิ้น 5 ได้แก่ 1) มีทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยที่ชำนาญ สามารถประยุกต์ใช้ทักษะทางวิชาชีพพร้อมกับองค์ความรู้อื่น ๆ ในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยเพื่อ พัฒนาและแก้ปัญหาในวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) มีทักษะในการแสวงหาความรู้ การคิด การวิเคราะห์ การประมวลและเชื่อมโยงความรู้ตามกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาและต่อยอด องค์ความรู้ทางวิชาชีพให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ 3) มีจิตสำนึกในการพัฒนาตนเองเพื่อรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพและสังคมอย่างมี จรรยาบรรณ โดยคำนึงถึงหลักคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐานในการดำรงชีวิต 4) กล้าคิด กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจเพื่อเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในวิชาชีพและสังคมใน สถานการณ์ที่แตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม 5) มีจิตสำนึกในการปฏิบัติงานในวิชาชีพเพื่อการ อำนวยประโยชน์ พัฒนา สร้างสรรค์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติใน ระดับประเทศและระดับนานาชาติได้อย่างเหมาะสม ซึ่งคุณลักษณะของบัณฑิตนี้เป็นคุณลักษณะ ที่มีการเชื่อมโยงกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้านในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

มาตรฐานผลการเรียนรู้ ประกอบด้วยมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้งสิ้น 6 ด้านด้วยกัน คือ ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม (1) มีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการ อำนวยประโยชน์ เผยแพร่และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมไทยผ่านการปฏิบัติงานในวิชาชีพคีตศิลป์ไทย (2) มีความ อ่อนน้อมถ่อมตน ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา มีน้ำใจเสียสละเพื่อส่วนรวมตลอดจนมีความ กตัญญูทักเตือนที่ต่อครูอาจารย์และผู้มีพระคุณ (3) มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ มีความมุ่งมั่นใน การศึกษาเล่าเรียนทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยด้วยความเต็มใจและทุ่มเทอย่างเต็มศักยภาพ ด้าน ที่ 2 ความรู้ (1) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและปรัชญาพื้นฐานทางศิลปกรรมศาสตร์ สุนทรีย- ศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ทางวิชาชีพ (2) มีความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้พื้นฐานใน วิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยทั้งด้านประวัติศาสตร์วิชาชีพและทฤษฎีพื้นฐานในวิชาชีพตลอดจน ประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพได้ (3) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการหรือทฤษฎีที่ เกี่ยวข้องกับกระบวนการในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยแต่ละประเภทตั้งแต่ ระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูง สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติทักษะการขับ ร้องเพลงไทยร่วมกับองค์ความรู้ด้านวรรณคดี คำประพันธ์ ทำนองหลัก จังหวะหน้าทับและการ บันทึกลงโน้ตที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องเพลงไทยได้ (4) มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยที่ สามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยได้ ด้านที่ 3 ทักษะทาง ปัญญา (1) มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์และประเมินค่าผลงานทางคีตศิลป์ไทยในวิชาชีพเพื่อ เรียนรู้องค์ความรู้ในวิชาชีพได้อย่างมีวิจารณญาณ มีไหวพริบปฏิภาณและรอบคอบ (2) มีความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพและการเรียนรู้องค์ ความรู้ในวิชาชีพเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ (3) มีความรู้ความสามารถ

ในการแสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้องค์ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมกับองค์ความรู้ในวิชาชีพได้ด้วยตนเอง ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (1) มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มศักยภาพทั้งหน้าที่ในด้านการศึกษาเล่าเรียนและหน้าที่ในฐานะนักวิชาชีพคิตศิลป์ไทย (2) สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม รู้จักรับฟังและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นเพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ (3) มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาศักยภาพทางการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคิตศิลป์ไทยอย่างต่อเนื่องในฐานะนักวิชาชีพและผู้เรียนที่ดี ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (1) มีความสามารถในการเรียนรู้องค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างเป็นระบบโดยใช้หลักการและเหตุผลที่เหมาะสม (2) สามารถสื่อสารและอธิบายองค์ความรู้ตลอดจนลักษณะของสาขาวิชาให้แก่บุคคลต่างวิชาชีพและบุคคลที่สนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ (3) มีความสามารถในการเรียนรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย (ทักษะทางวิชาชีพคิตศิลป์ไทย) (1) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยที่สมบูรณ์ตามหลักการและมาตรฐานด้านโสตประสาท คุณภาพเสียง การออกเสียงเอื้อนและคำร้องที่ถูกต้อง (2) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยประเภทเพลงหน้าพาทย์ในพิธีกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ (3) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยเพื่อการขับกล่อมและความบันเทิงในบทเพลงประเภทต่าง ๆ ได้แก่ เพลงสามชั้น เพลงตับ เพลงเถา เพลงเกร็ดและเพลงลาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ (4) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยประกอบการแสดงเป็นชุดเป็นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ (5) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยโดยใช้กลวิธีพิเศษและการสร้างอารมณ์ในบทเพลงเพื่อให้เกิดความไพเราะตามอรรถรสของบทเพลงที่แตกต่างกันได้

ลักษณะสำคัญของมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่พัฒนาสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. เป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
2. เป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับคุณลักษณะของบัณฑิตในสาขาวิชาคิตศิลป์ไทยที่พัฒนาขึ้น
3. เป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่เน้นให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพคิตศิลป์ไทยอย่างชำนาญทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยกำหนดตัวบ่งชี้ในมาตรฐานผลการเรียนรู้ให้มีความครอบคลุมและเชื่อมโยงกับลักษณะของสาขาวิชาในด้านองค์ความรู้ในสาขาวิชา
4. มาตรฐานผลการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นยึดแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในสาขาวิชาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์หรือศิลปบัณฑิตในสาขาวิชาคิตศิลป์ไทย จากแนวทางของเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยอันเป็นมาตรฐานวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทย

จากลักษณะสำคัญของมาตรฐานผลการเรียนรู้อันเป็นส่วนหนึ่งของผลการวิจัยที่พบว่ามีความสอดคล้องกันกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ซึ่งทั้ง 2 องค์ประกอบนี้เป็นหัวใจสำคัญของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคิตศิลป์ไทย ตามกรอบมาตรฐาน

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติโดยสามารถสรุปความสอดคล้องกันระหว่างมาตรฐานผลการเรียนรู้ และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ได้ในรูปแบบตาราง ดังนี้

ตารางที่ 5.3 (1)

ตารางสรุปความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย

ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง						
มาตรฐานผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทย						
มาตรฐานผลการเรียนรู้		คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์				
ด้านที่	ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5
1 คุณธรรม จริยธรรม	(1) มีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ เผยแพร่และฟื้นฟู			✓		✓
	(2) มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา มีน้ำใจและเสียสละ เพื่อส่วนรวมตลอดจนมีความกตัญญูกตเวที ต่อครูอาจารย์และผู้มีพระคุณ			✓		
	(3) มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ มีความมุ่งมั่นในการศึกษาเล่าเรียนทักษะทางวิชาชีพศิลปะไทยด้วยความเต็มใจและทุ่มเทอย่างเต็มศักยภาพ			✓		✓
2 ความรู้	(1) มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและปรัชญาพื้นฐานทางศิลปกรรมศาสตร์สุนทรียศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ทางวิชาชีพ	✓				
	(2) มีความรู้ ความเข้าใจในองค์ความรู้พื้นฐานในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยทั้งด้านประวัติศาสตร์ วิชาศัพท์และทฤษฎีพื้นฐานในวิชาชีพตลอดจนกระบวนการในการประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ	✓				
	(3) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพศิลปะไทยแต่ละประเภทตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูง สามารถเชื่อมโยงกับองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยร่วมกับองค์ความรู้ด้านวรรณคดี คำประพันธ์ ทำนองหลัก จังหวะหน้าทับและการบันทึกโน้ตที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องเพลงไทย	✓				

ตารางที่ 5.3 (2)
 ตารางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
 และมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย

ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง มาตรฐานผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทย						
มาตรฐานผลการเรียนรู้		คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์				
ด้านที่	ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5
2 ความรู้ (ต่อ)	(5) มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยที่สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการวิจัยร่วมกับการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพศิลปะไทยได้	✓	✓			
3 ทักษะทางปัญญา	(1) มีความรู้ ความเข้าใจในองค์ความรู้พื้นฐานในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยทั้งด้านประวัติศาสตร์ วิชาชีพ และทฤษฎีพื้นฐานในวิชาชีพตลอดจนกระบวนการในการประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ	✓	✓			
	(2) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพศิลปะไทยแต่ละประเภทตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูง สามารถเชื่อมโยงกับองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยร่วมกับองค์ความรู้ด้านวรรณคดี คำประพันธ์ ทำนองหลัก จังหวะหน้าทับและการบันทึกโน้ตที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องเพลงไทย	✓	✓			
	(3) มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยที่สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการวิจัยร่วมกับการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพศิลปะไทยได้	✓	✓			
4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	(1) มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งหน้าที่ในด้านการศึกษาเล่าเรียนและหน้าที่ในฐานะนักวิชาชีพศิลปะไทย	✓		✓		✓
	(2) สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม รู้จักรับฟังและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นเพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ	✓		✓	✓	✓
	(3) มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาศักยภาพทางการปฏิบัติทักษะวิชาชีพศิลปะไทยอย่างต่อเนื่องในฐานะนักวิชาชีพและผู้เรียนที่ดี	✓		✓		✓

ตารางที่ 5.3 (3)
 ตารางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
 และมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย

ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง มาตรฐานผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทย						
มาตรฐานผลการเรียนรู้		คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์				
ด้านที่	ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5
5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ	(1) มีความสามารถในการเรียนรู้องค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างเป็นระบบโดยใช้หลักการของเหตุผลที่เหมาะสม		✓		✓	
	(2) สามารถสื่อสารและอธิบายองค์ความรู้ตลอดจนลักษณะของสาขาวิชาให้แก่บุคคลต่างวิชาชีพและบุคคลทั่วไปสามารถเรียนรู้และเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ				✓	✓
	(3) มีความสามารถในการเรียนรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ		✓		✓	✓
6 ทักษะพิสัย (ทักษะทางวิชาชีพ ศิลปะไทย)	(1) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยที่สมบูรณ์ตามหลักการและเกณฑ์มาตรฐานด้านโสตประสาท คุณภาพเสียง การออกเสียงเอื้อนและคำร้องที่ถูกต้อง	✓				
	(2) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยประเภทเพลงหน้าพาทย์ในพิธีกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ	✓				
	(3) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยเพื่อการขับกล่อมและความบันเทิงได้ในบทเพลงประเภท ต่าง ๆ ได้แก่ เพลงสามชั้น เพลงเถา เพลงดับ เพลงเกร็ดและเพลงลาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ	✓				
	(4) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยประกอบการแสดง โขน ละคร เป็นชุดเป็นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ	✓				
	(5) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยโดยใช้กลวิธีพิเศษและการสร้างอารมณ์ในบทเพลงเพื่อให้เกิดความไพเราะตามอรรถรสของเพลงที่แตกต่างกัน	✓				

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยได้พบประเด็นที่มีความสำคัญและเป็นข้อค้นพบที่เกิดขึ้นจากการวิจัยนอกเหนือจากข้อกำหนดตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจัดการศึกษาในสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษา อันมีข้อมูลการอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

5.2.1 การปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา

จากการวิจัยพบว่าแนวทางในการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้ดำเนินการพัฒนา มคอ. ในลำดับต่าง ๆ ที่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันในการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์ได้พบข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งที่ได้มีการตั้งข้อสังเกตถึงเกณฑ์ในการประกันคุณภาพที่มีการใช้หน่วยงานในการประเมินค่อนข้างมาก จึงทำให้บางครั้งผู้ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเกิดความสับสนและอาจมีความซ้ำซ้อนของตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน จากประเด็นดังกล่าวนี้ผู้วิจัยมีความเห็นด้วยกับแนวคิดจากการวิจัย ดังนั้นในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจึงควรมีการบูรณาการหรือรวมองค์กรและหน่วยงานที่มีบทบาทรับผิดชอบในการประกันคุณภาพการศึกษาเข้าด้วยกัน แต่อย่างไรก็ตามแม้จะมีการบูรณาการเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาแล้วแต่หากสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้ดำเนินการตามแนวทางนั้น ๆ อย่างต่อเนื่องก็มิสามารถจะทำให้เกิดคุณภาพในการจัดการศึกษาได้อีกทั้งการบูรณาการหรือรวมรวมองค์กรและแนวทางในการประกันคุณภาพยังเป็นการช่วยสร้างระบบ one stop service ในการประกันคุณภาพการศึกษาตลอดจนเป็นการเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ทักษะและความรู้ในหลักสูตรของผู้เรียนได้มากขึ้น เนื่องจากบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาในสาขาวิชาชีพมักมีแนวทางในการปฏิบัติงานแบบเบ็ดเสร็จ

5.2.2 ความซ้ำซ้อนของกระบวนการการสร้างมาตรฐานการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)

จากการวิจัยพบว่าบุคลากรผู้จัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีความเห็นว่าแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) ในการสร้างมาตรฐานการศึกษาที่เข้มแข็งนั้นเป็นกระบวนการที่ค่อนข้างซับซ้อนและอาจเป็นการเพิ่มภาระในการจัดทำเอกสารเพื่อสร้างระบบในการประกันคุณภาพการดำเนินการชั้นต่าง ๆ ของคณาจารย์ ซึ่งอาจส่งผลต่อการดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

จากประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่ว่า แนวทางการดำเนินการของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) มีขั้นตอนและกระบวนการที่ซับซ้อนตลอดจนมีระบบการในการจัดทำเอกสารต่าง ๆ ในการดำเนินการอย่างละเอียดซึ่งอาจเป็นสิ่งที่สร้างความผันผวนให้กับระบบการจัดการศึกษาที่มีอยู่เดิม แต่หากพิจารณาในด้านประโยชน์ที่จะตามมาจากการดำเนินการนั้นอาจเป็นสิ่งที่ช่วยให้คุณภาพของการจัดการศึกษาสูงขึ้นหรือมีความเป็นระบบขึ้นในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมหาวิทยาลัยที่ไม่เน้นการประกันคุณภาพอย่างแท้จริงในการจัดการศึกษาซึ่งอาจส่งผลให้บัณฑิตที่เป็นผลผลิตของประเทศมีมาตรฐานที่ไม่เท่าเทียมกันและสร้างความเหลื่อมล้ำทางการประกอบอาชีพอีกทั้งยังทำให้มาตรฐานในการพัฒนาประเทศจากทรัพยากรบุคคลในระดับชาติและระดับนานาชาติลดต่ำลงได้ ดังนั้นในขั้นต้นแนวทางจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) ยังคงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยลดปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในด้านมาตรฐานการจัดการศึกษาของประเทศได้

5.2.3 การไม่นำแนวทางจัดเนื้อหาสาระและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของ เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยไปปฏิบัติเท่าที่ควร

จากการวิจัยพบว่าในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาหลายสถาบันที่ผู้วิจัยทำการสำรวจเบื้องต้นมานั้น ยังคงไม่ได้ดำเนินการตามแนวทางในเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยซึ่งได้มีการประกาศใช้เป็นมาตรฐานวิชาชีพในการจัดการศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทยมาเป็นเวลานาน ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสามารถอ้างอิงไปถึงคุณภาพในการจัดการศึกษาสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทยที่อาจหาความเท่าเทียมกันได้ยาก เนื่องมาจากเหตุผลหลายประการ เช่น ความพร้อมของบุคลากรในบางสถาบันที่ไม่สามารถดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยได้อย่างเต็มศักยภาพ จากประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าในการดำเนินการต่อไปในอนาคต สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติควรร่วมมือกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทย จัดประชุมหรือสัมมนารวบรวมบุคคลผู้เป็นคณาจารย์ในวิชาชีพมาพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาเพื่อที่จะสามารถนำแนวทางจากเกณฑ์มาตรฐานไปใช้ได้อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำให้องค์ความรู้และบุคลากรในวิชาชีพมีการพัฒนาและปรับปรุงให้เข้ากับยุคสมัยอยู่เสมออันเป็นแนวทางในการดำรงไว้ซึ่งวิชาชีพที่เป็นปึกแผ่นต่อไปได้ในอนาคต

5.2.4 การเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพของบัณฑิตในสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ผู้วิจัยได้ทราบแนวทางในการประกอบของ บัณฑิตซึ่งอาจมีความแพร่หลายไม่มากเท่าที่ควร ดังนั้นนโยบายสำคัญในการเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพให้แก่ผู้เรียนนั้น นอกจากการทำการวิจัยสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตแล้วยังควรมีการดำเนินการแบบเครือข่ายระหว่างผู้ผลิตบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต กล่าวคือ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนในสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทยควรร่วมมือกันจัดโครงการที่สามารถสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ผลิตบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตได้แลกเปลี่ยนข้อมูลกันเพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและตรงตาม

ความต้องการของตลาดและสังคมเพื่อลดการแข่งขันของบัณฑิตในการแสวงหาอาชีพในสาขาวิชาชีพเดียวกันอีกทั้งยังเป็นการสร้างความเข้มแข็งในวิชาชีพอีกด้วย

5.2.5 ความเป็นเอตทัคคะและเป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพของคณาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาชีพคัตศิลป์ไทย

จากการศึกษาวิจัยพบว่าวิชาชีพคัตศิลป์ไทยเป็นสาขาวิชาที่มีองค์ความรู้ในศาสตร์วิชาอันมีลักษณะเป็นองค์ความรู้เชิงนามธรรมที่มีการสั่งสมทางวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่นมายาวนาน ดังนั้นผู้ที่จะสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เหล่านี้ได้ดีจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพอย่างแท้จริง จึงเป็นเหตุให้ในหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางด้านคัตศิลป์ไทยเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียน จากข้อมูลดังกล่าวเป็นแนวทางที่สถาบันอุดมศึกษาควรพิจารณาจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับธรรมชาติของสาขาวิชาหรือควรพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงปัจจัยและบริบทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา มิใช่พิจารณาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพียงอย่างเดียวเพราะสาขาวิชาคัตศิลป์มีต้นรากมาจากวัฒนธรรมทางศิลปะที่มีอยู่ภายในตัวคนไทยอันมีความลึกซึ้ง ในทางกลับกันบุคลากรในสาขาวิชาคัตศิลป์ยุคใหม่ (คณาจารย์ผู้สอนที่มีอาวุโสไม่น้อยแต่มีระดับคุณวุฒิตรงตามมาตรฐานการจัดการศึกษา) ซึ่งเป็นบุคคลที่เป็นผลผลิตในวิชาชีพคัตศิลป์จากการจัดการศึกษาที่ผ่านมา ซึ่งบุคลากรเหล่านี้เป็นทั้งผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เรียนได้แต่อาจมิได้มีประสบการณ์ที่สั่งสมมาเป็นเวลายาวนานด้วยข้อจำกัดทางวัยวุฒิ ดังนั้นบุคลากรเหล่านี้จึงควรมีแนวคิดในการสร้างวิชาชีพให้เข้มแข็งทั้งในด้านการพัฒนาตนเองและการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยสามารถทำได้ใน 2 แนวทาง ดังนี้

1) การพัฒนาตนเองในฐานะครูผู้สอนและนักวิชาชีพ

ในด้านการพัฒนาตนเองคณาจารย์พัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคัตศิลป์ไทยให้มีมาตรฐานและสามารถเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้เรียนได้เสมอ ตลอดจนมีแนวคิดในการแสวงหาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่สามารถช่วยพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับวิชาชีพได้ เช่น การพัฒนาการเรียนรู้อะไรเพื่อการวิจัยเพื่อประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาการเรียนรู้อันเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ปรับปรุงคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนตลอดจนการเรียนรู้อะไรและพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษเพื่อนำความรู้เหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารให้กับบุคคลทั่วไปในทุกสังคมและวัฒนธรรมได้เข้าใจ อีกทั้งยังเป็นตัวอย่างที่ดีในการเรียนรู้อะไรและพัฒนาตนเองให้ผู้เรียนดำเนินรอยตามโดยมิต้องบอกหรือสั่งให้ผู้เรียนประพฤติปฏิบัติตามแต่เป็นการทำให้ผู้เรียนเห็นจริงและตระหนักถึงความสำคัญในการเรียนรู้อะไรและพัฒนาตนเองอย่างถาวร นอกจากนี้ควรตระหนักถึงการอนุรักษ์และจัดสรรระบบในการเก็บรวบรวมองค์ความรู้ในวิชาชีพที่อาจมีการสูญหายตามกาลเวลา กล่าวคือ บุคคลในวิชาชีพผู้ที่ดำรงตนเป็นคณาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาคัตศิลป์ไทยยุคใหม่ควรระลึกและเร่งดำเนินการเก็บ

รวบรวมองค์ความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในสาขาเพื่อเป็นการสังเคราะห์ความรู้ไว้เพื่อเตรียมที่จะถ่ายทอดสู่คนรุ่นต่อไปได้มากที่สุดอย่างเต็มความสามารถ เนื่องจากองค์ความรู้ทางจิตศิลป์ไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านบทเพลงที่มีการสังสรรค์เฉพาะตนของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา ดังนั้นจึงต้องมีการถ่ายทอดแบบ “มุขปาฐะ” จากคนรุ่นสู่รุ่นเพื่อสืบสานและดำรงองค์ความรู้อันมีค่าเหล่านั้นให้คงอยู่ถึงคนรุ่นต่อไปได้อย่างไม่เจือจาง

2) พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนโดยการบูรณาการ

คณาจารย์มีแนวคิดในการสร้างแนวทางการผสมผสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในสาขาวิชาจิตศิลป์ไทยระหว่างสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนในสาขาวิชาเดียวกัน กล่าวคือ ควรมีการจัดกิจกรรมที่มีการร่วมมือระหว่างสถาบันอันเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพพร้อมกันในสายวิชาชีพเดียวกันเพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้วิชาชีพโดยการปลูกฝังแนวคิดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความสามัคคีในฐานะผู้ร่วมวิชาชีพเดียวกันของผู้เรียนให้เกิดขึ้นซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยสร้างความยั่งยืนให้กับวิชาชีพจิตศิลป์ไทยได้ต่อไป

จากข้อมูลในการวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาทั้งในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาจิตศิลป์ไทยที่สามารถกล่าวได้ว่า ในองค์กรหรือสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีบุคลากรทั้ง 2 ประเภท คือ ผู้ที่มีความเป็นเอตทัคคะในวิชาชีพจิตศิลป์ไทย (ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ) และคณาจารย์ประจำที่มีเป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพดังที่ได้กล่าวมาทั้งสิ้นนี้ เพราะบุคลากรทั้ง 2 ประเภทจะเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาและสาขาวิชาชีพจิตศิลป์ไทยได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ควรนำไปใช้โดยคำนึงถึงศักยภาพของสถาบันและบุคลากร

ในการนำมาตราฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาจิตศิลป์ไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่พัฒนาขึ้นไปใช้ สถาบันอุดมศึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจตลอดจนพิจารณาถึงบริบทและศักยภาพขององค์กรในการดำเนินการ ควรปรับให้เหมาะสมกับศักยภาพของสถาบันแต่จำเป็นต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำในด้านต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิ

2) ควรนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

แนวทางของมาตรฐานคุณวุฒิที่พัฒนาขึ้นนี้จะสามารถประสบผลสำเร็จได้อย่างแท้จริงต่อเมื่อสถาบันอุดมศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาอย่างต่อเนื่อง มิใช่เป็นการทำเพื่อให้ถูกต้องตามมาตรฐานหรือนโยบายที่กำหนดเท่านั้นแต่ควรพิจารณาถึงประโยชน์และผลที่ได้รับจากการนำไปใช้

5.3.2 ข้อเสนอสำหรับการวิจัยในอนาคต

1) ควรมีการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษาที่แท้จริงโดยอ้างอิงมาตรฐานวิชาชีพหรือเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยเป็นสำคัญ

กล่าวคือ ตามหลักการดำเนินการของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาตินั้น ทางสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติจะเป็นผู้พัฒนา มคอ.1 ของแต่ละ สาขาวิชาขึ้นเพื่อประกาศใช้เป็นมาตรฐานกลางในการนำไปใช้ของสถาบันอุดมศึกษา แต่อย่างไรก็ ตามจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรในวิชาชีพควรเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือกับองค์กรที่เป็นแกน นำในการพัฒนาหรือควรพิจารณาการสร้างความร่วมมือในวิชาชีพด้วยกัน จากการดำเนินการที่ผ่านมา ในวงการวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยได้มีการดำเนินการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติเพื่อใช้เป็นมาตรฐานวิชาชีพและเป็นแนวทางให้ สถาบันอุดมศึกษานำไปปฏิบัติ แต่จากการศึกษาค้นคว้าในบางสถาบันยังมิได้มีการนำไปใช้ เท่าที่ควร และยังพบว่าแนวทางในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ของกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาตินี้มีความสอดคล้องและมีเป้าหมายในการสร้างมาตรฐาน วิชาชีพเช่นเดียวกับการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย ดังนั้นเพื่อให้มีการสร้างมาตรฐานในการ จัดการศึกษาในสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทยให้มีความเข้มแข็งมากขึ้นนั้นบุคลากรและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องควรตระหนักและเห็นความสำคัญของการบูรณาการแนวคิดในการสร้างมาตรฐานการ จัดการศึกษาร่วมกัน ซึ่งแนวทางแรกที่สามารถทำได้ คือ การที่สถาบันอุดมศึกษานำแนวทางในการ จัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาจากเกณฑ์มาตรฐานมาบูรณาการร่วมกับแนวทางของกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยได้พัฒนาไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ อันเป็น ผลการวิจัยในครั้งนี้ แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นเพียงการนำเสนอแนวทางเพื่อ การศึกษาของผู้วิจัยเท่านั้น หากจะทำให้มาตรฐานการจัดการศึกษาในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยเกิดขึ้น จริงได้ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าควรมีการเพื่อให้เกิดความเคลื่อนไหวตามแนวทางดังที่กล่าวมาข้างต้น

2) ควรประสานความร่วมมือระหว่างวิชาชีพศิลปศึกษาและดนตรีไทยในการพัฒนา มคอ.1 ที่แท้จริง

จากแนวทางในข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตข้อที่ 1 เป็นการจุดประกาย ให้เกิดการดำเนินการพัฒนาขึ้น นอกจากนั้นแล้วในการดำเนินการจริงเนื่องจากธรรมชาติของ สาขาวิชาศิลปศึกษาและดนตรีไทยถือได้ว่าเป็นศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกันอย่างสนิทแน่น โดยมิสามารถจะแยกความเชื่อมโยงเหล่านั้นออกมาได้ ดังนั้นจึงควรมีการดำเนินการพัฒนา มคอ.1 โดยการระดมผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยร่วมกันเพื่อกำหนดทิศทางใน การปรับปรุงและบูรณาการแนวทางการจัดการศึกษาในวิชาชีพให้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกันอันเป็น หนทางในการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาชีพและวิชาการที่มั่นคงและยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์และ สืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่โดยสะท้อนผ่านการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2552. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ
อุดมศึกษาแห่งชาติ. ออนไลน์: www.mua.go.th/users/tqfhed/news/FilesNews/news2.pdf
[13 กุมภาพันธ์ 2553].
- ศิลปากร, กรม. 2545. 91 ปี แห่งการสถาปนากรมศิลปากร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:
รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- กรมศิลปากร. 2545. ปฏิรูปการศึกษา กรมศิลปากร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
- กองนโยบายและแผน สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วัฒนธรรม, กระทรวง2553. แผนยุทธศาสตร์การ
พัฒนาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (พ.ศ. 2553-2556). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
- คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. 2548. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิต
ผู้สำเร็จการศึกษา คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรมศิลปากร.
- คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม. 2552. หลักสูตรศิลปบัณฑิต
สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
- คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม. 2550. คู่มือการประกันคุณภาพ
การศึกษา พุทธศักราช2550. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
- คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม. 2553. รายงานการประเมิน
ตนเอง คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีการศึกษา 2552.
- เครือจิต ศรีบุญนาถและคนอื่น ๆ. 2542. สุนทรียภาพของชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:
บริษัท คอมฟอร์ม จำกัด.
- ฉันท ชาติทอง. 2552. การออกแบบการสอนแบบย้อนกลับ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร.
เพชรเกษมการพิมพ์.
- จรัส สุวรรณเวลาและคนอื่น ๆ. 2540. บนเส้นทางอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัสศรี รัมมะवास. 2526. ความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของ
วิทยาศาสตร์บัณฑิตพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา
อุดมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539. การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์อัสติน เพรส.
- เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. 2530. สังคตินิยมว่าด้วยดนตรีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

- ชมนาด โสภณ. 2531. พัฒนาการของการศึกษาวิชาชีพนาฏศิลป์ไทยในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชะลูด นิ่มเสนอ. 2542. องค์ประกอบของศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2552. ดนตรีศึกษา: หลักการและสาระสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2545. พฤติกรรมการสอนดนตรี. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ โพธิ์พุกษานันท์. 2551. ระเบียบวิธีวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ส.เอเซียเพรส.
- ทิฆัมพร สุวรรณประทีป. 2537. ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง แผนกวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการขององค์กรธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ท้วม ประสิทธิ์กุล. 2529. หลักคีตศิลป์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ กรมศิลปากร.
- ท้วม ประสิทธิ์กุล. 2535. ศัพท์สังคีตและประวัติเพลง. อนุสรณ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ นางท้วม ประสิทธิ์กุล. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์ปริ้นติ้งกรุ๊ป. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. 2544. เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยและเกณฑ์การประเมิน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- ชนวัฒน์ สุวรรณจรัส. 2548. การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาระดับ ปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชัชชัย ชัยจิรฉายากุล. 2538. การพัฒนาหลักสูตร จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
- ธำรง บัวศรี. 2531. ทฤษฎีหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ธนรัชการพิมพ์.
- น ธิ ปากน้ำ. 2510. เรื่องราวของศิลปะและศิลป์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ประเสริฐอักษร.
- ประคอง ชลาภูภาพ. 2525. วิธีขับร้องเพลงไทยให้ไพเราะ ใน. ดนตรีไทยมัธยมศึกษา ครั้งที่ 8, หน้า 110. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วีรธรรม.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมย์. 2532. การศึกษาพฤติกรรมการสอนดนตรีในสหวิทยาลัยอีสานใต้. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์และคณะ. 2553. การวิจัย เรื่อง การจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์.
- พูนพิศ อมาตยกุล. 2527. ดนตรีวิจักษ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเกียรตินิจธุรกิจ.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์และคณะ. 2552. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย: จากการวิจัยสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์และคณะ. 2552. กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ: กรณีศึกษากรอบคุณวุฒิทางการศึกษาของต่างประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์และคณะ. 2548. รายงานการวิจัย เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. 2527. รูปแบบและวิธีการพัฒนาหลักสูตร. รายงานการประชุมสัมมนา เรื่อง แนวทางการประเมินและพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา, หน้า 122. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. 2552. หลักและวิธีการสอบระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
- เพราพรรณ เปลี้นนุ. 2542. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร.
- ภทริยา งามมุข. 2544. การวิเคราะห์ลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนตรี ตราโมท. 2538. ดุริยสาสน์. อนุสรณ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพนายมนตรี ตราโมท, หน้า 53. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
- มนตรี ตราโมท. 2481. ดุริยางคศาสตร์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ศิลปะสนองการพิมพ์.
- มนตรี ตราโมท. 2523. ฟังและเข้าใจเพลงไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
- รัตนะ บัวสนธ์. 2552. วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คำสมัย.
- วิณะ บัญจับ. 2544. บัณฑิตดุริยวรรณคดีกับดนตรีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเพรส โปรดัคส์ จำกัด.
- วิณะ โกสินานนท์. 2543. เรือจ้างท่าพระจันทร์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
- วรพรรณ กীরานนท์. 2540. การวิเคราะห์หลักสูตรนาฏศิลป์ ระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วรลักษณ์ ชุมสาย ณ อยุธยา. 2548. การพัฒนารูปแบบหลักสูตรและการสอนเพื่อเสริมสร้าง
คุณภาพของสมรรถนะทางปัญญา อารมณ์ และจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา.
วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530. อุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
วิเชียร เกตุสิงห์. 2530. หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สังัด ภูเขาทอง. 2529. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมย่อมส่งผลกระทบต่อดนตรีไทย ใน ที่ระลึกงาน
แสดงดนตรีไทยมัธยมศึกษา ครั้งที่ 14, หน้า 59. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
- สังัด อุทรานันท์. 2527. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:
วงเดือนการพิมพ์.
- สมภาพ เพ็ญจันทร์. 2534. บทบาทในการอนุรักษ์และพัฒนาอนุศิลป์พื้นบ้านของอาจารย์
ภาควิชาอนุศิลป์ วิทยาลัยอนุศิลป์. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทบัณฑิต, บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม. 2545. แผนแม่บทสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ.
2545-2549. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
- สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม. 2550. คู่มือการประกันคุณภาพภายใน สำหรับการ
จัดการศึกษาวิชาชีพเฉพาะระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: นุชาการพิมพ์.
พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
- สุทธธนู ศรีไสย์. การวางแผนพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
- สุภางค์ จันทวานิช. 2545. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2537. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ดุริยพันธ์. 2552. ที่ระลึกงานมุขิตาจิต 6 รอบอายุ ครูสุรางค์ ดุริยพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพมหานคร.
- อริยพร คุโรตะ. 2550. การพัฒนามาตรฐานหลักสูตรและการสอนสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญา
บัณฑิต ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี สุทธิพันธ์. 2535. ศิลปนิยม. พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. กรุงเทพมหานคร.
- อารี สุทธิพันธ์. 2532. มนุษย์กับจินตนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. แสงศิลป์การพิมพ์. กรุงเทพมหานคร.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. 2514. ทฤษฎีและการปฏิบัติดนตรีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
คุรุสภา.

อุทิศ นาคสวัสดิ์. 2526. 48 ปีของข้าพเจ้าและบทความบางเรื่อง. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์.

อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์. 2549. การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมผลิตนักศึกษาที่มีความสามารถสูง ตามทฤษฎีพหุปัญญาของกอร์ดเนอร์. สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชา นโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

Australian Government. 2010. *Australian Qualifications Framework*. Australia: AQ.

[online]. Available from: <http://studyinaustralia.gov.au/Sia/en/WhyAustralia/AQF.htm>.

[2010, August 8]

Jeremy Cox. 2007. *Curriculum Design and Development in Higher Music Education*

. Netherland.

Steiner, Elizabeth. 1988. *Methodology of Theory Building*. Sydney: Educology Research Associates.

New Zealand Government. 2010. *The New Zealand National Qualification Framework*.

[online]: [www. Nzqa.govt.nz/framework/about](http://www.Nzqa.govt.nz/framework/about). [2010, July 7]

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นได้แก่ แบบวิเคราะห์ เอกสารและแบบสัมภาษณ์ อันมีรายละเอียดของเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบวิเคราะห์เอกสาร ประกอบด้วยแบบวิเคราะห์เอกสาร 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1 แบบวิเคราะห์เอกสารที่นำเสนอข้อมูลเป็นเรียงความเชิง

สรุปประเด็น ผู้วิจัยขอให้นำเสนอตัวอย่างแบบวิเคราะห์เอกสารตาม กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยอันมีลักษณะ ดังนี้

กรอบแนวคิดที่ 1 แนวทางการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานอุดมศึกษา
 ตารางวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติ (ก่อนนำไปใช้)

องค์ประกอบ ในการจัดการศึกษา	มาตรฐานการศึกษาชาติ	
	มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	แนวทางในการจัดการศึกษา

กรอบแนวคิดที่ 1 แนวทางการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานอุดมศึกษา

ตารางวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาชาติ (หลังนำไปใช้)

องค์ประกอบ ในการจัดการศึกษา	มาตรฐานการศึกษาชาติ	
	มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	แนวทางในการจัดการศึกษา
หลักสูตร C: Curriculum	ม.ฐ. ที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษา	หลักสูตรในระดับอุดมศึกษาควรมีความหลากหลายทั้งในด้านเนื้อหาสาระและการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด หลักสูตรควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
การสอน I: Instruction	ม.ฐ. ที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษา ม.ฐ. ที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้	ควรจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนในระดับอุดมศึกษาที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ค้นคว้า วิจัยและหาข้อมูลได้ด้วยตนเอง
ผู้เรียน L: Learner	ม.ฐ. ที่ 1 คุณลักษณะของ คนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะ พลเมืองและพลโลก	บัณฑิตในระดับอุดมศึกษาควรมีความรู้ ความสามารถที่จำเป็นในการประกอบอาชีพที่สุจริต รู้จักใฝ่รู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยมีพื้นฐานแนวคิดของจิตสำนึกที่ดี ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยอันเป็นมรดกของชาติ
ผู้สอน T: Teacher	ม.ฐ. ที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษา ม.ฐ. ที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจเลือกในสิ่งที่สนใจ โดยผู้สอนมีบทบาทไม่ใช่เพียงแต่เป็นผู้ให้ความรู้แต่จำเป็นต้องเป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการแสวงหาความรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าความรู้ได้ด้วยตนเองอีกด้วย

กรอบแนวคิดที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับปริญญาตรีจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ก่อนนำไปใช้)

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี		สรุปคุณลักษณะของบัณฑิตใน ระดับปริญญาตรี (จาก TQF: HEd)
ข้อที่	รายละเอียด	

กรอบแนวคิดที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับปริญญาตรีจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (หลังนำไปใช้)

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี		สรุปคุณลักษณะของบัณฑิตในระดับปริญญาตรี (จาก TQF: HEd)
ข้อที่	รายละเอียด	
1	มีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหา และข้อโต้แย้งทั้งในสถานการณ์ส่วนบุคคลและของกลุ่ม โดยการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการแสวงหาทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมไปปฏิบัติได้	<p>ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีในทุกสาขาวิชาควรมีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาชีพที่ได้ศึกษามาตลอดจนสามารถคิด วิเคราะห์และสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาชีพที่มีคุณภาพให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปบนหลักการทางวิชาชีพที่ถูกต้อง รู้จักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ อีกทั้งยังมีคุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิต อยู่ในสังคมและในวิชาชีพได้อย่างมีความสุข</p>
2	สามารถประยุกต์ความเข้าใจอันต้องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษาค้นคว้าในสาขาวิชาของตนเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและข้อโต้แย้งในสถานการณ์อื่น ๆ	
3	สามารถพิจารณาแสวงหาและเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือวิชาชีพ โดยยอมรับข้อจำกัดของธรรมชาติของความรู้ในสาขาวิชาของตน	
4	มีส่วนร่วมในการติดตามพัฒนาการในศาสตร์ของตนให้ทันสมัยและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจของตนอยู่เสมอ	
5	มีจริยธรรมและความรับผิดชอบสูงทั้งในบริบททางวิชาการ ในวิชาชีพและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	

กรอบแนวคิดที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับปริญญาตรีจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (หลังนำไปใช้)

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี		สรุปคุณลักษณะของบัณฑิตในระดับปริญญาตรี (จาก TQF: HEd)
ข้อที่	รายละเอียด	
1	มีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหา และข้อโต้แย้งทั้งในสถานการณ์ส่วนบุคคลและของกลุ่ม โดยการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการแสวงหาทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมไปปฏิบัติได้	<p>ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีในทุกสาขาวิชาควรมีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาชีพที่ได้ศึกษามาตลอดจนสามารถคิด วิเคราะห์และสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาชีพที่มีคุณภาพให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปบนหลักการทางวิชาชีพที่ถูกต้อง รู้จักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ อีกทั้งยังมีคุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและในวิชาชีพได้อย่างมีความสุข</p>
2	สามารถประยุกต์ความเข้าใจอันต้องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษาค้นคว้าในสาขาวิชาของตนเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและข้อโต้แย้งในสถานการณ์อื่น ๆ	
3	สามารถพิจารณาแสวงหาและเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือวิชาชีพ โดยยอมรับข้อจำกัดของธรรมชาติของความรู้ในสาขาวิชาของตน	
4	มีส่วนร่วมในการติดตามพัฒนาการในศาสตร์ของตนให้ทันสมัยและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจของตนอยู่เสมอ	
5	มีจริยธรรมและความรับผิดชอบสูงทั้งในบริบททางวิชาการ ในวิชาชีพและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	

กรอบแนวคิดที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตารางวิเคราะห์มาตรฐานผลการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ก่อนนำไปใช้)

มาตรฐานผลการเรียนรู้ ในระดับปริญญาตรี	รายละเอียด	สรุปแนวทางการพัฒนา ในแต่ละสาขาวิชา

กรอบแนวคิดที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตารางวิเคราะห์มาตรฐานผลการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (หลังนำไปใช้)

มาตรฐานผลการเรียนรู้ ในระดับปริญญาตรี	รายละเอียด	สรุปแนวทางการพัฒนา ในแต่ละสาขาวิชา
<p>ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม</p>	<p>สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรมและวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม</p>	<p>บัณฑิตในสาขาวิชาควรมีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพและการดำรงชีวิตในสังคม โดยสามารถแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนถึงคุณลักษณะเหล่านี้ได้</p>
<p>ด้านที่ 2 ความรู้</p>	<p>มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนัก รู้หลักการ และทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชาและตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ ส่วนหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติ จะต้องตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์</p>	<p>บัณฑิตในสาขาวิชามีความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้ทางวิชาชีพอย่างลึกซึ้งบนพื้นฐานกระบวนการวิจัย ตลอดจนมีความรู้ถึงบริบทที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ทางวิชาชีพ สามารถนำความรู้ทางวิชาชีพที่ได้ศึกษาไปใช้ในการแก้ปัญหาในวิชาชีพในแง่มุมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคม</p>
<p>ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา</p>	<p>สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิด และหลักฐานใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ไขปัญหาและงานอื่น ๆ ด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติและผลกระทบจากการตัดสินใจ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันต้องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ นักศึกษาสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>บัณฑิตในสาขาวิชามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และประเมินแนวคิดในวิชาชีพโดยการปฏิบัติในสถานการณ์จริงหรือประสบการณ์จริง ทั้งในชั้นพื้นฐานและขั้นสูงได้ ตลอดจนแสวงหาความรู้และค้นพบปัญหาต่าง ๆ ในวิชาชีพและสามารถเสนอแนะแนวทางแก้ไขได้อย่างเหมาะสม บนพื้นฐานความรู้ทางวิชาชีพที่ถูกต้อง</p>

กรอบแนวคิดที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตารางวิเคราะห์แนวทางการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ก่อนนำไปใช้)

แนวทางการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	
กลยุทธ์ในการดำเนินการ	รายละเอียด

กรอบแนวคิดที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตารางวิเคราะห์แนวทางการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (หลังนำไปใช้)

แนวทางการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	
กลยุทธ์ในการดำเนินการ	รายละเอียด
1. การตรวจสอบการให้คะแนนจากกระดาษคำตอบ ข้อสอบของนักศึกษาและงานที่ได้รับมอบหมาย	มีหลักฐานยืนยันเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่รับรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนที่ได้รับบุ รายละเอียดและข้อตกลงในการให้คะแนนในการเรียนการสอนอย่างชัดเจนเพื่อเป็นข้อยืนยันถึงมาตรฐานผล การเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงมี
2. การประเมินหลักสูตรโดยนักศึกษาผู้สำเร็จ การศึกษา	- หลักฐานแสดงข้อมูลความพึงพอใจของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาพร้อมข้อมูลรายงานผล
3. การประเมินหลักสูตรจากการรายงานเกี่ยวกับ ทักษะของบัณฑิตโดยผู้ใช้บัณฑิต	- หลักฐานแสดงข้อมูลความพึงพอใจในทักษะการปฏิบัติงานของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร สาขาวิชานั้น ๆ ที่ได้เข้าทำงานจากหน่วยงานหรือผู้ใช้บัณฑิต
4. การประเมินศักยภาพของภาควิชา/คณะวิชา/โดย บุคคลภายนอก	- การประเมินศักยภาพและประสิทธิภาพของภาควิชา คณะวิชาและหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิและ บุคคลภายนอกเป็นประจำทุก ๆ 1 หรือ 2 ปี - หลักฐานข้อมูลที่แสดงถึงการประเมินคุณภาพในการดำเนินงานของภาควิชา คณะวิชาและหลักสูตรโดย บุคคลภายนอกและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตารางวิเคราะห์แนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ก่อนนำไปใช้)

แนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (จาก TQF: HEd) ที่ได้กำหนดให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง					
มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	รายละเอียด				
	ข้อที่ 1 การปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ มคอ. 1	ข้อที่ 2 การวางแผนดำเนินการหลักสูตร (การพัฒนา มคอ. 2/3/4)	ข้อที่ 3 การดำเนินการตามแผน (การพัฒนา มคอ.5/6/7)	ข้อที่ 4 การพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล จากผลการประเมินในปีก่อนหน้า	ข้อที่ 5 การทวนสอบมาตรฐาน

กรอบแนวคิดที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตารางวิเคราะห์แนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (หลังนำไปใช้)

แนวทางการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (จาก TQF: HEEd) ที่ได้กำหนดให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง					
มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	รายละเอียด				
	ข้อที่ 1 การปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ มคอ. 1	ข้อที่ 2 การวางแผนดำเนินการหลักสูตร (การพัฒนา มคอ. 2/3/4)	ข้อที่ 3 การดำเนินการตามแผน (การพัฒนา มคอ.5/6/7)	ข้อที่ 4 การพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล จากผลการประเมินในปีก่อนหน้า	ข้อที่ 5 การทวนสอบมาตรฐาน
TQF: HEEd (การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน)	การดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรในสาขาวิชาที่มีการประกาศใช้ มคอ. 1 ของสาขาวิชานั้น	- การพัฒนา มคอ. 2: รายละเอียดของหลักสูตร - การพัฒนา มคอ. 3: รายละเอียดของรายวิชา - การพัฒนา มคอ. 4:รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม	- การพัฒนา มคอ. 5: รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา - การพัฒนา มคอ. 6: รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม - การพัฒนา มคอ. 7: รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร	หลักฐานแสดงการนำผลการประกันคุณภาพในปีก่อนหน้ามาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น	- การหาหลักฐานแสดงรายละเอียดของข้อตกลงในการเรียนการสอนที่ใช้ในการให้คะแนนของผู้เรียน - ข้อมูลแสดงความพึงพอใจในหลักสูตรจากผู้สำเร็จการศึกษา - ข้อมูลแสดงภาวะการมีงานทำของบัณฑิต - ข้อมูลแสดงความพึงพอใจในบัณฑิตจากผู้ใช้บัณฑิต

กรอบแนวคิดที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตารางสรุปแนวการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่
(Thai Qualification Register: TQR) จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ก่อนนำไปใช้)

การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualification Register: TQR)		
ลำดับที่	หลักเกณฑ์	วิเคราะห์สาระสำคัญของหลักเกณฑ์

กรอบแนวคิดที่ 2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตารางสรุปแนวการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualification Register: TQR) จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (หลังนำไปใช้)

การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualification Register: TQR)		
ลำดับที่	หลักเกณฑ์	วิเคราะห์สาระสำคัญของหลักเกณฑ์
1	เป็นหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากสภาสถาบันก่อนเปิดสอนและแจ้ง สกอ. ให้รับทราบตามกำหนด	มุ่งหวังให้หลักสูตรของทุกสถาบันอุดมศึกษามีมาตรฐานที่สามารถตรวจสอบได้ทั้งระบบตั้งแต่กระบวนการพัฒนาและตรวจสอบภายในสถาบันอุดมศึกษาตลอดจนการตรวจสอบภายนอกจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ
2	ผลการประเมินคุณภาพภายในตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดที่มีคะแนนเฉลี่ยระดับดีขึ้นไปตามแนวทางการพัฒนาหลักสูตรแต่ละหลักสูตร	เป็นการสร้างมาตรฐานในการพัฒนาและรักษาคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลทั้งหมดสามารถใช้อ้างอิงแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหรือผลผลิตของการจัดการศึกษาได้
3	การปรับปรุงหลักสูตรตามเงื่อนไขของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ ในกรณีที่หลักสูตรยังไม่ได้รับการเผยแพร่	เป็นแนวทางสำคัญในการกระตุ้นให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ เร่งพัฒนามาตรฐานและศักยภาพในการจัดการศึกษาของตนให้ดีขึ้นอันส่งผลต่อมาตรฐานจัดการศึกษาของสาขาวิชานั้น ๆ และประเทศ
4	การพิจารณาถอนหลักสูตรหากหลักสูตรนั้นไม่ได้มีการรักษาคุณภาพของหลักสูตรที่รับการเผยแพร่ให้มีมาตรฐานอยู่เสมอ โดยการรักษาระดับคะแนนการประเมินที่อยู่ในระดับดีขึ้นไปหรือเป็นไปตาม มคอ. 1 ในแต่ละสาขา/สาขาวิชา จนกว่าหลักสูตรนั้นจะทำการปรับปรุงตามที่มาตรฐานกำหนด	มุ่งหวังให้ทุกหลักสูตรเล็งเห็นความสำคัญของคุณภาพในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกสู่สังคม โดยการที่สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องทำการตรวจสอบและปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของตนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

กรอบแนวคิดที่ 3 มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด

ตารางวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรตามข้อกำหนด

ด้านองค์ประกอบของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร (สกอ.) ที่สัมพันธ์กับการพัฒนา มคอ.1 (ก่อนนำไปใช้)

ในการพัฒนาหลักสูตรตามข้อกำหนดของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร (สกอ.) ที่สัมพันธ์กับการพัฒนา มคอ.1

ลำดับ ที่	ข้อกำหนด	รายละเอียด	สรุปแนวทางในการพัฒนา

กรอบแนวคิดที่ 3 มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด

ตารางวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรตามข้อกำหนด

ด้านองค์ประกอบของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร (สกอ.) ที่สัมพันธ์กับการพัฒนา มคอ.1 (หลังนำไปใช้)

ในการพัฒนาหลักสูตรตามข้อกำหนดของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร (สกอ.) ที่สัมพันธ์กับการพัฒนา มคอ.1			
ลำดับ ที่	ข้อกำหนด	รายละเอียด	สรุปแนวทางในการพัฒนา
1	จำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์	ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ซึ่งมีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่า 5 คน และในจำนวนนั้นต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ อย่างน้อย 2 คน ทั้งนี้อาจารย์ประจำหลักสูตรจะเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้	การพัฒนา มคอ.1 ควรดำเนินการในสอดคล้องกับข้อกำหนดจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด โดยก่อนที่จะมีการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรใด ๆ ควรมีการพิจารณาถึงผู้ที่มีความรู้หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ต้องการพัฒนาหลักสูตรขึ้นอย่างชัดเจนที่สามารถให้ข้อมูลหรือชี้แนะแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรได้ เพื่อเป็นการรักษามาตรฐานในสาขาวิชานั้น ตลอดจนสามารถตรวจสอบกับมาตรฐานต่าง ๆ ที่นำมาใช้ตรวจและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาได้
2	คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี 5 ปี และไม่น้อยกว่า 6 ปี) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลายหรือเทียบเท่า	การพัฒนา มคอ.1 ในทุกสาขาวิชาควรมีการทำความเข้าใจถึงจุดเด่นและเอกลักษณ์ในการผลิตบัณฑิตของสถาบันของตนเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาที่สอดคล้องกับสาขาวิชาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาวิชาเน้นการปฏิบัติทักษะเฉพาะด้านในวิชาชีพ

กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชาศิลปะไทย

จากเอกสารหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตหรือดุริยางคศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สถาบัน (ก่อนนำไปใช้)

**** ข้อมูลประกอบตาราง**

<i>มาตรฐานผลการเรียนรู้จากแนวทางของ TQF: HEd</i>	
ด้านที่ 1 = คุณธรรม จริยธรรม	ด้านที่ 4 = ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
ด้านที่ 2 = ความรู้	ด้านที่ 5 = ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ด้านที่ 3 = ทักษะทางปัญญา	ด้านที่ 6 = ทักษะพิสัย (ทักษะทางวิชาชีพศิลปะไทย)

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชาศิลปะไทยจากเอกสารหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต หรือดุริยางคศาสตรบัณฑิต ของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สถาบัน							
หลักสูตรของ สถาบัน	มาตรฐานผลการเรียนรู้						คุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์
	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5	ด้านที่ 6	

กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชาศิลปะไทย

จากเอกสารหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตหรือดุริยางคศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สถาบัน (หลังนำไปใช้)

**** ข้อมูลประกอบตาราง**

มาตรฐานผลการเรียนรู้จากแนวทางของ TQF: HEd	
ด้านที่ 1 = คุณธรรม จริยธรรม	ด้านที่ 4 = ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
ด้านที่ 2 = ความรู้	ด้านที่ 5 = ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ด้านที่ 3 = ทักษะทางปัญญา	ด้านที่ 6 = ทักษะพิสัย (ทักษะทางวิชาชีพศิลปศึกษาไทย)

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชาศิลปะไทยจากเอกสารหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต หรือดุริยางคศาสตรบัณฑิต ของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สถาบัน							
หลักสูตรของสถาบัน	มาตรฐานผลการเรียนรู้						คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5	ด้านที่ 6	
หลักสูตรที่ 1	การเรียนรู้แนวคิดในการดำรงอยู่ในวิชาชีพอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมทั้งในด้านบุคคลในสังคมและในดำนนักวิชาชีพที่ดี	การเรียนรู้องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นสาระความรู้ด้านหลักการ ทฤษฎีพื้นฐานในวิชาชีพที่ศึกษายก-ศิลป์ไทย	การเรียนรู้กระบวนการคิด การวิเคราะห์องค์ความรู้ต่าง ๆ ในวิชาชีพผ่านกระบวนการวิจัยทางดุริยางคศิลป์เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพ	การเรียนรู้ด้านทักษะการดำรงอยู่ในสังคมวิชาชีพ การปฏิบัติงานร่วมกันในวิชาชีพ และการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาชีพที่ผสานความร่วมมือกับบุคคลร่วมวิชาชีพ	การเรียนรู้ในกระบวนการการบันทึกโน้ตที่เป็นระบบ ความสัมพันธ์ของสัดส่วนระหว่างเสียงและสัญลักษณ์ที่ต้องเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับองค์ความรู้ในวิชาชีพและการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาชีพที่สามารถสื่อสารให้บุคคลในสังคมเข้าใจธรรมชาติของวิชาชีพมากขึ้น	การเรียนรู้กระบวนการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพอย่างลึกซึ้งตั้งแต่ระดับพื้นฐานและระดับสูงเพื่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ	บัณฑิตมีความรู้ความสามารถอย่างชำนาญด้านศิลปะไทยทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความใฝ่รู้และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ พัฒนาสร้างสรรค์และเผยแพร่งานศิลปวัฒนธรรมของชาติ

กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา
 ตารางวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร
 จากเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาศิลปะไทยของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 3 สถาบัน (ก่อนนำไปใช้)

โครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาศิลปะไทยของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่าง					
หลักสูตร ของ สถาบัน	หมวด วิชา	กลุ่มวิชา	แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร	จำนวนหน่วยกิต	
				แต่ละ หมวด	รวมตลอด หลักสูตร

กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา

ตารางวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร

จากเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาศิลปะไทยของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 3 สถาบัน (หลังนำไปใช้)

โครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตรสาขาวิชาศิลปะไทยของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่าง					
หลักสูตร ของ สถาบัน	หมวด วิชา	กลุ่มวิชา	แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตร	จำนวนหน่วยกิต	
				แต่ละ หมวด	รวมตลอด หลักสูตร
หลักสูตร ที่ 1	ศึกษาทั่วไป	- สังคมศาสตร์ - มนุษย์ศาสตร์ - ภาษา - วิทย์/คณิต - พลศึกษา	เนื้อหาสาระที่เป็นองค์ความรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจสังคมเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นองค์ความรู้พื้นฐานที่ใช้ในการเรียนรู้อองค์ความรู้ทางวิชาชีพในด้านอื่น ๆ เข้าใจบริบทรอบข้างในสังคมโดยสามารถนำแนวคิดมาเชื่อมโยงและบูรณาการถึงความสัมพันธ์กับองค์ความรู้อื่น ๆ ได้	31	138
	วิชาเฉพาะ	พื้นฐานวิชาชีพ	เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ที่เป็นพื้นฐานในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยทั้งหลักการและทฤษฎี ปรัชญาและสุนทรียศาสตร์ กระบวนการในการปฏิบัติทักษะในวิชาชีพที่เชื่อมโยงกับองค์ความรู้ในวิชาชีพเฉพาะได้	18	
		วิชาชีพบังคับ	เนื้อหาสาระเกี่ยวกับกระบวนการในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพศิลปะดุริยางคศิลป์ไทยในทุกประเภททั้งในระดับพื้นฐานและระดับสูงอย่างชำนาญ กระบวนการในการฝึกฝนทักษะเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตลอดจนแนวทางการบูรณาการทักษะวิชาชีพพร้อมกับศาสตร์ในวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น การบูรณาการกับดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย	60	
		วิชาชีพเลือก	เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีประโยชน์และสอดคล้องกับบริบทสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอันสามารถนำมาประยุกต์ใช้หรือบูรณาการกับองค์ความรู้ทางวิชาชีพเพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างสรรค์องค์ความรู้ทางวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การวิจัย เทคโนโลยีดนตรี เป็นต้น	23	
	วิชาเลือกเสรี	-	เนื้อหาสาระอื่น ๆ ที่มีอาจมีความเชื่อมโยงกับสาระทางวิชาชีพหรือสาระที่ใกล้เคียงซึ่งเป็นเนื้อหาสาระที่เปิดกว้างให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนสนใจ	6	

กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา

ตารางสรุปโครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรในสาขาวิชาศิลปะไทย (ก่อนนำไปใช้)

โครงสร้างหลักสูตร			แนวทางการกำหนดเนื้อหาสาระ
จำนวนหน่วยกิต รวมตลอด หลักสูตร	หมวดวิชา ต้องประกอบด้วย 3 หมวดวิชา คือ ● หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ● หมวดวิชาเฉพาะ ● หมวดวิชาเลือกเสรี	กลุ่มวิชา สถาบันอาจออกแบบ การจัดกลุ่มรายวิชาต่าง ๆ ได้ ดังนี้	

กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาศาษาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา

ตารางสรุปโครงสร้างหลักสูตรและแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรในสาขาวิชาศิลปะไทย (หลังนำไปใช้)

โครงสร้างหลักสูตร			แนวทางการกำหนดเนื้อหาสาระ
จำนวนหน่วยกิต รวมตลอด หลักสูตร	หมวดวิชา ต้องประกอบด้วย 3 หมวดวิชา คือ ● หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ● หมวดวิชาเฉพาะ ● หมวดวิชาเลือกเสรี	กลุ่มวิชา สถาบันอาจออกแบบ การจัดกลุ่มรายวิชาต่าง ๆ ได้ ดังนี้	
137 – 139 หน่วยกิต หรือ ไม่ต่ำกว่า 120 หน่วยกิต	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ไม่ต่ำกว่า 30 หน่วย กิต)	<ul style="list-style-type: none"> ● สังคมศาสตร์ ● มนุษย์ศาสตร์ ● ภาษา ● วิทย์/คณิต 	ตามเนื้อหาสาระเฉพาะของสาระในแต่ละกลุ่มวิชา
	หมวดวิชาเฉพาะ (ไม่ต่ำกว่า 84 หน่วย กิต)	● กลุ่มวิชาพื้นฐานสาขาศิลปกรรมศาสตร์	เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ในสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ปรัชญาสุนทรียศาสตร์พื้นฐานซึ่งเป็นผู้เรียนในสาขาศิลปกรรมศาสตร์ควรเรียนรู้แนวคิดจากเนื้อหาสาระเพื่อนำไปเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ในวิชาชีพเฉพาะของตนได้
		● กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพศึกษาศาสตร์ศิลป์ไทย	เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ในด้านวิชาชีพศึกษาศาสตร์ศิลป์ไทย ทั้งภาคประวัติและภาคทฤษฎี อันมีความเกี่ยวข้องและเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้องค์ความรู้เฉพาะในวิชาชีพของผู้เรียน เช่น ประวัติดนตรีไทย ทฤษฎีดนตรีไทย การบันทึกโน้ต เป็นต้น

กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา

ตารางสรุปคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย (ก่อนนำไปใช้)

ตารางสรุปคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย

คุณลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้	ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์

กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา

ตารางสรุปคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย (หลังนำไปใช้)

ตารางสรุปคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย	
คุณลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้	ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์
ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม	บัณฑิตในสาขาวิชาศิลปะไทยควรเป็นบุคคลที่มีแนวคิดในการดำเนินชีวิตในสังคมและวิชาชีพอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมที่สะท้อนออกมาทางพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น มีน้ำใจ มีความเมตตาต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ เสียสละเพื่อส่วนรวม มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ พัฒนาด้วยความรัก และศรัทธาในวิชาชีพ ตั้งใจจริงในการศึกษาเล่าเรียน ขยันหมั่นเพียร มีความกตัญญูทวดที่ ฝึกฝนตัวเองเพื่อการพัฒนาศักยภาพในการขับร้องอยู่เสมอ
ด้านที่ 2 ความรู้	บัณฑิตมีความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ไทยทั้งในด้าน เครื่องดนตรี วงดนตรีและวิวัฒนาการดนตรีในแต่ละยุคสมัย ประวัติและวรรณคดีในบทเพลงต่าง ๆ ตลอดจนจิตตวิญญูบุคคลในวิชาชีพ ซึ่งผู้เรียนในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้ในฐานะนักวิชาชีพ หลักและวิธีการปฏิบัติทักษะทางด้านศิลปะไทย ความรู้เรื่องทำนองหลักและจังหวะหน้าทับ การบันทึกโน้ตและวรรณคดีคำประพันธ์
ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา	บัณฑิตสามารถเรียนรู้กระบวนการคิด วิเคราะห์ ประเมิน การขับร้องของตนเองหรือสามารถพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาในวิชาชีพ รู้จักประเมินค่าผลงานทางศิลปะไทยบนพื้นฐานแนวคิดทางสุนทรียะ ด้วยเหตุผลในการตัดสินใจงานศิลปะที่เป็นกลางและเป็นไปเพื่อจรรโลงความคิด
ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	บัณฑิตมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน การรู้จักรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ตลอดจนปฏิบัติตามได้ทั้งในด้านภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดีเหมาะสมกับโอกาสและกาลเทศ
ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	บัณฑิตมีความสามารถในการคิดเป็นระบบ โดยสามารถเชื่อมโยงแนวคิดความเป็นระบบกับแนวคิดในวิชาชีพได้อย่างลึกซึ้ง กล่าวคือ บัณฑิตควรมีความสามารถในการคิดและสื่อสารให้สังคมเข้าใจถึงข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางวิชาชีพหรือข้อมูลอื่น ๆ อีกประการหนึ่งบัณฑิตควรรู้เรียนรู้และประยุกต์ใช้ทักษะทางเทคโนโลยีในปัจจุบันเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในวิชาชีพให้มีสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม
ด้านที่ 6 ทักษะพิสัย (ทักษะทางวิชาชีพศิลปะไทย)	บัณฑิตมีความสามารถการปฏิบัติได้อย่างชำนาญในฐานะนักวิชาชีพ ทั้งในด้านพื้นฐานการขับร้องจนถึงการขับร้องระดับสูง มีสไตล์ประสาทที่แม่นยำที่สามารถแยกแยะคุณภาพของการขับร้องที่แตกต่างกันได้อย่างชัดเจน สามารถขับร้องได้โดยใช้เสียงที่เต็มประสิทธิภาพ การฝึกฝนทักษะอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความชำนาญและแม่นยำ รู้จักเรียนรู้และพัฒนาตนเองในด้าน การขับร้อง และสามารถประดิษฐ์เสียงที่พึงประสงค์โดยใช้ประสบการณ์ทางสุนทรียะที่เหมาะสมหรือขับร้องได้อย่างไพเราะตามอารมณ์เพลงแต่ละและถูกต้องตามหลักการทางวิชาชีพศิลปะไทยอีกด้วย

กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปะไทยในระดับอุดมศึกษา

ตารางสรุปแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย (ก่อนนำไปใช้)

แนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย	
การจัดการเรียนการสอน	การประเมินผลการเรียนรู้

กรอบแนวคิดที่ 4 การจัดการศึกษาศาखाวิชาคีตศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา

ตารางสรุปแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (หลังนำไปใช้)

แนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	
การจัดการเรียนการสอน	การประเมินผลการเรียนรู้
<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนเพื่อช่วยพัฒนาโสตประสาทในการเรียนการสอนโดยการฟังและปฏิบัติ ใช้สื่อเสียงของผู้สอนเป็นตัวอย่างและอาจใช้เครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงตายตัวเป็นมาตรฐานในการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากระดับเสียงที่ถูกต้องและการปรับระดับเสียงให้ตรงกับเครื่องดนตรี ตลอดจนความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะระดับเสียงที่แตกต่างกันได้ถูกต้อง
<ul style="list-style-type: none"> ● การถ่ายทอดองค์ความรู้โดยผู้สอนเป็นสื่อการเรียนที่สำคัญที่สุดในการสอน เช่น การต่อเพลง การทบทวนบทเพลง โดยจะต้องเป็นการถ่ายทอดที่ใช้ระดับเสียงที่ถูกต้องตามมาตรฐานในการขับร้องเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากความสามารถในการขับร้องที่ถูกต้องตามจังหวะและทำนอง ระดับเสียงที่ไม่เพี้ยนแปร่ง ความสารถในการเปลเสียงตัวอย่างที่ได้ยินจากต้นแบบและปฏิบัติได้ตรงตามระดับเสียง ตลอดจนความไวในการรับรู้ระดับเสียงที่ผิดพลาดและปรับได้อย่างถูกต้อง
<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองและให้ผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันกับผู้สอน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากผลงานการค้นคว้าและการนำเสนอผลงานที่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์และการเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติทักษะวิชาชีพอย่างสอดคล้อง ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอของผู้เรียน
<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้มีโอกาส คือ วิเคราะห์และประเมินศักยภาพของตนเองแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในชั้นเรียน เช่น การอภิปรายกลุ่ม การทำรายงานพัฒนาตนเอง การทำแฟ้มสะสมผลงานพร้อมการนำเสนอ เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากการมีส่วนร่วมและการใช้ความคิดของตนเองในการวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการขับร้องของตนเอง ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน
<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางวิชาชีพจากการปฏิบัติในสถานการณ์จริงอย่างมีคุณภาพ แม่นยำ เช่น การถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนโดยตรงและมีการทบทวนบทเรียนร่วมกันอยู่เสมอในการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินจากการทดสอบระหว่างเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพทางด้านการขับร้องของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมีการทดสอบทุกครั้งระหว่างจบบทเรียน แต่ละบทเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความแม่นยำและชำนาญในการขับร้อง
<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาในการขับร้องในสถานการณ์ที่แตกต่างกันโดยใช้ไหวพริบปฏิภาณ เช่น การเน้นกิจกรรมการขับร้องรวมวงกับวงดนตรีประเภทต่าง ๆ อยู่เสมอในการจัดการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> ● การประเมินผลจากการสอบปฏิบัติบนเวทีทั้งในระหว่างภาคการศึกษาและปลายภาคการศึกษาโดยพิจารณาองค์ความรวมด้านความสามารถในการขับร้องทั้งหมดของผู้เรียน

กรอบแนวคิดที่ 5 ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปะไทย
 ตารางวิเคราะห์ลักษณะของสาขาวิชาศิลปะไทย (ก่อนนำไปใช้)

ลักษณะของสาขาวิชาศิลปะไทย				
ขอบเขตของลักษณะสาขาวิชาจาก TQF: HEd		รายละเอียดเอกสารที่สอดคล้อง		
ประเด็น	รายละเอียด	ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเอกสารและปี พ.ศ.	หน้า

กรอบแนวคิดที่ 5 ธรรมชาติของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย
 ตารางวิเคราะห์ลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (หลังนำไปใช้)

ลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย				
ขอบเขตของลักษณะสาขาวิชาจาก TQF: HEd		รายละเอียดเอกสารที่สอดคล้อง		
ประเด็น	รายละเอียด	ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเอกสารและปี พ.ศ.	หน้า
ความหมายของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย หรือ ขับร้องเพลงไทย หมายถึง สาขาวิชาว่าด้วยกระบวนการเรียนรู้ในการใช้เสียงเพื่อการขับร้องเป็นทำนองและบทร้องอันเกิดจากกระบวนการประดิษฐ์เสียงจากคุณลักษณะภายในของผู้ปฏิบัติอย่างมีศิลปะ อันทำให้เกิดความไพเราะจากเสียงที่ฟังประสงค์ที่มีคุณภาพ	ท้วม ประสิทธิ์กุล	หลักคีตศิลป์ 2529	191
		พูนพิศ อมาตยกุล	ดนตรีวิจักษ์: ความรู้เรื่องดนตรีไทยเพื่อความชื่นชม/2527	57
		อัมพร แดงวิจิตร	วิทยานิพนธ์ศิลป์ เรื่อง เทคนิคบางประการในการขับร้องเพลงไทย2522	บทนำ
		ประคอง ชลาานุภาพ	หนังสือที่ระลึกในงานดนตรีไทยมัธยมศึกษาครั้งที่ 8: วิธีขับร้องเพลงไทยให้ไพเราะ 2525	109
		วัฒนา โกสินานนท์	อ้างถึงในหนังสือเรือจ้างท่าพระจันทร์ที่ระลึกเนื่องในโอกาสเกษียณอายุราชการอาจารย์วัฒนา โกสินานนท์ 2543	64-65
		ราชบัณฑิตยสถาน	สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคคีตะ-ดุริยางค์ 2540	133/178
		เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม	ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย 2553	16-20
		สงบศึก ธรรมวิหาร	ดุริยางค์ไทย 2545	142

กรอบแนวคิดที่ 5 ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปะไทย

ตารางสรุปลักษณะของสาขาวิชาศิลปะไทย จากกรอบแนวคิดที่ 5 ธรรมชาติของสาขาวิชา (ก่อนนำไปใช้)

ลักษณะของสาขาวิชาศิลปะไทย	
ขอบเขต	รายละเอียด

กรอบแนวคิดที่ 5 ธรรมชาติของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

ตารางสรุปลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย จากกรอบแนวคิดที่ 5 ธรรมชาติของสาขาวิชา (หลังนำไปใช้)

ลักษณะของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	
ขอบเขต	รายละเอียด
1. ความหมาย ของสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย หรือ ขับร้องเพลงไทย หมายถึง สาขาวิชาว่าด้วยกระบวนการเรียนรู้ในการใช้เสียงเพื่อการขับร้องเป็นทำนองและบทร้องอันเกิดจากกระบวนการประดิษฐ์เสียงจากคุณลักษณะภายในของผู้ปฏิบัติอย่างมีศิลปะ อันทำให้เกิดความไพเราะจากเสียงที่ฟังประสงค์ ที่มีคุณภาพ
2. องค์ความรู้ ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย	<p>องค์ความรู้ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย ประกอบด้วยองค์ความรู้ 3 ส่วนด้วยกันที่เป็นองค์ประกอบของสาขาวิชาที่สมบูรณ์ ได้แก่</p> <p>1. <u>จรรยาบรรณในวิชาชีพคีตศิลป์ไทย</u> คือ แนวคิดในการปฏิบัติตนเพื่อการดำรงชีวิตในวิชาชีพคีตศิลป์ไทยอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ความกตัญญูกตเวทีต่อครูอาจารย์และผู้มีพระคุณ ความขยันหมั่นเพียรและรับผิดชอบในการพัฒนาวิชาชีพ ความมีน้ำใจและเสียสละเพื่อส่วนรวม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลในวิชาชีพ</p> <p>2. <u>ศาสตร์ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย</u> คือ องค์ความรู้ที่ว่าด้วยหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติทักษะวิชาชีพ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ</p> <p>2.1 <u>เชิงปริมาณ</u> ได้แก่ จำนวนของบทเพลงที่ผู้ปฏิบัติในวิชาชีพสามารถขับร้องได้ในแต่ละประเภท ทั้งเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ในพิธีกรรม เพลงขับร้องเพื่อการขับกล่อมและความบันเทิง เพลงขับร้องที่ใช้ในการขับร้องประกอบการแสดงเป็นชุด เป็นต้น</p> <p>2.2 <u>เชิงคุณภาพ</u> ได้แก่ ความสามารถในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยของผู้ปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพที่มีคุณภาพ ทั้งในด้านบุคลิกภาพ โสตประสาท คุณภาพเสียง ความชัดเจนและถูกต้องของกลวิธีการขับร้องตลอดจนความถูกต้องตามหลักการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพคีตศิลป์ไทยแต่ละประเภท</p> <p>3. <u>ศิลป์ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย</u> คือ ความสมบูรณ์ของเสียงที่มีความไพเราะของผู้ปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ อันสะท้อนออกมาจากลีลา กลวิธีที่ซับซ้อน (เทคนิค) และอารมณ์จากการ ขับร้องในแต่ละบทเพลงที่มีเนื้อหาและอารมณ์แตกต่างกัน</p>

กรอบแนวคิดที่ 6 มาตรฐานวิชาชีพคีตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย (ก่อนนำไปใช้)

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทยจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย		
คุณลักษณะที่สอดคล้องตาม มาตรฐานผลการเรียนรู้	รายละเอียดคุณลักษณะ	แนวทางในการพัฒนา

กรอบแนวคิดที่ 6 มาตรฐานวิชาชีพคัตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาคัตศิลป์ไทยจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย (หลังนำไปใช้)

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาคัตศิลป์ไทยจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย		
คุณลักษณะที่สอดคล้องตามมาตรฐานผลการเรียนรู้	รายละเอียดคุณลักษณะ	แนวทางในการพัฒนา
ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ● บัณฑิตสามารถดำรงตนอยู่ในวิชาชีพคัตศิลป์ไทยตามแนวคิดพื้นฐานทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณและการอนุรักษ์ศาสตร์วิชา 	ในการพัฒนาควรนำแนวคิดคุณลักษณะของบัณฑิตด้านจรรยาบรรณวิชาชีพไปบูรณาการกับข้อมูลอื่น ๆ อันเป็นลักษณะร่วมของจรรยาบรรณวิชาชีพคัตศิลป์ไทย
ด้านที่ 2 ความรู้	<ul style="list-style-type: none"> ● บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจในหลักการหรือทฤษฎีในสาขาวิชาอย่างลึกซึ้งตลอดจนสามารถเชื่อมโยงสู่องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพคัตศิลป์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ● บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจในการศึกษาองค์ความรู้ในวิชาชีพบนพื้นฐานกระบวนการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 	ในการพัฒนาควรนำแนวคิดคุณลักษณะด้านความรู้ในวิชาชีพไปใช้เป็นกรอบในการบูรณาการกับองค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่มีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการพัฒนา
ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา	<ul style="list-style-type: none"> ● บัณฑิตมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์เพื่อศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพคัตศิลป์ไทยและสามารถวิพากษ์ตลอดจนประเมินค่าผลงานทางคัตศิลป์ไทยบนพื้นฐานประสบการณ์ทางสุนทรียะได้อย่างเหมาะสม 	ในการพัฒนาควรนำแนวคิดคุณลักษณะด้านการคิดวิเคราะห์ไปบูรณาการกับแนวคิดในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ได้จากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เพื่อหาลักษณะร่วมที่สอดคล้องกัน

กรอบแนวคิดที่ 6 มาตรฐานวิชาชีพคีตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย
 ตารางวิเคราะห์แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (ก่อนนำไปใช้)

กรอบสาระสำคัญขององค์ความรู้	กลุ่มเครื่องดนตรี	ลักษณะประสบการณ์การเรียนรู้	กรอบองค์ความรู้	แนวทางกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย

กรอบแนวคิดที่ 6 มาตรฐานวิชาชีพคีตศิลป์ไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย
ตารางวิเคราะห์แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย (หลังนำไปใช้)

กรอบสาระสำคัญขององค์ความรู้	กลุ่มเครื่องดนตรี	ลักษณะประสบการณ์การเรียนรู้	กรอบองค์ความรู้	แนวทางกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชาคีตศิลป์ไทย
<p>กลุ่มเนื้อหาสาระพื้นฐานวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทย</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี่พาทย์ ● เครื่องสาย ● ชับร้อง ● เครื่องกำกับจังหวะหน้าทับ 	<p>การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้โดยการศึกษากระบวนการทั้งระบบตั้งแต่แนวคิด หลักการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และแบบแผนของปรัชญา – ทฤษฎี - ประวัติศาสตร์ในระดับโครงสร้างพื้นฐานและเทคนิคในระดับเพียงพอต่อการนำไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ประสบการณ์เพื่อใช้ปัญหาและวิจารณ์งานกำกับกับการใช้ประสบการณ์วิชาชีพได้ โดยความเป็นธรรมชาติทางวิชาการและการเสริมสร้างสังคม</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>ปรัชญา</u> <ul style="list-style-type: none"> - พื้นฐาน - ปรัชญาประยุกต์ (สุนทรียศาสตร์) ● <u>ทฤษฎีดุริยางคศิลป์ไทย</u> <ul style="list-style-type: none"> - ทฤษฎีการผสมวงดนตรีไทย - ทฤษฎีการฝึกฝน - ทฤษฎีการบรรเลงดนตรีและขับร้อง - ทฤษฎีการวิเคราะห์ - ทฤษฎีการประพันธ์ - ทฤษฎีพัฒนาการ - ทฤษฎีจิตวิทยาการดนตรี - ทฤษฎีการบริหารจัดการวิชาชีพ ● <u>ประวัติศาสตร์ดนตรี</u> <ul style="list-style-type: none"> - ประวัติและวิวัฒนาการวิชาชีพ - ประวัติและวิวัฒนาการนักวิชาชีพ - ประวัติและวิวัฒนาการสำนักดนตรี - ประวัติและวิวัฒนาการเพลง - ประวัติและวิวัฒนาการบรรเลงดนตรีและขับร้อง - ประวัติและวิวัฒนาการเครื่องดนตรี - ประวัติและวิวัฒนาการวงดนตรี - ประวัติและวิวัฒนาการระบบการศึกษา 	<p>ดำเนินการพัฒนาเนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชาในด้านวิชาชีพพื้นฐานอย่างครบถ้วนโดยพิจารณาจากความเหมาะสมตามลักษณะเฉพาะของสาขาวิชา</p>

1.2 แบบวิเคราะห์เอกสารที่นำเสนอข้อมูลในลักษณะการตรวจสอบรายการ
มีลักษณะของเครื่องมือ ดังนี้

ตารางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
และมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาคําศิลป์ไทย เพื่อการพัฒนาสูํ มคอ.1 สาขาวิชาคําศิลป์ไทย
(ก่อนนำไปใช้)

ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง มาตรฐานผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาคําศิลป์ไทย						
มาตรฐานผลการเรียนรู้		คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์				
ด้านที่	ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5

ตารางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
และมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาศิลปะไทย เพื่อการพัฒนาสู่ มคอ.1 สาขาวิชาศิลปะไทย
(หลังนำไปใช้)

ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง มาตรฐานผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาศิลปะไทย						
มาตรฐานผลการเรียนรู้		คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์				
ด้านที่	ตัวบ่งชี้	1	2	3	4	5
2 ความรู้ (ต่อ)	(5) มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยที่สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการวิจัยร่วมกับการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพศิลปะไทยได้	✓	✓			
3 ทักษะทางปัญญา	(1) มีความรู้ ความเข้าใจในองค์ความรู้พื้นฐานในวิชาชีพดุริยางคศิลป์ไทยทั้งด้านประวัติศาสตร์ วิชาชีพและทฤษฎีพื้นฐานในวิชาชีพตลอดจนกระบวนการในการประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ	✓	✓			
	(2) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพศิลปะไทยแต่ละประเภทตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูง สามารถเชื่อมโยงกับองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติทักษะการขับร้องเพลงไทยร่วมกับองค์ความรู้ด้านวรรณคดี คำประพันธ์ ทำนองหลัก จังหวะหน้าทับและการบันทึกโน้ตที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องเพลงไทย	✓	✓			
	(3) มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยที่สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการวิจัยร่วมกับการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพศิลปะไทยได้	✓	✓			
4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	(1) มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งหน้าที่ในด้านการศึกษาเล่าเรียนและหน้าที่ในฐานะนักวิชาชีพศิลปะไทย	✓		✓		✓
	(2) สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม รู้จักรับฟังและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นเพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ	✓		✓	✓	✓
	(3) มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาศักยภาพทางการปฏิบัติทักษะวิชาชีพศิลปะไทยอย่างต่อเนื่องในฐานะนักวิชาชีพและนักเรียนที่ดี	✓		✓		✓

ตารางเชื่อมโยงข้อมูลจากการวิเคราะห์แต่ละกรอบแนวคิดสู่องค์ประกอบของ มคอ.1
(หลังนำไปใช้)

องค์ประกอบของ มคอ.1		กรอบแนวคิดในการวิจัยลำดับที่					
ลำดับ ที่	ชื่อองค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6
1	ชื่อมาตรฐานคุณวุฒิ		●		●		
2	ชื่อปริญญาและชื่อสาขาวิชา	✓					
3	ลักษณะสาขาวิชา					✓	
4	คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	●	●		●	●	●
5	มาตรฐานผลการเรียนรู้	●	●		●	●	●
6	องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-
7	โครงสร้างหลักสูตร			●	●		
8	เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา				●		●
9	กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้	●			●		
10	การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้		●	●			
11	คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอน ผลการเรียนรู้	●		●			●
12	คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน			✓			
13	ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ	✓					
14	แนวทางพัฒนาอาจารย์	✓					
15	การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน		●				
16	การนำมาตรฐานคุณวุฒิสู่การปฏิบัติ		✓				
17	การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ		✓				
18	รายชื่อและหน่วยงานของคณะกรรมการผู้จัดทำ มาตรฐานคุณวุฒิ	-	-	-	-	-	-
19	ภาคผนวก	-	-	-	-	-	-

กรอบแนวคิด = กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้
 กรอบแนวคิดที่ 1 = แนวทางจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจาก
 มาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา
 กรอบแนวคิดที่ 2 = กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)
 กรอบแนวคิดที่ 3 = มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ สกอ. กำหนด
 กรอบแนวคิดที่ 4 = การจัดการศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดัอุดมศึกษา
 กรอบแนวคิดที่ 5 = ธรรมชาติของสาขาวิชาศิลปศึกษา
 กรอบแนวคิดที่ 6 = มาตรฐานวิชาชีพศิลปศึกษาไทย: เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย

- ✓ หมายถึง ข้อมูลที่ไม่ได้นำมาเชื่อมโยงกันระหว่างกรอบแนวคิด
- หมายถึง ข้อมูลที่นำมาเชื่อมโยงกันระหว่างกรอบแนวคิด
- หมายถึง องค์ประกอบที่ไม่มีข้อมูลสอดคล้องในการวิเคราะห์

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1
 (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิทางศิลปศึกษาไทย)

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม	ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
1	ท่านคิดว่าทักษะทางด้านโสตประสาทที่ดีเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการการเรียนในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยหรือไม่ อย่างไร	
2	นอกจากโสตประสาทที่ดีแล้วการเรียนในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยควรคำนึงถึงกำลังเสียงที่ดีของผู้ขับร้องด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด	
3	วิธีการออกเสียงเอื้อนและคำร้องที่ชัดเจนเป็นสิ่งที่ท่านคิดว่าควรพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยทุกคนมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด	
4	ท่านคิดว่าผู้เรียนสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยควรรู้จักคิดวิเคราะห์ และประเมินการขับร้องของตนเองหรือไม่ อย่างไร และผู้เรียนในปัจจุบันนี้มีคุณสมบัติในด้านนี้มากน้อยเพียงใด	
5	ในทรรศนะของท่านคิดว่าคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยพึงปฏิบัติ	
6.	ท่านคิดว่าผู้เรียนในสาขาวิชาศิลปศึกษาไทยควรมีความรับผิดชอบในด้านใดบ้างที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในชีวิต	

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 (ต่อ)
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตศิลป์ไทย)

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม	ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
7.	ท่านคิดว่าผู้เรียนในวิชาเอกจิตศิลป์ไทยควรมีความรู้ด้านทำนองหลัก จังหวะหน้าทับ ตลอดจนการบันทึกโน้ตไทยและโน้ตสากลมากน้อยเพียงใด	
8.	ท่านคิดว่าผู้เรียนในวิชาเอกจิตศิลป์ไทยควรมีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด	
9.	ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับผู้เรียนในวิชาเอกจิตศิลป์ไทยในปัจจุบัน	

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างเอกสารราชการในการทำวิจัย

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

ที่ ศธ 0512.6 (2771)/54-

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

7 เมษายน 2554

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน อาจารย์วัฒนา โกสินานนท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุชาดา โสวัตร นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 ดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัย
 วิทยานิพนธ์เรื่อง “การนำเสนอแนวทางการพัฒนารอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี
 สาขาวิชาศิลปศึกษาไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ” โดยมีรองศา
 สตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บ
 ข้อมูลวิจัยด้วยแบบสัมภาษณ์จากการสัมภาษณ์ท่านเพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำ
 วิทยานิพนธ์ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้
 ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

บันทึกข้อความปรับแก้โครงสร้างวิทยานิพนธ์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.๘๒๖๘๐-๒ ต่อ ๖๑๒
 ที่ ศธ ๐๕๑๒.๖(๒๖๓๑)/๔๔-๐๐๖ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๔
 เรื่อง ข้อสังเกตเกี่ยวกับหัวข้อวิทยานิพนธ์จากการประชุมคณะกรรมการกลั่นกรอง โครงร่างฯ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์

ตามที่คณะกรรมการกลั่นกรองโครงร่างวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาหัวข้อวิทยานิพนธ์ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ วันพฤหัสบดีที่ ๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๔ ไปนั้น คณะกรรมการมีมติสำหรับหัวข้อวิทยานิพนธ์ ลำดับที่ ไท ๐๖๕/๒๕๕๓ นางสาวสุชาดา ไสวศิริ ๕๒๘ ๓๓๕๑๖ ๒๗ คนตรีศึกษา ดังนี้

๑. ที่ประชุมมีข้อสังเกตดังนี้

๒. ที่ประชุมมีข้อเสนอให้ปรับหัวข้อดังนี้

๒.๑ หัวข้อภาษาไทย

การนำเสนอแนวทางกาพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศึกษา
 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

๒.๒ หัวข้อภาษาอังกฤษ

PROPOSED GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF THE QUALIFICATIONS
 FRAMEWORK FOR UNDERGRADUATE THAI CLASSICAL SINGING PROGRAMS BASED ON THAI
 QUALIFICATIONS FRAMEWORK FOR HIGHER EDUCATION

๓. ที่ประชุมขอให้เสนอโครงร่างฯ ให้คณะกรรมการกลั่นกรองฯ พิจารณาอีกครั้ง โดยมีข้อสังเกตดังนี้

ทั้งนี้ โปรดส่งข้อคิดเห็นของท่านโดยกรอกข้อมูลในแบบบันทึกข้อความที่แนบมาผ่านหัวหน้าภาควิชา และ
 ส่งมายังฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน ภายในวันศุกร์ที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๔

จึงเรียนมาเพื่อทราบ จักเป็นพระคุณยิ่ง

(อาจารย์ ดร.จutarัตน์ วิบูลผล)
 เลขานุการคณะกรรมการกลั่นกรองฯ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชา..... คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.....

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๖(.....)/ วันที่

เรื่อง ความเห็นเกี่ยวกับหัวข้อวิทยานิพนธ์จากมติของที่ประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองฯ

เรียน รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน (ผ่านหัวหน้าภาควิชา.....)

ตามที่คณะกรรมการกลั่นกรองโครงร่างวิทยานิพนธ์ ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ ลำดับที่
โท ๐๗๕/๒๕๕๓ นางสาวสุชาดา โสวัตร ๕๒๘ ๓๑๕๑๖ ๒๗ คนตรีศึกษา นั้น ขอเสนอความเห็นดังนี้

- เห็นด้วยตามที่คณะกรรมการกลั่นกรองฯ เสนอ
 ไม่เห็นด้วยกับคณะกรรมการกลั่นกรองฯ เนื่องจาก

โดยเสนอให้ปรับหัวข้อ ดังนี้

หัวข้อภาษาไทย

หัวข้อภาษาอังกฤษ

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาเสนอที่ประชุมคณะกรรมการบริหารคณะฯ ต่อไป จักเป็นพระคุณยิ่ง

ลงนาม.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงนาม.....

(.....)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาวิชา.....

ลงนาม.....

(.....)

หัวหน้าภาควิชา.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสุชาดา โสวัตร เกิดวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2529 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2551 เข้าทำงานในตำแหน่งอาจารย์พิเศษประจำในสาขาวิชา คีตศิลป์ไทย คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ในปี พ.ศ. 2552 และเป็นหนึ่งในคณะดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรศิลปบัณฑิต สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของคณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ อีกทั้งนางสาวสุชาดา โสวัตร ได้รับหน้าที่เป็นผู้ขับร้องในวงดนตรีสมัครเล่นบ้านปลายเนิน เคยได้มีโอกาสฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ ฝ่ายมัธยม และโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ ได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษผู้สอนขับร้องเพลงไทยให้กับวงดนตรีโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนรุ่งอรุณ โรงเรียนมหาวชิราวุธ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ฯลฯ ได้รับโอกาสให้เป็นตัวแทนเผยแพร่วัฒนธรรม ณ ราชอาณาจักรภูฏาน ร่วมกับสถาบันไทยคดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2549